1.

TRACTAT.

de Predestinatione.

Ad quæstionem 23. 1. p. S. Thomæ

A. P. Ioanne Martinez de Ripalda Societatis Iesu.

Theologiæ professore in Salmantino Collegio.

Anno. 1626.

Ad usum Fr. Benedicti Sala.

Dióle el R.mo Navarro à esta librería de S.n Martin de Santiago año de 1716.

Proemium.

Qua Aug⁹. scripsit exordiens libros de predestinatione Dei pobis ratione nos etnos minus uere quas bene ineades omnino causa possumus usurpare. I De predestinatione Dei loquuturi plu ribus annotatibus inuoluimur, quia dum conuentas nostra stoli datas perscrutamur ab appetitu tas ardua disputationis repulsi mur sed duc ad omnipotentiam illius qui per scripturas ineffabiliter nobis nati sensui uerba uoluntatis sue monstrauit mentes reducimus sub spe superni adjutorij ad audendum uiros accepimus, scientes quia quid quid boni loquimur non ex nobis hoc sed ex Deo habemus. hac Augustinus.

In hoc tractatu exponenda sunt quatuor. Primus quid sit predestinatio? quo spectat collectio actuum intellectus et studium tatis diuine quibus negotium predestinationis peragit. Secundus quae sint causae predestinationis? quo spectant uires naturae ac gratiae tas propriae quas alienae, quibus potest promereri predestinatio. Tertius qui sint effectus predestinationis? quo ueniunt dona naturae et gratiae. ac si quae sunt aliae quae hominibus ex predestinatione pro ueniunt. Quartus quae sint proprietates praedestinationis? quo res pectant certitudo, concordia libertatis aliaq: id genus predestinationis pro pria.

Diuersorum ab hac mā ex PP. luculentissime Augustinus tom. 7 de praedest. SS. aliis in locis, Prosper de uocat gen tium libro. Fulgentius lib ad Mara. et alii qui PP. ad c. 8 et 9 epist. ad Rom. Ex scholasticis Magister in 1. d. 40 et 41 ubi Bona. et Scotus. D Thomas 1. p. q. 23. ubi omnes recen siores.

Disp.ª 1.ª

De ordine prioris & posterioris qui assignandus est intr actu scientiæ et uoluntatis Dei.

1. Hanc disputationem ante omnes præmittendam duxi ne rerum harum ordinis prioris et posterioris intelligentiam allucinemur parum in hac materia, disputantes de modo quo præuio merito nos procedit uoluntas conferendi gratias et gloriam, uiteritio finem electionem mediorum, scientias conditionatas omnemq arbitrij collationem auxiliorum efficacium, atq actus scientiæ ac uoluntatis diuinæ alios eiusdem scientiæ ac uoluntatis actus qui sequenter occurrunt in hac mãa. quæ disputatio erit ethica utilis plurimum Fruitatis, incarnationis, aliis q; theologicis quæstionibus explicandis.

Sectio 1.ª Præmittuntur nonnulla.

Noto 1. hanc disputationem potissimum dirigi ad explicandum ordinem quo se præcedunt actus diuini contingentes et liberi, quia ordinem alicuius actus et prædicationem Dei; quia actibus contingentibus sic creatis ac uoluntatis diuinæ Thomista habendus sermo in hac materia.

3. Noto 2. ordinem prioris et posterioris exigere non posse nisi inter ea quæ aliquo pacto distincta sunt, cum nulla res possit præcedere aut subsequi seipsam, etiamsi diuinos capaces esse aliquales distinctionis saltem rationis ratiocinatæ et uirtualis, cuius ei repugnabunt sufficiens fundamentum distinctionis sine quibus hoc connotatio diuersi, sine existimilitudine et dissimilitudine cum diuersis sine expraedicatis contradictionibus utrumne ponam.

4. Noto 3 consequenter hunc ordinem prioris et posterioris non posse esse realem inter actus diuinos, siquidem ordo realis

desiderat distinctionem realem quia vis actus diuinos non reperiens alij adeo hunc actum quaerendum esse rationis creatae realem.

5. Nota. 4. praesentem disputationem nimirum de priorite omni no existentia aeternitate existentia, et successione priorite ex eo tali cet quod actus diuini respiciant obiecta prioria et posteriora, sed de priorite formali aliquali intrinseca quae actus habent intra. Cu bus enim nonest Deus cognoscere actualle causas priores, et effectus posteriores repraesentando eius ac uolendo ex parte obiecti causas esse priores et effectus posteriores. alij ideo dubium est, an eius ipsa cogni tio ac uolitio causa sit suae priori cognitionem ac uolitionem effectus, si quidem unica et indiuisibili cognitione ac uolitione cogn. tappeti ja sunt effectus et causa, obiectus prius et posterius.

6. Nota 5. ulterius procedat disputatio actus contingentes scientiae ac uoluntatis diuinae, etiam quoad terminationem actuum esse omnino et adaequate intrinsecos Deo, alij ideo in praedicatis omnino intrinsecis Deo unus ligandus esse ordine prius et posterius. hoc ponimus exp. 19.

Sectio. 7. Statuitur ordo prioris et posterioris inter actus diuinos.

His praenotatis. Prima sententia est Scoti quae eius discipuli 7. sequuntur asserentis in 1. dist. 38. q. 3 plures cognitiones ac uoli tiones esse priores aliis non solum ratione ratiocinata et intrinsecalitate tenus etiam existentia rei. Moueatur quia plures cognitiones ac uo litiones diuinae sunt existentia rei ab aliis distincta, et aliunde sunt ratio propter quam alia existunt in Deo, ergo plures sunt prius alijs existentia rei. Haec sententia non placet quia fundatur in dis tinctione existentia rei.

8. Secunda sentencia est Okam vi. l. dist. 9. q. 3 et Gabri. in 3 d. x. q. unica dicit marbiy nullas esse priorit̃ates intrachey diuinos nisi cheymericas et confictas nostra rationc ratiocinante, quod chiay innuit Aureolus in vi. l. q. 4. a. 1. minus alijs eorum argumentis quas refficiunt priorit̃ates extraa rũ. 1. quia nulla est distinctio rationis ratiocinate sed tantum ratiocinandis intrapredicata diuina, quod est familiare nominalibus. 2. quando ordo prioris et posterioris nullius est positatis intrachey diuinis. 3. quia omnes achus diuini sunt realiter simul. uel ergo ratio humana contribuit prioris et posterioris cognoscendo alios esse priores alios posteriores, uel cognoscendo alios prius, alios posterius; primus est confingere inobjecto priorit̃atem, quae nemo non est. secundus nonest constituere prioris achus cognitos dei sedachus cognoscentes hominis; aliqui chiay filius diuinus esset prior quas Pater, et relatio quas essentia cognoscendo prius filium quas Patrem et relationes quas essentias ut fieri solet per cognitionem aposteriorem. ergo nullas potest esse priorit̃as intrachey diuinos.

9. Primus argumentum est debile quia ex dialectica constat dari posse distinctionem rationis ratiocinate intrapredicata realiter indistincta absq; intellectu confingente. 2 nemo quia quemadmodum distinctio rationis ratiocinate utilis est theologo ut explicatius apprehendat et declaret paritatem diuinam, quae unico ac simplici conceptu non potest explicare indeuinas, sic utilis est theologo ordo prioris et posterioris. 3. q. ea ratione potuit natura non posse intellectu conferre unitatem unitorum rebus quae aparte rei sunt plures, nec ullam distinctionem rebus, quae sunt unum, quod est absurdum indeali; nay uel ratio apprehendit inobjecto unitatem et distinctionem, uel dicam quia una aut multiplici cognitione apprehenditur objectum dicitur objectum esse unum aut multiplex? si primus nemo confingit ratio unitatis et distinctis

inobjecto. Secundum eos [illegible] facto objectum nonest unum aut multiplex, sed cognitio tantum [illegible] et multiplex actuum. ergo non potest ratio humana habere unum aut distinctum objectum. Dicendum ergo est concepibus rationis humanae invitibus priorita[illegible] rationis ratiocinatae nonquidem cognoscendo unum objectum ex prius alio, sed cognoscendo prius quae aliud non intuitive sed extuitive solum. quemadmodum dici solet de unitate ac distinctione rationis, de quo infra.

Tertia sententia et communis et vera asserit inter actus divinos agnoscendum esse ordinem prioris et posterioris nonquidem realem aut ex natura rei, nec solum rationis ratiocinantis, sed virtualem et rationis ratiocinatae ac fundatum in ipsis objectis. ita D. Thomas infra. q. 23 ar. 4. Caiet. Ferrara, Duran. in 1. dist 41. Bonaventura ibidem Ricard. Molina infra tract. art. 1. d. 1. Suarez tomo [illegible] in 3. p. disp. 5. sect. 1. Alberti. Gran. et fere omnes Theologi. Nec video quomodo possit advocata diversitas putationis admitti quin ordinem prioris et posterioris inficiemur, cum inest divinatum quotidie an eventus divinus praecedat actualem intellectionem et volitionem; eventualia Dei notionalia personarum? praemia meritorum electio ad gratiam et gloriam? permissio peccati Adae ordinem vincendi Christi? et talia innumera huiusmodi, quae plane supponunt ordinem prioris et posterioris possibilem. quinimo etiam nominales si attente loquantur non vinum sed invicem differunt.

Probatur

haec sententia 1. quia actus divini admittunt distinctionem virtualem et rationis ratiocinatae et alterum comparatum inter se virtualiter et consideratione nostra. cum ea connexione. ac dependentia qua comparantur inter se actus creati qui sunt prius et posterius, nam Deus cognoscit res creatas independenter a rerum amore libero; amat autem libere dependenter a rerum cognitione: Similiter amat finem independenter ab electione determinati medii, et eligit determinatum medium

[illegible] ab amore [illegible]. ergo quemadmodum actus creati, sunt prio
res [illegible] intrinseci et realiter.

12 Aposteriorii id constat quia.
si admittatur intra predicata diuina ordo prioris et posterioris
non erit quare essentia Dei constituatur magis in uno predicato
quam in alio siquidem essentia in una quaq; re est primarium
conceptus rei unius; radix ceterorum quae sunt in illa. ergo si in Deo non
est unum [illegible] actu prius quam aliud, aut nullum erit essentia Dei
[illegible] magis unum predicatum quam aliud. Item quia ubi
negatur ordo prioritatis in Deo nulla erit ratio quare prior sit
in Deo processio per intellectum quam processio per uoluntatem, cum pro
pter spiritum procedere per uoluntatem, sit ab ente procedente per intelle
ctum, et non contra. Verbum procedere per intellectum sit ab spiritu
[illegible] per uoluntatem; nam tota ratio huius discriminis desumi
tur ex eo quod prior [illegible] in Deo intellectus quam uoluntas, alias ideo
etiam prior debet esse [illegible] per intellectum quam per uoluntatem ut
colligere est ex iij q. [illegible] theologi ad q. xx. i.p. ergo necessa
rio est admittendum [illegible] prioritatis intra predicata diuina.

Sectio 3. Reiiciuntur uarij modi explicandi ordinem prioris et posteriores intra actum Dei.

13. Sed explicandus est hic ordo qui assignari debet intra actus diuinos,
nam ineo declarando nonest omnium unus dicendi modus. Quando
in x. d. ix. q. x. hunc ordinem rationis colligendum putat intra actus
diuinos, comparando Deum cum rebus creatis inquibus similes actus
reales ordinem prioris et posterioris habent; nam quali ordine reali com
parantur aliqua intra se ubi realiter distinguuntur, tali ordine ra
tionis comparantur intra se ubi distinguuntur ratione; nam quemad
modum quae ratione tantum distinguuntur, non realiter distinguuntur quae

comparatione et similitudine eorum quae dicuntur realiter non
aliter sunt priora et posteriora ratione quae ad exemplar eius qua
realiter priora et posteriora sunt. 14.

Hic tamen intelligendi modus, dum am
plius se non explicat, admittendus non est: nam plura sunt in Deo
quae non tenuant ordinem prioris et posterioris, quae tenuant increatarum
similes formalitates creatas; nam scientia possibilitatis rei creatae
praecedit in Deo scientiam intuitivam existentiae eiusdem; [illegible] in
hanc scientia possibilitatis rei creatae non praecedit [illegible]
ac intuitiva existentia eiusdem, quoniam possumus habere intuitivam
existentiam rei independenter a scientia possibilitatis. Item amor bo
nitatis divinae praecedit in Deo amorem liberum creaturarum.
increatarum autem non amor bonitatis divinae non amor bonitatis pro
prie antecedit amorem reliquorum objectorum. Quemadmodum
Necho et voluntio essentialis praecedunt existentias personales; in
natura autem intellectuali creata [illegible] subsistentias personalis
actuales intellectionem et voluitionem. Aliquando et quia actus di
vini possunt non habere ulteriorem intrinsecam connexionem ac deper
dentiam quae habent intra se realiter actus creati quibus in Deo re
spondent ut constat ex dictis. Prioritas autem ut infra dicemus sumen
da est ex dependentia ac connexione actuum intra se ergo non bene ex
plicatur prioritas virtualis et rationis actuum scientiae ac voluntatis
divinae ex prioritate reali, quae habent intra se actus similes crea
ti, 15.

Unde satis fit argumento Durandi, quia plus requiritur [illegible] quia
plus requiritur ad prioritatem quae distinctio; id autem quod praeter distinctionem desideratur non semper inveniatur respondere actibus divinis,
ut tot actuum creaturarum similium qui eadem objecta cum divinis respici
unt, quinimo non adeo constat respondere semper distinctioni rationis
nis intrinsecatae aut distinctioni realis creaturarum ut merito

non possit dubitari. ~~~ virtus productiua unius speciei angelicæ potest ratione distinguiri a virtute productiua alterius speciei, ergo non debent increatæ virtutes productiuæ unius speciei angelicæ distinctæ realiter a virtute productiua alterius. Item increatæ apud plures uiros inhærentes distinguuntur realiter a suo obiecto ideoque ante ex indistinctione uirtualiter aut ratione, nedebent procerto infinita uiroque reflectentibus. Rursus increatæ distinguuntur realiter personalitas generatio actiua et paternitas, ideoque ante ~~~ uere negant eas uirtualiter et ratione ratiocinata distingui. ergo non debendo non est distinctio rationis in Deo distinctione reali creaturarum.

16 ~~~ Caietanus 3. p. q. 2. a. 3. cum Thomista opinatur ex distinctione realem et rationis actum scientiæ ac uoluntatis diuinæ accipiendam esse ex ordine generationis realis quæ sequuntur intuitu obiectorum quæ respiciunt. quare cum natura ordine generationis realis antecedat gratiam, et gratiæ unionem hypostaticam omnes actus scientiæ ac uoluntatis diuinæ pertinentes ad prouidentiam naturæ antecedere existimat actus omnes pertinentes ad prouidentiam gratiæ, et omnes actus constituentes prouidentiam gratiæ antecedere eos omnes qui constituunt prouidentiam unionis hypostaticæ.

17. Sed contra. quia plures sunt actus diuini qui non sequuntur uirtualiter et rationis ordinem realem præscriptum a Caietano quæ habent obiecta intra se. nam primus existit ordine naturæ mors infantis baptizati quam eius glorificatio, tamen prius est uolitum aut saltem potest esse uolitum glorificatio infantis quam eius mors, quam mors ordinetur in gloriam tanquam medium ipsius. Item potest Deus nulla peccati mortalis ex intentione antecedenti humilitatis et pœnitentiæ aut dilig. 6. dicemus, hunc autem priorem esse intentionem pœnitentiæ pertinentis

pertinentis ad ordine gratiæ, quay præcessit peccati pertinentis ad ordine naturæ. Nunq̃ prius fuit uolita unio hypostatica humanitatis Xpi quay generatio Mariæ et maternitas Dei, si quidey generatio Mariæ fuit exintentione generationis Xpi, et maternitas Dei exmentis antecedentibus ipius; ordine autey generationis et naturæ prius exhibit generatio Mariæ et maternitas Dei quay unio hypostatica Xpi. Semũ quia Voluntas diuina prius est principalitate originis, quay Spiritus sanctus, nihilominus tamen cognitio intuitiua et amor essentialis Verbi non est prior quay cognitio intuitiua et amor essentialis (Verbi non est prior quay cognitio intuitiua et amor) Spiritus Sancti. Male ergo deducitur achionis immanentis Dei exordine reali nostris objectorum.

Ratio aptionis est, quia liberum est Deo uelle ides objectis creatis modo prius modo posterius quay aliud. ergo mensuranda non est ordo rationalis et rationis achionis immanentibus Dei exordine reali nostris objectorum; siquidey existente eodey ordine reali inter objecta creata potest uariari ordo rationalis et rationis inter achiones diuinas. probatur ant quia integrum est uoluntati creatæ uelle ides objectis modo prius modo posterius quay aliud. Pater enim qui nunc amat filio studium litterarum potuit quay postquay litteris promissay potuit uelle prius togay litteris promissay et posterius referre studium litterarum intogay promissay tanquay medium in fine. ergo id etiam erit integrum uoluntati diuinæ præcipue uirtute quay ponimus n: g. constituente totay libertatem uoluntatis diuinæ omnino intrinsecam Deo absolutay g: intrinsecè secundigentia extrinsecam objectorum. nay etiam Deus qui modo appetit principalibus gloriæ quay gratiæ (siue uoluntate efficaci siue inefficaci) potuit appetere prius dona gratiæ propter suay bonitatem et gloriam

128.

praidens q. homine, ei dones bene meritis gloria nelle homini per
terius gloria, et mill penas posterius quas permisione culpe. in
eo enim quis inueniet implicantias? ergo ides objecto quod Deus nolit
prius quas aliud ebias potest nelle posterius.

Soto in 3. d. 7. q. 2.

19. uidebat statuere ordine uiatibus uoluntati diuine ex ordine per
fectionis rerum objectum ita ut prius uelit objecto nobiliori poste
riori ignobiliori, prius fini deinde ea quae sunt ad finem, et hi prius
ea quae sunt propinquia et accommodatiora fini. Ceterum haec regu
la sic uniuersim intellecta probari nequit, quia Deus potuit
nelle prius gloriam hominis et posterius unionem hypostaticam perso.
Dine ad hominis gloriam, et prius unionem hypostaticam et posterius ho
minis gloriam per ordine ad unionem ut dicebamus ni prae. ergo ordi
nande non sunt actus uoluntatis diuine ordine perfectionis objecto
rum. Item penitentia est medium perfectius et propinquius ad con
sequendam gloriam quam permissio peccati, nihilominus tamen quam
uis ponit Deus nelle prius penitentiam quam permissionem peccati
quis inficiabitur ebias posse nelle prius permissionem, et prae permissio pecca
ti nelle posterius penitentiam? praeterea quis asserat Deus con
tendem uniuersitatem rerum prius uoluisse leones quam plantas?
et plantas prius quam lapides, et ex hominibus euangelii beati
prius eos qui assequuti sunt beatitudinem, quam eos qui per se
ipsos non sunt assequuti.

20. Granado trac. 5. d. 8. ordine prio
ris et posterioris prescribit actibus diuinis ex dependentia aut
independentia rerum actum; ita ut ille actus dicatur prior qui
necessarius est ad existentiam alterius, ille uero posterior qui al
terius existentiam requirit. Verum quia haec exigentia actuum
aliquando est multa, aliquando non multa, ideo exigentia mu
tua constituit priorita. aquo, quae abaliis multas priorita-

1

abalijs simultas poribus nuncupabus. exigenhà uero non mutua contribuit prioritatis inquo; quare asserit intredùm intentio rei finis esse priores prioritate aquo mutuo, quas electiones mediorum quando scilicet procurabur finis dependenter amedijs determinatis. alij quando prioritate inquo quando scilicet intendit aur finis independenter amedijs determinatis. ite electiones mediorum quantumuis imperatas exintentione finis interdùm esse priores prioritate aquo intentione finis quando appetuntur media dependenter a fine determinato. interdùm priores prioritate inquo quando appetuntur independenter a fine determinato.

Ebaj hac exposito non quadrat. missis enim Lanijs quae deducit, quorum falsitas non leue argumentum erat falsitatis totius doctrinae, ne impugnabur: quia cognitio naturae diuinae non potest esse realis sine amore simplici, nec natura secundùm se sine attributis, nec essentialia sine proprietatibus personarum, nec promissio aeterna sine achu fidelitatis adimplendi illas; nec electio efficax praedestinati ad gloriam ut coronam sine praeuisione absoluta meritorum. tamen amor necessarius naturae diuinae non antecedit cognitionem naturae, nec attributa naturae, nec proprietates personarum per sectiones essentiales Dei, nec actus fidelitatis promissionis aeternae, nec praeuisio absoluta meritorum electionem efficacem praedestinati ad gloriam ut coronam, ergo ad prioritatem realem et rationis non sufficit exigentia ac dependentia unius abalio. 22.

Dices. 1. exigentias dependentias et exigentias nomines a priori sed tantùm apertenentiam; quae nihil ea quae in argumento proponuntur non sunt praesupposita et praerequisita ad alia sed potius consequuntur. Sed contra ergo ad prioritatem non sufficit quaecumque dependentia et exigentia, sed praeterea requiritur ut ea sit abalio antecedenter et praesupposito, quod est ideo ac esse abalio priori. Rego ergo, inquidem possunt

possunt esse duo mutuo necessaria et dependentia vie existendo rea liter, unde cognoscendum sit aliud esse antecedens et prius, aliud consequens et posterius? quod in praesenti quaestione inquiritur, et in hoc dicendo modo desideratur, alias ideo tota quaestio obscura, vel in quibus, aut vicinis expositione vitiosis circulus committitur.

23. Dicendum 2. in ea quae in argumento objiciuntur intercedere mutuam priorita tem, atque ideo charitatem amoris naturae divinae antecedere cognitionem essentiae; praevisionem meritorum electionem efficacem ad gloriam et coronam. Sed contra quia haec doctrina singularis est, et non explicat ordinem prioris et posterioris, quem scholastici communiter agnoscunt in divinis, alias ideo declinanda est, nam ea priorita tis explicationem indagamus quae ordinem praedicatorum Dei communiter receptum in scholis declaret. Praeterea quia ea quae in argumento adducuntur posteriora essent realiter distincta, nempe non essent realiter prioria, ut amor beatificus non est prior realiter visione beatifica, nec proprietates sunt priores suis, nec actus imperatus actu imperante, nec electio realiter distincta in tentione efficaci, nec conclusio actibus praemissarum, nec istius actionis quae producitur, nec existentia objecti creati decreto efficaci Dei, etiam si visio beatifica non possit esse realiter sine amore, natura sine proprietatibus etc. ergo nec ratione virtualiter erunt alijs prioria, ea vero sine quibus alij esse non possunt. Ratio autem est quia re quidem una non potest negari alio modo connecti virtualiter amor cum cognitione quam cognitio cum amore, electio antecedenter ad gloriam et coronam cum praevisione meritorum, quam praevisio meritorum cum electione ad gloriam etc. ergo haec diversitas connexionis ac dependentiae potest constituere virtualiter ea actus ordine diverso et non eodem quemadmodum similis connexio realis constituit absolute alios actus creatos priores, alios absolute posteriores, alias mutuam priorita tem intra.

1

Comun recentiores cum P. Vazq. in 1ª p. d. 25. 167. n. 4. ordinem rationis inter actus diuinos colligunt ex dependentia et inde pendentia eorum in apprehensione rationis, ita ut is concipiatur prior alio qui apprehenditur sine alio, quem alius possit apprehendi sine ipso, quemadmodum intellectio naturae apprehenditur sine amore, non autem amor naturae sine eius intellectione, utpote dependentia realis effectus a causa, et independentia causae ab effectu constituit prioritatem realem; sic dependentia rationis unius actus et inde pendentia alterius constituit prioritatem rationis.

25. Verum haec sententia facile reuincitur, nam Deus cui eligit efficaciter praedestinatos ad gloriam et coronam ante praeuisionem meritorum, et cui intendit penitentiam ante permissionem peccati, et imperat efficaciter actus iustitiae ex affectu caritatis, eumdem antecedit praeuisio meritorum electionem ad gloriam, nec permissio peccati intentionem penitentiae, nec actus impetrabilis iustitiae affectum imperantem caritatis, sed potius contra. tamen potest apprehendi praeuisio meritorum absq; electione antecedente ad gloriam, permissio peccati absq; intentione efficaci penitentiae, actus imperatus iustitiae absq; affectu imperantis caritatis; non autem contra electio efficax ad gloriam et coronam absq; praeuisione meritorum, intentio antecedens penitentiae absq; permissione peccati etc. ergo male definitum est ab eo ordo rationis inter actus diuinos.

26. Praeterea cognitio intuitiua personarum utpote absoluta et communis praecedit personalitates relatiuas, tamen ea cognitio non potest apprehendi absq; ipsis personalitatibus. Ita cognitio amoris diuini antecedit intentionem recentiorum amorem reflexum ipsius amoris diuini, qui nonest alius etiam ratione ab amore naturae diuinae, nec admittatur infinitudo amorum reflectentium. tamen cognitio amoris diuini non potest apprehendi absq; ipso amore diuino. Comun natura diuina

praecedit

procedit attributa, non autez attributa naturaz; attributa autez ut omnipotentia, eternitaz, iustitia et reliqua possunt apprehendi absque naturaz diuina, tunquia attributa et natura distinguuntur abinuicez distinctione adequata, tunquia referuntur ad connotata omnino diuersa et apprehensione separabilia. ergo similiter explicata uniuersaz ordo prioris et posterioris inti predicata diuina. quz potuis addo contra Iunigas d. 2. dub. 10. eo pacto etiaz explicari si nisi inti prioritatez rationis inquo, naz achus quosuis memoriamus non praebent independentiaz abaliis inapprehensione nostra rationis cuz aliorum dependentia abipsis, nihilominus illi achus non sunt priores aliis prioritate rationis inquo.

Sectio. 4. Vera explicatio prioritatis uirtualis intr actus diuinos

27. In re suspecta duo nobis explicanda sunt, primus prioritaz uirtualis qua est intra achus diuinos independenti a noetio intellectus, secundus prioritaz rationis qua est dependenti a consideratione illius. primum praestabimus sect. praecedi. 2. sequenti. Prioritaz autez uirtualis declaranda est per equipollentiaz et analogiaz ad prioritatez realez; quemadmodum distinctio uirtualis declaratur per equipollentiaz et analogiaz ad distinctionez realez. Quaz cuz prioritas realis alia sit inquo qua unus extremus realis antecedit aliud siue in tempore siue in loco siue modo quopiam existendi ut explicat Gabriel cuz Okam in. 1. d. 9 q. 3. d. 2. et P. Fonseca cuz Aristotele 5. Metaphy. alia sit prioritas aquo qua primus extremus realis antecedit terminum qui abipso procedit ut explicant omnes Theologi; similiter prioritas uirtualis intra achus diuinos alia est inquo, alia aquo.

28. Ne achus ante cedit aliud prioritate uirtuali inquo qui existens realiter simul cuz

cuy alio ita regerit vnre ac si tempore antecederet alíu ut amor quo Deus diligit Petrum hodié iusbum comparatus cuy odio, quo eumdem prosequitur cum peccatore. Dic enim dicitur Deus hodié diligere Petrum iustum, non autem odio habere sed habituum crastino, quasi actus dilectionis Dei esset hodiernus, et actus odij crastinus esset, cum tamen re ipsa utrumq; actus semper existerit simul, totaq; eternitate existerus sit. ita optimé Turriga d. x. dubio. 10. n. 3. 29.

Ille autem actus antecedit alíum priorítate naturalé aquo, qui cum nonsit realis principij cuy alterius, ita regerit vnre ac si esset reale principium ipsius, atq; ideo in propositione causali sumitur unus actus ut ratio existendi alterius et non econtra, quemadmodum Deus dicitur velle damnationem peccatoris quia videt eius impenitentiam finalem, non autem dicitur velle videre eius impenitentiam finalem quia amat eius damnationem. Item dicitur decernere existentiam incarnationis quoniam ita movetur Deus ex prævisione culpæ ad puniendum peccatorem, et ex scientia conditionata incarnationis ad decernendum illam ac si reipsa voluntas puniendi præcesserit ex prævisione culpæ, et voluntas incarnandi ex prævisione conditionata ita Fonseca 1ª. lect. 3. Albertinus, Turriga Egidius Debeat. lib. 5. q. 5. 30.

At rogabis nunc, quinam actus ita regerent ac si essent principium reale alterius. Respondeo hoc theologo bene sapienti et non male protenso posse constare ex recta apprehensione divinorum actuum, quæ exhumana alterius explicatione et probatione. Ad enim apprehendendum qt ex natura ipsorum actuum recte apprehensa quando scilicet actus divinus sic afficiunt Deum vnre, ut eius indifferentiam ad varios actus determinent aut moveant ad habendum hunc actum potius quam oppositum; qualiter moveant ac determinant actus creati indifferentiam animæ; quo pacto cognitio divina movet ad amorem, præsertim meritorium ad volitionem præmij, intentio finis

ad electione mediorum et non econtra. Quod propterea contingit á
posteriori facta suppositione conditionali qua actus diuini realiter dis
tinguantur inter se; nam quando ita accidunt inter actus diuini, ac si
per impossibile distinguerentur realiter quemadmodum distinguuntur
actus creati eo quidem modo se habendi quo de facto habent, unus esset
principium reale alterius, quemadmodum unus actus creatus solet esse
reale principium alterius, tunc quidem bene colligitur unus actus diui
nus esse virtuale principium alterius, et ita se habere inter se ac si esset
principium reale. nam si per impossibile cognitio esset distincta realiter
ab amore cognitio quidem esset principium reale amoris non autem amor
cognitionis, ut cognitio notionalis Verbi distincta realiter ab amore no
tionali Spiritus sancti est principium reale amoris notionalis, non au
tem amor notionalis cognitionis notionalis. ita meditantur hae Fonse
ca, Iun. Albertinus.

31 Hinc coniectari licet ea ad actus necessa
rios qui Deo inseparabiliter absque ulla indifferentia conueniunt,
quoniam ea inter actus necessarios alius est ratio existendi alterius
ac cognitio est ratio existendi amoris et non econtra, nam ita
affectum Deus inter se per cognitionem ad amandum ut si per impossibile
distinguerentur realiter cognitio et amor cognitio quidem esset reale
principium amoris necessarii et non econtra ut ea inter se exem
plo cognitionis et amoris notionalis quae sunt actus necessarii.
Quare non obest quidquam necessitas qua Deo conueniunt, nam
ea filius et Spiritus sanctus existunt cum necessitate, et ni
hilominus Pater est principium reale existendi filij, et Pater et
filius principium reale existendi Spiritus sancti.

32. Regula 2ª.

Inter prioritate virtuali inquo etiam finitum totus ordo virtualis
prioris et posteriorum intra praedicata diuina. Ratio dubitandi est q.ª
plura conueniunt Deo prius virtualiter quae alia, quae tamen non

non sunt aliis priora, nec prioritate uirtuali inquo, nec aquo: nam omnia praedicata necessaria conueniunt Deo prius quam libera, atq; ideo Verbum diuinum prius est omnipotens, immensum, et cetera eius quam actu cognoscens et amans futura, praedicata autem necessaria non sunt liberis priora prioritate inquo aut aquo. ac inprimis omnipotentia, aeternitas, inuisibilis et immensitas non sunt prioritate aquo amore libero et uisione creaturarum cui ea omnia non inerant inre ac si essent principia realia earum actuum siquidem Deus non est cognoscens et amans futura quia est omnipotens, immensus, aut inuisus. Deinde non sunt priores prioritate inquo siquidem omnia existunt simul subcadem aeternitatis duratione. et quamuis realiter distinguerentur non essent attributa necessaria duratione priora. igitur prata prioritatem uirtualem inquo et aquo ars grandis est in Deo alia prioritas uirtualis. 33.

Respondeo inire aliqui theologi necessaria Dei esse priora liberis quoniam ut habet S. Thomas 1. 2. q. 49 art. 2 in corpore tempus quod naturaliter est prius est, quia enim rei necessario insunt immediatiora ac propinquiora sunt, quam ea quae insunt contingenter, quia maiorem cum eius natura connexionem habent ac subiectionem et potiorem unionem ac per consequens etiam prioritatem; nam ut docet S. Thomas cum Arist. 5. met. lect. 13. prius est quod est alicui determinato principio propinquius. Verumtamen haec prioritas connaturalitatis et connexionis optime potest reduci ad prioritatem uirtualem inquo, nam ea quae necessario conueniunt Deo iudicantur contingentibus priora per ordinem ad existentiam in aeternitate Dei, necessaria Dei ita sunt ab aeterno ut nunquam potuerint non esse; contingentia uero ut potuerint ab aeterno deesse; ac proinde attributa necessaria ita existunt inre, ut si Deus posset habere intempore actum contingentem uitalem, tempori attributa necessaria antecederent duratione actum contingentem, non autem actum

aches contingentes attributa necessaria. quemadmodu proprietates naturales rei creatæ antecedunt tempore aches contingentes naturæ et non econtra. quo circa ehay inter aches contingentes Dei alij centra prioris alijs priorítate inquo cuj ita de facto existunt, ut ehay existerent non existentibus alijs; econtrauero non existerent alij ni si prioribus existentibus; copacto sehabet absq; ulla priorítate aquo Scientiæ conditionatæ peccati futuri comparatione scientiæ visionis cuj Dei; et cuj priorítate aquo intentio finis assequibilis per varia media comparatione electionis determinati medij. secus autej intentio finis comparatione electionis unici ac necessarij medij.

34. Vrgebis adhuc essentialia Dei esse virtualiter priora notionalibus siquidej habent priorítatej cuj distinctione virtuali communi theologorum consensus; Cætera cuj eorum priorítatej nec esse inquo cuj notionalia exigant aquo necessitate cuj essentialibus; nec aquo cuj omnia essentialia ut alternitas et omnipotentia non egerant ut principium reale comparatione notionalium ut Paternitatis et filiationis. ergo dabitur in Deo virtualis priorítas quæ nec sit aquo nec inquo. In primis respondeo nihil meæ interesse plures aut pauciores assignare priorítatej in Deo quæ inquo sint aquo, cuj Arist. in prad. c. 11. docuerit demodis prioris assignauerit in rebus creatis quatuor prioris modos, et S. Met. c. 14. lex. Deinde asserto ehay si quadam essentialia Dei præcedant notionalia priorítate virtuali aquo ut intellecto paternitatej et generationej achuj, et intellecto spiratione; Cæterum omnia essentialia præcedere tanquam notionalia (ut docet Vazq. 1.p.d. 167.) priorítate consequentiæ quam Arist. 5. docuit esse priorítatem rationis inuentæ alicui inter universalia et singularia, ut animal et homini, et eaquæ se habent tanquam universalia et singularia, ut pariter et Sorti homini et musicæ; atq; ideo priorítatem essentialium comparatione notionalium nonesse rigorosæ priorítatem virtualem cuj non sit æquivalens

prioritati realí siué aguo siue inguo, sed tantum prioritati rationis praedicatorum communium comparatione singularium de qua sect. sequenti.

Sectio .5. Vera explicatio prioritatis rationis.

Prioritas rationis quâ res sunt priores considerationè intellectus explicanda est ad modum distinctionis rationis. Res enim obiecta intellectui duplicitèr possunt esse priores. 1. si considerentur priores quam alias. 2. si considerentur prius quam alias. quemadmodum intellectus distinguit res sibi obiectas 1. aprehendendo earum distinctionem quo modo dicitur distinguere seu discernere individua aprehendendo differentias earum. 2. aprehendendo unum praedicatum rei conceptui diuersi a conceptu alterius cui realitèr identificatur etsi conceptum diuersitate connotando illud extrinsecè distinctum ab alio quo modo distinguit animal a rationale. Prima prioritas potest dici prioritas rationis obiectiua, quia habet pro obiecto prioritatem quam res habet antecedentèr ad considerationem intellectus; quæ prioritas si fuerit inguo, prioritas obiectiua rationis erit ens inguo; si autem fuerit aguo prioritas rationis, ens erit aguo; atq; ideo omnia quæ sunt priora independentèr ab intellectu prioritate inguo et aguo realí et uirtuali, ens erunt priora prioritate obiectiua rationis, siquidem possunt res aprehendi ut priores eo genere prioritatis quo ipsæ sunt priores. eo reduci potest prioritas rationis conueniens rebus aliq; ulla prioritate intrinseca realí aut uirtuali solum ex modo obiectiue concipiendi res ad similitudinem aliarum quæ reuera sunt priores; quemadmodum ens aprehenditur quasi prius, et unum etiamnum quasi posterius, quia aprehendunda se habere intrà naturam et proprietatem realem quæ in alijs rebus aprehendimus esse re ipsa priores et posteriores. licet enim ea consideratione non aprehendatur ex parte obiecti prioritas in ipsis rebus quæ ratione nostra fiunt priores, tamen aprehenditur prioritas in aliis 35.

ad quarum similitudinem concipiendum, quod sufficit ut hæc prioritas inter prioritates objectivas numeretur. Porro autem secunda prioritas rationis potest appellari prioritas formalis, quia prioritas nostræ considerationis est quasi forma extrinseca constituens rem extrinsecè prio rem; quemadmodum unitas nostræ considerationis constituit unam ex trinsecè rem intrinsecè multiplicem, et dividendo nostrorum conceptuum constituit distinctas inter se quæ realiter sunt indistincta.

36. Verum cum non sufficiat quamvis prioritas cognitionis ad constituendam prioritatem formalem rationis rationatæ, videndum nunc est quo genere cognitionis priores sint res ab intellectu formaliter priores? etenim cum ex amore divino co existente existens cognitio divina, et ex differentia specifica genus, et ex proprietate natura, prius cognoscitur amor quam cognitio, differentia quam genus, proprietas quam natura, quoniam in argumento posteriori illorum cognitio debet esse antecedens et horum cognitio conse quens; amor autem divinus non præcedit rationem rationatæ cogni tionem, nec differentia genus, nec proprietates naturas (viri largo quodam modo quo Arist. 4. met. cap. 4. asseruit singularia esse cognitione sensitiva priora, solum quia ea cognitione percipiuntur prius quam universalia) ergo non sufficit quamvis prioritas cognitionis ad prio ritatem formalem rationis rationatæ. nec audiendi sunt recentiores cum P. Valq. 1. p. d. 167 definientes prioritatem rationis unius rem esse independentiam unius prædicati et dependentiam alterius in cognitio ne intellectus, qua unum prædicatum apprehenditur sine alio et non contra, nam ut vidimus N°. 23. hæc doctrina subjecta est plurimis difficultatibus et minime subsistit in omnibus quæ communiter admit tuntur rationem rationatæ priorem.

37. Melius dicitur prioritatem formalem rationis rationatæ constituere cognitione intellectus priorem nonquam cum; sed quæ fundamentum habeat in objecto, quemadmodum unitas

formalis rationis naturæ universalis constituibus unitate cognitionis non qualicumq; sed fundatæ in unitate similitudinis objecti, et distinctionis rationis distinctione concepthum habente fundamentum indistinctionem realem aut quasi realem objecti. itaq; ut unus actus dicimus sit rationem rationicinatam prior alio duo sunt necessaria, 1.m prioritas cognitionis. 2.m fundamentum objecti.

38. Prioritas autem cognitionis non debet esse positiua, ita ut cognitionem priorem subsequatur positiue alia cognitio posteriori; sed sufficit quod sit prioritas negatiua, ita ut cognitio prior habeatur independenter a cognitione antecedenti eius quod rationem fit posterius; nam predicata universalia assumunt ab Arist.s c. 11. de modis priorum, et 5 met. c. 14. priora rationem rationicinatam quam singularia. cognitio tamen predicatorum universalium non est positiue prior cognitione singularium, cum cognitio universalium non inferat positiue cognitionem singularium sed potius econtra. Dixi cognitionem negatiue prio rem esse independentem a cognitione antecedenti eius quod rationem nostram fit posterius, quia potest esse dependens a cognitione simultanea indistincta aut distincta posteriori, ut contingere est in cognitione electionis ad gloriam ut coronam comparatione scientiæ intuitiuæ mentorum, et in cognitione in natura Verbi comparatione eiusdem.

39. fundamentum uero objecti debet esse prioritas aut quasi prioritas realis actus diuini, aut alterius formalitatis quæ rationem rationicinatam fit prior: Deus idea omnia quæ sunt realitatis priora aut quasi realitati, eaq; sunt rationem rationicinatam priora. Vocamus autem prioritatem quasi realem eam quæ intercedit inter universalia et singularia, inter totum et partes separabiles a toto, quæ Arist.s potissimum dicit rationem rationicinatam priorem, quia licet predicata universalia non ingrediantur intra ut principia realia singularium, eius modi tamen sunt intra quæ rationem nostram recte consequente possunt constitui principia singularium formalia quidem et intrinseca separatione

speciem, quæ ut partes constituunt; materiales vero et extrinsecæ comparationes differentiarum, per quas veluti formas eorum indifferentia quasi materia contrahitur, iuxta illud commune dialecticorum prologui ex genus sumitur a materia, differentia a forma.

4°. Hinc priora inquo rationem radicatam possunt esse quæ apprehendentes prius cum fundamento prioritatis virtualis inquo; priora vero aquo quæ apprehendentes prius cum fundamento prioritatis virtualis aquo; in quæ recensentur possunt prædicata universalia comparatione singularium, et per rationes nostras præcindentes fiant principium quasi formale specierum, et principium quasi materiale differentiarum; quemadmodum quæ sunt priora virtualiter aquo fiunt principium quasi efficiens aut perducens portionem. Vel fortasse melius priora inquo possunt esse, quæ cum fundamento alicuius prioritatis objecti apprehendentes sine partionibus et non contra intelligibile sine amore, genus sine specie, prioria vero aquo quæ non possunt apprehendi sine partionibus ut electio, adoptio, ut amor nas sine scientia meritorum et alias quorum meminimus n°. 14. nas ut ea res dicitur prior prioritate reali inquo quæ existit in instanti reali antecedenti inquo non existit alias, sic aches deitatis qui est in instanti rationis antecedenti inquo non est alius unus potest dici prior prioritate rationis inquo; instanti vero vel signa rationis in quo sunt vel non sunt aches deitati non sunt alias quas conditiones humanas quibus prius vel posterius apprehenduntur.

41. Unde rejicienda l. D. Scot et Gabriel l. 2. et plures recentiores qui admittentes ordinem priorum et posteriorum inter aches deitatis negant instantias et signa rationis priorum inquorum uno affirmatum unum aches et ineodem negatum alium qui deinceps affirmatum esse inale. movente Nominales quia propositio affirmativa est falsa, nas prius inquo affirmatum esse aches deitatis debet esse prius existentia ut tempus et locus, nulla enim res

existat incepisse, ache[s] autem diuini non sunt in aliquo priori existere tempore aut loci. Monendus lectentes quia proportio negatiua est falsa, nay quamuis existentia unius ache[s] diuini possit praecindi ab existentia alterius, ceterum non potest negari una cum uere affirmata alia. Verumtamen cum haec existentias priorias rationis ut dicebamus n°. praece. non sint aliae inter quas cognitiones humanas priores apprehendentes secundum se diuinor ache[s] realitati priores, facile saluabuntur communis fratris Roguendi theologorum et assignatum contra Nominales prius existere cum ingno uere affirmatur esse unius ache[s] diuini, et contra recentiores ingno uere negatur alius; negare enim existentiam in ingno rationis non est negare existentiam realem ache[s] sed negare cognitionem ache[s] absolute, uel cognitionem talem cum representantes quod nec potest deum ache[s] negare, cum id affirmatur de alio. 42.

Reijcitur 1. Vera.

1.p.d.99.c.4 asserens nihil esse prius aquo nisi prius sit subsistendi consequentia et probans ex Aug[o] quoniam ut alij constat ex dictis plura sunt priora aquo quae non sunt subsistendi consequentia priora. Nec Aristotelem refragatur cum in fine eius dem capitis assignet priori tales causalitatis et aquo inter ea inter quae nulla interedit prioritas consequentiae ut infra ueritatem propositionis et eius obiectum. 43.

Ad tamen adnotandum uelim tametsi quae huiusmodi distinctiones praeter intelligendum sint de rebus realiter inter se distinctis, nihilominus locum habere pone suo modo et proportione ea in rebus quae realiter distinctae sunt, quae eam communi Roguendi modo dicuntur alijs rationem priores. causa enim dicitur prior ratione motus quae effectus, ley prioritate obiectiua quia apprehenditur ut prior; ley prioritate formali, quia cum fundamento prioritatis realis apprehenditur prius. effectus autem non dicitur prior quae causa q.[uae] nec apprehenditur prior, nec cum fundamento prioritatis apprehenditur prius.

Sectio. 6. Explicantur ex dictis uarij ordines scientiæ & uoluntatis Dei

45. Ex dictis explicandus est 1° ordo actuum scientiæ ac uoluntatis qui respiciunt ipsum Deum. 2°. ordo actuum qui respiciunt creaturas possibiles. 3. ordo actuum qui respiciunt creaturas futuras. unde maiores lucem accipient, quæ in sequentibus tractabimus.

Explicatur ordo actuum scientiæ ac uoluntatis diuinæ qua respiciunt ipsum Deum.

45. Ac inprimis colligitur ex dictis intellectum Dei non esse uirtualiter priorem aquo intellectione actuali. probatur ut intellectus sit prior uirtualiter aquo intellectione actuali debet esse principium uirtualiter producens intellectionem. sed intellectus diuinus non est principium uirtualiter producens intellectionem, ergo non est prior uirtualiter aquo intellectione actuali. Consequentia est bona. maior constat ex nº 29. Minor probatur ex lib. de anima ubi docui naturas rationales non constitui intelligentes per actiones immanentes sed solum per unionem cum actu intelligendi, adeo ut crediderim cum Nominalibus posse esse naturas creatas quæ intelligant ex natura sua absq; productione immanenti actualis intellectionis, hunc in modum ut Deus sit perfectissime intelligens non requiritur productio immanens sed sola unio perfectissimæ intellectus cum actuali intellectione perfectissima, sed intellectus uirtualiter indistinctus ab actuali intellectione est unibus perfectissime cum actuali intellectione perfectissima, nam unio identitatis uirtualis est omnium perfectissima. ergo ut Deus sit perfectissime intelligens non requiritur intellectus qui sit uirtualiter producens intellectionem.

46. Dices intellectum inesse Deo esto non sit principium efficiens intellectionis saltem esse principium materiale illius, atque ideo indistinctum fore intellectum principium actuale

quasi materiale et recipiens intellectionis. Sed contra, quia increa
ta desideratur causalitas materialis intellectus in actualem intelle
ctionem creatam soluy ratione differentiæ accidentalis per quam intelle
ctio communis contrahitur ad creatam, nay si ponet unire intellectio creа
ta cum intellectu alio; causalitate materiali quemadmodu unitur
anima ratio rationalis cum corpore, sane intellectus constituerent inte
lligentem. Quare si producatur per creationem, et sic producta uniatur cum
intellectu ut possibile fatetur maior pars philosophorum intellectus erit
formaliter intelligens illam. ergo cum unio perfectissima identitatis cum
tali excitat alio; causalitate materiali alij virtuali, poterit inte
llectus virtualiter indistinctus ab actuali intellectione fieri intelligens
alio; causalitate materiali alij virtuali.

47 Secundo idem probatur q.
ut intellectus dicimus ita prior virtualiter quo intellectione actuali de
bet exercere realitatem in Deo aliquod munus formale ratione cuius
ita segregat intra comparationem intellectionis ac si esset primo primi reale
primus, sed intellectus dicimus non exercet realitatem aliquod munus
formale ratione cuius ita segregat intra comparationem intellectionis
actualis ac si esset primo primi realiter primus. ergo non est prior virtualitate
quo intellectione actuali. Maior constat ex n. 28. probatur
minor quoniam non exercet munus formale producendi realitatem in
tellectione ut per se constat, nec munus formale producendi illam virtua
litatem; nam ad hoc ut concipiatur genere hoc munus debet concipi necessa
rio genere realitatem aliud munus formale ratione cuius comparatur
tur cum actuali intellectione ac si esset primo primi reale: quemad mo
dum intellectio actualis exercet realitatem munus formale proponen
di bonum, et proportione boni inclinandi Deum ad amorem, at hoc mu
nus formale distinctum ratione cuius conveniat intellectui ratio po
tentiæ intellectivæ producendi virtualitatem intellectionem non apparet
in Deo. ergo. Explicatur. ridiculum esset assignare in Deo

prædicatu rationē distinctu ab alijs, quod non haberet realitē aliud quam ponere ab alijs realiter distinctū, ut enim ponit alijs realiter distinctū debet contineri realitē conceptu objectiuu quē apprehendatur et distinguatur per rationē. ergo similiter ridiculum esset contineri in deo prædicatu virtualitē distinctu ab actuali intellectione quod realitē non haberet aliud quam virtualitē distinctū ab actuali intellectione, etsi hoc dicendi accideret principium realiter ipsum quē apprehenderetur aliquid rationē cuius id munus ē conueniat. huius sententiæ sunt Aureolus in. 1. dist. 35 art. 3. Gabri. Suarez disp. 30 met. sect. 15. et 1. 3. tomo 3. lib. 11. c 6 Hurtado in. 1. c. 3. Hurtad. Salmanticenses aliquē ut legionensis in trac. de Trinit. et uoluntē.

48. Eodem modo regenda est uoluntas virtualitē distincta ab intellectu prior virtualitē aquo uolitione actuali. Cæterum uoluntas prior virtualitē actuali uolitione quæ sit virtualitē intellectu diuinus non apparet repugnare, nam cum intellectus diuinus sit prior virtualitē actuali uolitione, et aliunde sit ipsa natura diuina quæ intelligit et amat obiecta merito potest intellectus diuinus rationē uoluntatis subire. Intellectus enim et uoluntas in mea sententia non sunt solum potentiæ producentes intellectionē et uolitionē et suscipientes eam unionē effectu formalem intelligendi et uolendi. igitur cum intellectus diuinus præcedens virtualitē amorem sit formaliter uolens per illum, intellectus diuinus erit in Deo uoluntas prior virtualitē amore diuino. Deus intellectio creata non est in homine intellectus, quia cum sit accidens non est intelligens ut quod; intellectio diuina est intellectus et uoluntas, quia cum sit substantia, et natura Dei est intelligens et amans.

49. Colligitur. 1. actuales intellectiones naturæ diuinæ esse virtualitē priores aquo, et ratione rationata priores ingno amore actuali eiusdem. 1m. constat quia ita legerit inter ac si esset eiusdem principium ut uidere an° 29. probatur. 2m. quia cognitio

natura potest apprehendi prius quam amor cum fundamento priori tali, quam apprehendatur amor, non autem econtra vide n. 28.

§ 0. Colligo 3. aduersus primum thesim

Ergo cognitione intuitiua naturae non est prior cognitione attributorum et personarum. cognitio enim naturae in Deo aut est omnino indistincta ratione a cognitione attributorum et personarum, aut non est prior ipsum intuitiue eiusmodi cognitionis, etiam si distincta sit, quia in Deo non admittimus discursus in sententia aduersariorum, nec si in Deo admittamus dicimus intuitiue, et cognitio naturae diuinae distincta intuitiue a cognitione reliquarum perfectionum, non uideo repugnare ordinem priorem intuitiue aequo intra cognitionem naturae et reliquarum perfectionum.

§ 1 Obiicies 1°. natura diuina est prior intuitiue attributis et personis. ergo cognoscitur a Deo prius. distinguo consequens cognoscitur a Deo prius ex parte obiecti hoc est esse priorem quam attributa et personas tamquam; prius ex parte cognitionis et subiecti, hoc est cognitionem priorem negatur. nec quemadmodum possunt cognosci unica et indiuisibili cognitione quae ex parte obiecti sunt diuersa et plura, sic possunt cognosci cognitione simultanea quae ex parte obiecti sunt priora et posteriora.

§ 2. Obiicies 2. cognitio naturae diuinae est ratio cognoscendi caeteras perfectiones Dei. ergo est prior intuitiue cognitione reliquarum perfectionum. distinguo ant. est ratio extrinseca prout requisita ut cognitio naturae sit prior cognitione reliquarum perfectionum, et quemadmodum cognitio est ratio amandi nego ant; est ratio essentialis et intrinseca quod componitur absq; ulla priorita te et distinctione, quemadmodum anima rationalis est ratio hominis concedo antecedens.

§ 3. Colligitur 4. quo ordine procedant cognitio essentialis et amor naturae diuinae cognitionem et amorem —

notionaley, nay cognitio essentialis procedit virtualitate prioritate aque cognitione notionale, quia Pater eternus ideo exprimit Verbum quia cognoscit intuitive naturam, non autem cognoscit intuitive naturam nay quia exprimit Verbum. ratione vero procedit cognitione notionaley prioritate vnius quia cognitio essentialis apprehendit vt ens notionali et non econtra. at amor essentialis non est prior prioritate aque cognitione notionale, quia ratio propria quam Pater exprimit Verbum non est amor sed cognitio; est tamen prior ratione ratiocinata prioritate vnius, quia omnia essentialia sunt priora cogenere prioritatis omnibus notionalibus, comparando enim cum notionalibus vt comparantur predicata communia cum particularibus, quae vt videmus sect. praec. priora sunt vnius particularibus: nay cum toto supposito cuius constitutione ingrediuntur, comparando vt genus cum specie et pars cum toto. cum personalitatibus vero et relationibus, perquas eorum indifferentia et communitas contrahitur comparando vt genus cum differentijs

§ 4. Ceterum cognitio et amor essentialis procedunt virtualiter aque amore notionale et spiratione activa, et ratione ratiocinata prioritate vnius. nay spiratur ideo spirat Spiritus Sanctus quia cognoscit et amat, non autem cognoscit et amat quia spirat; alioquin cognitio et amor essentialis apprehenderetur absq; spiratione activa et non econtra. ergo etta maior difficultas est ancoordine existant cognitio et amor essentialis in Spiritu Sancto, cui primo videtur communicari amor qui communicatur sua formalitate exui processionis, quae cognitio quia communicatur sua tenuitate ratione identitatis cum amore. nihilominus tenendum ideo et vt spiratione passiua, vel quia atq; actus essentialis communicatur Spiritui Sancto formalitate et exui processionis, vt plures existimant, vel quia amor communicatur formalitate et primo soluy in intentione non autem in exercitio, cum non possit esse Spiritus Sanctus primus amans quae cognoscens.

55. Colligitur 5. quod ordine ad essentiam actus existentes decreta liberae Dei, nay in primis scientias simplicis intelligentias et scientias conditionatas decretorum Dei praecedunt necessario decreta absolutè existentia prioritate ingue, non autem prioritate aque. Primum constat ex n. 32. et 36. probatum. 2.m quia deus non movetur necessario ad amandum creaturas ex cognitione sui rei decretorum, sed dei ex cognitione creaturarum, quemadmodum voluntas creata ad amandum creatorem non movetur [non movetur] necessario ex cognitione reflexa sui amoris, sed tantum ex cognitione debita creatoris. aliud est enim cognitio reflexa requiratur ut deus velit liberum, ut sit moraliter bonum, sive quia non potest esse in deo omissio liberae alicuius voluntatis reflexa sive quia non potest exercitus voluntatis moraliter bonus absq; cognitione prudentiae reflexae. Verum haec non sunt speculationis praesentis ego quidem existimo posse deum omittere liberae decretum sua voluntatis absq; actu voluntatis reflexo et habere illud moraliter absq; praevia cognitione reflexa, de quo infra.

56. Similiter scientia visionis decretorum dei non praecedit ipsa decreta prioritate aque quia ea scientia non est ipsa principium decretorum, tum quia alias averteret libertatem eorum; tum quia remota decreta non pendent a scientia visionis, sed potius scientia a decretis: deus non decernit quia videt se decernere, quin potius videt se decernere quia semel decernit. ehinc haec scientia non praecedit decreta prioritate ingue, quia in deo aequalis contingentia sunt decreta liberae et scientia visionis eorum. hinc non cognovit deus sua decreta ut futura et posteriora comparatione scientiae visionis, sed tantum comparatione naturae durationis et stationis, quae decretorum absolutam existentiam antecedunt ut alibi dixi in mea scientia dei, ubi solvimus argumenta quae poterant hanc existimationem oppugnare.

Itaque

Sequo etaliji quos in superioribus diximus vide Suarez in 1ma
Malechica reperiatur lib. 1. cult. in quo forte inuidé.

57. Objicies amor notionalis Spiritus
Sancti habet realitè originis excognitionè intuitiua sui, et amor
essentialis naturæ diuinæ habet realitè originis excognitione intui
tiua sui. ergo ehay amor creaturarum potest habere realitè ori
ginis excognitione intuitiua sui. Transeat antecedens, sequo uariè
probatur. Negatur consequentia quia amor Creaturarum est liber,
amor uero essentialis et notionalis naturæ diuinæ est necessarius,
amor autem libero repugnat oriri aprioricè habente connexionem
cum eo, quale est scientia intuitiua sui, non uero amor necessario.

58 Objicies 2°. scientia uisio
nis amoris Creaturarum antecedit gaudium quo Deus latabitur
in amore Creaturarum. ergo ehay antecedit ipsum amorem aquo nulla
tenus distinguitur gaudium, nay si aliqo distinguerentur gaudium, daretur
in Deo infinitudo gaudiorum reflectentium super quemlibet amorem sui
creati. Respondeo 1. non est adeo absurda hæc infinitudo talium
gaudiorum ut ay non admittant graues auctorès; nay P. Gran ehay non
uerebatur admittere eay infinitudinem intuitionem creatam, et plures intuitio
nes increatas. 2° negatur sequela quia gaudium amoris liberi Crea
turarum distinctum abamore Creaturarum potest esse sui ipsius gaudium
et amor liber Creaturarum non potest esse sui ipsius gaudium. Ratio
est quia gaudium amoris liberi distincti potest esse necessarium per
se ac proinde potest oriri ex intuitione intuitiua sui, quemadmodum amor
essentialis et notionalis naturæ diuinæ; Caterum amor creaturarum est
liber, ac proinde non potest oriri ex intuitione intuitiua sui, aquas planè
oriretur si esset sui ipsius gaudium ut arg. contendit

59. Ad monendum tamen est quamuis
scientia uisionis non possit procedere prioritate aquo amoris liberi Crea
turarum; Caterum scientia simplicis intelligentiæ procedere possit, utri

Deus cognoscens possibiles sibi affectu imitabile uelit reflexe suy amore aliquid ut decendu de scientia conditionata decretorum Dei dup. 3.

Explicatur ordo actuu qui respiciunt creaas possibiles.

60. Colligitur. 6. quid decendu sit de actibus scientie ac uoluntatis diui na qui respiciunt creaturas possibiles. Proquo suppono Deu cognoscere creaturas possibiles duplici genere cognitionis, alio in seipso, alio in seipsis. omitto cognitione in seipso, tum quia Deo communitr negatur a theologis, tum quia ubi concedatur constat plane posteriore esse uirtualitr aquo cognitione intuitiua naturae aut omnipotentie diuinae ex qua deducitur ut concluso est realitr posteriore aquo premisso, similitr suppono Deu amare creaturas possibiles duplici genere amoris alio necessario per modu quidi quo fertur in possibilitate earu; alio libero per modu prosequutionis inefficacis quo fertur in earu existentias quias tamen non exequitur illas ideo recenseremus hunc affectu inter affectus circa possibiles.

61. Igitur cognitio qua Deus cognoscit creaturas possibiles in seipso non est posterior uirtualitr aquo cognitione qua seipsu intuetur, nec cognitio creaturarum in Deo non distinguitr a cognitione cognitione ipsius Dei ut pono ex mente de scientia Dei cognitio autem posterior debet esse distincta a cognitione priori. Vide mirox plures theologos, qui non admittentes alia cognitione creaturarum quas in Deo nihilominus asserunt priorem esse cognitione naturae quas creaturarum; nec si cognitio creaturarum posterior est, nec cognitio creaturarum erit ex Deo perquemdu dicuntur uirtualer et mentaliter in Deo. arg. a contrario sunt similia ijs quae persuadent cognitione naturae diuinae priorem cognitione attributorum quae diuimus.

62. Tamen aduertendu est cognitione naturae diuinae considerari posse duplicitr. 1°. sicut in ipsa realitr est et naturae diuinae quoad entitatem. 2° ut comprehensiuam et

et naturæ diuinæ quoad terminationes ad creaturas possibiles. cognitio enim naturæ diuinæ sub prima consideratione conuenit cuy cognitio ne intuitiua creatæ cuyuslcy naturæ nullay creaturæ discernente in Deo absolutè possibiles (quas nunc pono esse possibiles.) cognitio uero naturæ diuinæ sub secunda consideratione conuenit cuy alias cognitione creatæ cuyuslcy naturæ discernente creaturas. Itey cognitio 1° modo consideratæ existeret in Deo quamtumcúq; repugnarent creaturæ, non autey consideratæ secundo modo. igitur potest distinctione rationis inadequata distinguí prima cognitio a secunda. cuy ergo asserimus cognitionem naturæ diuinæ nonesse priorem cognitione creaturarum loquimur de cognitione naturæ diuinæ quoad terminationes intrinsecas ad eas et ut comprehensiuas est, non uero de cognitione naturæ quoad entitatem et ut intuitiua est; nay hoc facto precedit cognitionem creaturarum in Deo, tum priorítate inquo, tum priorítate aquo saltey ex modo concipiendi ut facile quirg; conuincit exdicis.

63. Cognitio autey creaturarum in se ipsis secundum prædicata essentialia ipsarum intrinsecè non repugnantia posterior est cognitione naturæ diuinæ posteriorítate inquo et aquo. posteriorítate inquo, quia cognitio naturæ diuinæ existeret ebiam repugnantibus creaturis, non autem existeret cognitio creaturarum quoad terminationes intrinsecas. posteriorítate aquo quia cognitio naturæ diuinæ est uirtualitas naturæ diuinæ æqua manans omnes actus et perfectiones diuinas ut dicebamus nº 43. non est in Deo intellectus uirtualitas distincta et prior cognitione naturæ, nec ideo hæc cognitio censenda est esse creaturarum ex Deo, quia oritur ex cognitione naturæ diuinæ per modum attributi emanantis ab essentia, itey quia æqua te non distinguitur quoad entitatem a cognitione naturæ. Præterea cognitio creaturarum in seipsis antecedit cognitionem creaturarum in Deo si exponunt cognitioni diuinæ reflectere supra se ab eg; distinctione uirtuali, nay cognitio creaturarum in Deo supponit Deum potentem

producere creaturas, Deus autem ut potens producere creaturas cognoscat cognitione practica earum, quae plane noscit alias, quas cognitio creaturarum increatarum, sicus non potest esse cognitio creaturarum in Deo.

64. Hinc cognitio possibilium antecedit amorem necessarium et liberum ipsorum prioritate aequo, quod probatione non indiget. Sed dubium est quaenam cognitio antecedat. Respondeo aut antecedit utraque: aut sola cognitio creaturarum increatarum; nam vel cognitio divina potest reflectere supra se, vel non? Si potest reflectere potest utraque antecedere, et si potest utraque antecedere necessario antecedit, cum nonsit ratio quae unam determinet et non aliam. Si non potest reflectere s.ª se. non potest antecedere cognitio creaturarum in Deo, cum haec habeat pro objecto cognitionem dirigentem voluntatem divinam ad amandum creaturas, habet enim pro objecto Deum ut potentem producere creaturas mediante directione intellectus et applicatione voluntatis, atqui ideo antecedit sola cognitio creaturarum increatarum.

65. Demum amor necessarius possibilitatis creaturarum antecedit prioritate inaequo et aequo amorem liberum; inaequo quidem omnia necessaria antecedunt opacto libera ut saepe dixi. Prioritate aequo quidem complacentia possibilitatis allicit voluntatem ad prosequutionem existentiae.

Explicatur ordo divinorum actuum qui respiciunt creaturas existentes.

66. Postremo colligimus quo ordine collocandi sunt actus, qui respiciunt creaturas existentes. et Primo quidem indubitatum est scientiam simplicis intelligentiae antecedere prioritate inaequo et aequo decretum existentiae creaturarum, et hoc decretum antecedere prioritate aequo scientiam visionis creaturae. Deinde indubitatum est scientiam conditionatam actus liberi creaturae posteriorem esse inaequo scientia simplicis intelligentiae et anteriorem inaequo et aequo voluntate efficaci praesituente actus

achy libertuy creatuy. Vnde falsa habenda est sententia Albertini tomo 1. in 4 princ. phil. q. 3. et aliorum talium ordine scientiæ diuinæ duabus tantum signis complectentium, primum inquo Deus nouit seipsum, secundum inquo nouit Deus simul omnes creaturas possibiles et futuras subconditione et absolute; hæc exdictis plana sunt.

67. Maxima autem dubitationi subjecta est an scientia conditionata actus liberi creati antecedat prioritate aquo voluntas auxilium efficax, cui nulla præcedit præfinitio efficax illius? 2° an ordo intentionis mediorum et finis sit prior ordine executionis eorundem. 3 an voluntas intendens finem præcedat tempore electionem mediorum. Verum hæc seorsim explicanda sunt. Primum explicabimus disp. 3. sect. 1. et 3, secundum sect. sequenti. tertium sect. ultima. Quare duo tantum relinquuntur in præsenti examinanda. 1m. de scientia visionis an prius cognoscat Deus existentiam præ dicatam universalem quam singularem. 2m. de voluntate libera ex quenti an prius velit creationem rei creatæ, quam eius conservationem, et utramq; prius, quam cooperationem adeffectus quos producit.

68. In primum difficultate sunt qui parti affirmanti suffragentur, quoniam in Deo cognitio Petri ut præcedet acognitionem hominis, et cognitio hominis acognitionem animalis et non contra, nam si non existeret Petrus non esset in Deo cognitio Petri, esset autem cognitio animalis et hominis et non contra. ita Suarez ubi s. et alij. ego tamen parti neganti suffragor nam inuenquoq; individuo non cognoscit Deus prædicata universalia cognitione distincta acognitione singularium ut a in Petro animalitatem cognitione distincta acognitione rationalitatis, et singularitatis ut sunt ex mera scientia Dei. ergo in scientia visionis de Petro non est prior cognitio animalitatis quam rationalitatis, et rationalitatis quam singularitatis. Vnde negatur argumento nonpendente Logice cognitionem animalitatis quam Deus in habitum in Petro acognitione rationalitatis

et singularitatis. Ley deficiente Petro non deficeret simul cognitio animalitatis et rationalitatis quas Deus videt in Petro; quas quas non deficeret cognitio animalitatis et rationalitatis quas videt in Paulo et reliquis hominibus existentibus.

69. In secunda difficultate alij arse runt Deum prius velle cooperationi cui recreata ad effectu quem producit quia eius productionem et conservationem, quia illud refertur per modum finis, hoc autem per modum medij. Alij existimant Deum prius velle creationi, aut conservationi quam eius cooperationi, quia Deus non vult cooperari cui causa secunda nisi ex provisione existentiae, et applicationis ipsius. Alij denique volunt Deum velle simul unica et indivisibili volitione. Creationi, conservationi et operationi rei creatae, quia Deus potest id totum velle unica et simultanea volitione et nullum existit fundamentum dividendi de facto volitionem unius ab volitione alterius; ab quo fundamento autem non sunt multiplicandi actus divinae voluntatis.

70. Ego autem tribus propositionibus rem expedio. Prima est. possibile est ordo actuum voluntatis divinae quod unaquaque sententia praescribit. nam potest voluntas divina ideo objectum pro suo libito velle hoc simul hoc prius et posterius quam aliud; quemadmodum potest voluntas humana. ergo potest Deus quo libuerit ordine velle existentias, conservationem, et operationem causae secundae. ut videmus nº 18. et videbimus Lect. ultª. consequentia est manifesta.

71. Secunda propositio. de facto tamen probabilius est Deum regulariter loquendo prius velle creationi rei aut conservationi causae secundae quam eius operationem; nam in sensu composito voluntatis creandi aut conservandi causam secundam potuit Deus negare concursum ad operandum ut contigit in igne Babilonico qui privatus fuit actione comburendi existens voluntate naturali Dei compossibili cum ea actione. ergo voluntas aut conservandi

rez independens et et distincta a voluntate operandi. Ratio apriori potest esse, quia operatio causa secunda tendet ad aliquibus rebus creatis quas pro vario causarum concursu et etiam applicatione voluntatis creatae siue humanae siue angelicae possunt habere et habere existentibus eidem causis creatis.

72. Tertia propositio. probabilius etiam est Deus de facto rebus quidem corruptibilibus requisitis prius nulla creatione quia conservatione, incorruptibilibus vero nulla simul utramque unica indivisibili voluntate. Prior pars probatur quia cui voluntate existendi potest componi diuturnior et brevior conservatio rei corruptibilis. ergo voluntas creandi rem corruptibilem non est eadem et simul tamen cum voluntate conservandi. Consequentia est manifesta. probatur antecedens quia ex suppositione prima existentia potest homo longiorem et breviorem vitam habere, et etiam ignis conservationem diuturniorem pro vario causarum concursu quia eius destructionem molimina, quae plerumque voluntate creata applicante, et fere semper possunt applicari aut impediri. Unde similiter ratio apriori quia Deus non destruit ex natura rei res iam existentes nisi ad exigentiam causarum secundarum. ergo expectat Deus exigentiam aliarum causarum antequam decernat destructionem rei corruptibilis.

Posteriora pars probatur.

73. quia conservatio rei incorruptibilis ex natura rei est connexa cum prima existentia independenti ab aliis rebus creatis. ergo Deus volens primam existentiam rei incorruptibilis non est quid expectet ex natura rei ad volendum eius conservationem, ac proinde volendo primam existentiam regulariter cum illa simul conservationem.

74. Ad obiecta dico. Primum Deus vult conservare angelum in instanti B quia produxit illum in instanti A, nonautem vult producere in instanti A quia vult conservare in instanti B. ergo voluntas conservandi angelum dependens est

uoluntate creandi et non contra. Secundus Deus de facto com
poniit uoluntate naturali creandi materiam incorruptibile cum uolun
tate supernaturali annihilandi illam in Eucharistia. ergo vidependere
et distincta est uoluntas creandi materiam incorruptibile a uoluntate
conseruandi. Ad. 1. respondeo. Deus nullt conseruare angelum quia
nullt creare et ebay contra. si proprie loquamur de uoluntate ut sensus
formali et in abstracto, sensus si enuntiatum in sensu uerbali et extra
se, quia uoluntas conseruandi non dicit aliquid de uerbalitate uoluntа
te creandi regulariter loquendo de quo in ista. Ad. 2. respondeo.
potest Deus ex natura rei nulla prius creatione rei incorruptibilis qu
ay eius conseruatione, ut diximus prima propositione et tota tendit argu
mentum. Ceterum id non contingit regulariter sed raro quod argu
mento non oppugnatur.

Sectio. X. An ordo intentionis in uoluntate diuina sit prior quam ordo executionis?

75. Hac difficultas in materia de praedestinatione ijs temporibus inter pri
mas numerabat. Agebat enim de pendere decernere ante lectio praedesti
natorum ad gloriam fiat ante praeuisa merita ipsorum, an forte pra
uisa merita Christi Domini, an simul cum praemissione meritorum ad
terminus praedestinati ut uidere apud auctores quos referemus.

Status controuersiae, et placita theologorum expo nuntur

76. Explorandum est 1°. ordinem intentionis in mente diuina ut praecisum ab quo
ordine executionis temporalis rerum creatarum, hoc enim executio
nis temporalis effectus est uoluntatis aeternae Dei ingeniosissimus re
centissimum est apud omnes, quod est primum in intentione ultimum
in executione.

77. Quinde ebay est explorabay eue in mente diuina uoluntatey intendentey et exequentey mediony et finis; nay uoluntay intendens est quæ applicat media ad consequendum finis, uoluntay autey exequens quæ immediatè applicat omnipotentiay diuinay ad exequendum mediony et finis. Sed in Deo est uoluntay applicans media externa ad consequendum finis et applicans immediatè omnipotentiay ad exequendum mediony et finis, nay Deus operatur propter finy, uolendo et exequendo immediatè media externa et finy. ergo exigit in Deo uoluntay intendens et exequens mediorum et finis.

78. Quare explorabay est. 3. totay controuersiay præsentey solum eue ponit deordine intentionis et exequtionis quey habent in mente diuina uoluntay intendens et exequens mediony et finis annullicat dijudicta sit in Deo uoluntay quæ immediatè applicat omnipotentiay ad exequendum finis auoluntate intendente ipsum finy cum ordine prioris et posterioris ejus. Et similiter an Deus ante exequtionem temporalem mediorum habeat duplices uoluntatey aliay pertinentey ad ordinem intentionis, aliay pertinentey ad ordinem exequtionis et posterioris, ita ut ordo exequtionis in mente diuina respondeat ordini exequtionis temporalis in rebus creatis, et inio ordine internorum diuinorum priorias sint, quæ in alio ordine priori intentionis sunt posteriora.

79. Negabiay hoc Dr. Vazquez præcipuè 1.p.d.89. c.7 et 3.p.d.23.c.8. eddis. 47 c.2. Montes d.4.c.4. Beccanus 1.p.c.14.q.4 et c.19.q.4 Gran. de prad. tract. 6. d.4 sect.4. et d.5. n.10. Sala in manuscripto tom.2.d.14. sect. 3. referens Bellarminum. 2. tom. ad. 2. ii 2.ae solut. Pennotay lib.6. tract. c.21. Aluarez. et Nauarrete.

80. Sentay affirmantes docuit manifeste Alexander Alensis 1.p.q.18.art.2. in fine

et illustrauit P. Suarez tom. 1. in 3. p. disp. 5 sect. 1. et disp. 10. sect. 4. et lib. 3. de auxilijs c. 19. et 20. lib. 1. de praedest. c. 14. et alijs in locis, Arriaga 1. p. d. 65. Herice 1. p. d. 17. c. 4. Gonzalez, Nazar. Zumel, et Cordubas.

81. Vt autem plene intelligatur horum auctorum mens et tota controuersia sciendum est, Primo nouitium factionis patronos examinare ordine priorijs et posterioris inter voluntatem exequentem et intendentem finij inefficacem et simplicem; sed inter voluntatem exequentem et intendentem efficacem, nam semel posita in Deo possibili voluntate inefficaci finis, nullus inde inficias ire Deum ex simplici complacentia ad eius exequutionem procedere per voluntatem a simplici complacentia distinctam.

Sciendum est. 2. ultimos factionis autores hanc difficultatem examinare solum in fine pendenti a libertate creata, non autem in fine non dependenti a causis naturalibus et necessarijs licet exceptionem argumenti et doctrina colligatur. quid etiam in hoc fine dicendum sit.

82. Sciendum est. 3. ex auctoribus nouantibus ordine priorijs inter voluntatem intendentem et exequentem finis pendentis a libertate creata, alios negare possibilem intentionem efficacem eius dem finis ut Vazq. Salas, Mont. et Penn. alios autem affirmare possibilem eius modi intentionem efficacem ut Alua rez. Bellar. Conxx. cum plurimis recentioribus quamuis ultimi conueniant cum quo admittatur voluntas efficax finis antecedens collationem mediorum non esse necessariam voluntatem exequentem absq; intentione distincta.

83. Sciendum est. 4. ex auctoribus admittentibus ordine priorijs et posterioris inter voluntatem antecedentem et exequentem non explicare omnes uno modo distinctionem voluntatis intendentis ad exequendum. nam alij volunt distinguj eas voluntates ex obiecto formali, nimirum quia voluntas intendens respicit obiectum solum

ut est bonum, et sequens vero solum ut facibile. ita Suarez ubi s. alij distinguunt quia voluntas libera Dei constituit actione exterior creatas, distincta autem et precidiania achi est quia producit in executione finis a actione quia mandatur executioni medium procedens a intentione talis finis, imo et a actione quia ides medium procederet a intentione alterius finis utpote quia ex parte naturae habet ordinem transcendentalem ad talem determinatum finem ita Arrubal, et Hencic. Alij distinguunt quia voluntas intendens ferturr in objectum ut producibile per actionem indeterminatam, voluntas executionis in objectum ut producibile per actionem hanc determinatam ita plures. alij ad mentem distinctionem harum voluntatum et non explicant originem illius, ita reliqui auctores. Sequaz re nostra erit iudicium portquam de certamus distinctione voluntatis executionis a intendente.

Assertio prima. comparatione finis assequibilis solo auxilio naturalium agentium possibilis est intentio Dei distincta exequenti, non autem necessaria.

84. Approbatio prioris partis a omnibus qui constituunt unum actum voluntatis divinae per electionem mediorum actu interno eiusdem voluntatis. et probatur potuit Deus efficaciter decernere utquodcumque videret in materia dispositiones necessarias ad formam substantialem illico sequatur eam productionem voluntas executionis productionem formae. deinde potuit ante productionem dispositionum decernere alius actu efficaciter et absolute ut in hac materia introducatur forma equi introductis prius dispositionibus necessarijs ad illam; at hoc casu voluntas intendens efficaciter et absolute formam equi esset distincta a voluntate executionis. ergo possibilis est comparatione finis naturalis voluntas intendens distincta ab executionis. secundo quia dubitet. probatur minor. quia eventu voluntas efficaciter intendens formam equi antecedit praeceptionem

absoluta dispositionem, quando quidem abea intentione efficaci ma
nat absoluta existentia dispositionem in materia, voluntas autem ex
equens subsequitur praemissionem absolutae dispositionis, quando quidem ge
nerali decreto statuit Deus habere voluntatem exequentem productio
nis formae post praemissionem dispositionis. ergo ineo eventu voluntas
exequens distincta est a voluntate intendente.

85. Dices ehaj ineo eventu
voluntatem intendentem esse nihil exequentem, quia non datur voluntas
subsequens dispositionis formae, sed ehaj voluntas illas antecedens ap
plicaret immediate omnipotentiam ad productionem formae. Sed contra
1°. quia voluntas subsequens dispositionis formae distincta est a vo
luntate antecedenti et intendenti productionem formae, ea autem est sola
exequens et non intendens. ergo possibile est voluntatem exequentem ab
intendenti distinctam quod solum contendimus. 2° voluntas antecedens
dispositionis formae potest decernere eius introductionem ut nullet ex
equutionem immediatam voluspiae voluntatem subsequentem, siquidem id erat po
sibile ex nunc; sed ineo eventu voluntas antecedens non esset imme
diate exequens; aliqui exequutio adesset a voluntate intendenti
ergo potest voluntas intendens omnino distingui a voluntate exequen
te. nec video quo pacto possint explicari haec doctrina quia dicunt
illi pro fautionem efficaces humanorum actuum, qui, ut mox videbimus
quamvis efficaciter praesinti non possunt exequutionem mandati im
mediate per voluntatem efficaciter praesentem sed tantum per voluntatem
indifferentem.

86. Nec obstat si objicias voluntatem antecedentem esse effi
cacem alias; ideo esse immediate exequentem sui objecti, quia ut vo
luntas divina sit efficax non necesse est quod sit exequens immediate
sed tantum mediate sui objecti, nam ut voluntas sit efficax sufficit
quod habeat connexionem inamissibilem cum objecto, quamvis autem non
exequatur immediate objectum, ubi haberet connexionem inamissibilem

cuy principio immediatè exequente obiecty, habere potest connexionē
irremitabilē cuy obiecto. ergo potest esse efficax voluntas diuina quas
cuy non sit immediatè exequtiua sui obiecti. sequo pluras infra.

87. Pertenion pars assertionis excludens necessariam intentionē finis naturalis distinctas a voluntate exequenti probatur. 1. quia vtuidimus n° 62. et 63 potest Deus ehiā prouidentia ordinaria nonnulle existentiā effectus naturalis donec uiderit existentes omnes causas et dispositiones necessarias ad illum; hinc autem nulle existentiā effectus peracti determinatas et individuas. ergo potest nulle existentiā effectus naturalis absq; voluntate intendenti distincta ab exequenti. nam ineo euentu voluntas subsequens existentiā omnium conditionum et causarum esset exequtiua effectus comparatione cuius non existit vlo euentu alia voluntas diuina intendens existentiā effectus, quod regulariter ita de facto contingere ostendit Arriaga d. 65 n°. 5.

88. Secundo idem probatur ehiam in tentio efficax antecedat electionē mediorum. nam si Deus decernat absolutè et efficaciter producere formam aquē peracti determinatam preparando prius materiam ad illam et nonnolendo exequtionem formæ peratiā voluntatem distinctam, certè prius decretum antecedens dispositionē materiæ, cuy materiæ exist dispositæ exist exequens producionem formæ; nam existente materia dispositā exui sola illius decreti, secluso quouis alio, exist omnipotentia applicata ad producionem formæ equinæ, cuy decretum illud feratur in formam non solum sed ehiā ut producibilem, non solum peracti indeterminatam sed peracti nec determinatam. ergo ehiā intentio antecedens electionē mediorum potest esse exequens productionem finis. Vnde confirmatur nostra doctrina, quia in nostris principijs nonapparet quare necessarium sit multiplicare semper voluntates intendentes et exequentes finis naturales quām aliter vquas contingere possit; quæ magis confirmabunt

ubi ostendeimus infras ehay finey comparaby auxilio libertatis creata ponere mandari exequtionem per intentionem efficacem dei antecedentem electionem, medionem. nec quidquam obst quod potest nobis opponi ex P. Arrubal in eundem argumenti superioris actionem quam materiam disponitis infine forma aquinas, et quas intelligas producitis formas equinas esse omnino diuersas, adeo ideo esse ehay diuersas intentionem et voluntatem exequentem eius formas nam ut notaui n°. 4. in mea sententia decretum liberum dei nullatenus constituit actum externum creaturae ut probabo dis. 5 de voluntate, aqua doctrina pendet totum probationis P. Arrubal.

89. Superiori assento videtur aduersari Suarez 1. p. lib. 1. de prod. c. 14. nº. 3. et 6 exquo contra portentionem partem nostrae assertionis hac breuiter argumentor confirmo. 1. quia S. Thomas 17. q. 15 et 16 passim constituit unum exequentem voluntatis diuinae portentionem intentionem et electionem. 2um quia artifice creato ad cuius normam apprehendimus incessanter semper antecedit intentio interna voluntatem exequentem opus externum. 3um quia Deus non intendit finem naturalem, quia videt existentia media necessaria ad illum; multo magis exequi illum finem, quia videt praparata omnia media necessaria ad illum. ergo semper voluntas intendens distinguitur a voluntate exequenti. 4. quia Deus alio modo praparat suum concursum ad effectum naturalem quam ad peccatum, ad concursum ad peccatum non praparat ex intentione antecedenti quod fiat. ergo ad effectum naturalem praparat ex priori intentione.

90. Vnum hac argumenta sine negotio soluuntur. ad 1. respondeo unum voluntatis diuinum quem S. Thomas constituit portentionem intentionem et electionem tantum esse actionem creatam quia Deus operatur ad extra, quam actionem ehay nos ponimus portentionem et distinctam ab intentione diuina.

vide P. Salas 1ª. tom. 1. tra. 2. et Æ Egidium de præsentali

Ad 2. respondeo ideo artifices creatos aliâ voluntate intendere finem, aliâ ejus executioni mandare, quia cum finis exequutioni mandandus est, ita prior intentio finis regularitè non perseverat; si enim prior intentio perseveraret, noceret opus artificis creatos duplicare voluntates finis ad applicandum potentias externas in exequutione ejus. quapropter cum finis intentus breviter obtineri potest, non fit in mente artificis creati repetitio voluntatis, ut cum volumus literas formare aut aliam similem actionem conficere; tunc enim eadem voluntate intendimus et exequutioni mandamus opus externum. Ad 3. respondeo sæpe Deum intendere effectum naturalem quia videt existentias mediorum necessariorum ad illum, videlicet cum ea media præparata ponunt ex intentione antecedenti ejus, quod plerumque contingere etiam juxta providentiam ordinariam Dei ordinem. Ad 4. Deinde respondeo cum Deus intendit finem naturalem ante electionem mediorum mandare quidem exequutioni cum fine quia videt præparata media ad illum; decretum enim fuit a Deo non mandare illum exequutioni nisi post præcisionem mediorum, voluntatem autem sic mandandi exequutioni finem nonesse in Deo, quia videt parata media necessaria ad illum, quoniam prius, quam videret media parata ad finem, videbat Deus exequutionem finis post media; id clarius patebit assertio 4. Ad 4 respondeo ~~eodem~~ eodem solum differre concursum quem parat Deus ad effectum naturalem ab eo quem parat ad peccatum, quod iste non potest parari ex intentione effectus naturalis) peccati, ille vero potest, et si ejus etiam necessario parabitur ex intentione effectus naturalis, non autem necessario ex intentione antecedenti, et determinata voluntate exequendi, cum parari possit ex intentione indeterminata. quo pacto docui lib. 2. phys. voluntatem exequendo indifferentem ad actus bonos et malos parare concursum omnipotentiæ ad actus bonos intendendo

eorum existentias prostitue; adachus uero malos intendendo so
lum libertatem et meritum bonorum actuum et non existentias malorum.

Assertio secunda comparatione actus liberi non est
necessaria intentio efficax Dei distincta á uoluntate
exequenti; nec possibilis intentio efficax indistincta.

91. finis pendens a libertate creata alius est formaliter et immediate
liber ut actus elicitus uoluntatis; aliis mediate et in actu non actu
uoluntatis liber ut donum gratiae et gloriae. Deprimi agimus in
praesenti, de posteriori agemus in assert. sequenti. Deinde inten
tio diuina comparatione primi finis potest esse efficax et ineffi
cax. Intentione inefficacem et esse possibilem distinctam et indistinctam á
uoluntate exequenti exhis quae in hac disp.e dicenda sunt fa
cile quisq; conficiet. efficacem autem esse possibilem distinctam uo lun
tate exequenti ostendemus d. 3

92. Nunc autem probamus nec esse
necessariam distinctam nec ullo pacto indistinctam. Primum proba
tur 1.o supponendo esse Deo possibilem intentionem inefficacem finis,
non ex ipso quod Deus ex intentione inefficaci conferat Petro auxi
lia interna necessaria ad conuersionem et possit non omnipotentia
ad operandum illa, cum Petrus uoluerit conuerti, potest Petrus si
uelit relapsa conuerti, non practé concursum omnipotentiae diuinae et
auxilia interna gratiae, solum desiderabitur ad conuersionem Petri
beneplacitum ipsius. ergo necessaria non est intentio efficax Dei
ad conuersionem Petri.

93. Secundo, peccatori qui non conuertitur
habet omnia necessaria ad conuersionem, tamen non habet auxilia
gratiae ex intentione efficaci finis et conuersionis, alioqui necessario

re ipsa

xeipsa. ergo ut homo conuertatur necessariò non est intentio efficax diuina. 3 non est possibilis intentio efficax achus liberi creati antecedenti ad scientiam conditionatam ut uidebimus d. 3. at si esset necessaria intentio efficax Dei poset intendi efficaciter achus liberi creatus independenter a scientia conditionata. ergo necessaria non est ad achus liberus creatus intentio efficax diuina. probatur mi non inobjecto scientiae conditionatae, quod antecedit scientiam conditionatam existunt omnia necessaria ad existentiam absolutam achus liberi, quia scientia conditionata praeuorit existere absolute achus liberus supponendo ea principia subquorum conditione absolute est futura existentia achus liberi. ergo si intentio efficax diuina esset necessaria ad existentiam absolutam achus liberi procedet possibilis intentio efficax diuina inobjecto scientiae conditionatae antecedentem ad scientiam conditionatam.

94. Dicis intentiones efficaces non esse quidem necessarias ex parte effectus liberi ut bene probant nostra argumenta esse tamen necessarias ex parte causae perfectissime operantis. Sed contra 1. quia Deus potest operari ex intentione inefficaci finis ut patet ex q. 19 et ita de facto operatur cum exhibet reprobis necessaria ad conuersionem et salutem ut probauimus supra ergo modum perfectissimum operandi Dei non exigit intentiones efficaces achus liberi distinctas a uoluntate existente. 2. quia quidquid est necessarium ex parte causae ut producat effectum est necessarium ex parte effectus ut producatur a causa, nam effectum postulare productionem causae eo ipso postulat quidquid necessarium est ex parte causae ut producat effectum, etenim nonalias ratione calor postulat uoluntatem existentem Dei non autem uoluntatem ignis, et approximationem loco ligni, non autem solis, nisi quia Deus non potest exhibere suum concursum absq: uoluntate applicante omnipotentiam ut exhibere potest ignis, nec ignis absq: locali propinquitate, ut potest exhibere

sol. ergo si intenhō efficax est necessaria ex parte Dei operanhis ehāy erit necessaria ex parte effectus.

95. Objicies cum P. Suarez opponibus insinuante 1.m agens rationale non potest movere manus aut alias achones externas conficere, nisi voluntate finis, quamuis achō externa non desideret pone voluntatem finis, abruto enim fiunt similes achones absq; voluntate finis. ergo similiter quamuis intenhō efficax Dei non sit necessaria ratione existentiæ effectus liberi, potest esse necessaria ratione perfectionis causæ operanhis. Respondeo voluntatem finis non esse homini simpliciter necessariam ad achones externas quas habet communes cum brutis, quia hæ achones fiunt ab homine determinate etiamsi absq; voluntate finis; esse tamen necessariam secundum quid videlicet ut operetur homo rationali ultimo rationali modo, quo pacto ehāy est necessaria intenhō efficax Dei ad achy liberum creahy, videlicet ut operetur illum specialissima providenhia et non tantum communi.

96. Objicies cum recentioribus scientia conditionata achy liberi non est necessaria simpliciter ad existentiam achy liberi, siquidem in objecto scientia conditionata existunt omnia necessaria ad existentiam achy liberi absq; scientia conditionata; ita quod scientia conditionata est necessaria ex parte Dei ad operandum perfectissime achy liberum, aliqui coco et imperfecto modo operaretur Deus achy liberum. ergo similiter potest esse necessaria intenhō efficax Dei ad perfectionem operanhis, ehāy si non sit necessaria ad existentiam effectus. Respondeo de hoc argumento me habituum Longum sermone d. 3

97. Probatur 1.m impossibile esse intenhonem efficacem Dei indeliberatam virtualiter quo tantum exequatur, quod secundo loco statuimus in nostra assertione. quia ubi voluntas exequens immediate achy arbitrij non est suapte natura indifferens et compossibilis cum carentia achy, ehāy si præcesserit scientia conditionata

ipsius nullatenus potest consistere indemnis libertas arbitrij; ad libertatem enim requiritur, ut omnia cum principia actus arbitrij tam intrinseca quam extrinseca sint suapte natura indifferentia utcon ta Aluarez, Nauarrete, Granado etalios probabimus disp. 3. cum P. Suarez etalijs. quare qui admittunt praefinitionem efficacem actus liberi post scientiam conditionatam tenentur consequenter asserere voluntatem exequentem Dei esse suapte natura indifferentem et distinctam a tunc tantum intendenti.

Assertio 3. comparatione finis obtinendi medio actui libero voluntatis creatae possibilis est intentio efficax ~ indistincta a voluntate exequenti ~

98. V.g. a comparatione gratiae et gloriae quae intuitu meritorum donantur. ita Aluarez, Nauarr. Gran. Bellarm. s. Cornelius in confessione Hyeronimiana t. 2. c. 10 etalij plures contra P. Suarez, Arriaga, Henrice, Albelda etalios. quod duplici ex capite potest monstrari. 1° quia ut ostendemus d. 3. possunt donari gratia et gloria intuitu meritorum, quam ante merita praecesserit intentio efficax sic donandi. 2. quia praecedenti ante merita intentione efficaci sic donandi possunt seipsa donari absq; alia voluntate distincta subsequenti intuitu meritorum, quod maiorem difficultatem ingerit.

Sed probatur 1°

99.

quia contrarijs argumentis nulla ostenditur implicatio ut eorum solutio constabit. 2. quia eo ipso quod Deus decernat efficaciter ante merita conferre praemium cum viderit merita, potest ut sola huius decreti independenter a alio conferre praemium post praevia merita. ergo non requiritur post intuitu meritorum alia voluntas conferens praemium, nam voluntas seipsa immediate determinans omnipotentiam ad conferendum seipsa praemium est voluntas exequens praemium. probatur antecedens -

D. L. S. 7.

decreto antecedenti merita mult Deus efficaciter ut omnipotentia ex equabus præmium post præmia merita. ergo virtus meritis ne sola illius decreti cogitur omnipotentia exequi præmium. nec omnipotentia nonaliter cogitur ad exequendum opus externum quam volendo efficaciter actionem externam in iis circumstantiis in quibus reipsa exercetur; necaliter debet minuere exequutionem præmij voluntas subsequens merita quam volendo efficaciter illam post præmia merita, quod etiam mult voluntas antecedens merita.

100. Confirmatur 1. in sententia admittente decretum antecedens merita habet vim post præmia merita determinandi immediate voluntatem divinam ad decretum exequens præmium, quum eam vim exercere valeat independenter a præmissione meritorum, solum quia prius decretum ante merita mult decretum posterius post merita sive implicite sive explicite. ergo simile decretum antecedens merita potest habere vim determinandi immediate omnipotentiam ad actionem externam post merita volendo eam actionem existere post præmissionem meritorum. omnia enim quæ possunt evenire vi illius decreti determinantis omnipotentiam ad actionem externam, possunt similiter evenire vi determinantis immediate voluntatem ad decretum posterius internum. Confirmatur 2. decretum creandi animum rationalem post præmissam materiam præparatam potest determinare omnipotentiam ad creandum animum, cui prius materia fuerit præparata. ergo similiter decretum conferendi præmium post præmia merita potest determinare omnipotentiam ad conferendum reipsa præmium postquam præmia sunt merita. Confirmatur 3. voluntas conditionata posita conditione quo ad vim producendi effectum transit in absolutam independenter a alia voluntate absoluta, aliqui nullam posset esse voluntas exequens conditionatam. ergo potiori vice voluntas absoluta decernens effectum dependentem a conditione meritorum habebit vim immediatam exequendi effectum, cum re ipsa exhibeat conditionem meritorum.

101. Expendamus nunc adversarium argumenta. Primum apriori est quia merita sunt causa moralis

moralis præmij. ergo voluntas exequens præmium sequitur inhibitum meritorum, ac proinde non potest esse, eadem cum voluntate interdicti quæ est antecedens. probatur consequentia, quia eo differunt causa moralis a physica, quod physica operatur effectum independenter a voluntate alterius, moralis vero media alterius voluntate quæ sui præmii notionem movet. ergo ex præmissione meritorum excitari debet voluntas qua Deus exequitur præmium. Confirmatur 1. ut præmium conferatur in exequtione necessaria est præmissio meritorum. ergo etiam est necessaria voluntas exequens qua sequatur eam præmissionem; nam præmissio meritorum non potest esse necessaria ad collationem præmij nisi ut excitet voluntatem exequentem præmium. Confirmatur 2. meritum utpote tendens causare moralem præmium non immediate sed mediate. ergo media sua præmissione movent Deum ad voluntatem immediate exequentem præmium. nam si voluntas efficax immediate exequens præmium existit in Deo independenter a præmissione meritorum, præmium etiam existet independenter a meritis, ac proinde non erit effectum meritorum.

107. Huic argumento negatur consequentia discrimen autem inter causas physicas et morales constituit in eo quod causa physica operatur effectum independenter a cognitione inhibitionis causæ, et voluntate exequentis effectum tam antecedenti quam subsequenti existentiam causæ: moralis autem dependenter a cognitione inhibitionis causæ et voluntate exequentis effectum aut antecedenti aut subsequenti existentiam causæ. Ad 1. confirmationem etiam negatur consequentia quia præmissio meritorum necessaria est ad collationem præmij, vel ut excitetur voluntas exequens præmium, vel ut mandetur exequtio præmij media voluntate decernenti exequtionem præmij dependenter a cognitione meritorum; nam si decernat Deus ut res non conferatur præmium, nisi post præmissionem meritorum, necessaria est præmissio meritorum ut res conferatur præmium. Ad 2.am confirmationem

similiter negatur consequentia, quia merita conferunt præmium mediate solum, quia præter existentiam meritorum necesse est voluntas superioris ad conferendum præmium, aut subsequens merita formaliter, aut subsequitur voluntas exequens distincta absolutendenti, aut subsequens virtualiter ut voluntas exequens absolutendenti indistincta; licet enim hæc voluntas concipiatur ante merita, tamen ut habeat effectum expectat necessario præmissionem meritorum. Totius doctrinæ exemplum est decretum creandi animum rationalem post præmissas dispositiones necessarias ad unionem cum corpore: hoc enim decretum efficaciter intendens creare animam virtute dispositionibus exequitur immediate creationem animæ, tamen existentia dispositionum movet Deum ad creationem animæ ut præmia nonphysice sed moraliter, non immediate sed mediate. eo simili existentia meritorum potest movere Deum ad conferendum præmium decreto exequente indistincto absolutendenti ea ipsa merita movendi ut præmia moraliter et non physice, mediate et non immediate.

103. Ex dictis si Deus statuat conferre gratias post præmissa opera naturalia, vel ipsa præmia ejus operibus, conferat gratias certe hunc gratia nondubium ut præmium propter opera naturalia. ergo ut conferatur tanquam præmium propter merita non sufficit decretum conferendi gratias post præmissa opera supernaturalia, sed ulterius requiritur decretum quod ex tali præmissione sequatur. Instabis sumendo si Deus statuat conferre gratias post præmissa opera naturalia per decretum exequens sequutum præmissionem eorum operum ad hunc gratia nondubium tanquam præmium operum naturalium; sic statuat Deus conferre gratias post præmissa opera supernaturalia per decretum exequens sequutum præmissionem operum supernaturalium dubium gratia tanquam præmium eorum operum. ergo similiter potest dari gratia tanquam præmium operum supernaturalium vi decreti exequentis distincti quamvis eo modo nondum propter

opera naturalia. Ratio discriminis inuitog; cum est 9ª premissio et complacentia operum supernaturalium mouet Deum ly adueluntate exequente, ly ad exequtione externa premij supernaturalis motione intrinseca distincta a motione decreti intendentis; quia opera supernaturalia sunt ex se independenter a decreto prio vel intendenti apta inferre exequtione premij supernaturalis. Premissio autem et complacentia operum naturalium non mouet Deum intrinsece ad collatione premij supernaturalis motione distincta a motione decreti intendentis, quia ob defectum conditionalitatis et proportionis cum premio supernaturali non sunt aptae ex se eius collationem inferre.

104. Secundum argumentum est voluntas intendens aliquod donum ante merita poterit ad liberalitatem, voluntas autem exequens donum post merita poterit ad iustitiam. ergo voluntas intendens est distincta a voluntate exequenti. distinguo maiorem poterit ad liberalitatem vt actus elicitus liberalitatis nego maiorem, vt actus imperabilis seu imperabilis liberalitatis concedo maiorem. quo pacto etiam potest pertinere ad liberalitatem voluntas exequens a intendenti distincta quam non ponimus. Voluntas intendens non est actus elicitus liberalitatis quia vt habemus ex D. Thoma. 22. q. 117. et Arist. 4 ethi. c. 2. Ratio q. ita persuadet actus elicitus liberalitatis pro obiecto habet collationem gratuitam doni; voluntas autem intendens habet pro obiecto collationem remuneratoriam et onerosam, quia ea voluntas non vult donum conferatur gratis sed propter merita, tamen ea voluntas est actus imperabilis liberalitatis, quia ex una parte non est debita creaturae, et ex alia est origo doni ipsius.

105. Vltra hoc voluntas intendens non est actus elicitus iustitiae, voluntas autem exequens est actus elicitus iustitiae. ergo voluntas intendens non est eadem cum voluntate exequenti. Respondeo 1. potest voluntas exequens

non esse achus elliciuus iustitiæ sed caritatis aut misericordiæ, qu amicus achu exteriori sit opus iustitiæ, ut cui creditæ summe egenti soluo debitu ex motiuo sublevandæ extremam eius miseriam, non soluerem, nisi extrema eius miseria moueret. Ratio est quia uoluntas nonconstituitur in specie iustitiæ aut misericordiæ ex obiecto materiali sed tantum ex formali, obiectu autem formale potest esse misericordiæ ad exequendum, quemadmodum fuit ad intendendum, qu amicus obiectu materiale fuerit iustitiæ. quod etiam probat P. Vaz quæst. 3. p. d. 23 c. 11. machinæ exteriori commodandi aut uendendi aliquam quantitatem potest absque interno misericordiæ. Respondeo. 2. uoluntas intendens potest esse achus elliciuus iustitiæ; quia Deus allectiue bonitate iustitiæ potest intendere aqualitatem propriam iustitiæ constituendo sc debitores præmij propter honestatem aqualitatis iustitiæ decentes se ut præmiare principes: quemadmodum rex ex desiderio iustitiæ potest statuere, leges constituere debitores præmio rum, præmia q: rebus debitis subditis in exequutione conferre.

106. Obijcies ulterius uoluntas intendens non est debita ex iustitia, uoluntas autem exequens est debita ex iustitia. ergo uoluntas intendens non est eadem cum uoluntate exequenti. Distinguo Minorem, uoluntas exequens est debita ex iustitia cum non supponitur ante debitum iustitiæ potens conferre præmium concedo Minorem; cum supponitur ante debitum iustitiæ potens præmium conferre nego minorem. potest enim exercere actus iustitiæ per uoluntatem antecedentem debitum iustitiæ ut nu per dicebamus, et constat rem quæ nulla adstricta obligatione decernit uendere merces suas etiam accepto pretio eas in exequutione uendit, nay ij potest priori decreto antecedenti debitum iustitiæ actum uendendi exercere.

107. Tertium argumentum est uoluntas intendens non habet pro obiecto formali meritum existentiæ, uoluntas autem

exequens habet pro objecto formale merita existentia; nay existentia meritorum mouet Deus ad volendum praemium voluntate exequenti. ergo voluntas intendens diuersa est a voluntate exequenti. Respondeo posse voluntatem exequentem non habere pro objecto formali existentiam meritorum, nay potest voluntas diuina mandare exequtionem praemium ex eo motiuo ex quo illud efficaciter intendit, ut ex motiuo caritatis aut misericordiæ; quod verum puto etiam si voluntas exequens distinguatur ab intendenti: nay ut dicebamus n. 101. potest exercere actio exterior iustitiæ per affectum interiorem qui non sit iustitiæ, nec moueatur intrinsece ex debito iustitiæ, sed tantum ex tendere ad actionem externam iustitiæ. Quare ex praemissione meritorum non est necesse quod moueatur Deus ad voluntatem exequentem praemium sed tantum ad externam exequutionem præmij. quod manifestatur instantia habet indeterminationem qua Deus ex praemissione meritorum cogitur habere voluntatem exequentem intentionis, aduersario rem; nay ut Deus propter merita existentia determinatur ex priori voluntate ad habendum decretum exequens præmij, quin prior voluntas respiciat ut objectum formale intrinsecum existentiam meritorum, quare similiter non potest determinari propter merita existentia ex priori voluntate ad exequutionem præmij, quin prior voluntas aut alia inducta per illam respiciat ut objectum formale existentiam meritorum?

108. Quarto est voluntas intendens antecedit praemissionem meritorum; voluntas autem subsequens subsequitur praemissionem meritorum ergo etc. probatur minor. Deus in tempore confert præmium post præmissionem meritorum. ergo aeterno voluit conferre post præmissionem meritorum, nay ordinem quem seruant objecta in tempore seruant actus diuinæ voluntatis aeterno. Hoc argumento nonnulli impugnabant voluntatem exequentem præmium ante merita, verum etiam voluntatem intendentem, nay in tempore non conferetur præmium nisi post merita.

ergo ab æterno nulla voluntate voluit Deus præmium nisi post meritas, quia ad hoc voluntatis divinæ tenuant ab æterno intra ordine quæ tenuant in tempore objecta creata. Quare supposita possibili voluntate intendendi præmium ante præsentiam meritorum, nego voluntatem exequentem necessario subsequi præsentiam meritorum. ad probationem respondeo ut Deus conferat in tempore præmium post præsentiam meritorum opus non esse ut præsentia meritorum ex parte subjecti antecesserit ab æterno voluntatem conferendi præmium, sed tantum ut voluerit Deus ex parte objecti præmium non conferre nisi post præsentiam meritorum; nam eo ipso tenebitur Deus expectare meritorum præsentiam antequam conferat præmium quamdiu in tenebit ante præsentiam meritorum; quemadmodum tenebitur expectare conditionem præmissam quæ exequatur objectum quod statuit exequi non mandare dependenter a conditione. Instabunt argumentum enim ut Deus per voluntatem intendentem quæ antecedit præsentiam meritorum cogitur habere decretum exequens post præmium ne meritorum (quod haberet Deus in tempore si poneret quid pias in tempore decurrere), quare similiter non potuit cogi ut esset ultimum decretum præmium conferre post præsentiam meritorum. nec bene arguitur ab ordine temporali objectorum ad ordinem æternum decretorum; tum 2°. ut vidimus n°. 17. hic ordo non sumitur a bilo; tum quia ut nuper dicebamus. inde ostenditur impossibilis voluntas intendens præmium ante merita eodem modo quo voluntas exequens.

109. Quinto potest esse, quia divina voluntas terminatur ad rem creatam per influxum ad illam, sed quamvis intentio præmij existat in Deo ante merita, tempen est necessarius influxus in præmium post merita. ergo præter intentionem præmij tempen est necessaria voluntas exequens post merita. nego maiorem ut probavimus n°. 5.

110. Sexto. possibile est

uoluntas intendens distincta ab exequenti. ergo semper distin
queuda est uirtualis uoluntas intendens ab exequenti, nay sem
per uoluntas intendens et simul exequens aquiualet duplici uo
luntati, aquiualentias autem duplicis uoluntatis fundat distin
ctionem uirtualem. distinguo consequens uoluntas intendens nece
ssario distinguenda est ab exequenti distinctione uirtuali pro
pria infinitatis diuinæ, qua uidelicet exigiat duo predica
ta contradictoria, qualis reperitur in tribus decretis Dei, nego
consequentiam; distinctione uirtuali communi Deo cum creaturis,
qua non exigiat predicata contradictoria, qualis reperiri potest
uoluntate intendenti et exequenti creatæ transeat: nos enim in
præsenti tantum quærimus uoluntatem intendentem distinctam ab
exequenti ea distinctione uirtuali, qua necessario inducerent in
Deo distinctionem realem cumquo Deus esset capax distinctionis
realis intrinsecæ suæ uoluntati, ut est capax angeli et hominis.
117. Postremum argumen
tum potest demum exigi, quod obijciebat P. Suarez n. 36.
adnuemus uoluntatem intendentem finis naturalis indistinctam a uolun
tate exequenti. uerum ea nullam eius habere ostendimus n. 81.

Assertio quarta comparatione finis obtinendi auxilio libertatis creatæ possibilis, est uoluntas intendens distincta ab exequenti.

117. Hæc assertio planè constat ex assertione 2ª. nay si Deus potest
exequi finem naturalem uoluntate distincta abeas qua ipsum in
tendit ut probauimus n° 82., quis neget eiusdem posse Deum ex
equi finem liberum uoluntate exequenti distincta ab intendenti;
nay potuit Deus decreto generali statuere, ut post præuentiam
meritorum illico conferamus præmium per uoluntatem iustificâ re spi
ciente

merita existentia, decreto particulari decernere efficaciæ Petro tale præmium conferendo auxilia efficacia ad merita necessaria ad præmium. Tunc autem præmijs meritis conferret Deus præmium per voluntatem exequentem ineffabiliter distinctam a voluntate intendente meritoria. ergo potest voluntas exequens præmium ab intendente distingui.

113. Confirmatur. 1. intentio efficax præmij et omnium finis obtinendi auxilio actus liberi creati supponit scientiam conditionatam existentiæ præmij sub conditione meritorum, ac per consequens etiam supponit in obiecto scientiæ conditionatæ voluntatem exequentem præmium distinctam ab intentione efficaci præmij antecedenti solum existentiam absolutam meritorum ut ostendemus d. 3. Sed potest Deus habere voluntatem intendentem ut conferatur præmium per eas solum causas exequentem per quas præmium est futurum præmium obiecto scientiæ conditionatæ, nempe per eas causas exequentes conferre, quemadmodum potest id habere de ijs meritis ut ibi ostendemus. ergo potest Deus conferre præmium voluntate exequenti distincta a voluntate intendenti.

114. Confirmatur. 2. potest componi intentionem præmij ineffacem et absolutam cum voluntate exequenti præmium omnino distincta. ergo potest existere intentio efficax præmij cum voluntate exequenti distincta eiusdem; nam ista ratio negandi voluntatem exequentem distinctam ab intendente sumitur ex efficacia voluntatis intendentis ut videre est apud Granado &c. Probatur antecedens. 1. a posteriori, quia intentio divina actus liberi creati potest esse efficax etiam si decretum exequens sit omnino distinctum ut dicebamus n. 94. Item voluntas creata comburendi stipam aut occidendi hominem potest esse efficax quamvis (præmium mandatum exequationi) stipa non exequatur immediate effectum, sed causa quam applicat. ergo simile

intentio præmij potest esse efficax, quamuis præmium mandetur exequutioni pernoluntatis dilectis. Deinde probatur idem antecedens aprioni, nam ut intentio alicuius finis sit absoluta et efficax sufficit quod habeat eam conversionem cum effectu, ut non possit componi cum carentia effectus; nulla enim est voluntas inefficax cum qua intrinsece expectata non possit componi carentia effectus; sed quamuis in intentio non exequatur immediate effectum potest habere eius modi connexionem cum effectu, videlicet inducendo necessario causas efficaces exequentes effectum, quæ numerum præmia sunt pernecessarias conditionatas operaturas infallibiliter effectum. ergo potest intentio finis esse absoluta et efficax, quamuis non exequatur immediate finem solum applicando causas efficaces immediate exequentes finem.

115. Hinc sunt præcipuum aduersarium fundamentum, quod sumitur ex efficacia voluntatis intendentis. nec mirum facit quod ei subiungit Gran. 2.° videlicet voluntatem intendentem respicere immediate præmium atq; ideo existentibus meritis non immediate exequitur præmij, nam potest intentio respicere immediate præmium vt obiectum, quin respiciat immediate vt effectum, vt manifeste constat exemplis et argumentis 1.° partis. Alias arg.° quæ confirmatur abalijs ex opportune voluntatis intendentis cum exequenti ex eo nempe quod alias sit liberalitatis et alias iustitiæ reguidem verum potius probant repugnantiam absolutæ voluntatis intendentis præmium ante merita quam eius incompossibilitatem cum decreto exequendi præmium post merita; nam si voluntas intendens præmium ante merita potest componi cum exequutione præmij propter merita; pro cuidubio etiam poterit componi cum decreto exequendi præmium propter merita. nunc ea arg.° fuitant repugnantiam huius intentionis disp. 3. Nunc solum dicendum erat an admissa possibili ea voluntate admitten da esset ordo prioris intrinsecus voluntatis exequentis.

Vnde sumatur distinctio uoluntatis intendentis ab ~ exequenti? ~

116. Postquam uidimus posibiles esse ordines intentionis distinctos ab ordine executionis. nondum comparatione premij et finis ut constat ex assert. 4. uenit ad comparationem medioxum ac meritorum ut constat ex assert. 2. explicandum breuiter est, quo distinguantur uoluntas intendens et exequens comparatione eiusdem obiecti. P. Suarez distinguit has uoluntates ex duplici capite. 1° ex motiuo, nam uoluntas intendens mouetur ex bonitate diuina, aut bonitate misericordiae; uoluntas autem exequens mouetur ex bonitate fidelitatis, gratitudinis, aut iustitiae. 2. ex modo respiciendi obiectum uoluntas intendens respicit obiectum ut rem amabilem et bonam qua Deus per affectum connumeratiuum, exequens uero ut factibilem, quasi ab ipsa operandam. eo modo explicandi eum dem, uerba suffragantur Machim in prox. d. 46 sect. 6. Sed non arridet 1°. quia utraq; uoluntas potest habere idem motiuum. ergo non distinguuntur ex motiuo. probatur antecedens quia uoluntas intendens potest moueri ex bonitate iustitiae, ex qua mouetur exequens, et uoluntas exequens ex bonitate misericordiae ex qua mouetur intendens ut ostendimus ante hinc. 3. ergo possunt habere motiuum commune. Secundo quia utraq; uoluntas fertur inter ut bonum, et utraq; inter ut factibile, ergo non distinguuntur ex modo respiciendi obiectum. probatur antecedens quia utraq; uoluntas est amor obiecti alterius; ideo utraq; fertur inter ut bonum nam quilibet amor mouetur ex bonitate sui. Deinde utraq; est efficax, alterius; ideo utraq; fertur inter ut producibile; nam omnis uoluntas efficax fertur in obiectum possibile, quare necessario supponit cognitionem repraesentantem obiectum ut producibile seu factibile. igitur utraq; fertur inter ut factibile et bonum.

117. P. Arrubal in prox. disputatione

duas uoluntates exactionibus diuinis perquas uoluntas diuina ter
picit finē et medijs remotis ut conducens ad tales finē. Hec ehaj ex
plicatio non placet, quia principium inquo fundatur uehementer displicet
ut enim patet n° 5 uolitio liberaa Dei nequaquam potest constitui per
actionem creatam. ergo uolitionem liberam Dei non uirtute distinguendas dis
tinctione actionum creatarum.

118. Recentiores explicant hanc distinctio
nem ex indifferentia uoluntatis intendentis et determinatione uoluntā
tis exequentis, nam uoluntas intendens formaliter ut producibilis per
hanc aut illam actionem indeterminatē; exequens uero formaliter ut pro
ducibilis per hanc determinatam actionem; nec magis probantur recentiores
1° quia comparatione actus liberi distinguuntur in Deo uoluntas inten
dens et exequens ut uidimus asserit 2°. actus autem liber non est pro
ducibilis per uarias actiones, quoniam omnis actus uitalis identificatur
actioni perquam producitur ut ostendi lib. 2. carima. ergo ex hoc capite
non distinguuntur uniuersim uoluntas intendens et exequens. 2° ignis
est principium exequens alterius ignis et calor alterius caloris, quam
uis ignis et calor producentes sint indifferentes exercere plures actiones
ergo ehaj uoluntas diuina potest esse principium exequens quamuis
sit indifferens ad plures actiones. 3 uoluntas indifferens ad plures actio
nes potest esse exequens, uoluntas autem determinata ad unam tantum
actionem potest esse intendens. ergo male definitur discrimen uoluntā
tis intendentis et exequentis. probatur prima pars antecedentis uo
luntas indifferens ad plures actiones potest applicare immediatē omni
potentiam ad unam actionem determinatam. ergo potest esse exequens. pro
batur antecedens si Deus decernat producere ignem per actionem A
aut per actionem B, et alio decreto decernat non producere per actionem
B eo ipso absq; noua decreto, immediata prioris decreti uirtute exi
re omnipotentiam determinatē ad actionem A; nam posterius decretum non
habet per se determinare omnipotentiam ad actionem A, cum possit esse

posterius decretum, quem omnipotentia determinaretur ad actionem A
ua in euentu quo prius decretum statuerat producere ignem indeterminate
per quamuis actiones. ergo prius decretum indifferens ad actionem A
et actionem B potest esse primi prius immediatum actionis determinatae A.
Probatur 2a pars antecedentis potest Deus praefinire efficaciter actio
nem liberam determinatam actum caritatis Gono. ex abactu caritatis dis
tinguo uidens eam actionem determinate futuram si hac uel illa causa
ponatur, ut probabimus disp. 3. et rondisitenta secundum. Sed pra
finitio efficax actionis liberae determinate non potest esse exequens sed
tantum intendens, nunquam aliquo exueret libertatem actionis ut ipsi
met secundum fatentur; nunquam illa praefinitio efficax decreuit
existentiam actionis per eam causam exequentem duntaxat, per quam
praemissa est existentia in obiecto scientiae conditionatae, ac proinde per
uoluntatem exequentem distinctam a praefinitione efficaci ut arguebam
nº. 109. ergo potest uoluntas intendens esse determinata aduersus sin
gulares actiones.

119. Saltem uoluntas intendens eo solum distinguenda est
a uoluntate exequenti; quod uoluntas exequens operatiue immediate
effectiue; intendens uero non operatiue immediate sed media uoluntate
exequenti. hoc discrimen praeferunt ipsa uocum uoluntatis intenden
tis et exequentis et insinuauit P. Suarez 1a. nº. 7. nec ullus qui
negare potuit. Primo quia nouit aliquis aptum modum explicandi
distinctionem uoluntatis intendentis et exequentis ut constat in pro
positione religiosum. 2º quia in uoluntate intendente et exequente
actionem externam operis mediat uoluntas exequens posteriori uolun
tate intendenti et prior exequutione externa operis. ergo uolun
tatis exequentis est esse primi prius immediatum operis; intendentis ue
ro ab exequenti distincta esse tantum primi prius mediatum. uide
quae probant auctores l. et 4. distinctionem uoluntatis intendentis ab ex
equenti et uidebis hanc sententiam manifestam. Dixi esse uoluntatis

uoluntatis intendentis ab exequenti distincta esse principium me diatum operis, quia id quidem non est proprium uoluntatis intendentis indistincte ab exequenti; nam cum uoluntas intendens et exequens inueniantur in eadem uoluntate, tunc uoluntas intendens est principium immediatum operis externi quia pariter et uoluntas exequens indistincta ab exequenti ut constat ex dicendis. 3.

1220. Ad rogas quando uoluntas efficax Dei habet intendens et principium mediatum operis, quando simul exequens et principium immediatum. Respondeo est solum intendens cum appetit exequutionem operis peculiaris uoluntatis distinctae quae ut obiectum uoluntatis tanquam medium ad exequendum finem intenditur. est autem simul exequens cum appetit exequutionem operis et non peculiaris uoluntatis distinctae tanquam per medium exequens finem intenditur. Ratio est quia uoluntas efficax Dei ex sua natura determinat immediate omnipotentiam ad exequutionem sui obiecti immediati, nisi ipsa uoluntas efficax alia habeat de exequutione obiecti nempe uolendo illam peculiarem uoluntatem distinctam.

1221. Dices. Potest Deus intendere efficaciter conferre aliquod donum secundum se, quia ea uoluntate uelit conferre donum gratiae, nec ut coronam meritorum; deinde potest alia uoluntate habere conferre donum ut coronam meritorum. Sed in eo casu conferret Deus donum ut coronam per uoluntatem exequentem distinctam a priori uoluntate intendenti, quia prior uoluntas haberet pro obiecto uoluntatem exequentem distinctam. ergo non bene distinguitur uoluntas intendens a uoluntate exequenti. probatur minor quoad primam partem, nam ut donum conferatur propter meritum non sufficit prior uoluntas intendens donum secundum se cum uoluntate ac praeuisione posteriori meritorum; in casu enim quo Deus post primam uoluntatem haberet donum conferre gratiae, poterant existere in homine merita, et in Deo uoluntas ac praeuisio meritorum quia donum conferenda propter

meritas ergo necessarias ẏt uoluntas distincta exequens doni ante uoluntate intendentẽ priorẽ. Probatur quoad secundas partes, nam si Deus haberet donu conferre gratis, ut reipsa conferretur donu, non erat opus alia uoluntate efficaci doni distincta a priorẽ, sed tantu uoluntate excludente merita ut media necessaria ad consequendu donu. ergo non habet pro obiecto uoluntatẽ exequentẽ distinctu. admitto maiorẽ et nego minorẽ. quia Deus prima uoluntate ut intendit donu secundu se indeterminatẽ per media moralia aut per media solu physica, sic etiã intendit indeterminatẽ per uoluntatẽ exequentẽ distinctã uel per uoluntatẽ exequentẽ indistinctu. at g; ideo cu donu conferatur propter merita fit exequtiõ per uoluntatẽ obiectu. ita nondu ẏt intendens sed etiã exequens, at g; ideo donu cu conferatur propter merita mandatu exequtioni per duplicẽ uoluntatẽ peraliã secundu se peraliã ut coronã meritorũ

Sectio. 8. Explicatur ordo prioris in Deo inter finis intentionẽ, et electionẽ mediorum.

177. Nota. 1. totã hanc controuersiã reduci ut precedentes ad explicandu distinctionẽ uirtualẽ inter finis intentionẽ et electionẽ mediorũ; nam eo ipso quod ij actus distinguantur uirtualiter, indubitatu omnibus ẏt, distinguendos esse cu ordine uirtuali prioris et posterioris aquo ut distinguuntur actus creati cu ordine prioris realis.

178. Nota. 2. in his actibus non inuestigari distinctionẽ uirtualẽ communẽ creaturis incapaces exercipiendi predicata contradictoria, qualis inest actui uoluntatis creatae respicienti plura obiecta inuenitur potẽs, sed distinctionẽ uirtualẽ propriã realis identitatis diuinae qua excipiat predicata contradictoria, et in actibus creatis adeq; distinctionẽ realẽ non possu reperiri

179. Nota. 3. hanc distinctã

virtualem non examinari facta comparatione ordinis intentionis finis cum ordine electionis interna mediorum, sed ordinis intentionis unius cum ordine intentionis alterius: etenim ut potest voluntas intendens finis distinguit virtualiter a voluntate exequenti eiusdem finis ut vidimus de dicto anti, qui negat posse etiam distinguit voluntatem intendentem finis a voluntate exequenti mediorum; imo necessario distinguendam intentionem efficacem finis moralis ac premii a voluntate exequenti medio rum moralium ac meritorum contra exactum anti assertum 2.

175. Nota 4 electionem mediorum cum quam potest comparari intentio finis, esse materialem et formalem, electio formalis est quae respicit media utilia ad finem ut utilia sunt habendo pro objecto formali intrinseco utilitatem mediorum intrinsecam, quam quidem movere posse voluntatem ad eligendum media ostendi in lib. de anima: electio materialis est quae respicit media utilia ad finem non tamen ut utilia sunt habendo pro objecto formali sibi intrin seco utilitatem mediorum sed honestatem finis extrinsecam mediis, aut honestatem intrinsecam mediis distinctam ab honestate finis.

Examinatur prima sententia negans possibilem ordinem prioris intentionis finis et electionem mediorum

176. Si prioris prima sententia negat posse intentionem efficacem finis praecedere virtualiter electionem mediorum, quod Deus esset ache indivisibili voluntati quo efficaciter intendit finem eligat necessario media per quae obtinendus est finis. Ita nonnulli recentiores qui sibi arrogant P. Molinam asserentes pluribus in locis Deum unico simplicissimo achu suae voluntatis confecisse totum negotium praedestinationis ita 1p. vi concor dia adq. 23 a. 4 et 5. Verum Patres Molinam solum asseruisse facile

non aut̃ negare ꝓsibile opponẽtibꝰ ostendemꝰ infra. plura tamẽ argumenta faciunt huic sententiæ.

177. Primum est quia maximæ imꝑfectionis esse uidetur prius intendere finem, et posterius alia ad hoc eligere media. ergo uoluntas diuina eodem actu indiuisibili feratur in̄ finem et media. probatur antecedens, prius intendere finem et immediatè ꝑt eligere media, est proprium eorum, qui ex intendunt finem non habent prospectam efficaciam mediorum. eterim qui efficaciam mediorum ex ꝓspectam habent, nonꝫ quamꝫ intendentes finem moram faciant in electione mediorum, ut eam faciunt homines ꝓpter ignorantiam efficaciæ mediorum ergo etc. confirmatur maxima imꝑfectionis est in intellectu cognoscere prius causam et deinde alia cognitione existentia deducta cognoscere effectum, quare titulo imꝑfectionis negatur deo discursus uirtualis. ergo similiter prius intendere finem et posterius alio actu inducto ex intentione finis eligere media. nam quemadmodum comparatur cognitio antecedens cum cognitione consequentis comparatur intentio finis cum electione mediorum.

178. Secundum quæ ante efficacem intentionem finis unica indiuisibili cognitione attingit causam et effectum medium efficax et finem. ergo ꝑt eam cognitionem unicam indiuisibilem intentione attingit causam et effectum. medium et finem. consequentia uidetur bona ꝑ analogiam rationis.

179. Tertium intento efficaci finis amantur media necessaria ad finem. ergo ꝓxime intentionem efficacem finis non est necessaria electio mediorum sequuta ex illa intentione. antecedens ostendimus infra de anima. consequentia uidetur bona quia sufficiet amor efficax mediorum indeuitabiliter efficaci intentione finis, ut exhibeantur inter media necessaria ad finem. Dicet plerumq; media conducentia ad finem non esse necessaria

determinatè sed indeterminatè et subdisjunctione, quia finis potest obtineri pervarias media; utautem determinentur haec media necessaria via electione disjuncta. Sed contra cui finis est assequibilis per varia media Deus intendens efficaciter finem, eaq; intentio ne amans necessaria media conducentia ad finem, tenetur eadem determinare media. ergo cum non est electione disjuncta ut determinentur media. Probatur ant. 1° quia in Deo non potest esse voluntas efficax objecti indeterminata et vaga; alioquin posset etiam esse cognitio vaga et confusa. 2 quia per media indeterminata non potest obtineri finis. ergo Deus ea intentione non potest non determinare media per quae reipsa obtinebitur finis. 3 quia eo ipso quod solum removentur alia media ex sola prima intentione, erunt determinata alia per quae reipsa obtinebitur finis. ergo ut determinentur haec media sufficit prior intentio absq; alia electione quae feratur in determinata media

130. Quarto. Deus intendit finem dependenter a medijs, ut non est aliquis finis, nisi aliqua ex his teneat media; et eligit media dependenter a fine, ut non sint aliqua media nisi aliquis ex his teneat finis. ergo aequalis est dependentia intentionis ab electione, ac electionis ab intentione, ac per consequens est interna unaq; omnimoda identitas ac simultas.

135. Nihilominus haec arg.o non evincunt xem. Ad 1. enim facile negatur antecedens quia non ordo semper ex ignorantia efficacie mediorum ordo prioris, sive distinctio inter intentionem finis et electionem mediorum, sed plerumq; oritur ex libertate operantis, qui intendens efficaciter finem assequibilem per varia media quamplurima ibi explorata, non vult alligari ea intentione ne ad assequendum finem per haec media potius quae perilla ut mox ostendemus. Ad confirmationem transeat antecedens quod sublite est inter Theologos; negatur cons. quia ordo prioris ac disjunctionis inter intentionem et electionem potest provenire a voluntate divina

ex libertate ipius. ordo autey prioris et dictionis inclusalis
inter premissas et conclusione nonpotest esse ni intellectu diuino
ex libertate intellectus, sed ex necessitate qua intelligit omnia
sua objecta. ex necessitate autey nonpotest existere ordo prioris
inter cognitione premissas et conclusione, alias imperfectione intellectus
quonias id manifeste arguerent aut objectu conclusionis nonesse alicui
unde intellectui diuino nobis, aut saltey nonesse nobis euidentiale
quasibi nobis est ex cognitione premissa, ac proinde ut proueniat ad
eay objecti prospicuitatey manuducti premissas cognitione alterius
qua manifestay important imperfectione alienas Deo.

132. Ad 2. distinguo antecedens
eadey cognitione attingit Deus causas et effectus existentes ne
go antecedens, possibiles transeat antecedens, quia causa habet con
nexione infalibilem cum effectu possibili, alias ideo nonpotest co
gnosci causa, quin a Deo cognoscatur effectus possibilis. Caterum
causa nonhabet eay connexione cum effectu existenti, quia po
test saltey diuinitus existere causa nonexistente effectu; alias
ideo potest eius existere in Deo cognitio intuitiua abstractiua alias cogni
tione intuitiua effectus. ergo cognitio intuitiua causae uirtualiter
distinguitur a cognitione intuitiua effectus. quinimo rationabiliter
arguendum Deus cognoscens causas indifferenter non intuitiue uisa
effectus determinatus existentes ex inuoluntate inclinata existen
tey amoris Dei ut docuimus ad q. 14 ergo intendens finey indi
fferenter non amat unus media determinata existentia.

133. Ad 3. transeat totus
eterim plures actus diuinae uoluntatis qui non sunt necessarij ad
finey sunt maxime conuenientes et possibiles Deo intendenti finey
ut electio efficax ad gloriam est conueniens et possibilis Deo, quamuis
ad obtinendum gloriam non sit necessaria praedestinatio. ita etiam quamuis
electio media ex intentione dilectus non sit simpliciter necessaria

poteſt tamen eſſe conuenientiſſima et poſſibilis duplici exemplo. 1.° ut media amenda directe et in recto, qua intentione finis non amantur neceſſario niſi indirecte et in obliquo. quo exemplo aſſerit P. Vaſq. 12. intentionem creatam efficacem finis a electione neceſſario diſtinguí. 2. ut media determinanda, qua intentione efficaci finis placuerunt; relinquuntur indeterminata ut infra oſtendemus.

134. Ad 4 diſtinguo primam propoſitionem. Deus intendit efficaciter finem dependenter a medijs intentione finis determinatis nego antecedens. dependenter a medijs indeterminatis intentione finis concedo antecedens. Qua propter placuerunt: Deus ſic intendit finem ut neceſſario exiſteret finis ex cuius intentione, quamuis non exiſterent haec media determinate ut videbimus infra. ergo horum mediorum electio placuerunt: et diſtinguenda conſequentia: ab intentione efficaci finis. Praeterea quia poteſt eſſe mutua connexio inter finis intentionem et electionem mediorum, quae ſit inter utramque: conſequentia identitas ac ſimultas, ſed neutra diſtinctio et prioritas, ut exigit in Deo diſtinctio et prioritas ad hanc mutuam connexionem inter cognitionem eiusdem naturae diuinae inter intellectionem eſſentialem et paternitatem, inter uoluntatem efficacem intendentem et exequentem. et inter eadem inter praemium et condonationem, naturam et proprietatem, iuxta communem ſententiam. Ratio: eſt quia ad hanc connexionem non requiritur identitas et ſimultas inter intentionem et electionem, ſed ſufficit diſtinctio conſequentiae ad dependentiam prioritatis unius et dependentia aportationis alterius.

Examinatur ſecunda ſententia aſſerens neceſſarium ordinem prioris inter intentionem finis et electionem mediorum.

135. Secunda ſententia aſſerit non poſſe Deum amplecti finem et media

unicos actus sue voluntatis virtualiter indivisibiles, sed intentione efficacem finis ut necessario precedere electione mediorum. ita videntur sentire Scotus in 1. dist. 40. Durandus in 1. dist. 41. q. 1. art. 2. Caiet. Aluar. cum Soto et Cumel. Cenig. P. Suarez 1. de prad. c. 8.

136. probatur sententia arguit 1° quia electio mediorum est deperdens ab intentione finis, et intentio finis independens ab electione mediorum. nam ehay in Deo et ponit assignare, [illegible] eligere media quia intendit finem. ergo intentio finis est principium virtuale electionis mediorum ac per consequens est virtualiter distincta ac prior electione mediorum. Confirmatur quia media sunt effectus finis intenti a Deo. non autem essent effectus finis intenti a Deo nisi electio eorum haberet virtualiter ex intentione finis, nam finis non causat finalitatem mediis causalitate immediata sed tantum mediata inducendo priorem electionem immediatam mediorum. ergo ut media sint propter finem, effectus q: causa finalis opus est ut electio mediorum ducat ortum ex intentione finis. arguit 2°. quia esse semper finis intentus est indifferens ut obtineatur pluralitas mediorum ergo intentio finis secundum se necessario est distincta ab electione determinante media. nam intentione finis non possunt determinare media, cum media non contineantur determinate in fine. 3. inquirens homine ehay praecognoscente conditionem mediorum intentio praecedit realiter electionem mediorum ut premissa praecedit actum conclusionis. ergo in Deo praecedit virtualiter. ea enim quae necessario distinguuntur increata realiter distinguuntur in Deo virtualiter.

137; 1° arguitur inter finis intentionem et electionem mediorum mediat necessario praevisio intentio nis ut principium electionis. ergo intentio finis distinguitur virtualiter ab electione mediorum. probatur antecedens, Deus eligit media, quia videt prius se intendere finem quem sine mediis consequi non potest aliqui imprudenter statueret electionem mediorum. ergo praevisio finis intenti mediat

inte electionem et intentionem ut prius inducens Deum ad electionem mediorum. 5° excludit objectionem realis colligit ordo virtualis actuum voluntatis divinae, ita finis non potest non praecedere media ordine virtualis causalitatis realis. ergo intentio finis non potest non praecedere electionem mediorum ordine virtuali. Confirmatur: possibilis ordo prioris in fine intentionem et electionem mediorum. ergo semper habuerunt, quia semper exivit expanse rerum ideas fundamentum dicitur.

758. Ad 1. negatur electionem pendere semper virtualiter ab intentione finis, verum quia semper causalem proportionem, quae est dependentia virtualis significat, sed quae significat dependentiam logicam inter eas et formalem, quales significant has propositiones causales Petrus est homo quia est animal rationale et non contra, Deus cognoscit creaturas possibiles, quia cognoscit suam omnipotentiam, beatus intuetur mundum existentem, quia intuetur decretum efficax Dei habuisse existentiam mundi, assentimur mysterio revelato quia assentimur revelationi divinae 7 et alia similes propositiones quae verae sunt ex sola distinctione rationis ratiocinantis inter rationem rationatam meram existentiam et cognitionem communem absq; distinctione virtuali propria Dei quas inprasenti tractamus. Ad confirmationem respondeo ut media sint effectus causae finalis non est opus electionem distincta ab intentione finis, sumpta electio divina quamvis non distincta ab intentione finis non est effectus causae finalis. sed quia sine electione distincta possunt media fieri propter finem et ex intentione finis, eo videlicet solum quod voluntas exigatur medio rum, aut ejus sola exigentia externa eorum ducat originem ex intentione finis. Ad 7. respondeo plerumq; finem non esse assequibilem per multiplicia media intrinseca decernat electio ut infra dicemus. Deinde quamvis finis obtineatur indifferenter pluralitate mediorum potius intentione finis alligatur ijs determinatis mediis, quia ex huius intentis

obtinere quae per alia media ut ibi ostendemus infra

139. Ad 3. nego impossibile esse creaturae actum voluntatis amplexus ferri efficaciter in finem et media ut ostendimus libr. 2 cap. 19 et ibi infra. Ad 4 nego primum finis rationem praecedere necessario electionem mediorum. quia propter ea nego Deum statuere de mediis quia videt existentes intentionem finis, sed quia revera intendit finem, et ante intentionem finis praevidet efficaciam mediorum de quo redibit sermo dis. 3.

Ad 5. respondeo ordinem virtualem intrinsecum actuum scientiae actui voluntatis divinae esse independentem a bono reali extrinseco quae ipsa habent objecta, quemadmodum ordo realis intrinsecus actuum scientiae actui voluntatis divinae est independens a bono extrinseco objectorum ut ostendimus sect. 1. 2. prima quia prima sententia terminatio scientiae actui voluntatis divinae ad objecta creata est omnino intrinseca et independens a mutabile extrinseca. 2. a. tertio quia existentibus rebus creatis esset potest variari ordo virtualis actuum voluntatis divinae ut vidimus sect. 1. ad 6 nec obstat contra quia fundamentum distinguendi actum divinae voluntatis non sumitur ex rebus creatis sed tantum ex libito voluntatis divinae, quod varium esse potest invariabili omnino rebus extra sumitur ex libito voluntatis creatae quod objectum amabile his actibus vel illis ex motivis, aut modo tendendi diversis.

Expenduntur sententiae mediae inter duas superiores sententias.

140 Istae superiores sententiae incedunt medias plures Theologi. Veruntamen sentiunt Molina in praes. et in concordia art. 4 et 5 d. 1. et Gran. in praes. hoc. 5 d. 3. Deum velle finem media et simul sine ullo ordine priorem in electione et intentione eum amat finem dependenter

abhis medijs determinatis sine quibus finis non esset ex sua tali intentione, et eligit media dependentia ab hoc fine determinato sine quo talia media non essent; ut contingit fieri in decreto incarnandi Xpm et permittendi peccata Adae, in decreto conferendi gloriam ut coronam et praemia meritorum, in voluntate efficaci penitentiae et permissione peccati; ex quibus [illegible] finis independenter ab his mediis determinatis sine quibus posset finis ex tali intentione, hunc asserunt inuenire ac hos voluntatis distinctos potentiones et actiones. Haec mentem tribus Molinae hungniae eius argumenta hoc tantum probant sumpta a mem. 9. id satis insinuat. Nouum autem quia impossibile essentiae aequalis est dependentia intentionis ab electione et electionis ab intentione non autem inparitatis. ergo impossibile est omnimoda simultas inter electionem et intentionem, non autem inparitatis. sed quae sit nec ne ex his ict hoc argumentis videamus sect. 3. impugnando Granadu.

1 41

3o P. Arriaga 1. p. d. 59. c. 2. et 3. asserit primam intentionem finis non posse distinguere ab electione primi medij posse tamen ab electione reliquorum, nam intentio antecedens existentiam mediorum et electio primi medij connotant eam dei actionem creatam, nempe eam quae producit primum medium et per quam constituitur intentio finis et electio efficax primi medij; electio uero aut reliquorum mediorum connotant pro prias actiones ad ipsa ad. distinctas. ergo prima intentio finis non potest distinguere ab electione primi medij, quamuis necessario distinguatur ab electione reliquorum. Haec sententia mihi probari non potest quia principium unum ni tidum sapius ame reprobatur est. Praeterea quia etiam ipso primo possent eodem indiuisibili decreto ordine intentionis decernere finis et omnia media per connotationem ad actionem primi medij relatam ratione sua ad reliqua media et finem, ut decernuntur eodem indiuisibili decreto primum medium et finis quia ipsa doctrina non apparet maior repugnantia in illo decreto indiuisibili quam in isto.

147. Tertio opinabur P. Henice 1.p. d. 23. nº 14. cuy recentioribus Deuy complecti posse unico actu indiuisibili fine naturaley et medias, quia ineo nonapparet implicatio; minime autey posse finey moraley uiré praemiuy et meritas quia uoluntas meritoria uey necessario antecedit praemissiones eorum, uoluntas autey praemij illay necessario subsequitur. Veruy hac sententia tantuy probat nonposse Deuy unico actu indiuisibili complecti praemiuy et meritas inordinatain tentionej et exequutionis simul, non autey inordinate intentionis solus Scotus defendit. Quodá id nonprobat quia posse uoluntatey praemij chaj exequentey antecedens praemissionem meritoriuy attendimus sect. praecedenti aument 3.

148. 4 opinantur recentiores posse Deuy subuno actu uoluntatis comprehendere quemcumq; finey et medias chaj praemiuy et meritas, cuy finis et medias nondependent abexistentia peccati, se cus autey si peccato dependeant, quia Deus nonpotest efficaciter uelle quodcumq; dependens apeccato nisi post praeuisum peccatuy. hoc tamen fundamentuy nullius est roboris uidebimus infra, dey agentes de effectibus praedestinationis disp. 6. s. 4.

149. 5. tenent alij cuy P. Henice s.ª nº 19 nonposse apprehendi finey et medias unico actu cuy finis exercet muneus causae finalis in medias posse autey cuy non exercet id muneus quia id muneus exercere nonpotest finis nisi influendo prius inelechione intrinseca mediorum, mediae intentionis finis. uerum probatione istay momenti non esse iudicamus nº. 133.

150. Denig; tuentur alij intentionem cuius cumq; finis et electionem materialem mediorum posse conuenire in unum actum uitalem indiuisibilem uoluntatis, nonposse autem intentionem finis et electionem formalem, quia electio formalis fertur in media propter utilitatem intrinsecam mediorum, et intentio finis fertur in finem propter honestatem intrinsecam finis, idem autem actus nonpotest moueri ex duplici

obiecto formali intrinseco honestatis finis et utilitatis mediorum. confirmatur quia electio formalis est quaedam virtualis aut realis exercitium finis, ut conclusio formalis quaedam expressionis. ergo ut conclusio formalis distinguitur apressionis, sic electio formalis distinguitur necessario ab exercitio finis. ad fundamentum huius sententiae nullum erat inconveniens anno superiori hac de supernaturalitate d. 3. ubi ostendimus posse eundem actum moveri ex duplici obiecto formali in creato, nay si id potest actus creatus, etiam proculdubio potest actus divinus. Ad confirmationem respondetur nomine electionis formalis nunc solum intelligi amorem mediorum ut media sunt, hoc est propter utilitatem intrinsecam mediorum ut ponebamus nº 121. sive ly propter, sive non ponatur virtualis ab exercitio finis, atque ideo ubi admittatur amorem mediorum propter utilitatem intrinsecam ipsorum ponere eundem cum virtualis cum amore finis, non ponere nobis cum contendere, sed tantum denuoque.

Diruitur tota controversia.

146. Hanc controversiam sibus propositionibus concludo. Prima est. non potest esse intentio efficax finis quaenovit amor formalis mediorum; nec electio formalis mediorum, quae novit amor formalis finis. Probatur prior pars huius conclusionis. actus quo Deus vult efficaciter exercitium productionem terminum non potest non velle exercitium causarum aquibus essentialiter pendet productio termini. Sed intentio efficax finis vult exercitium productionem finis. ergo intentio efficax finis vult exercitium mediorum sive causarum aquibus essentialiter pendet productio finis Conseq. et legitima.

147. Probatur maior actus quo Deus appetit efficaciter productionem terminum appetit necessario exercitium terminum. ergo etiam necessario appetit exercitium causarum

aquibus pendet productio terminj, quoniam actio tantas connexio
nes habet cum sua causa, quantas habet cum suo termino. Sed uo
lendo Deus actionem tendere ulle existentias terminj. ergo etiam
tendere ulle existentias causa. Quinta actus voluntatis quo
amatur finis qua connectitur necessario cum fine cui, quia eo
ipso quod amata finis qui nempe sanitas, amata finis cui nem
pe amicus, quia finis qui connectitur necessario cum fine cui.
at productio terminj vbicunque connectitur cum causis aquibus pendet
essentialiter quas finis qui cum fine cui, quia connexio finis qui
cum fine cui comparatur connexioni accidentis cum subjecto, connexio
uero actionis cum sua causa, comparatur connexioni quas habet
modus cum re cuius modus est, quae proculdubio maior est ergo
Confirmatur quintantio efficax finis in omnium sententia non appe
tit finem absolute sed relate ad medias; at intelligi non valet quo
modo appetat finem relate ad medias quam formaliter et intrinsece
respiciat medias, nec quo modo respiciat intrinsece medias, quam
eadem appetat formaliter et intrinsece. ergo etta.

148. Probatur minor primi
syllogismi. Deus efficaciter intendens finem amat producere realiter
finem traducendo illum abesse possibile adesse existentia, quoniam
ea intentione uult obtinere siue possideri finem possibilem. ergo ea
intentione amat formaliter productionem finis. Praterea ante in
tentionem efficacem finis, necessaria est cognitio producibilitatis finis,
sed in intentio efficax non attingit productionem nonest quare ante
intentionem finis necessaria sit cognitio expressa producibilitatis
finis, nay clara etexpressa cognitio eius tanquam objecti necessaria
est ante amorem finis quod formaliter attingitur per eius amorem.
ergo. etenim si sufficeret amare uirtualiter productionem finis, ultra
clara cognitio eius productionis esset necessaria ante intentionem finis,
etiam esset necessaria ante intentionem finis clara cognitio omnium pro-

tales

et effectum quia necessario connectuntur cum existentia finis; quia nisi amore efficaci finis amantur virtualiter omnia quae connexionem habent cum fine

149. Confirmatur tota deductiua argumenti. quia intentio efficax finis in omnium sententia non appetit finem absolute sed ratione ad media. sed intelligi non valet quomodo appetat finem nisi ratione ad media quorum recipiat formalitatem et virtualem, nec quomodo recipiat virtualem media, quorum caret appetat formalitatem et virtualem. ergo intentio efficax finis non potest non appetere formalitatem et virtualem media.

150. Opponit huic argumento primo res creata existens terminare cognitionem diuinam quae non terminat eius productionem, cognitio enim intuitiua rei est virtualiter distincta a cognitione intuitiua productionis; nam existente causa re creata, et cognitione intuitiua diuina potest tamen productio rei et cognitio intuitiua productionis, ut patet cernitur incognitio re intuitiua diuina. ergo alia res existens potest terminare affectum diuinum, qua non terminatur productio rei. Secundo antecedens potest res existens terminare cognitionem speculatiuam diuinam quae non terminat eius productionem transeat antecedens. potest terminare cognitionem practicam nego antecedens. ibidem distinguo consequens potest terminare affectum quidem quae non terminat productionem transeat, affectum prosequutionis qui negotiatur existentia rei nego.

151. Opponit 2. ex argumento tantum probari existentiam finis amati necessario mediis immediate influentibus in finem a quibus productio finis essentialiter dependet, non autem media remota a quibus non pendet. Sed contra quia si amato efficaciter finem amantur necessario media immediata finis. ergo similiter amatis efficaciter mediis immediatis finis amantur necessario media remota a quibus proxime et immediate

pendent media propinquiora fini. nay eadem ratio militat ad
vltiora consequentia.

Hinc facile probatur portentum parisuperio
ris conclusionis; nay ut pro intentione appetit Deus ut producatur finis
per media (quod est amare finem ut consequibilem) sic per electionem for
maliter appetit Deus ut media exequantur et producant finem (qd
est amare media ut conducentia et efficacia ad finem). Sed tay im
plicat velle Deum ut media consequantur et producant finem quin
velit ipsum finem, quam velle ut finis producatur per media, quin ve
lit ipsa media. ergo ut pro intentione efficaciter tendit Deus velle
media necessaria ad finem, sic pro electione essentialiter tendit velle
ipsum finem. Minor et consequentia videntur notae. Maior probatur
quia electio non appetit solum ut media habeant vim talem producti
vam finis: hanc enim vim possident media intrinsece et videpen
denter ab electione, et cum cum ante electionem praeuidentur media. er
go electione essentiali appetit Deus ut media exerceant suam
efficaciam exequendo finem. Confirmatur: in electione efficaci qua
amantur media indifferentia ut conducentia et efficacia ad con
uersionem liberam peccatoris, nay haec electio non potest non amare
efficaciter conuersionem liberam peccatoris ut supra diximus in regu
lis; sicuti electio formalis mediorum ut efficacium retinet in
sola entitate mediorum quam progrederetur ulterius ad existentia
ex fini, non esset quare electio formalis auxiliorum indifferen
tium esset conversa necessario cum amore conuersionis, siquidem enti
tas auxiliorum non habet connexionem cum conuersione pe
ccatoris. ergo electio formalis mediorum non appetit solum entita
tem auxiliorum, nam eius efficaciam et exercitium eorum. quod
liquido constat vi Deo praeuidente efficaciter media necessaria
ad conuersionem Petri secundum entitatem, et non praeuidente effi
caciter ipsam conuersionem, quia media non sunt praefinita ut efficac.

ergo

ergo electio formalis præsupponens medium ut efficax præsupponit eius existentiam finis.

153. Obijcies electio formalis non attingit finem in huiusce ut obiecti formale nec ut obiecti materiale. ergo nullatenus illum attingit in huiusce. non attingere ut obiecti formale proba tur quia ratio in huiusce motiua electionis formalis est sola utilitas et efficacia mediorum, quæ utilitas et efficacia non est in fine sed in mediis. ergo finis non attingitur in huiusce ut obiecti formale electionis. Præterea non attingi ut obiecti materiale probatur; quia obiecti materiale est quod attingitur propter aliud, finis autem non attingitur propter media, sed media propter finem. ergo finis non attingitur ut obiecti materiale. nego antecedens, quia electio formalis mediorum attingit finem ut obiecti formale extrinseci, et ut obiecti materiale intrinseci. attingit ut obiecti formale extrinseci, quia reapte natura sua postulat intentionem attingentem finem ut obiecti formale intrinseci, quemadmodum conclusio essentialis sup ponit assensum præmissarum; attingit ut obiecti materiale intrinseci quia respicit finem ut terminum, et materiam circa quam exercetur intrinseca efficacia mediorum quam attingit ut obiecti formale intrinseci. Quare electio formalis respicit finem propter media ut propriam rationem obiectiuam formalem, non autem propter id quod in tendit media productione finis; nam productione finis non intendi tur executione mediorum, quam potius executione mediorum in tenditur productio finis, exempli gratia Deus amando media ut effi cacia ad finem, tenetur amare per electionem existentiam absolutam finis ut effectum continentem subefficacia mediorum; nec omnino id pro pter quod aliud respicitur, sortitur completam rationem finis, quia Deus amat suam bonitatem propter se quam tamen non intendit ut finem. et conclusio assentitur suo obiecto propter præmissas, quas non sortitur conditionem finis comparatione conclusionis.

154. Huius sententiæ sunt S. Thomas 1.7. q. 8 Cajet. Conrr. Durand. Capreo. Ch. Bonauenturæ Ricardus, Okam, Gabriel, Major, Oleot, quos refert P. Vazquez 1.7. d. 33 n. 7. et seqnte nº 15. Prouua sententia annotationem 1º cuy P. Vazquez intentione efficacey finis fieri necessario in media, et electione formale mediorum fieri necessario in fine, solum indirecte et inobliquo, non autem directe et in recto. nam ut bene ex perdenti constabit tota probatio huius sententiæ nonaliud continet. annotationem 2. cuy S. Thomæ non quemcumq; amorey finis ejus necessario amorey formaley mediorum ehay inobliquo, nec quemcumq; amorey mediorum ejus necessario amorey formaley finis; quia finis et media possunt amari duplicitè; 1º absolutè quatenus sunt res bonæ et amanda affectu simplici et inefficaci. 2º relatè quatenus sunt bona secundum ad aliud et amandæ affectu efficaci absoluto uel conditionato ut finis et ut media, finis enim ut finis est consequibilis per media, et media ut media sunt conducentia ad finem. igitur amor finis non est amor formalis mediorum, nisi cuy finis amatur relatè ad media, hoc est ut consequibilis per illa; nec amor mediorum est amor formalis finis, nisi cuy media amantur relatè ad finem hoc est ut utilia ad illum. quæ ré non desint in conclusione nostra amorey finis sed intentione efficacey finis esse amorey formaley mediorum, nec amorey mediorum sed electione formaley mediorum esse amorey finis. quo pacto expenita hac sententia nullum contra se potest habere argumentum utilitèr ad mentem P. Vazquez.

155. At regas 1. an sententia efficax finis sit necessario amor formalis mediorum determinatè et in singulari, cuy media determinatè et in singulari necessaria non sunt ad finem sed finis obtinendi potest per hæc singularia media aut per illa? Respondeo contra quosdam recentiores posse intentione efficace finis

chiq diuinaq nulla determinare mediq; naq finis secundum se habeni potest per hoc medium, uel per illa, nonest quare Deus intendens finem allegatu necessario his singularibus mediis. potest igitur Deus decernere efficaciter ut obtineatur finis, uel per hoc medium uel per illa. Naq Deo non repugnat actus voluntatis disiunctiuus. ergo non repugnat Deo uelle finem amore disiunctiuo mediorum. consequentia est clara probatur antecedens non repugnat Deo praecepta disiunctiua, naq in lege uetera praecipiebat ut tribi offerentur par turturum, uel duo pulli columbarum, et in lege noua praecipit ut ipsum dilectum non in hoc instanti determinato uite, sed uel in hoc uel in illo, uel in alio. ergo non repugnat Deo affectus disiunctiuus; naq Deus procul dubio amat quicquid nobis praecipit.

156. Secundo probatur idem antecedens. Deus potest uelle obiectum creatum sub conditione. ergo etiq potest uelle sub disiunctione. probatur consequentia quia affectus disiunctiuus est uirtute et equiualentia conditionatus. ideo enim est uelle obiectum per hoc medium uel per illud, ac per hoc medium uelle sub conditione quod non existat per illud. Praeterea quia ut affectus disiunctiuus est affectus indeterminatus relinquens Deum indifferentem ad uaria media; sic affectus conditionatus est indeterminatus relinquens Deum indifferentem ad uaria obiecta nempe ad existentiam rei et eius carentiam, ad existentiam huius obiecti et existentiam alterius; etiq quemadmodum affectus conditionatus determinat existentiam rei dependenter ab existentia conditionis; sic affectus disiunctiuus determinat existentiam huius obiecti dependenter a carentia et exclusione alterius. ergo quemadmodum Deus potest uelle finem sub conditione, sic potest uelle sub disiunctione medium.

157. Tertio quia Deus saepe uellet finem independenter a medio determinato si ut ipsa existeret finis existi eius intentionis, etiq si non existeret hoc dek

determinatus medius, quod de facto praestat concursum infine. ergo
recta conuertentem Deum, etiam si non responderet auxilio
cui de facto respondit, et recta consequentem etiam existentiam
determinationes etiam si non operaretur actus singulares misericordiae quas
de facto operatus est. ergo intentio conuertionis Petri non erat alli
gata huic determinato auxilio. consequentia est manifesta quia si
intentio finis esset necessario annexa huic medio determinato; procul
dubio deficiente medio determinato deficeret intentio et finis. 4°
tandem id probatur quia affectus disiunctionis in Deo implicantia
non inuoluit. ergo potest conuenire Deo. probatur antecedens ex do
ctrina communi quibus recentiores eiusmodi affectus oppugnant.

158. Quorum

primus est, quia Deo repugnat cognitio uniuersalis indeterminata
et uaga. ergo etiam repugnabit uolitio uniuersalis indeterminata et va
ga. probatur consequentia, tum quia aparitate rationis; tum quia cogni
tio obiecti habita inuolutione uniuersalis indeterminata et uagae non
potest nominare uniuersalis indeterminata et uaga; Tum dic sed affe
ctus disiunctionis est uolitio obiecti uniuersalis indeterminata et va
gae, quia non ferebat in hoc obiectum determinate sed indeterminate et
uage in hoc utrumlibet. ergo repugnat Deo affectus disiunctionis.
hoc tamen argumentum non me grauiter premit. distinguo ergo ante
cedens repugnat Deo cognitio uniuersalis, uagae, et indeterminatae in re
praesentando concedo antecedens; uniuersalis, uagae, et indetermina
te in causando nego antecedens. Similiter distinguo consequens re
pugnat uolitio uniuersalis, uagae, et indeterminatae in amando obiectum
concedo; in causando et operando existentiam obiecti nego. Itaque
repugnat Deo tam cognitio quam uolitio uniuersalis et indetermina
te in representando et amando, quia eadem ratione quare non ferebat in
obiectum, ut nonnullam differentiam singularem obiecti; nullam autem est
cognitio aut uolitio diuina, quae nonnullam differentiam singularem

singulare obiecti, quamuis non determinet ex uno modo tendendi existentiam obiecti praecavendi eiusdem, aut procurandi existentiam alterius obiecti: Quare amor diuinus medium indeterminatum inefficaci intentione finis non ferens in aliquam rationem communem abstractam a singularibus mediis ut confingunt recentiores; sed in media singularia expressa cum suis ultimis differentiis; unde cum Deus sua intentione finem per hoc medium singulare A aut per hoc medium singulare B, aut per illud singulare C; nonautem repugnat Deo cognitio eius libera universalis et indeterminata diligendo et amando, quia ea dicitur, quae Deus relinquit indifferentem adoperandum hunc effectum vel illum, existentiam huius obiecti vel eius carentiam quod plane Deo non repugnat ut constat inuoluntate efficaci conditionata, et in iudicio practico simplicis intelligentiae quo iudicat Deus posse obtineri finem per hoc medium aut per illud v.g. coronam gloriae per merita religionis, aut per merita martyrij; Deus enim cognoscens nonesse necessaria adeo magnam gloriam hoc merita determinata, proculdubio iudicat hoc aut illa merita sub disiunctione esse sufficientia et necessaria, cuius iudicij in indeterminate potest eligere hoc merita vel illa, ut praedestinatus consequatur coronam gloriae, proculdubio iudicat, hoc aut illa merita sub disiunctione esse sufficientia et necessaria cuius iudicij in praedestinatus consequatur coronam gloriae.

1559. Secundum, intentio efficax vult existentiam finis habens connexionem cum fine reipsa existentis. sed finis non potest existere per media indeterminata sed determinata. ergo intentione efficaci finis non sunt volita media indeterminata, sed determinata at media quae obiectiue disiunctiue non sunt determinata sed indeterminata ergo etc. Distinguo minorem non potest finis existere per media indeterminata intrinsece et entitative realiter concedo; per media indeterminata extrinsece et intentione pro causandi finem nego. nay quamuis media exigentia finem ut poté

existentia apparte rei debeant esse entitate reali et intrinsece determinata, tamen non debet esse intrinsece et intentione finis determinata. nay ut media existant apparte rei et exequantur existentiam finis, non requiritur intentio finis determinans media, sed sufficit intentio finis habens connexionem cum his uel illis mediis subdisiunctione uncta electione directa horum mediorum praecipue, aut alia indirecta, qua excludens directe haec media relinquat existentiam intentionis finis determinata indirecte illa. Vnde constat ad reliquas proportiones argumenti quod instantia habet in uoluntate humana intendente sequente finem, pernaturam media subdisiunctione, non posset autem etiam uoluntas humana intendere finem per media subdisiunctione, sinon posset existere finis per media non determinata intentione finis. Ita instantia in uoluntate humana conditionata salutis humanae, nay salus humana non potest existere per media non determinata in existendo, uoluntas autem conditionata salutis humanae appetit salutem per media, quae non determinantur ad existentiam intentione salutis conditionatae, sed indifferentia relinquun tur.

Vbo. Tertium dicit: quia electio indeterminata mediorum in homine intendente efficaciter finem denotat ignorantiam aliquam ipsorum, qui eum perfecte cabet omnes conditiones mediorum illicio cum intentione finis determinat media exequentia finem. Deus autem exploratissimi mae habet cuiusq; medij conuenientiam. ergo Deus intendens efficaciter finem necessario determinat ipsa intentione media exequentia finem. Huic argumento nego maiorem. quod enim non determinantur media cum ipsa intentione finis potest prouenire ex libertate intendentis finem et nolentis aliquare existentiam finis eis mediis, quibus quaedam rationes aliquas nonest ut dicebamus. Ad tertium hic aduertendum est haec media esse pone indeplici differentia, aliaqua pendent a uoluntate creata uel exequente, uel disponente, uel

impetrante vel alio quouis modo mouente, alias quæ pendent uni
cè a voluntate diuina quam vltatenus pendeant a voluntate creata.
Cuius medias primis generis recte possunt apprehendi amari a Deo
sub dilectione cum ipsa intentione finis, quia Deus intendens fi
nem potest prouide libito expectare executionem, dispositionem, merito
aut impetrationem voluntatis creatæ ad determinationem horum mediorum
praeillis. Media tamen posteriorum generis nonadeo facile
apprehenduntur amari a Deo sub dilectione, nam omnis determi
natio eorum pendet unicè a Deo quid expectat Deus intendens fi
nem per media ad determinationem mediorum? nihilominus quamuis
diuinus modus operandi uideatur exigere ut primum cum intentione
finis determinentur media quæ pendent unicè ab intendente fine; po
testate tamen absoluta et extraordinaria Dei non uidetur im
plicare amari efficaciter finem nondeterminatis mediis exnuda
intentione finis ut existentia finis contributa componibilis cum li
bito diuino cum his mediis et cum illis quibus suapte natura compo
sibilis est.

161. Sed obijcies. Deus non potest prudenter intendere finem
sub conditione medij exequendi a solo Deo ut decernat producere
re angelum Gabrielem, sub conditione quod ipse decernat producere
angelum Michaelem. ergo similiter non potest decernere finem sub
dilectione indeterminata mediorum quæ exequenda sunt a solo
Deo. antecedens uidetur manifestum ex apprehensione terminorum
consequentia probatur ex nº 152. Vt huic difficultati satisfa
ciam distinguo in Deo duplicem voluntatem conditionatam; aliam quæ
fertur in obiectum uolitum sub conditione cui desiderio absoluto, quod est
ex parte Dei existentia conditionis, ut voluntas conditionata sa
lutis et connexionis reprobi; aliam quæ fertur in obiectum uolitum sub
conditione alio; eo desiderio conditionis, ut voluntas conditionata con
currendi ad peccatum et damnandi reprobum.

162. Licet Deus primum genere voluntatis conditionata non potest nulle objecte sub conditione exequenda a se Deo, quia si Deus quando est exire deberet existentiam conditionis, scilicet: a se Deo exequenda est, quod expectat Deus ad existentiam objecti. potest tamen nulle objecte sub conditione exequenda a se Deo posterioni genere voluntatis, quoniam Deus non deberet absolute existentiam Michaelis, potest prohibito decerne re ut non existat Michael, nisi prius existente Gabriele, nihil absolute decernens ex decreto de existentia Gabrielis, in hoc enim qua repugnantia; hanc autem Deus decerneret existentiam Gabrielis sub conditione Michaelis unice producendi a Deo, tenerentur q. expectare exitui eius decreti existentiam unius ad existentiam alterius. ergo absolute non repugnat Deo voluntas obiecti sub conditione unice exequenda a Deo. ergo pariter non repugnabit voluntas objecti sub disiunctione mediorum que a se deo exequenda sunt.

163. Rogas 1° avisit aliquis finis quem Deus non posuit mandare exequutioni per multiplicia media proinde q. allegabis ut Deus intendens finem individuum ac determinatis mediis? Respondeo una. quia plures sunt res allegate essentialiter individuis ac singularibus causis. ergo individuis ac singularibus mediis. Consequentia est clara, antecedens patet, quia visio beata, amor dei, et universum omnes actus vitales in mea sententia mendicante actione aeternino vitali determinant sibi individuas ac singulares causas. In sententia autem dicente actione aeternino vitale quia actio dicta essentialiter pendet a causis singularibus et determinatis. Deus autem potest intendere ut finem talem vel talem actionem aut effectum ut producatur per talem actionem; quemadmodum intendit Deus singulari voluntate Xpm ut producatur per generationem pendentem a Maria quam ea voluntate habuerat pro fine substantiam

Xpō sed circunstantias talis actionis ergo intentio diuina potest esse alligata determinatis ac singularibus mediis.

264. Rogas 3. an voluntas indirecta mediorum includat necessario in amore efficaci finis sufficiat dicj; alia electione directa mediorum ut intendens efficacit finem ipsa exequatur media et consequatur finem. Partes affirmativas probabiles in quo quia intentio efficax finis non cogit Deum ad amorem mediorum quae necessaria non sunt ad existentiam finis ut non cogit ad media quae non sunt necessaria ad finem. Sed amor directus mediorum distinctus ab eo qui continetur in intentione efficaci finis non est necessarius ad existentiam finis ergo Deus intendens efficaciter finem potest obtinere finem sine amore directo mediorum. probatur minor. amor explicitus mediorum et efficax quamuis indirectus qui continetur in intentione efficaci finis potest applicare Deum ad exhibendum media, ut in contraria sententia applicat eum ad amandum illa. et in omnium sententia voluntas indirecta concurrens ad peccatum applicat Deum ad exhibendum concursum necessarium ad peccatum. Sed amor mediorum, qui non est necessarius ut exhibeantur media non est necessarius ad existentiam finis. ergo amor directus mediorum non est necessarius ad existentiam finis.

265. Partes negantes tuetur P. Vazq. 1.ª 2.ae quia Augustinus 10 de Trini. c. 6. ait voluntatem videndi per fenestram transeuntes excedit voluntatem videndi fenestram, alterum: esse coniunctum cum altero, ut est coniuncta electio medij cum intentione finis. Sed facilius est exponitur Augustinus qui plane non loquitur de voluntate finis et medij, sed de voluntatibus diuersis finium quarum altera cum altera coniuncta est ut sunt conjunctae voluntates videndi fenestram et transeuntes; eo enim ipso quod voluntas videndi fenestram explendae non potest regulariter sequendo videns fenestram non velle videre portam transeuntes. audi Augustinus. voluntas

uidendi fenestras finey habet fenestras mitiones, altera enim est
qua excitas connectitur uoluntas per fenestras uidendi transeun-
tes cuius ista finis est uitio transeuntis, et Augustinus uitio
ne fenestras constituit agente finey uoluntatis uidendi fenestras; et
uitione transeuntis finey uoluntatis uidendi transeuntes. et quod
plenius est uoluntatis uidendi fenestras constituit priorem uoluntatem ui
dendi transeuntes, asserit enim excita connectitur uoluntas per
fenestras uidendi transeuntes. Itaque uoluntas uidendi fenestras
esset electio medij ad uidendum transeuntes ut putat P. Vasquez
prior quidem esset uoluntas uidendi transeuntes, et excita connecte
retur posterius uoluntas uidendi fenestras. quam interpretationem
innuit in eam dem S. Thomas 1.2. q. 12. artic. 4. ibi opponens
Augustinus. Praeterea dici potest Augustinus loquendo de uolun
tate finis et medij ut frequenter solet contingere, nonnulli de eo quod
absoluta potestate contingere potest.

168. Secundo arguit P. Vasquez
quia media non possunt esse effectus causa finalis abs: electione
distincta ab intentione finis. unde hoc argumentum ita est sapius
recitet n. 3° quia amor mediorum includit necessario in amore
efficaci finis non fertur determinate in media, ergo ut determinentur
haec media potius quam illa opus est alia uoluntate qua directe fe
ratur in haec media potius quam illa. Sed in primis hoc argumen
tum ita non habet cum finis allegatus est indistincte ac determinatis
mediis; nam unus eundem simul cum intentione finis amandum necessa
rio haec determinata media ut supra dicebamus. Deinde nec
ita habet cum finis potest haberi per multiplicia media; nam ut ibi
ad unius eundem determinandum haec media sufficit uoluntas mediorum
inclusa in amore efficaci finis determinans sub disiunctione haec
media uel illa cum uoluntate excludente omnia media praeter
haec indistincta et determinata; quia priori uoluntate decernit

efficacitè Deus ut existant determinatè hac indebidea medeà sub conditione quod non existant alia ut dicebamus nº. 115. et 153. ergo possunt determinari media ab aliq electione directa et determinata mediorum distincta ab intentione finis.

Quarto denig. quia in 167. intellectu necessario est assensus directus et explicitus conclusionis posito principio præmissarum. ergo ebij in voluntate necessaria est electio directa et explicita mediorum posita intentione efficacis finis negatur consequentia quia intellectus est potentia necessaria quæ positis principijs sufficientibus ad assensum necessario operatur assensum. Voluntas autem est potentia libera quæ positis principijs sufficientibus ad amandum objectum potest non operari amorem objecti. nec prodest si dicas intentionem finis de qua loquimur non esse tantum principium sufficiens sed ebij efficax, quia solus est efficax ad existentiam finis, non autem ad inducendum electionem formalem et directam mediorum sine quæ potest obtineri finis, ut supra dicebamus.

Secunda propositio

168. Secunda propositio est: nulla sunt media quæ Deus non potuit velle directè et in recto electione materiali et formali distincta ab intentione efficaci finis, adeo nullus est finis intentus a nobis intentione et electione directa mediorum non potuit esse ordo prioris et posterioris. huic propositioni favent PP. Suarez et Vasquez et probatur quia omnia quæ nos adducimus ad probandum unitatem amoris finis cum amore mediorum, solum modo probant unitatem cum amore indirecto mediorum non vero cum directo. quæ autem alij adducunt ad probandum eam unitatem cum amore directo plane solubilia habent ut videbimus n. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41.

directa dispincta ab intentione finis.

1169.

Deinde ab intentione ne cessaria finis est separabilis quare electio directa mediorum ergo et virtualiter distincta, sequitur separabilis asquit in Deo implicatorie predicatorum et distinctione virtuali et increabilis realem probatur antecedens 1° quia ut tactum fuit potest obtineri finis cursu Lo amore indirecto mediorum indeb. in amore efficaci et directo finis alio; amore directo mediorum. ergo ab amore efficaci finis separabilis est amore directus mediorum. 2° quamvis necessarium sit aliquis amor directus mediorum, tamen non est necessarium amor directus huius conditionis determinatus potius quam alterius: sunt enim in

Et alii 2 fuerunt media et triplicia differentia aches qui directe media respiciunt; alius qui bonitate, utile, media 2 fuerunt immedia propter solam bonitatem finis habet; prosubjecto fuerunt immedia propter solam bonitatem finis; alius qui fuerunt immedia propter entitatem mediorum 2 distinctorum a fine. Alius etc.

male intrinseca entitatis finis; alius qui fuerunt immedia propter bonitatem honestatem mediorum, quorum duo priorum dicuntur electiones formales; posterior autem electio materialis et nullius determinate est necessarium ad existentiam, ac subinde nec connexus necessarius cum intentione finis; nam eo solum quod requisita exhibeantur media efficacia ad finem ponitur existentia finis, sine exhibeantur hoc amore sine illo. quinimo autem amor mediorum ut potest efficax valet requisita exhibere media. ergo intentio efficax finis non habet connexionem necessarium cum hoc amore mediorum determinate ac proinde separabilis est a quolibet eorum determinate.

1170.

Demum id probatur, cum finis est arrogabilis pendatuum media. nam bene intentio necessaria finis solum fertur immedia indeterminate et tab dispunctione ut modo dicebamus. post intentionem autem efficacem finis et amorem indeterminatum ac disjunctum mediorum potest Deus velle directe amore determinato et absoluto hoc media determinata potius quam illa propter quae mandatum executionis finis. ergo ab intentione finis indifferentis potest distinguit

electio directa et determinata mediorum; nay electio directa et determinata horum mediorum distinguit ab intentione efficaci finis eligendi indeterminate et disiunctim media, tuy ex modo tendendi, tuy ex obiecto formali et materiali, tuy ex connexionequay habent inter se; electio enim directa et determinata horum mediorum ut utilium ad talem finem habet pro obiecto formali utilitatem mediorum, et nonpotest esse hic et nunc alia; intentione directa talis finis. Intentio autem talis finis habet pro obiecto formali honestatem finis, et potest esse hic et nunc alia; electione determinata horum mediorum cuy electione determinata alio rum. Obseruandum tamen est cuy dicimus quodlibet medium posse amari electione directa et distincta ab intentione finis intelligendum esse de mediis quae inopportune sententiae possunt amari directe simul cuy finis electione directa indistincta ab intentione finis, ita ut animus ist amari possit electione directa distincta ab intentione medii quae in contrariam sententiam amanti necessario directe ipsa intentio nem finis. quare peccatum nonpotest amari directe a Deo existi tentione penitentiae electione determinata, quia nec indistincta intentione amari potest.

Tertia propositio, et conclusio totius controuersiae.

174. Tertia propositio. nullus est finis qui amari nonpossit simul cuy me diis directe et intricate connexus et indiuisibiliter affectus qui simul ist intentio et electio aequalem intentionem finis et electionem mediorum diis tinctas cuiuslibet conditionis earum quarum meminimus nº 169. Huic assertio suffragantur Suarez et Vasquez S.J. suffragantur tamen quotquot recensuimus nº 150. Potissima probatio sumitur quae opponitur paeti nullus suffragatur efficax fundamentum, ut satis indicat solutio eorum, quae argumenta Suarez et Vasquez dedimus S.J. et quidem

172.

ponit voluntatem diuinam unico indiuisibili affectu amplecti diuersa
medium et finem tanquam obiectum intrinsecum materiale et formale
finis propter se, et medium propter vltimam bonitatem finis inde confirmatur
quia increatus eadem indiuisibilis unico coniungit extrema distantia
alterum tanquam materiam, alterum tanquam formam, et eadem cogni
tio naturalis assentitur reuelationi diuinae ut obiecto formali, et
mysterio reuelato ut obiecto materiali. Denig: idem amor caritatis
quo diligit Deum et proximum, operatur pietatis creatae, et bonitatem
Dei increatam tanquam obiectum materiale et formale. ergo idem affec
tus voluntatis diuinae potest absq; diuisione virtuali complecti diuersa
media et finem tanquam obiectum intrinsecum materiale et formale;
perfectiones enim quas concedimus actibus creatis, quis negat actibus dei.
173. Praeterea potest eundem indi
uisibilem affectum complecti vltimum tanquam obiectum formale, finem pro
prie et medium propter vtilitatem aut honestatem sibi intrinsecam probat
ex duplici principio quod modo non probamus sed ponimus; alterum
+ ex. g. videlicet voluntatem diuinam amare potest obiectum creatum
propter bonitatem creatam distinctam a diuina. alterum ex hac. de veyer
naturali^le d. 3 sect. 4. videlicet actum creatum potest mouere in actu qua
te et indiuisim ex duplici obiecto formali intrinseco; nam actus creatus
hus potest mouere indiuisim ex duplici obiecto formali intrinseco, et
actus diuinus potest mouere intrinsece ex obiecto formali creato. ergo
potest plane mouere affectus indiuisus voluntatis diuinae ad amandum
finem et medium ex bonitate finis et bonitate medij siue vtili, siue
honesta aequalem absq; diuisione virtuali pluribus illis affectibus
quos ex diuisione virtuali exponimus n°. 165. + hac. de iustu. d. 17.
174. Obijcies 1°. finis assequi
bilis per varia media non desiderat haec media potius quam illa
ergo ex hoc amoris quo amatur finis indifferens ad varia media non
possunt amari determinate haec media. ex hoc enim indifferentia ad plura

non potest determinari unus potius quam aliud. quemadmodum intellectus divinus non potest assequi existentiam affectus liberi creabilis exclusa cognitione qua comprehendit voluntatem creatam, quia voluntas creata est indifferens ad existentiam affectus et eius carentiam. hoc argumentum primum probat circa nonnullos determinatum medium propter finem indifferenter electione distincta ab intentione finis, quia ex vi intentionis finis indifferentis ad varia media non potest determinari electio distincta huius medii potius quam illius. Deinde ne gatur consequentia nam eius voluntas est exclusa potentia liberas potest assequi determinari ad amandum hoc medium determinatum propter finem, circa si finis non determinet medium; quemadmodum ascendere habitus ad amandum pendetur caritatis hoc opus pietatis propter bonitatem divinam potius quam illud, quamvis bonitas divina secundum se non magis determinet unum quam aliud. Unde habetur ratio quare intellectus non potest cognoscere unum objectum existens alterum, quia objectum formale habeat connexionem cum materiali, quia intellectus est potentia necessaria quae non determinatur assequi ad cognoscendum hoc objectum materiale potius quam illud, sed ad objectum formale. objectum autem formale non potest determinare intellectum ad objectum materiale nisi habeat connexionem determinatam cum illo.

Objicies 2°

175.

non potest quidem res amari per eundem affectum ut objectum materiale et formale in recto et in obliquo; sed idem finis idem qui medium amatur per eundem affectum ut objectum materiale et formale in recto et in obliquo sic intentio et electio formalis connexissent in eundem actum indivisibiles ergo etc. probatur minor, quia intentio finis non potest non attingere finem ut objectum formale et in recto et medium ut objectum materiale et in obliquo; item electio formalis medii non potest nonattingere medium ut objectum formale et in recto et finem ut objectum materiale et in obliquo ut statuimus propositione 1a. ergo cum intentio finis

et electiò formaliꝫ conueniẽnt in eumdẽ actum indiuiꝺibiliꝫ amoꝝ tuꝝ finiꝫ et mediiꝫ eodẽ actu quẽt obiectiꝫ materiale et formale directè et indirectè, inrecto et inobliquo.

176. Tranceat maior et negetur minor quia una uelut intentiò finiꝫ fertur indirectè in mediuꝫ, quando intentio finiꝫ nonattingit mediuꝫ ut obiectuꝫ formale propter utilitatem, si bi inueniretur, sed adequatè propter solam bonitatem finiꝫ; ut enim intentio respiciat mediuꝫ indirectè et inobliquo opus est ut realitèr careat respectu inuersiue quo ferat in mediuꝫ directè et inrecto. quo respectu caret in causa prima, propositionis, inquo intentio distinguitur ab electione formali, et non caret in causa 2ª propositionis inquo intentio indiuisa est realitèr ab electione formali, nay intentio ut electio est respicit directè et inrecto mediuꝫ utile ut utile ad finem. ergo in causa proxima intentio finiꝫ nonattingit indirectè et inobliquo mediuꝫ Dixi tertiuꝫ transeat maior quia causa similis mihi est quod plures recentiores tenentes ad q. 14. 2ᵖ. Numerus Deus cognoscendo creaturas in sua essentia directè cognitas cognoscere ulterius easdem essentias indirectè eodem cognitione increatiue et terminus ordinis transcendentaliꝫ quas creaturas habent ad Deum, et Deus eas cognitione comprehendibiliꝫ increatiue. Huic enim doctrinæ concedi erit parum adiungere recentiores intentionem, qua directè respicit finem propter se, simul respicere eumdem finem indirectè propter utilitatem mediꝫ quod ille respicit directè, ita ut comparatione diuersaꝝ rationiꝫ formaliꝫ obiectiuæ ut finiꝫ obiecti directi et indirecti, materiale et formale.

177. Exquibus omnibus summatim colligitur 1° contra primam sententiam nonesse impossibile ordinem prioris inter intentionem finiꝫ, et electionem mediorum. Colligitur 2. contra secundam sententiam nonesse necessarium eum ordinem prioris inter intentionem finiꝫ et electionem mediorum. Colligitur 3. contra omnes N.ª media

nullus

nullum eius finem siue physicum siue moralem siue indifferentem ad eas res media, siue determinatum, siue concurrentem finaliter, siue non concurrentem, dependentem a peccato siue independentem, quem Deus non possit complacite simul cum medijs unico indiuisibili affectu uoluntatis, quo simul sit intentio et electio tam materialis quam formalis, et quem non possit etiam amare directe et in recto primo quam media interiore uirtualiter ipsa electione mediorum.

1178. Colligitur 4. ad scopum huius disputationis posse peruenire ad Deo totum negotium predestinationis unico actu uoluntatis diuinae, quia totum negotium predestinationis solum comprehendit uoluntatem efficacem gloriae et uoluntatem efficacem meritorum et gratiae. Sed Deus potest unico actu uoluntatis efficacis gloriam ut finem, gratiam et meritum ut media, imo et post exhibita merita mandare ex aequitate coronam gloriae. ergo unico affectu potest conferre Deus totum predestinationis negotium. Quod non dicit existimo eorum de negotio uniuersi tantum predestinati, eorum etiam de negotio omnium predestinatorum simul, etiam si predestinatio unius sit pendens a meritis alterius, quando quidem in eius 1.ª uoluntate intendens praemium ante merita potest exequi praemium post merita absq; alia noua uoluntate. nunc iam pro moueamus opportune gradum ad explicandum ratam rationem predestinationis.

Disp.ª 4.ª

Explicatur essentia predestinationis

Praemissis iam communibus ac superioribus principijs opportune nunc ad inferiora haec et suscepta materiae propria declarandum

Sectio 1ª quid significet prædestinatio?

1. Prædestinatio, secundum grammaticæ considerationem expectat, et antecedere dicitur mentis destinatio. antecessionem intellige cum omnibus fere theologis æternitatis ad tempus, ita ut prædestinatio sit æterna hominis destinatio ad gratiam et gloriam iuxta illud Ephes. 1. 4 elegit nos in ipso ante mundi constitutionem, et Matth. 25. possidete paratum vobis regnum a constitutione mundi, et 1 ad Corint. 7.

2. Destinatio autem quæ derivata a nomine destino a consulentibus auctores sacri et profani varias et multiplices significationes habet. Omnium plenissime quæ videri possunt apud auctores agentes de hac materia Petr. lib. 6. de auct. c. 1. Duæ sunt usurpationes apud sacros scriptores et eadem P. P.ri nostro in libro frequentiores. Prima qua destinare significat statuere, definire et decernere, unde a significatione prædestinandi nos a Deo non solum supponitur sed etiam accidentia; et supposita non solum adultæ mentis etiam ad supplicium et mortem; et accidentia non solum supernaturalia mentis etiam naturalia. Ita Concilium Valentinum sub Cotario c. 3 August. 11. de civit. c. 1. Rhab. ad Monimum lib. 1. c. 13. Prosper respons. 14. et 15. ad capitula Gallorum.

3. Secunda est qua destinare significat transmittere, dirigere, ut ordinare; unde significatione prædestinantis solum supponitur et non accidentia, et ea non ad malum sed ad bonum, et hoc non qualecumque; sed excelsum; quamvis autem in hac significatione non vincat quod dicunt homines destinari ad gratiam iuxta illud ephes. 1. elegit nos in ipso ante mundi constitutionem ut essemus sancti, et c. 1. prædestinavit nos in adoptionem filiorum Dei, et plura testimonia Augustini et Anselmi in hac materia. Nihilominus præsens accepta hac significatione prædestinare solum dicunt quia ad vitam æternam consequendam efficaciter

desiderantes. ea proinde hoc nomine electi dicebantur ac reprobi in sacris scripturis, Conciliis, et Patribus ut ad Romanos 8. quos praedestinauit, hos et uocauit, iustificauit, et glorificauit. et in Trid. sessione 6 c. 12. et can. 15. et Trauca. c. ult. et Augustinus lib. de dono perseuer. c. 2. quem omnes theologi tam unanimi assensione sequuntur ut iam apud scolasticos praedestinationis nomen solum significet prouidentiam beneficiorum gratiae, quibus tandem homines uel angeli aeternam beatitudinem consequuntur. quare ambigi in hac solum significatione de ea cepi intelligenda praedestinationis nomen.

4. Hinc praedestinatio non est constituenda extra intellectum et uoluntatem diuinam, quia non est in Deo alia potentia cuius actibus dirigatur creaturae rationalis in finem uitae aeternae. 2° colligitur ratio propter quam praedestinatio et aeternae, nimirum quia actus intellectus et uoluntatis diuinae sunt aeterni. nec obest creationi actuali esse temporali, quamuis indifferenter sit ab actu aeterno uoluntatis diuinae, quia creatio actualis est eiusdem actus, cuius essentia est constituere terminum existentiae pro omni instanti pro quo ipsa existit. Praedestinatio autem non significat actionem actualem, sed principium cuius essentia non est constituere terminum existentiae pro omni instanti pro quo ipsum existit, atqui ideo potest Deus esse ab aeterno praedestinans, quamuis non sit ab aeterno creans. 3 colligitur obiectum diuinae praedestinationis quod est triplex primum subiectum quod praedestinatum, secundum terminus inquem praedestinatus, tertium media per quae praedestinatus.

5. Subiectum quod praedestinatum est suppositum rationale quia praedestinamur in ipso Christo ut beati, quae natura rationalis et subsistentia supponit, actiones enim sunt suppositorum. Proinde subiectum praedestinatum non debet necessario praeuideri existens antequam praedestinetur, ut uolunt plures theologi, quia existentia hominis praedestinati potest ducere ortum

exijras intentione predestinante ut contra Vazquez ostendemus ay agamus de effectibus predestinationis. Jamtey objicias Augustinu asserentey quid est predestinatio nisi aliquius existentis? Respondeo predestinatu exigi ab Augustino existentey sdey et non praexistentey ut exigitur apud multos theologos.

6. terminus autey predestinationis est visio beata, nay gratia non est finis, sed medius predestinationis ut exijras de fide constabit. Quare terminus predestinationis necessario supponit viros predestinati ut optime docet S Thomas in presenti exemplo sagitta que non destinatur aut mittitur in centrum inquod naturali pondere fertur, sed in scopum quey virtute sua ut sic tendere potuisset. hinc nulla persona divina propriè dicitur predestinata nec ad esse creatu aut increatu, quia nullus ut erat naturaley eius facultatey.

7. Sed objicies. Xpus est predestinatus filius Dei secundu Paulu c. 1 ad Rom. sed actio autey Dei non superat facultatey Xpi cuius est constitutiua ipsius. ergo potest quis? destinari interminu sibi connaturaley. Respondeo Xpus ut homo nunq fuit predestinatus filius naturaley Dei in secunda significatione predestinationis inquas modo disputamus, sed tantu in prima inquas potest Xpus esse predestinatus filius Dei quia ab eterno est decretus ex non existente constitui in tempore existens, proindè q. est predestinatus ut sit existens filius Dei, non autey ut sit simpliciter filius Dei, quia esse habet esse simpliciter filius Dei. ita Aug. hoc. 105. in Ioan. explicans testimoniu Pauli, non est predestinatus secundu id quod est uerbu Dei ut quid enim predestinatus eu ijay esset quod erat, illud enim predestinatu erat qd erat nondu ut sit suo tempore, quemad modu ante omnia tempora predestinatu erat ut fieret.

8. Uxu autey potuit natura humana

humana uel diuina prædestinatæ in ipsa ratione Dei? ut de facto uo
luerunt prædestinatæ humanitatem Xpi. vi. ya significatione prædesti
nationis. Suarez 3.p.d.40 s.x. Vazq. 3.p. 90. a.21. noneget
huius loci disputanda sed ad q.24. 3.p. Secundo quid sit condendere
dixi ad q. 3. 3p.

9. Media prædestinationis sunt quacumq; res ia con
ducunt prædestinato ad assequendum uitam æternam. hæcautem explica
da sunt cum dicemus de effectibus prædestinationis. omnia enim media
prædestinationis effectus sunt Dei prædestinati.

Sectio 2a An? et qd sit prædestinatio?

10. Esse in Deo hominum et angelorum prædestinationem exactis ver
bis compertissimum est. hominum prædestinationem testatur Paulus
ad Rom 8. quos præscivit hos et vocavit et prædestinavit conformes
fieri imagini filij sui ut sit ipse primogenitus in multis fratribus, et
subjungit, quos autem prædestinavit, vocavit, et justificavit, ideo ephes.
1. actorum c. 13. crediderunt quotquot erant ordinati ad vitam æter
nam. item Concilia Trid. et Arausic. et Augustinus s.a. Arge
tinen. prædestinationem habet Paulus 1. ad Timoteum 5. ubi angelos
appellat electos ad gloriam. item Matth. 18. angeli eorum vident fa
ciem Patris mei etc. nam quicumq; de facto beatitudinem consequun
tur Deo gubernante et prædestinante consequuntur; quod tanquam
dogma fidei tradidit Augustinus de dono perseu. c.9. illud si
delibet debet esse certissimum hunc esse prædestinatum cui dabit perseue
rantiam. et Fulg. de fide ad Petrum c. 35 firmissime tene nemine
omnino salutem quæ prædestinatus non est.

11. Quare non immerito Sotus
in c.9. ad Rom. invehitur contra Catharinum eius sententiam impiam
nam errorem quod asseruerit plures res ipsas consequi salutem quæ pra

prædestinati non sunt eo fundamento nixus, quod nullus est prædestinatus, qui non est ante merita efficaciter electus ad gloriam. plures autem sunt qui non sunt ante merita electi efficaciter ad illam, ac per consequens non prædestinati, quoniam solus eximie dilecti a Deo sunt efficaciter ad gloriam electi, ut solus illi sunt virginati viatores confirmati ebiam ipsa quæ consequuntur salutem. Sed hæc est fundamentum Cathe. nam ut ostendemus d. p. S. ebiam si possibile sit electio efficax ad gloriam ante merita, tamen non est ad prædestinationem necessaria. tamen meo iudicio Catharinus non erravit in re sed in modo loquendi, theologice enim tenire potest plures ad beatitudinem pervenire qui non sunt efficaciter electi ad gloriam ante merita præmissa quod solus in re et reuelatum uolunt Catharinus. Ceterum asseri non potest aliquem ab æterno gloriam, et non ab eodem prædestinari; nam quamuis prouidentia qua ipsa homo consequitur gloriam ascribenda est alteri logo prædestinatio; quamuis licet magna diuersitate certetur apud theologos an prædestinati eleganter efficaciter ad gloriam, et elige efficaciter ante præmissa merita; in omnium tamen sententia saltem duo est eos qui ipsa gloriam consequuntur esse prædestinatos a Deo. ideo certum mihi est posse hominem habere beatitudinem ex meritis quin eius merita dependent a Deo interione aliqua antecedenti siue efficaci siue inefficaci ad beatitudinem. incertum tamen an diuina voluntas illa dandi gloriam post merita, an cum voluntate simul cum uoluntate meritorum et gratiæ, an simul cum interione gloriæ antecedenti meritum. de quo infra.

VI.

Ex interione prædestinationis confirmat non leuis ratio conuenientiæ. conuenientissimum erat fuit, ut Deus qui ma sanctitate profixit hominibus finem supernaturalem uitæ æternæ, ita esset ma prouidentia diuigeret, ut aliquem eorum ipsa finem consequerentur, ut hic speciali eorum prouidentia ostenderet diuinam gratiæ suæ infinitæ misericordiæ quæ

preparauit in gloriã. Vndé probabilissimũ relinquit ex omnibus hyerarchijs et speciebus angelicis (cũ hac numero multiplicanda secũdo in hac. de angelis d. p. 3.) plures esse de facto predestinatos. ut enim decebat Deũ eucharistes speciẽ humanã in fine uitæ eternæ aliquos individuos eius speciei efficaciter perducere ad eum finem, ita decebat eum de quibuslibet angelicis individuis angelicas inqualibet specie efficaciter ad beatã diuinã perducere.

13. Hinc quid sit predestinatio definiendum est. Augustinus triplices exhibuit nobis predestinationis definitiones tomo. 7 nouem operum. habetur prima lib de predestinatione sanctorum c. 10. 2 destinatio est preparatio gratiæ. 3ª debono perseuerantia c. 14 predestinatio nihil aliud est quam præscientia et preparatio beneficiorum Dei quibus certissime liberantur quicumq; liberantur. 3ª c. 15 eiusdem libri; in suas quæ falli mutarique non potest præscientiã opera sua futura disponere id omnino nec aliud est quid quam predestinare. quarum definitionum secunda est quæ mihi magis probatur cum omnibus fere theologis, et ex illa alia duæ elucidandæ sunt, quæ simul sumptæ conficiunt simul sumptæ unicam illi concordantiam; nec ei dissentanea est definitio quæ componitur ex D. Thoma in præsenti art. 1. predestinatio est pars diuinæ prouidentiæ transmittens creaturam rationalem in finem uitæ eternæ. aqua nondissonat quam tradidit Scotus in 3. dist. 7. q. 3. præordinatio alicuius ad gloriam principaliter, et adalia inordine ad gloriam.

14. Ex quibus omnibus hæc breuius construi tur definitio. Predestinatio est prouidentia efficax Dei qua creaturam rationalem in finem uitæ eternæ perducit. Predestinatio dicitur 1°. prouidentia quia est ordinatio creaturæ in suum finem, qualiter prouidentia definitur. et hoc docuit Augustinus de correct. et gra. c. 9. ij uerbis quicumq; ergo in Dei prouidentissima dispositione predestinati uocati ij omnino perire non possunt. 2 est efficax quoniam ut dixit Paulus ad

ad Rom. 8. quos prædestinauit hos etiocauit, iustificauit et glorificauit. et Augustinus de dono perseuerantiæ c. 14. prædestinatio est præparatio beneficiorum Dei quibus certissime liberantur quicumq; liberantur. quo dictum sunt sacri scriptores, Concilia, Patres et Theologi prædestinationem aperte uidentia reproborum. 3° est qua creatura rationalis electa quia ut dixi mus nº 5. creatura rationalis est proprium prædestinationis subiectum, ut potè quæ sola capax est uisionis beatæ in quam subiectum prædestinatum dirigitur. 4 denig: additur in fine uitæ æternæ, quia in rea adque creatura rationalis propriis meritis peruenire non ualet ultimum finis et optimum est uita æterna in cuius adeptione expedientissimum erat ut diuina Dei prouidentia laboraret. quare Paulus ad Rom. 8. et D. Augustinus lib de dono perseu. et S Thomas cum omnibus tho Logis concludunt ultimum terminum prædestinationis gloriam, uitam et salutem æternam. Hinc facile colligemus duo, quæ ad plenam prædestinationis notitiam desiderantur. Primum quomodo comparetur prædestinatio cum prouidentia Dei degno sedº 1. sequenti; secundum, an prædestinatio pertineat ad intellectum uel uoluntatem Dei? degno sedº 4.

Sectio 3. Quomodo comparetur prædestinatio cum prouidentia Dei?

15. Prædestinatio potest comparari 1°. cum prouidentia naturali qua Deus moderatur creaturas in suos fines naturales. 2 cum prouidentia supernaturali reproborum, qua Deus prouidet reprobis sufficientia ad salutem. 3 cum prouidentia speciali unionis hypostaticæ qua Christus prædestinatus est primogenitus inter multos fratres. 4 cum prouidentia generali et communi, qua complectitur uniuersas rerum creaturarum prouidentias.

16. Et quidem prædestinatio conuenit cum prouidentia naturali in ratione communi prouidentia. differt autem a illo 1°. ex parte subiecti, quia prædestinationis

subiecty est sola creatura rationalis ingloriay, subiecty autey prouidentiæ naturalis potest esse creatura expers rationis. 2° ex parte termini nay prædestinatione dirigitur creatura in fineŋ supernaturalem, uiteæ æternæ; prouidentia autey naturalis dirigitur in finem naturalem. 3 ex parte mediorum, quonia prædestinationis sunt dona gratiæ, aliæ sunt dona naturæ. 4 denig: ex parte modi tendendi, prædestinatio enim efficaciter tendit in suum finem particularem distinctum a fine generali gloriæ diuinæ, attributorum Dei; prouidentia autey naturalis ex modo tendendi non potest semper efficaciter in suum finem particularem, q.ª adplures fines particulares dirigit prouidentia naturalis creaturas, quor rerum non consequuntur ob defectum auxilij quod præstare debent creaturæ; quia rationi homo non ex cet plura pietatis opera, quamuis Deus in suum finem, præcepta, admonitiones, cogitationes internas, opportunitates externas, et alias complura, auxilia impedierit; nec ignis adcensum ascendit, quamuis eo contulerit leuitatem.

17. Nec propterea imperfectionem arguenda est prouidentia Dei, nay cum summa sapientia, et potentia prouidens, potest recte componi non assequi finem quem intendit, quando illum intendit solum inefficaciter et conditionate, tunc enim frustratio finis non arguit defectum sapientiæ aut potentiæ prouidentis, sed tantum defectum conditionis, quem exhibere debet creatura præmium q: medium unum ipsius; nay potest medicus esse sapientissimus, et medicamina esse efficacissima; nihilominus tamen infirmus, potest non assequi salutem, quia uel medicaminibus prorsus non utitur, uel alter abutitur uide hac de re P. Molina hic art. 1. d. 1. Vasquez d. 87. c. 4. Suarez lib. 1. de prædestinat. c. 18.

18. Aliud dicrimen adducit P. Suarez inter prouidentiam naturalem et prædestinationem; nam licet supponere existentiam subjecti cui prouidetur; prædestinationem autey non supponere, sed ponere subjecti existentiam, etiam futuram. probatur breuiter quia quidquid sit de facto potuit Deus prædestinare ingloriam hominem quem supponit existere

et prouidentia naturali constituere existentes homines possibiles eadem intentione qua uult illi sine naturales, uel uoluntate sequuta existentia intentione ut constat exd. 1. sect ult. ergo dis crimen constituit a P. Suarez in tr prouidentia naturali et praedestinatione nulla est. 19.

Item contra 3. praedestinationem cum prouidentia supernaturali reproborum unicum tantum inuenies discrimen necessarium, uidelicet praedestinationem esse efficacem prouidentia autem reproborum inefficacem comparatione salutis eternae. ubi pono contra Banez 2. habere Deum prouidentiam comparatione reproborum, ergo salutem eternam ut constabit cum ostendamus Deum uelle et formali affectu desiderare salutem eternam reproborum. quis enim uel semel in scripturis sacris non uideat Deum seduto more peccatorum ut resipiscat, conferre quotidie uarias auxilia ut inimicitias pereat, ardenter desiderare, ut iniquas creaturas et beatitudine tandem perueniat, et nihil omnino exoptatius reddere possit Dei obprauata hominis uoluntate.

20. Sed uidet quis pias eo modo praedestinationem non differre a prouidentia reproborum essentialiter et intrinsece, sed tantum accidentaliter et extrinsece, quia efficacia in salutem eternam non est intrinseca praedestinationi, nec inefficacia est intrinseca prouidentiae reproborum, nam eadem prouidentia quae modo non cooperantibus reprobis est inefficax, potuit eis cooperantibus reddi efficax, et eadem prouidentia, quae modo cooperantibus praedestinatis est efficax potuit non cooperantibus eisdem reddi inefficax. ergo prouidentia praedestinatorum non est alia intrinsece a prouidentia reproborum.

21. Haec difficultas explicatione desiderat, et essentia praedestinationis lucem non exiguam adducet. Respondeo igitur 1°. quidquid sit an efficacia in salutem eternam sit intrinseca uel extrinseca actibus uoluntatis aut intellectus qui praedestinationem constituunt, tamen eam efficaciam esse praedestinationi

intrinseca, quoniam praedestinatio semper accipitur ut providentia specialis saluandorum distincta a prouidentia communi reproborum, ac proinde ut constat ex eius definitione semper accipitur efficax efficacia antecedenti uel consequenti actus qui praedestinationem constituunt, quamadmodum efficacia gratiæ intrinseca est auxilio qualemcumque speciale beneficium quamuis exhibiti auxilij sit extrinseca.

ZZ. Respondeo. Y. efficaciam in salutem æternam actibus constituentibus praedestinationem esse intrinsecam, desumendo, quia ut uidebimus infra praedestinati eligentis efficaciter ad gloriam ante merita, quia vane electionem intrinsecam est efficacia in gloriam. Care autem possibile quod praedestinati non eligentis efficaciter ad gloriam ante merita, quia praedestinatio ut constabit sect. sequenti comprehendit scientiam conditionatam perseverantiæ finalis et coronæ gloriæ cum uoluntate efficaci talium et talium auxiliorum, et uoluntate inefficaci meritorum et gloriæ: aggregatum autem ex scientia conditionata et uoluntate talium mediorum et finis non potest componi cum carentia perseverantiæ finalis et gloriæ, ac proinde praedestinatio includens illud aggregatum erit intrinsece efficax in coronam gloriæ. Denig: secluso scientia conditionata. ponunt actus praedestinationis continere efficaciam intrinsecam in gloriam, quia praedestinatio includit essentialiter saltem in obliquo uoluntatem gloriæ subsequentem praedestinati merita, uoluntas autem gloriæ subsequens praedestinati merita est intrinsece efficax comparatione gloriæ. igitur cum prouidentia reproborum nec contineat intrinsece electionem efficacem ad gloriam ante merita, nec scientiam conditionatam meritorum et gloriæ cum uoluntate eorumdem absolute existendi, nec uoluntatem efficacem gloriæ post præuisionem meritorum, conficitur plane actibus constituentibus praedestinationem inesse efficaciam intrinsecam in gloriam ac proinde per efficaciam intrinsecam in gloriam precedere praedestinationem prouidentia reproborum distinctam.

Z3. Si autem 3. praedestinationem hominis

conferamus cum prædestinatione Xpi quæ Paulus ad Romanos 1.° prædicat prædestinatu esse filium Dei invisibile, præter eius differentiam. nam 1.° hominis prædestinatio dirigit homines ad gloriam, prædestinatio autem Xpi dirigit in filiationem naturalem Dei ut volunt plures theologi et Patres interpretantes locum ad Rom 1., aut invisibilem miraculorum ut volunt alij; aut in manifestationem filiationis naturalis Dei ultra præstanda alij: aut in vita et existentia temporali ut alij. de quo consule Le Penrohy lib 6. de aux. c 9. Suarez. Vazq. Val. et Lubina nos relati n° 7. Deinde subiecta nostræ prædestinationis est natura humana aut angelica ut subsistens subsistentia creata: subiecta autem prædestinationis Xpi fuit natura humana secundum se præcisa ab omni subsistentia ut volunt plures: aut natura humana ut subsistens subsistentia increata Verbi ut volunt alij; aut natura humana ut subsistens denominatione subsistentia creata aut increata ut volunt alij de quo lege Doctores a nobis relatos. Rursus finis nostræ prædestinationis comparatus meritis, additus meritorijs ipsius prædestinati; finis autem prædestinationis Xpi comparari potest independenter à merito ipsius. Denique prædestinatio Xpi non fuit ex meritis ipsius; nostra autem prædestinatio facta fuit ex meritis ipsius Xpi ut videbimus infra.

24. Demum 4. nostra prædestinatio conferatur cum providentia generali Dei complectenti universum rerum creatarum providentias, differt prædestinatio a providentia generali Dei in 4 quæ tangunt pro statu. 1.° quidem ex parte subjecti. 2 ex parte termini. 3 ex parte medium. 4 ex parte modi tendendi. probatur quia prædestinatio differt ex pacto a providentia naturali rerum ut videmus n°. 16. ergo etiam differt ex pacto a providentia universali pro parte contrahit providentiæ naturalis.

25. Secundum indubium est prædestinatio sit pars actualis et integralis providentiæ universalis, est pars

subiectiua et potentialis. quare supponendum est prouidentiam Dei non esse indiuisibilem, sed aliam esse partem quadringentorum praedestinatorum, aliam quae respondet hominibus aliam quae angelorum, aliam quae infimis naturalem, aliam quae infimis supernaturalem; si enim omnia haec obiecta unica et indiuisibilis prouidentia comprehendat, nullus planè erit huic disputationi locus.

Z 6. Assero igitur 1°. praedestinationem esse partem actualem obiectiuam seu integralem prouidentiae diuinae ita Caietanus art°. 1. et Vazq. d. 87. n° 23. et probatur quia pars integralis est ex aequo, simul cum aliis cum dem rationis integratis unum totum. sed ex praedestinatione hominis simul cum praedestinatione angeli et prouidentia aliarum rerum integratur unum attributum prouidentiae generalis Dei; atque ex uirtute productiua hominis, et uirtute productiua angeli ac reliquarum entium integratur unum attributum omnipotentiae. ergo praedestinatio est pars integralis prouidentiae Dei. Probatur minor praedestinatio hominis est distincta uirtualiter ut supponimus a prouidentijs aliarum rerum; obiecta enim sunt materialiter diuersa, et actus cuius q; prouidentiae abinuicem separabiles; aliunde autem attributum prouidentiae prospiciens uniuersitati rerum creatarum complectitur eas prouidentias tanquam totum actuale suas partes. ergo ex praedestinatione hominis simul cum aliis partibus prouidentiae Dei constituit integram prouidentiam Dei.

Z 7. Assero 2°. praedestinationem hominis esse partem subiectiuam prouidentiae diuinae. Ita expresse D. Thomas. Durand. Capreo, Mart. et Camerarius relati a Vazquez 2ª probat. prouidentia hominis et prouidentia angeli, prouidentias naturalis et supernaturalis efficax et sufficiens conueniunt in ratione prouidentiae diuinae. et differunt in ratione talis prouidentiae. ergo prouidentia diuina est ratio quaedam communis ac superior complectens tanquam totum potentiales praedestinationem hominis et angeli, naturalem et supernaturalem, efficacem et sufficientem, tanquam species inferiores et partes sibi subiectas.

deq̃bus ponit enumeratiõ. at hoc est nihil aliud est prædestinatio nec pars subiectiua prouidentiæ diuinæ. ergo prædestinatio est pars subiectiua prouidentiæ diuinæ.

28. Obijcies cum Caietano. prædestinatio hominis et prædestinatio angeli, prouidentia naturalis et supernaturalis non differunt realiter aut ratione nostra tanquam species diuersæ, quia omnes actus intellectus et uoluntatis diuinæ sunt eiusdem speciei utpotè qui nõ ponunt ideã obiectiuã formale naturæ diuinæ. ergo non sunt species subiectiuæ prouidentiæ Dei. In primis nego antecedens, nam actus intellectus et uoluntatis diuinæ ponunt habere pro obiecto formali ueritatem et bonitatem creaturæ. ut enim nunc ponimus ex. g. 19 et 19. cognouit Deus creaturas incipere immediatè et diligit creaturas propter ipsas. Deindè sto omnes actus intellectus et omnes actus uoluntatis diuinæ mouentes ex eodem obiecto formali, nihilominus ponunt specificè differre ex modo in illud tendendi efficaciter uel inefficaciter, absolutè uel conditionatè, ut differunt increatus apprehensio et iudicium simplex complacentiæ et intentio efficax eiusdem obiecti; etiã Deo differunt cognitio et amor eiusdem bonitatis diuinæ. Secundo negatur consequentia; quoniam ut prouidentia diuina sit talis quoddam potentiale complectens tanquam partes sibi subiecta prouidentias singulares sufficit ut prouidentiæ singulares distinguantur inter se tanquam subiecta in genere deq̃bus enuntietur ratio communis prouidentiæ diuinæ, etiã si distinguantur solum individualiter, nam eo ipso continentur sub illa ratione communi, non actualiter sed potentialiter ut aiunt, atq; ideo tanquam partes subiectiuæ unius compositi potentialis.

Sect. 4. An prædestinatio sit operatio intellectus, an uoluntatis?

29. Suppono 1. prædestinationem nomine consultæ extra intellectum et uolun

et uoluntatis, ideoq: aut esse solus actus intellectus, aut solus uoluntatis, aut simul utrumq: probatur quia praedestinatio est actus immanens et aeternus Dei diriges creaturam rationalem in finem gloriae. sed actus immanens et aeternus Dei diriges creaturam rationalem in finem gloriae non potest esse extra intellectum et uoluntatem. ergo praedestinatio non est extra intellectum et uoluntatem. maior constat ex sect. 1. n. 1. minor est clara et consequentia.

30. Suppono .2. utrumq: actum tam intellectus quam uoluntatis esse partem necessariam ad negotium praedestinationis. quia ad negotium praedestinationis expectat perducere creaturam rationalem in finem uitae aeternae. sed creaturam rationalem non potest perduci in uitam aeternam nisi per actus intellectus et uoluntatis diuini. ergo actus intellectus et uoluntatis diuini sunt partes necessarij in negotio praedestinationis. probatur minor. ut creatura rationalis perducatur in uitam aeternam opus sunt beneficia supernaturalia gratiae et gloriae. haec autem non ponuntur donari a Deo nisi cognoscente et uolente. ergo cognitio et uolitio diuina est necessaria pars ut creatura rationalis perducatur in uitam aeternam.

31. Prima igitur sententia asserit praedestinationem adaequate esse constitutam in solo actu intellectus. ita omnes Thomistae, Ricardus, Suarez. Albertus, Bellarminus lib. 2. de gra. et Fonseca, et Granado. Caeteri ij autores dicti sunt in assignando actu intellectus qui praedestinationem constituit. Alij ut Durandus uolunt esse cognitionem practicam mediam uidelicet quae post interuentum finis dictat ea quae eligenda sunt in finem. Alij ut Caietanus esse actum imperij subsequutum electionem mediorum.

32. Secunda sententia asserit praedestinationem adaequate consistere in solo actu uoluntatis. cuius sententiae sunt Scotus in 1. d. 40 q. 1. Bonauentura, Alensis, Ioannes de Ioannis, Henr. qdl. 5. q. 19 Suar. lib. 1. de praed. c. 17, Vasquez d. 87. c. 3. Lessius. sect. 1. inducunt actum qui maximum dissidium. nam

pleres eorum prædestinatione faciunt solas intentiones gloriæ antemeritas. alij solas electiones meduinas, pleres utramq: simul, pleres vo luntates gloriæ post merita.

33. Tertia sententia complectitur achy in tellectus et actus voluntatis ad eternitatis prædestinationis adæquate con stituendas. ita Alensis, Gab. Aureo. Molina d. 1. Beccanus, Arru. Henrica d. 44. sect. 1. Inquas sententias adduci possunt plu res expositionis superiorum sententiarum asserentes prædestinationem esse actus intellectus prout connotat actus voluntatis, et actus voluntatis pro ut connotat actus intellectus. nam ut alibi docui potest quid pias ne pas cognitionis unius essentialis cum alia, quamuis importet de connotato et rationem. Verum ehay inter hos auctores magna est dissensio in statuen do singulares actus intellectus et voluntatis.

34. Hæc sententia mihi ma gis probatur 1. quia magis suffragatur auctoritas sacræ scripturæ et Patrum. nam in sacra scriptura prædestinatio ita refertur ad intelle ctum ita ad voluntatem. ad intellectum refertur ad Romanos 9 Nemplit do minus plebem suam quam præscivit. 1. ad Timot. firmum fundamentum Dei stat, novit dominus qui sunt eius. ad voluntatem autem Ephesios 1. elegit nos in ipso, et iterum prædestinavit nos secundum propositum voluntatis suæ. ad Rom. 8. ijs qui secundum propositum vocati sunt sancti Math. 22. pauci electi Lucæ 12. complacuit Patri ves tro dare vobis regnum.

35. Favet etiam auctoritas Patrum in primis Augustini relatis nº. 23. tribus definitionibus quibus prædestina tionem explicuit, alia per præscientiam, alia per præparationem gratiæ alia simul per præscientiam et præparationem gratiæ. Rursus apud alios Patres providentia et prædestinatio invenitur actus intellectus directo et voluntatis indirecto, et actus voluntatis directo, et intelle ctus indirecto. Boetius enim 4. de consolat. prosa 6. inquit,

prouidentia, inquit, est ratio in summo omnium principe constituta, qua cuncta disponit. Damascenus autem lib. 2. de fide. c. 29 prouidentia est voluntas per quam res omnes apte congruenti gubernantur. nec longe abest S. Thomas in praesenti art. 3. his uerbis unde reprobatio non nominat praescientiam tantum sed aliquid addit, sicut prouidentia, sicut enim praedestinatio includit voluntatem conferendi gratiam et gloriam, ita reprobatio includit voluntatem permittendi ettam quia a. 2. ait prouidentia est ratio existens in intellectu prouidentis. et art. 5. cum praedestinatio includat voluntatem sic inquirenda est ratio praedestinationis sicut inquirimus ratio voluntatis diuinae. ergo ex sententia S. Thomae praedestinatio non solum includit actum intellectus, uerum etiam actum voluntatis.

36. Unde probatur 2. ratione quia haec dispositio ut optime aduertunt Suarez et Arriaga multum continet de nouo, nam tota uersatur in inueniendo eo quod significatur uoce praedestinationis, nempe id sit actus intellectus an actus uoluntatis an utergi; simul, cum omnes eorum et coniunctim possint significari, inquisitione autem de nouo et partis standum est cui magis fauet auctoritas sacrae scripturae et Patrum ex quibus sumpta est uox ista uocis. ergo standum est parti quam nos defendimus.

Praeterea quia praedestinatio est prouidentia, prouidentia autem includit essentialiter actum intellectus et voluntatis. includere actum intellectus probatur quia prouidentia est prouidentia quaedam medii rum et finis, atq; ideo censetur pars quaedam prudentiae ut habet Augustinus lib. 83 quaes. q 31. prouidentia autem et prudentia pertinet ad intellectum ergo prouidentia pertinet ad intellectum. Pertinere etiam ad voluntatem probatur quia prouidentia praeter medii rum prouidentiam includit curam et sollicitudinem adhibendi media in consequutionem finis. haec autem sollicitudo et cura adhibendi media includit decretum voluntatis. ergo prouidentia includit praeter

achy intellechy ehiay decrehy uoluntahy. Confirmatr. si Deus non intendat fine, nec eligat media, quambumuis prouideat practice media eligibilia in fine, nonerit in Deo prouidentia sed dessidia in fine; ita quambumuis intendat fine, et eligat media si tamen non procuret efficaciay mediorum nontam erit in Deo prouidentia quante meritas. ergo tay cognitio intellechy quay affechy uoluntahy inte grat essentiay predestinationis. probatr consequentia, quia illa est integra essentia alicuius rei qua ponita et reliquis omnibus per impossibile ablatis immediate ponit res, nay relicta essentia rei in quacumq; supposicione non potest non relinqui ipsa res; sed si per impossibile relinquatr sola uolitio sine cognitione aut sola cognitio si ne uolitione non relinquitr prouidentia Dei. ergo nec sola uolitio nec sola cognitio est integra essentia prouidentiae Dei. nec quid quay obstat cognitione ac uolitione importari inobliquo ad essentiam prouidentiae, quia res importata inobliquo, ut alibi sepius dixi, potest esse pars essentialis constitutiua alterius: quemadmodu ad bedo est pars constitutiua albi, quod est subiecty habens albedine importans albedine inobliquo.

37. Secuñ probatr nec sola cognitio nec sola uolitio est adequata essentiae predestinationis ergo erit ubaginimél. nonesse solay cognitionis probatr, quia haec cognitio, aut est cognitio illa practica mediorum eligibiliuñ subsequens intentionem et antecedens electionem, ut uoluit Durandus; aut est tacheps imperij subsequens electionem, et antecedens executionem, ut uolunt Thomistay aut cognitio in habitua electionis approbans eius existentiay ut probabile tradit Suarez. nay relinquae aliae cognitiones diuinae sunt omniñ necessariae et noncontingentes prout requiritur ad predestinationem. aliquis cognitio practica mediorum eligibiliuñ in fine subsequens intentionem et tacheps imperij subsequens electionem, et tacheps iudicij approbans electionem aut sunt impossibiles in Deo; aut non sunt neces-

ad prædestinationem. ergo nulla est cognitio quæ alias possit integrare essentiam prædestinationis. consequentia est optima. maior non potest negari. minor probabitur disp. sequenti.

38. Absolutum actum voluntatis non esse adæquatam essentiam prædestinationis probatur; quia hic actus voluntatis aut est intentio et electio connexa intrinsecè cum fine gloriæ, aut intentio et electio non connexa intrinsecè cum fine gloriæ. sed neguit esse intentio et electio connexa intrinsecè cum fine gloriæ, quia potest Deus prædestinare hominem absq; electione et intentione connexa intrinsecè cum fine gloriæ ut dicam disp. 4. nec potest esse intentio et electio non connexa intrinsecè cum fine gloriæ, quia ea intentio et electio communis est providentia reproborum quæ non est prædestinatio. ergo nullus est actus voluntatis, qui solus adæquatè constituat essentiam prædestinationis.

39. Dices prædestinationem esse voluntatem efficacem gloriæ subsequentem meritum aut solum aut simul cum intentione et electione antecedenti meritum præscindendo à voluntate connexa et non connexa intrinsecè cum fine gloriæ. Sed contra quia potest esse prædestinatio absq; voluntate ex sequenti gloriam post meritum intrinsecè efficaci in gloriam, cum sola voluntate ex sequenti gloriam condemnata. ergo ea voluntas sub sequens meritum et intrinsecè efficax in gloriam nec; est tota essentia nec pars prædestinationis essentialis. consequentia est bona. antecedens ut debimus disp. 4. igitur cum essentia prædestinationis constituenda sit aut in sola cognitione intellectus, aut in solo affectu voluntatis aut in utroq; simul, ut n°. 30. dicebamus; negetur autem constituì adæquatè in sola cognitione, nec in sola volitione ut ostendimus. consequentia legitima est ut constituatur in utroq; simul.

40. Quæ sententia non habet contra se plura argumenta, quia duæ aliæ duæ sententiæ suas partes efficaci probant, probant quidem unas partes nostræ sententiæ quas

utriusq; partes complectitur. Nihilominus objicit Albelda. prædestinatio habet unicam et simplicissimam essentiam. ergo non potest constare essentialiter actibus intellectus et voluntatis qui constituunt rationes formales omnino diuersas. negatur consequentia quia etiam homo habet unicam et simplicissimam essentiam et nihilominus constat corpore et anima habentibus rationes omnino diuersas. Ita etiam dicimus habet unicam essentiam et constat essentialiter propositionibus aggregatis valde diuersis. ratio est quia essentia quæ est unica et simplicissima realiter potest esse composita virtualiter ex partibus virtualiter distinctis.

44. Sed rogas quinam actus intellectus et voluntatis integrent essentiam prædestinationis, anne subjectum an finem? anne medium? anne practicum? anne speculativum? anne efficacitatem? anne inefficacitatem? respiciunt. Respondeo ut hoc dixi mihi videndum esse primo, quinam actus necessarij sint ad prædestinationem et posteriori declarandum quinam prædestinationem constituant. in primo enim puncto variæ et acriter certatur inter theologos de quo agemus tribus sequentibus disputationibus. de 2° autem puncto dicemus dis. 6.

Disp. 3

Explicantur actus intellectus qui per se concurrunt ad prædestinatum

Actus intellectus diuini alij pertinent ad scientiam naturalem esse necessarium; alij ad scientiam liberam, alij ad scientiam mediam inter liberam et necessariam sequa dimittendi dicimus satis ad q. 14. 1. p.

Sectio. 1ª Explicantur actus scientiæ naturalis qui necessarij sunt ad prædestinationem

1. Assertio 1ª ad prædestinationem necessaria sunt cognitiones naturales quæ representant existentiam subjecti prædestinati mediorum et finis tum possibilem tum honestam. Probatur ad prædestinationem sunt necessaria cognitiones quæ requiruntur ad realem existentiam subjecti, mediorum et finis prædestinationis. Sed cognitiones requisitæ ad existentiam subjecti, mediorum et finis prædestinationis sunt quæ representant eorum existentiam tum possibilem tum honestam. ergo ad prædestinationem necessaria sunt cognitiones, quæ representant possibilem et honestam existentiam subjecti prædestinati. major est clara, quia ad prædestinationem requiritur existentia realis subjecti prædestinati, mediorum, et finis. ergo eius requiruntur cognitiones necessariæ ad eorum existentiam. probatur minor, quia ad existentiam cuiuscumq; creaturæ necessaria est voluntas divina. sed ut voluntas divina amplectatur existentiam creaturæ necessariæ est cognitio proponens illam possibilem et honestam. ergo cognitiones necessariæ ad existentiam objectorum prædestinationis sunt quæ representant eorum existentiam possibilem et honestam.

Sed objicies 1º

2. 1º incognitione qua proponit possibilem existentiam rei creatæ necessaria ad prædestinationem, contineri duplicem cognitionem, aliam qua proponit possibilitatem intrinsecam rei creatæ secundum conceptum primarium ipsius hoc est secundum prædicata essentialia ipsius rei creatæ, ut excludentia contradictionem in existentia et identitate realem eorum; aliam qua proponit omnipotentiam divinam secundum primarium conceptum omnipotentiæ, hoc est secundum quod est productiua cuiuscumq; entitatis ex cludentis contradictionem, quadam cognitionem in mea quidem sententia negante ordinem transcendentalem omnipotentiæ ad creaturas existentiales

dę hinc unde, quando quidę repugnantibus creaturis ponet cognitio omnipotentię abq; cognitione creaturarum manere; utramq; autę re quiri ad prędestinationę et existentiam cuiuscumq; creaturę certum est; nam et Deus uelit existentiam creaturę opus est cognoscere non dari creaturas non repugnare, uerum etiam creaturas sic non repugnantes continere uirtus omnipotentię abq; ideo ad existentiam creaturę non sufficit prior cognitio abq; posteriori nec posterior abq; priori.

3 Obseruandum est. 1°: etiam dicendum aliquo modo cognitionem possibilitatis intrinsecę acognitionem honestatis rei creandę; nam cognitio representans existentiam rei creandę intrinsecę possibilis est omninò absoluta solum proponens prędicata essentialia rei cum negatione contradictionis uię existentię et identitate realę: cognitio uero representans existentiam rei honestam et rationabilem proponens productionem rei conuenientem naturę rationali utrationali est, uigua relatione conuenientię honestas obiectiua consistit. Quare prius apprehendit Deus cognoscendo nam ut non implicantem et posterius cognoscendo productionem rei utrisq; honestam. Vnde etiam fit actione peccati quę proponit sibi natura creata posse proponi honestas naturę diuinę, quas meritę causa prima tenetur parare suum concursum ad omnem actionem naturę creatę.

4. Rogas an cognitio possibilitatis necessariae ad prędestinationem et productionem cuiuscumq; creaturę reflectat s. se necessario. et ratio dubij est, quia creaturę non sunt possibiles ąte sed a Deo percurrente et cognoscente omnipotentię et cognitione directiua intellectus. ergo cognitio attingens possibilitatem creaturę necessario attingit omnipotentiam et cognitionem Dei. Confirma tur non potest Deus conferre media prędestinationis, quin cognoscat se posse absolutę producere ea media, quia non potest uelle producere absolutę ea media, quin cognoscat se posse absolutę producere illas. sed non potest cognoscere se posse absolutę et non dari sub conditione producere

media praedestinationis quam cognitio reflectat supra se, quia Deus constituta potest absolute producere percognitionem practicam intellectus necessariam ut possit absolute producere. ergo non potest Deus conferre media praedestinationis, quam cognitio Dei reflectat supra se.

S. Respondeo cognitionem possibilitatis necessariam ad praedestinationem etc existentias cuiuscumque creaturae non reflectere necessario supra se. nam ut Deus velit producere creaturam sufficit cognoscere se posse producere quidquid non involvit contradictionem, et talem creaturam non involvere contradictionem; sed neutra harum cognitionum reflectit necessario supra se, quia Deus independenter a cognitione reflexiva suae omnipotentiae continet quidquid non involvit contradictionem ut ostendi 1. phys. ergo cognitio necessaria ad productionem creaturae non reflectit supra se. quare distinguendae sunt in Deo duae cognitiones possibilitatis creaturae; Prior possibilitatis intrinsecae virtualis siue primariae qua res creata dicitur solum deum praedicata essentialia ut rejiciunt contradictionem intrae independenter ab omnipotentia divina. Alia possibilitatis formalis extrinsecae siue secundariae qua concipitur res creata ut absolute possibilis ab omnipotentia divina tanquam a forma extrinseca denominante creaturam absolute producibilem. Pariter distinguendae sunt aliae duae cognitiones omnipotentiae divinae, alia omnipotentiae ut continentis quidquid non implicat contradictionem, ut a. hominem et leonem non conditione quod non implicant contradictionem, qui est conceptus primarius omnipotentiae. alia cognitio omnipotentiae ut continentis absolute creaturam ut a. hominem et leonem quia absolute non implicant, qui est conceptus secundarius.

6. Licet quamvis posterior cognitio possibilitatis creaturae ab omnipotentia Dei includat ex parte objecti aliquam cognitionem practicam intellectus divini, caeterum prior cognitio possibilitatis primariae creaturae absolutae conditionatae Dei non involvit ex parte obiecti cognitionem practicam intellectus divini, sed ipsa est

intellectus diuini, sed ipsa ut in actu exercito cognita practica dirigens omnipotentiam ad producendum creaturas ac proinde sufficiens ad productionem creaturarum independenter ab illis. unde ad argumentum respondeo creaturas non habere ab omnipotentia possibilitatem intrinsecam, seu non implicantiam praedicatorum essentialium sed a recipsis immediate ut distinguuntur ab entibus rationis et chymericis; habere tamen ab omnipotentia diuina existentiam ingenere causae efficientis et possibilitatem formalem et extrinsecam ingenere causae formalis dequo plura x. physicorum. Ad confirmationem respondeo ut Deus absolute uelit producere creaturam sufficere quod cognoscat in actu exercito se continere absolute eam creaturam cognoscendo se continere eam creaturam sub conditione quod non implicet et absolute eam creaturam non implicare. Praeterea potest Deus cognoscere in actu signato se continere absolute creaturam; quinta cognitio reflectat s.ª se quia ut contineat absolute creaturam uirtute saltem remota sufficit omnipotentia diuina secundum se et non implicantia absoluta creaturae cognita prioni cognitione possibilitatis creaturae et omnipotentiae Dei quae distinguitur a cognitione posteriori cuius creaturae et omnipotentiae.

7. Quaeres x. an haec cognitio possibilitatis necessaria ad praedestinationem habeatur in omnipotentia Dei, an ex ipsis obiectis immediate? Respondeo mihi competere quod habeat esse in ipsis obiectis immediate, et non improbabile non posse haberi in ipsa omnipotentia diuina, quia nulla cognitio potest haberi a Deo secundum conceptum primum omnipotentiae continentis quid quid non implicauerit contradictionem; sed tantum secundum conceptum secundarium continentis absolute haec et illa possibilia quae absolute non implicant contradictionem ut iuidebuimus q. xx et xx. p. cognitio autem omnipotentiae secundum conceptum secundarium potentis absolute producere hominem et leonem, ita supponit cognitionem necessariam per quam Deus potest absolute producere hominem et leonem, iudex cognitionem creaturarum in ipsis immediatam, quemadmodum

scientia visionis et scientia conditionata supponit omnia requisita ad existentiam quae cognoscunt, quamuis ea scientia necessaria sint ad illam nec ullatenus reflectant sup. se

8. Dices cum recentioribus scientiam visionis et conditionatam supponere scientiam simplicis intelligentiae quae dirigat omnipotentiam ad producendum creaturas; scientia autem simplicis intelligentiae non supponere aliam scientiam. Sed contra quia prata scientia mediata rerum possibilium in Deo cognoscit intellectus divinus possibilia per scientiam immediatam in ipsis quae valet dirigere omnipotentiam divinam ad producendum creaturas. ergo cognitio mediata possibilium in Deo non potest reflectere supra se supponendo creaturas possibiles per cognitionem immediatam ut non reflectant sup. se scientia visionis et conditionata

Rogas .3. an

9. prata cognitione naturali possibilitatis et honestatis obiectiua uel creata concurrat ad praedestinationem, cognitio practice proponens conuenientiam et honestatem formalem ipsius voluntatis interne praedestinantis. et ratio est 1ª quia ad omnem actum moralitèr bonum requiritur cognitio practica prudentiae. 2ª quia similis cognitio necessaria est ad omnem affectum moralitèr bonum voluntatis creatae.

In hac difficultate dico .1.

10. eiusmodi cognitionem reflexam voluntatis internae non posse non concurrere ut in praedestinatione quia eius obiectum est eterna uoluntatis et omnino necessarium.

11. Dico 2. eam cognitionem non esse necessariam simplici ut amandum obiecta praedestinationis ut docuimus tr. de supernat. disp. 5 sect. 2. non est necessaria cognitio reflexa amoris honesti ut existat amor honestus; nam ut obiectum ametur simpliciter sufficit quod ipsum proponatur honestum, ut autem amor sit moraliter honestus sufficit quod amor sit ex principio liber et ex obiecto honesto. Confirmatur

quia amor obiecti honesti nonest moralitèr bonus quia indicatè reflexè bonus, sed ideo indicatè bonus reflexè quia rectus est bonus in dependentiâ ad dictum. ergo ut sit moralitèr bonus non indiget iudicio reflexo sua bonitatis, sed sufficit iudicium proprium vel differentiâ bonitatis obiecti.

12. Dico .3. potest nihilominus ea cognitio reflexa esse necessaria ad praedilectionem, concurrendo; ut principium ulterius ad voluntatem praedilectantem, quia scientia condicionata nonest necessaria simpliciter ad amandum obiectum praedilectionis amore electionis praedilectantis, nihilominus tamen necessaria est ad praedilectionem, concurrit ergo ut principium saltem ulterius ad voluntatem praedilectantem dequo sect. 2. et 3. . ergo quamvis cognitio reflexa nonsit simpliciter necessaria ad amorem praedilectantis, potest nihilominus esse necessaria ad praedilectionem, concurrendo ergo ut principium saltem ulterius ad amorem praedilectantis dequo dicemus d. 6.

13. Ad .1. rationem dubitandi respondeo cognitionem directam honestatis obiectivae esse practicam et pertinere ad prudentiam ut diximus tr. de supernaturalitate et posito dicemus tr. de bonitate morali. Deinde ut affectus internus voluntatis procedat moraliter bonus non requiritur ut existat iuxta regulas prudentiae adaequatas esse bonus sed iuxta regulas prudentiae quae dictarent esse bonum aliquando actu indicarent de illo. Ad 2. am nego antecedens ut vidimus tr. de supernaturalitate. Praeterea reddit discursum inter affectus creatos et divinos; nam affectus creatus obiecti honesti potest vitiari reflexe vel ex praecepto prohibenti, vel ex intentione praua imperanti, proinde potest desiderare, ut existat sine plicita bonus, cognitionem reflexam suae bonitatis. affectus autem divinus obiecti honesti non potest reflexe vitiari nec ex praecepto nec ex intentione praua cum sit voluntatis divinae, alias ideo potest peculiari ratione existere moraliter bonus, quin expectetur

cognitio reflexa sua absolutæ. hæc tamen omnia maiorem considerationem desiderant ad q. 14

Sectio 2ª. An scientia media sit ad prædestinationem necessaria?

Non disputamus an absolutè concedenda sit scientia media de quo satis disputatum est ad q. 14; sed an concedenda sit necessaria ad prædestinationem quod est proprium præsentis investigationis.

Proponuntur placita theologorum

14. Prima sententia negat absolutè scientiam conditionatam esse necessariam ad prædestinationem. Ita Alvarez de auxi d. 7 et 11. Nava rete contra. 32. Albelda 1 p. d. 44. 45, et 74, Nazar: tract. 1 in 1mam. art. 5. Machin disp. 46. sect. 3. consicientes speciosa argumenta contra necessitatem scientiæ conditionatæ ad prædestinationem Dei.

15. Secunda sententia absolutè affirmat. ita Suarez, Molina, Vazq. Bellarm. Lessius quos sequitur Henriq d. 22. c 3. item Becanus 1 p. c. 14 q. 7. Arriaga. Albertinus, Monteus d. 3. Pennotus, Philippus Fabri disp. 54. c 5. cum Granado.

16. Tertia sententia est media inter duas superiores, distinguit q. prædestinationem unam quæ consistit in voluntate efficaci meritorum et gloriæ, et aliam quæ consistit in voluntate solum inefficaci. Igitur cum prædestinatio fit in voluntate efficaci meritorum et gloriæ asserit scientiam mediam esse necessariam ad prædestinationem; cum autem fit in voluntate solum inefficaci non esse necessariam sed tantum utilem. Ita recentiores quidam existimantes hanc esse communem nostræ Societatis sententiam

Assertio prima. Scientia media est necessaria ad prædestinationem cui prædestinatus eligitur efficaciter ad coronam gloriæ.

17. Hanc assero cum omnibus nostræ Societatis Doctoribus et probo. Non potest Deus intendere efficaciter coronam gloriæ, quin certo præsciverit media efficacia ad eum finem. Sed non potest Deus certo præscire media efficacia ad eum finem absq; scientia conditionata. ergo non potest Deus intendere efficaciter coronam gloriæ absq; scientia conditionata, ac proinde cum prædestinatio includat intentionem efficacem coronæ gloriæ desideratæ necessariam scientiam conditionatam. consequentia est manifesta. maior videtur petere notam, quia nullus prudens potest intendere efficaciter finem exponibus periculo frustrandi suam efficacem intentionem: Sciens intenderet efficaciter finem non præsciens certo media efficacia ad consequendum finem exponeretur periculo frustrandi suam intentionem. Minor etiam in sententia Societatis est manifesta; quia ea media præscitum certo efficacia ad finem quæ adhibeantur præscientia habitura effectum infallibiliter. Sed auxilia gratiæ quæ sunt media prædestinationis non possunt certo præscitu habitura effectum absq; scientia conditionata in sententia Societatis. ergo in ista sententia etta probatur evidenter minor quia auxilia gratiæ in ista sententia non sunt physice et intrinsece connexa cum meritis necessariis ad coronam gloriæ. ergo non possunt præscitu operaturum infallibiliter ex sui sola existentia ipsorum, sed contingenter tantum ex scientia hypothetica futura determinate futura portionem exhibitionem eorum.

18. Quare ad præsentem assertionem supponendum est auxilia gratiæ non esse physice et intrinsece efficacia sed tantum ex scientia conditionata liberum nostræ voluntatis sub conditione futuro. nam si auxilia ponantur intrinsece efficacia, ut volunt Thomistæ, aut efficacia

extrinsecè extra voluntate Dei intrinsecè efficaci independentè a nostro consensu ut volunt plures Scotistæ. certissimum tamen docto Seorum aquè buydag recentioribus ponè Ouyno sive scientiæ mediæ dicere hominem efficaciè ad coronam gloriæ, sufficiet enim tunc Deo volenti efficaciter finem gloriæ scientia simplicis intelligentiæ, perquam explorata habet omnium rationem rerum, siquidem in medijs physicè predeterminantibus, aut immediatè in ipsa voluntate efficaci Dei videt certo et determinatè consequutionem meritorum et consequutionem gloriæ independentè a consensu proximi conditionato voluntatis, quæ est objectum proprium scientiæ conditionatæ. Verum quia supponit a nobis efficacia auxilium omnino extrinsecum e.g. dependens a libero consensu conditionato voluntatis, ideo ut hæc efficacia præmoveatur a Deo intendente efficaciter coronam gloriæ, ponit certo necessarias scientiæ media quæ ferantur ad ipsum consensum liberum voluntatis subconditione indifferenti futurum.

19. Licet nihilominus quispiam ebrius in hac nostra sententia sufficere scientiam simplicis intelligentiæ, quia licet Deus non uideat auxilium aliquod singulare quo posito infallibiliter operatura voluntas, uidet tamen collectione ipsi nitas auxiliorum quibus nemo successivè tangatur infallibiliter operabitur, nam licet possit homo singulis auxilijs Seorsim resistere, omnibus tamen collectivè non potest potestate saltem morali; ut nonpotest ui tare omnia peccata venialia collectivè licet possit singula seorsim; at hæc cognitio quæ expectat ad scientiam simplicis intelligentiæ sufficit ut Deus eligat hominem efficaciter ad coronam gloriæ. ergo sufficit scientia simplicis intelligentiæ absq; scientia media ad electionem efficacem hominis ad gloriam. Hoc uidetur esse D. Thomæ q. 6. de ueritate a. 3 docentis prædestinationem Dei esse omnino certam quia tot ad miracula præparat prædestinatos ut uel non cadat; uel si cadet resurgat.

20. Sed impugnatur hæc sententia. 1°. quia hic modus prouidendi

est indigenus Deo ergo ette probate antecedens, hic modus prouidentiæ Deus facit ignorantes eventus quos sortebetur auxilium quod conferat, ea q: prostat expectantes eius eventus ut insubsidium conferat aliud quo fortè careret si huiusmodi tentando sic casco quodammodo varias vias quibus tandem perueniatur ad finem intentum. at hic modus prouidentiæ vel assignatione terminorum existat vel indigentissimus Deo ergo prouidentiæ Dei arrogandus est cui scientia infallibili et certa eventus quos habiturus est auxilium diuinum ac prouidè cui scientia conditionata.

Ad 7. Secundo quia ex generali prouidentia indigentiæ Deus inducit ad magnas angustias et periculà subeundi suas voluntates. nam ponamus prædestinatum peccatorem adeo vicinum morti ut post duo aut tria instantia discessurus sit extra viam gratiæ prouidentiæ excludat, Deus q: conferre illi auxilium quo conuertatur cui q:, ut possit illi respondere; ecce non supersunt ni si duo tantum instantia temporis in quibus Deus urgere possit voluntates huius prædestinati. at spatio duorum instantium facile potest reipsa tam voluntas prædestinati cuicumq: auxilio diuino, nam si hoc auxilium conferantur a Deo successiuè expectando eventus quos secundum inquantum instanti, tantum possunt esse duo. duobus autem facile potest dissentire voluntas quantumcumq: interius, quando quidem in tempore non potest tollere potestatem moralem dissentiendi et plenam aduertentiam ad obiectum delectabile quæ necessaria ad bene operandum moraliter; maior enim aduertentia et potestas requisita ad actum moraliter bonum quam ad malum ergo vno eventu existente Deus conferre nequit cui prædicto frustrandi suas efficaces intentiones.

Ad 8. Impugnatur efficacia quia vel Deus subtrahendo illius cumulet auxilium videt certissimè infallibilitate physica et metaphysica hominem conuertendum et saluandum vel alium conuertendum et saluandum? videt certissimè infallibilitate

physica et metaphysica qua propria est scientia divina, ea quidem pro
uisio expectabit ad scientias medias, quia tas infallibiles et certas pro
uisiones consensus fundare non potest medius quod non habet aque infalli
bilem connexionem cum consensu: componibile q: est physice et metaphysice cum
dissensum ostendimus ad q. 14 cumulus autem auxiliorum non habet conne
xionem physicam et metaphysicam cum dissensu, siquidem potest homo pote
state physica et metaphysica coniungere dissensum cum eo cumulo auxilio
rum, ut potest potestate physica uitare collective omnia peccata venia
lia, potens enim ad singula horum collectionis seorsim, potens erit
potestate physica ad totam collectionem, que singulis successiue sumptis
nondistinguitur ergo ea promptio consensus liberi omnino infallibilis et cer
ta habet exiguissimas uentatis determinatas, que potest cum cumulo au
xiliorum futura est; que cognitio est propria scientia media. Si autem vi
det consensum liberum solum conjecturaliter, preterquam quod hec cognitio vi
det indigna Deo; nonest sufficiens vt Deus absolute efficaciter decer
nat concursionem predestinati, nec cum cognitione conjecturali consensus compo
ni potest dissensus ergo potest ehic componi cum decreto efficaci Dei, atq;
ideo potest humanam uoluntatem frustrare decretum efficax Dei, et Deus
imprudenter exponi resistentie uoluntatis create.

Z3. Hic tamen adnotare
libet inconsequentiam Granados, qui ubi s.a asserit necessariam esse scientiam
mediam ad predestinationem Dei ascensus aliis inlocis pro auxilia efficacia
cognosci absq; scientia media solum per scientiam simplicis intelligentie.
... nam ad q. 14 a. 4. d. 4 et a. 5. d. 6. certum habet plures vocationes esse
naturaliter non connexas moraliter cum consensu libero voluntatis create,
in quibus Deus infallibiliter videt consensum creaturam; ut autem videat infa
libiliter consensum creaturam sub certum conditione futurum, ac per consequens ut
videat efficaciam eorum sufficere scientiam simplicis intelligentie dicit creaturam
scientia media quod habet a. 5. ad q. 14 d. 5 n.° 6. ergo ut videat de
qua efficacia auxiliorum quibus infallibiliter consequatur finem gloriae non

non indiget scientia conditionata ac per consequens nec ut absolute efficax dicat decernat gloriam pendente ac conveniat libero creato ad quem Q. Gra.

Assertio. 2ª

Quamuis prædestinatus non eligatur efficaciter ad gloriam ante merita necess. et ad prædestinatis scientia media

74 Hanc assertionem probat P. Suarez c. 4. p. lib. 1. de prædest. c. 7 n. 10 hac ratione. ad prædestinationem necessarium est ut Deus velit prædestinatis auxilia efficacia ut efficacia sunt, ut autem Deus velit auxilia efficacia ut efficacia sunt, necessaria est scientia media. ergo ad prædestinationem semper est necessaria scientia media. minor constat quia ut Deus velit auxilia efficacia ut efficacia sunt necessaria est cognitio efficaciæ auxiliorum, nihil enim volitum quin præcognitum, cognitio autem efficaciæ auxiliorum exspectat ad scientiam mediam ut probauimus. igitur etc. probatur maior quia Deus est qui decernit prædestinatos a reprobis; si autem Deus nonvellet auxilia efficacia ut efficacia prædestinato non discerneret Deus prædestinatos á reprobis. ergo ad prædestinationem necessarium est ut Deus velit auxilia efficacia ut efficacia. probatur minor si Deus nonvellet efficaciam auxiliorum sed tantum entitatem eorum amore quidem et benevolentia Dei esset æquale in reprobum ac prædestinatum, nam auxilia ultimum g. secundum entitatem sunt æqualia, imo sæpe auxilia reprobi intensiora et perfectiora. igitur ut Deus decernat prædestinatos a reprobo necessarium est ut velit prædestinato efficaciam auxiliorum quam nonamat reprobo. Confirmatur quod sit tantus saluandorum numerus oritur habet ex voluntate Dei prædestinantis. atqui Deus nonvellet prædestinatis auxilia efficacia ut efficacia non haberet oritur ex voluntate Dei prædestinantis, sed ex ipso eventu absolute futuro, præsertim in ea hypothesi quam supponimus negante electionem efficacem prædestinati ad gloriam

ergo

ergo Deus prædestinans tenetur velle auxilia efficacia ut efficacia, ac per consequens ebij illa per scientiã mediã cognoscere.

Z5. Vorum 3 necessario nonnunquã conuincit quæ vltima P. Suarez 3 sententiæ negante possibile præfinitionem efficacem consensus liberi voluntatis creatæ, imo aute sententiæ ebij negandum est Deum posse præfinire auxilia efficacia ut efficacia sunt. Deus enim præfiniens efficaciã auxilio cui non potest non præfinire formaliter aut inuariabiliter ipsum consensum voluntatis qui continuit eã efficaciã, aut saltem connexionem habet necessariã cum illa. Quare negatur in illa sententia pertinere ad prædestinationem voluntatem auxiliorum efficaciũ ut efficacia sunt, qualiter fatentur omnes patronj huius sententiæ præsertim recentiores.

Ad probationem respondetur 1. Deum discernere prædestinatum a reprobo inactu secundo et non inactu primo quia cum æquali auxilio operatur in prædestinato quod non operatur in reprobo. Deinde respondetur discernere prædestinatum in actu primo conferendo auxilium inæquale in actu primo moraliter et non physicè, quia confert auxilium efficax inactu primo per connotationem ad consensum conditionatum; cuius inæqualitatis causa in actu exercito et absolute est solus Deus independenter ab amore speciali suæ voluntatis et scientiã conditionata sui intellectus. et quamuis de facto speciali benevolentia prosequatur Deus prædestinatum, tamen hæc specialitas amoris non videtur esse de constitutione vocationis efficacis omnis prædestinationis ebij possibilis, ad quam probatur necessaria scientia media. unde patet solutio ad confirmationem argumenti.

Z6. P. Vaz quem vide l. p. d. 93. n. 5. conclusionem probat eodem fere argumento quia prædestinatus debet Deo speciales gratias quas non debet reprobus ob beneficium speciale prædestinationis quod illi præstat conferendo auxilium efficax ad perseuerandum. Sed non deberet prædestinatus gratias speciales, si Deus conferret auxilium efficax ignorans speciale

emolumentu auxilij. ergo necessaria est scientia media ad prouidentiã prædestinat'. probat minor quia nulli debent gratiæ ob collationẽ eius bonã quod ignotum est conferenti et præter eius intentionẽ contingit. ergo nec deberent Deo speciales gratiæ ob speciale emolumentu quod conferret prædestinato nisi scientia media esset ignota Deo conferenti auxilium efficax.

Z7. Non magis concludit Vaz quæ quas Suarez nay ut probabimus deus sequenti potest Deus prædestinare hominẽ quem dilectione antecedenti mediorum et finis de beat minus reprobus quos prædestinatos, quod in sententia Vazq̃ uidetur manifestè dicendum ad mina scientia conditionata; quoniam amor conferentis boni non est specialis, nec obiectum specialis gratiæ dei; nisi uelit bonum illud speciale quod confert, sed quamuis deus præuocat congruitate specialem auxilij quod confert prædestinato præ reprobo; tamen Deus in sententia P. Vazquez non amat auxilium congruum ut congruum est efficax sed ineficax, quo pacto ergo amat reprobo auxilium non congruum desiderando ut sit congruum ab ipsius conuersione. ergo ad hunc ad mina scientia conditionata benemolentia antecedens non est specialis gratitudinis. Secundo quia potest responderi assumptum esse uerum in prædestinatione nunc existente, non autem in alia possibili.

Z8. P. Leonardus Lessius lib de auxi. c. 4 et P. Henrice A. nº 2.5. probant necessitatem scientiæ conditionatæ ad prædestinationem ex perfectione prouidentiæ diuinæ, nam perfectissima prouidentia postulat præordinationem certam euentus futuri sub conditione mediorum, quæ præparantur in fine, nam ad qualemcumq. prouidentiam expedit cognitio mediorum utilium in fine, et ad prouidentiam perfectissimam cognitio perfectissima; cognitio autem perfectissima mediorum est illa quæ assequitur de medijs non solum quid possunt uerum etiam quid operabuntur sunt ad habeantur. ergo ad perfectionem

prædestinationis expectat scientia conditionata operationis futuræ sub conditione medianæ. Vincuntur prudentes in negotijs momenti maximi expenderunt non solum quod possunt obtinere per media sed etiam quod reipsa obtinebunt si parauerint, ne in vicentijs pecunia exigo ad prudentissimam Dei prouidentiam necessaria est scientia media.

29. Etiam hæc ratio non persuadet rem: nam scientia media quæ ad prædestinationem contendit necessaria, non est qualiscumq; scientia, sed determinate eam quæ prius sit consensus liberus voluntatis futuræ. ergo non probatur scientia media quæ hac disputatione contenditur. probatur minor. potest esse perfectissima prouidentia Dei in fine gloriæ absque scientia determinata consensus futuri; nam prouidentia qua diligendo reprobi in fine gloriæ est perfectissima absq; scientia determinata consensus futuri: Deus enim non vult reprobos consentire auxilijs quæ præparat in fine gloriæ. ergo eo argumento non probatur necessaria scientia determinata consensus futuri; Vrgebit hæc ratio, quia ut ad mittit P. Henrice nº. 26. ratione scientia conditionata est necessaria ad perfectionem prouidentiæ diuinæ quatenus est necessaria ad voluntatem conferentem auxilia. sed ad voluntatem conferentem auxilia non est necessaria hæc scientia in sententia negante præfinitionem efficacem consensus liberi in qua procedimus, quia eadem voluntate diuina qua conferuntur auxilia cui operaturæ sunt, potuerunt conferri cui non essent operaturæ, aliqui voluntas Dei conferens auxilia haberet infinitam connexionem cum consensu voluntatis creatæ quem operaturus. ergo scientia conditionata non est necessaria ad perfectionem prouidentiæ diuinæ.

30. Vnde potest argumento responderi ad perfectionem quidem prouidentiæ præparandi media existentia ne efficaci finis necessarium esse cognitionem eventus futuri sub conditione medianæ, ne existentia efficax finis exponatur imprudenti periculo

seu tradé, non autez ad perfectionez prouidentiæ, qua potens intende re efficaciæ finez intendit solum inefficaciæ; quemadmodum enim defectus intentionis efficacis in voluntate Dei non derogat perfectioni prouidentiæ diuinæ, sic dicendum non derogare defectus scientiæ visionis futurorum videnti diuino, uel defectus scientiæ simplicis intelligentiæ præuocabi euidenti assequutio finis contenti in ueritate medium. Siautez apud uiros prudentes imprudentes præparantes media ab eis non dicas euentus futuros; ideo quidez est quia ex parte prouidentis procurantis finez omne quod potest efficacius procurare. nay si potens facile negotio finez efficaciæ obtinere solum inefficaciæ intendat, et relictis mediis efficacibus sola sufficientia prouidet, ad quid opus erit notitia euentus ex mediis futuris.

34. Cuius appositissimum exemplum est prouidentia inefficax reproborum in finez gloriæ; nec obstat dicitur Deum prouidere reprobis media salutis eterna nay, quamuis non præsentiat consensum futurum ex mediis, saltez præsentiæ per scientiam mediæ desensum eorum, quia hæc præcognitio desensus non est necessaria in Deo ob perfectionem prouidentiæ reprobi in salutez eternam; sed ob fœcunditatem et perfectionem diuinæ intellectionis; aut finis ejus ob perfectionem alterius prouidentiæ qua Deus efficaciæ assequitur extensionem alicuius attributi diuini medio desensu uoluntatis creatæ; nay prouidentia hominis in salutez eternam potius retardatur quam allicitur ad collationem mediorum præcognitione inefficaciæ eorum.

35. Ergo in sententia negante præfinitionem actus liberi ut probandas sufficientia media necessaria ad prædeterminationem, qua parte necessaria est ad uoluntatem mediorum efficacium ut probatur superioribus argumentis. Sed quia ut notauit P. Molina in prax. a. 1. d. 1. ipsa scientia media ex ratione uoluntatis mediorum per se immediate prædeterminationem complectitur tanquam pars essentialis ipsius; quemadmodum

unitas necessaria est ad numerum binarium, non quod necessaria sit ad existentiam alterius unitatis, sed quia ipsa pars est rationis abstractae unitate est pars constitutiua binarij. ergo cum praedestinatio coalescat essentialiter ex actu intellectus et ex actu uoluntatis ut statuimus d. 4. q. 1. sect. 4. scientia media est necessaria ad praedestinationem, quia est potissimum actus intellectus qui illam essentialiter constituit; imo ut dixit Molina s.a pergens aprouidentias reproborum dej briguitas: nay ij dem actus uoluntatis qui nunc ad praedestinationem spectant, poterant ad prouidentiam communem spectare cum quo subconditione eorum non praeuidereta infallibilis assecutio uitae aeternae.

33. Quare probandus est assertio in hunc modum. Praedestinatio secundum suam rationem formalem est prouidentia specialis et efficax saluandorum propria continens in diuinam ex parte Dei infallibilem et certam connexionem cum assecutione uitae aeternae. sed ad hoc exigitur scientia media seclusa electione efficaci ad gloriam. ergo ad praedestinationem exigitur scientia media seclusa electione efficaci ad gloriam. Consequentia et legitima. maior constat ex disp. et sect. 2. et ex discrimine quod Patres et theologi omnes tradunt inter praedestinationem et prouidentiam reproborum, illam enim omnes faciunt prouidentiam efficacem et specialem omnino certam et infallibilem connexam cum gloria, ideo q. asserunt non posse hanc duo coniungi praedestinatum esse et salute non consequi; hanc autem praedicant omnes prouidentiam communem et inefficacem absq. ulla infallibilitate et connexione infallibili cum gloria. Probatur igitur minor inquam est difficultas. Seclusa electione efficaci ad gloriam, et scientia media nullus relinquitur actus intellectus aut uoluntatis ex quo praedestinatio sit prouidentia efficax et saluandorum propria, omnino certa et infallibiliter connexa cum gloria, potest autem scientia media relinquitur praedestinatio ex parte Dei prouidentia efficax et saluandorum propria omnino certa et infallibiliter connexa cum gloria. ergo

tedeua electionis efficaci adgloriam exigitur scientia media ut tenet quarta praedistinatio ex parte Dei prouidentiae efficax et specialis omnino certa etta.

34. Probatur antecedens tedeua electione efficaci adgloriam et scientia infallibili efficacitatis mediorum soluy relinquitur in Deo cognitio etualitis qua respiciat media gratiae secundum suas entitates duntaxat; cognitio autem etualitis qua respiciat auxilia gratiae secundum suas entitates duntaxat non efficiunt prouidentiam efficacem et specialem omnino certam et intrinsece connexam cum gloria; quia utraq; cognitio etualitis est communis cuiq; prouidentiae reproborum, potentq; componi utraq; cum carentia salutis aeternae: autem utraq; adhuc coniungatur scientia media eventus infallibilitis futuri ex pio prouidentia Dei in salutem aeternam includit intrinsece actum intellectus assentiendi proprium, qui alijs adjunctus non potest componi cum carentia salutis aeternae, prouide q: ex parte Dei constituitur prouidentia omnino certa et intrinsece connexa cum salute aeterna. ergo alterq; scientia media non relinquuntur in prouidentia Dei praedicata propria praedestinationis, relinquuntur autem cui illa. Probatur antecedens quia tedeua electione efficaci adgloriam et scientia infallibili efficacitatis mediorum non possunt conuenire praedestinationi praedicata enumerata tabo neq; ullo imperij, quia hic non expectat adpraedestinationem ut probabimus sect. 4. nec ratione scientiae visionis terminatae ad electionem interna Dei, aut perseuerantiae finalis praedestinati, quia haec supponit praedestinationem saltem ea parte qua praedestinato praedicatur communiter speciali et efficaci prouidentia omnino certa et intrinsece connexa cum gloria, nimirum qua parte prouidet mediis in salutem aeternam; nec denig: ratione voluntatis exequendi gloriam per merita propria eandem ratione; aliqui nulli alij inuenerunt actus exquibus praedestinatio sit specialis et efficax prouidentia et intrinsece connexa cum gloria. ergo alterq; scientia media non potest praedestinatio rationi conditionem propriam

prædestinationis. Hac rat.e usus sum in lib. de anima etalibi sæpe in mea præsentia, et postea eadem viderunt vigentiori recentiores, quorum ego iudicium plurimi facio.

35. Quam rationem et conclusionem non semel confirmant sacri scriptores et Patres ecclesiæ. Paulus ad Rom. 8 quos præscivit et prædestinavit conformes fieri imaginis filij sui etc.g. non repulit Deus plebem suam quam præscivit. et D. Petrus 2.a 1.o electis advenis secundum præscientiam Dei Patris. nam præscientia in vijs locis noneſt intelligenda de præscientia quæ solum sit simplicis intelligentiæ et respicit eventum salutis tantum possibilem, nam non reprobis etiam communis est etiam sub conditione ne aut velint quod facto Deus damnet; sed etiam quæ media futura disponit ut prædestinatos infallibiliter assequatur salutem, quæ est præscientia conditionata.

36. Quare Augustinus lib. de prædestinat. N. cg. prædestinatione Dei ea præscivit quæ fuerat ipse facturus præsertim antequam esset etiam ea quæ non fecit. et hoc affirmat etiam bono perseu.e c 17. quem sequuntur Ambrosius, Fulgentius, Prosper, et S. Thomas 3. p. q. 1. ante 3. ad 4 ubi ait prædestinatio præsupponit scientiam futurorum; at non scientiam visionis quæ subsequitur prædestinationem ut causam potissimam futurorum ergo præsupponit scientiam futurorum mediam.

Vide rejecta 1. P.

37. Valentia puncto 4 art. 1. existimans his aut similibus testimonijs solum persuaderi necessitatem scientiæ visionis, quia hæc testimonia intelligenda sunt planè de præscientia quæ potest esse sine prædestinatione, et Deus ad præparandum media disponit ut facile constabit perpendenti testimonia relata. at hæc præscientia non est visionis sed conditionata, quia scientia visionis nullo modo est causa rerum quas supponit prædestinatione existentes cum omnibus mediis necessarijs. ergo non possunt intelligi de scientia visionis sed mediæ, de quo plura infra.

38. Rejicit. 1. P. Gran. S.a qui conturbans

omnia quæ sciençia media fauere possunt asserit per hæc autoritatis testimonia non esse intelligendas præsciençias conditionatas solas sed ad iuncta imperio efficaci intellectus diuini, quia aliud docuimus Sect. 4. non inuenit in nostra predestinatione actus imperij intellectualis. 2o quia actus imperij sequitur electionem Dei; præsciençias autem futurorum, quas tamen Patres ecclesiæ S. non subsequitur sed antecedit electionem Dei ut ostendemus sect. sequenti. 3 quia præsciençia media cum absoluto imperio Dei non potest esse sine predestinatione, præsciençias autem de quo loquuntur Patres potest esse sine predestinatione ut constare est manifestum apud Augustinum S.m aliis q. innumeris in locis. 4 quia ubi dari locus intelligendi huiusmodi testimonia de imperio intellectuali cum sciençia media, dari etiam locus debet dicendi omnino in negocio predestinationis sciençiam mediam autoritate Patrum; quia actus imperij independenter a sciençia media habet suam efficaciam in negotio predestinationis, ubi non habet in obiecto sciençia conditionata ingressum etiam actus imperij ponitur necessarius.

39. At obsistit P. Gran. soli sciençia media conuenire ea quæ PP.es ecclesiæ prædecant de præsciençia prædestinationis futurorum. 1o. quia sciençia media non est saluandorum propria sed communis etiam reprobis. 2. quia non habet connexionem cum prædestinatione. 3 quia non uersatur circa futura absolute circa quæ uersatur omnis prouidentia sed tantum circa futura sub conditione, quæ omnia adscribunt Patres S.ti præsciençiæ prædestinationis futurorum

40. Negatur assumptum ad 1. respondetur Patres ecclesiæ loqui de præsciençia conditionata eorum futurorum sub conditione meriorum quæ de facto elargitus Deus. propriis autem est saluandorum sortiri eternam saluti sub conditione meriorum quæ de facto elargitus Deus. Ad 2. Patres solum uolunt præsciençiam futurorum habere aliquam causalitatem circa preparationem meriorum; saluari tamen ex præsciençia eorum prædestinationem infert, cum Augustino et Prospero. est tamen hæc prædestinatio quidem sine præsciençia eius non ponit, ponit autem.

prae aubey sine prodestinatione praeuentay. Ad 3. uerum quidem est solay praeuentay conditionatay non sufficere ad prouidentiay rerum quae absolute futurae sunt sed alias praeterea achy desiderari. at hic achy non est achy imperij, sed achy uoluntatis diuinae elargientis prodestinatis mediis gratiae quae nomine praeparationis beneficiorum Dei optimè intelligit Augustinus.

44. Tertio reiicuntur recentiores qui huntur tentiay sententiay. Primo quidem duy asserunt scientiay mediay nonesse necessariay ad tantay ullay ad prodestinationem, quas argumentum proponibey et testimonia Patrum non solum ubilitate rerum eiay necessitate huius scientiae persuadent. 2° duy asserunt hanc suisse huiusmodi mentem Sotietatis, quia sedecim auxilijs physicè praedeterminantibus Molina, Suarez, et Vazquez, Lessius, et omnes theologi Societatis, et alij quotquot scientiay mediay agnouerunt, eay potissimum probarunt ex necessitate ipsius ad certitudinem et efficaciam prodestinationis, quo immerito sibi plaudunt recentiores, duy ibi solum nouay et tay theologorum societatis intelligentiay arrogarunt.

45. Inquo etiay praeterea non parum libidinem nouiquidquam dicendi, cum consentientes in re communi Societatis sententiae, uolunt habere dissentientes ab illa. nay tandem fatentur yin necessariay esse scientiay mediay ex parte prouidentiae ad prodestinationem quamuis nonit necessaria ex parte prouidentiae; atqui necessariay praemittant ad prodestinationem ex parte prouidentiae in re quidem, tamen uolunt Deum non fore perfectè prouidentem prouidentia omnino certa euentus futuri absq; scientia conditionata. Idquod non nisi tergiuersando necessitatem scientiae conditionatae ad prodestinationem, cum merito uerupeta prodestinatio quidquid Deus constituit prouidere media hominibus in salutem aeternam ea prouidentia efficaci omnino certa et infallibili saluti: quia tamen recentiores decepti sunt uno principio sibi familiari, quod uidelicet scientia media non potest esse necessaria Deo ad prouidentiam, nisi quatenus est necessaria ad amoenum medendum. ideo in iudicio totius rei alterutrum sunt.

46. Tertio denique reiiciuntur Salmanticenses Thomistae

assertas, cháyn admittatr scientia media ut theologis Societatis admittitur, adhuc eay prorsus esse inutiley ad praedestinationey, quia scientia quae omnino necessaria est ad efficaciay et certitudiney praedestinationis non est prorsus inutilis ad praedestinationey. Sed non potest admitti scientia media in Deo quiá formaliter admittatr necessaria ad efficaciay et certitudiney praedestinationis. ergo si admittatr scientia media non potest esse inutilis ad praedestinationey. probatr minor non potest praedestinatio esse prorsus inutilis efficax et omninó certa ex parte Dei praedestinantis, quiá Deus praenoscat certo efficaciay mediorum quibus praedestinatus salvabitur, sed non potest admitti scientia media, quiá eo ipso admittatur necessaria ad praenoscendum certo efficaciay mediorum. ergo non potest admitti scientia media quiá admittatr necessaria ad efficaciay et certitudiney praedestinationis. probatr minor eo ipso quod admittatr scientia media auxilia gratiae quibus praedestinatus salvabitr dicent admitti efficaciay solum existentiae conditionatae futurae. sed auxilia gratiae non possunt praenosci certo efficaciay solum existentiae conditionatae futurae absq; scientia media. ergo non potest admitti scientia media quia admittatr necessaria ad praenotionem certam efficaciae mediorum. Consequentia est evidens, maior patet tota ex definitione scientiae mediae quam agnoscunt theologi Societatis et nunc admittunt in hac disputatione Thomistae recentiores; scientia enim media nullatenus est cognitio eventus futuri sub conditione auxilij intrinsecé efficacis, sed tantum sub conditione auxilij intrinsecé indifferentis et extrinsecé efficacis. minor est magis clara, quia cognitio certa eventus futuri sub conditione indifferenti, etiam si illo medio determinato est formaliter scientia de qua theologi Societatis disputant.

Soluuntr arg. Thomistae aduers. 1. assertionem

441. Objiciunt 1. Thomistae. si praedestinatio penderet a scientia media

etiaj penderet aboperibus et meritis futuris quae sunt obiecta scientiae mediae exijs autem non pendet iuxta illud Roman. 8. cui non dum nati fuerint aut aliquid boni egerint vel mali non ex operibus sed ex uocante dictum est ett. quod testimonium excludere etiaj merita conditionata Augustinus lib. 4. contra duas epist. Pelag. c. 7 et lib. 1. ad Simplicianum q. 2. eo quidem probans Deum non moueri ex meritis aut demeritis conditionatis ad praedestinandum aut reprobandum. ergo praedestinatio erit independens est a scientia conditionata.

48. Obijciunt 4. plura testimonia Augustini et aliorum Patrum in quibus praedestinatio asseritur gratuita et independens a nostro consensu etiaj tanquam aconditione necessaria; nam si scientia media nostri consensus procederet necessario praedestinationem, iaj praedestinatio Dei sequeretur electionem voluntatis creatae, ab eaq. necessario dependet; nam si pendet a scientia electionis futurae non potest non etiaj pendere saltem tanquam a conditione necessaria ab ipsa electione futura a qua pendet ipsa scientia. quod est contra Augustinum lib de praed. SS. c 17 nam quid est quod aiunt Apostolus sicut elegit nos ante mundi constitutionem, quod profecto si pro praeuisis dictum est quia praeuidit Deus credituros non quia fecturus erat ipse credentes contra ista praescientia loquitur filius Dei dicens, non uos me elegistis sed ego elegi uos.

46 Confirmatur nullas potest dari ratio nostra praedestinationis ex parte uoluntatis creatae. at si nostra sententia daretur, siquidem in illa ratione est ideo Deus praedestinauit Petrum quia praeuidit Petrum consensurum his auxilijs, non autem Paulum. ergo dicenda est nostra sententia. quod argumentum fecit incidere augustinus de praed. SS. c 17 nam si quaeritur proponatur unum electorum ut sanctus et immaculatus et non immundus quis non statim pro sancto et immaculato ferat sententiam. aut si haec scientia nostri consensus non est

xabio quare Deus predestinet Petrum potius quam Paulum cessare de hac omnia argumenta quae confingit Molina contra sententiam Thomistarum ex sterilitate et crudelitate Dei praedestinantis quae ex illa sententia sequuntur abneganda scientia media.

3. ideo requiritur ante

47. his scientiam mediam ad praedestinationem quia putabant non posse Deum ex sola sua abneganda scientia nostri consensus liberi prospexisse auxilia efficacia quibus praedestinati certissime adipiscantur salutem aliis procul dubio potuit Deus independenter a nostro consensu libero iuxta doctrinam Augustini lib. 2 de praed. c. 10. ubi aiat quando promisit Deus filios Abrahae qui eius fidei sequerentur, non de nostra voluntate potestate sed de sua praedestinatione promisit cuius rationem subdit, alioqui ut Dei promissa impleantur nostra Dei sed in hominum est potestate. ergo frustra requiritur scientia nostri consensus ad praedestinationem.

4. Deus potuit con

48. tentare et praedestinare quem voluerit, ubi, et quando voluerit teste Augustino in enchir. c. 95. qui sic dicit praedestinat ut dicat Deus quem voluerit et ubi voluerit, et quando voluerit non posse converti. at in nostra sententia non potuit Deus convertere et salvare hominem ubi et quando voluerit nisi id perdat a praecognitione consensus voluntatis, potuit quidem contingere ut voluntas humana saltem pro brevi tempore spatio non vellet consentire, sequeretur tota congruitas et efficacia auxiliorum non ex ipsa et essentiali bonitate ipsorum aut omnipotentia Dei, sed tantum ex consensu libero voluntatis creatae quae potest dissentire; ac proinde nec Deus potest pro omnes tempore hominem convertere, aut bonum perseverantiae necessarium ad salutem conferre. ergo scientia consensus nondum est necessaria ad praedestinationem conversionis et salutis.

5. denig. quia sante electionem Dei

49. praecederet scientia meritorum et salutis, sub conditione potest homo independenter a decreto et praedestinatione Dei mereri et adipisci absolute salutem

nay per eas dey causas pergunt praeuidere existens sub condicione; potest praeuideri existens absolute. ergo si independenter adeundo et praedestinare Deū praeuidere existens sub condicione, chay potest praeuideri existens absolute.

50. Vt his omnibus argumentis respondeay animaduerto breuiter errorem Massilienium contagium disputant Augustinus et Prosperum, et earum intelligentiam nostra sententia, quam ignorantes Thomistas causis Massilienium impugnant et dissimulant. Et quidem error Massilienium continebat duo quae asserunt omnes theologi Societatis Primum solis viribus arbitrij hominis credere et operari prout oportet ad salutem. Secundum hanc fidem et operam sub condicione tantum praeuisa esse absolute meritoria vitae aeternae et causam nostrae praedestinationis mouendem Deum ad praemium absolutum. Vta Augustinus et Prosper pluribus in locis praesertim Aug. de praed. SS. c. 10 et 13. et de bono perseuerantiae c. 10. et D. Prosper in resp. ad Aug. m. vide Suarez de gra. prolog. 5 c. 5.

51. Verum. autem in facultate omnes theologi Societatis qui asserunt. 1° nonposse hominem credere, sperare, aut quid quam aliud efficere conducens ad salutem absq; auxilio supernaturali gratiae non solum inritatiue absoluto sed etiam inritatiue conditionato. 2°. haec opera tantum sub condicione praemissa, etiam si condicio it auxilij gratiae, nonesse meritoria vitae aeternae aut alterius praemij absolute nec de condigno nec de congruo, ea q. ratione nec causam aut rationem praedestinandi, imo nec condicione ponitiue mouentem aut conducentem ad praedestinationem aut aliud praemium absolutum, sed tantum condicione concurrentem mouentem q: negatiue ad mouendam et allicendam voluntatem diuinam quatenus Deus non ponit illam libertate nulla consensum voluntatis peccatrix, et medio consensu salutem aeternam nisi praeuideret futurum consensum sub condicione ipsius gratiae, quamuis consensus ipse non exigat ponitiue moraliter aut physice praedestinationem diuinam

quemadmodum requirit ut prouideatur possibilis consensus arbitrij ad voluntatem efficacem auxilij sufficientis, et inefficacem salutis eternæ, non quidem quia consensus alliciat vi possibilitatis Dei ad conferendum auxilium aut volendum salutem; sed quia Deus non potest aliter eum finem decidere rare, et medias sufficientias prouidere. quod non incongruè appellat P. Suarez 7 genus mouendi causa finalis et non causa meritoria.

57. Quid quid in Thomistarum sententia Lucæ et instantia manifestum habet tota doctrina. nam si Thomista admittentes consensus paruulorum sub conditione futurum prævidendi in decreto Dei irrupere asserebant eum consensum ita præuisum esse causam et rationem prædestinandi et reprobandi ut volebant Massilienses, nonne scandescerent Augustinus in Thomistas eodem modo quo in Massilienses? nonne indicarent Thomistas scilicet catholicorum ut sapientes Massilienses muti? quis negat? ergo quod in Massiliensibus damnabat non est sententia conditionata consensus sub conditione gratiæ diuinæ circumuentis diuinæ sed quæ consensum respicit ut causam meritoriam prædestinationis absolutæ: siquidem non minus errasset Thomista asserens Deum prædestinare aut reprobare proprie consensum conditionatum subsequentem decretum Dei, quam theologus Societatis asserens Deum prædestinare aut reprobare proprie consensum conditionatum non subsequentem decretum. Vnde in eorum sententia explicanda quo pacto consensus conditionatus sit conditio necessaria ad prædestinationem; nam in eorum sententia antequam Deus eligat hominem ad gloriam ut coronam videt Georgium sciens hic uolentem sui voluntatem prædeterminet non uolens ponere uoluntatem consentire ut potest cum auxilio sufficienti, uerum etiam infallibiliter consentiens non necessario sed libere et meritorie adeo ut Deus non eligeret efficaciter hominem ad gloriam ut coronam nisi præuideret hominem sub conditione prædestinationis consensurum. nunc sic ergo: ille consensus liber et meritorius præuisus futurus sub conditione prædestinationis aut mouet Deum ad prædestinandum, aut non mouet? si mouet

ergo ita prædestinatio non est gratuita, & non movet ergo potest esse necessarius consensus futurus ex conditione quòd moveat Deus ad prædestinandum quia non præmia ex futurus in actu absoluto, qui necessarius est ut absolutè moveat prædestinatione aut aliud præmium supernaturale. hinc facilis est argumentorum solutio.

§3.

Ad 1. ergo respondetur & Paulus et Augustinus ex testimonio Rom. 9 excludere contra Massilienses 1° opera meritoria salutis æternæ elicita viribus naturæ. 2° excludere opera conditionata elicita viribus gratiæ meritoria tutius prædestinationis. non autem nullo admittimus opera absoluta elicita viribus naturæ meritoria salutis æternæ, nec conditionata meritoria tutius prædestinationis quamvis elicita viribus gratiæ.

§4.

Ad 2. fatemur liberi cum sacris scripturis et Patribus prædestinationem esse omnino gratuitam quia consensus liberi nostræ voluntatis sub conditione gratiæ indifferentis præmium nullam habet rationem meriti aut causæ moralis movendi Deum ad eligendum hominem in vitam æternam, ut ea non habet consensus liberi voluntatis sub conditione gratiæ prædeterminandis præmium. Præexistit tamen ad electionem efficacem Dei, quia habet rationem causæ finalis qua præmidere debet sub medijs non solum possibilis sed debitis futurus, ut tuto tuitas Dei sit intrinsecè efficax quem admirat Ecclesia hoc creatam quod prospicuè docuit D. Thomas in præs. art. 5. ad 1. confirmans doctrinam Societatis. ubi porquam objectit verba Ambrosij ad Rom. 9 miserebor cui misereborem, misericordiam illi præstabo quem præsto toto corde recurrunt adhuc, aut S Thomas usus gratiæ præsentibus non est ratio collationis gratiæ nisi secundum rationem causæ finalis quia silicet dat Deus gratias ut homo merearetur gloriam J. Vasquez manifesta est mens Aug. de prædest. N. c 17. ibi enim tantum negat quod Massilienses affirmabant scilicet præcognitæ Deum scientia conditionata aliquos esse credituros sine adjutorio gratiæ et cæteras

illos ad fidey uocare, quod sine dubio falsum est et sententia Societatis non admittit cum aperte doceat nec fidey praecinè a Deo elicitay solis uiribus naturae nec subconditione tantum praecitay esse causam praedestinandi aut uocandi.

§5. Ad confirmationem negatur tum assumptum, q. nec conseruus futurus subconditione est ratio praedestinandi in nostra sententia magis quam in sententia Thomistarum, nec hic conseruus conditionatus est magis specialis in Petro quam in Paulo, siquidem Deus etiam Paulum uidet conseruurum subconditione alicuius auxilium quod nunc non confert, quod mouit admiratione Apostoli asserentis inscrutabilia esse iudicia Dei quod Deus uidens Petrum adepturum salutem cum his auxilijs et non cum illis et Paulum similiter, uoluerit efficaci[ter] adipisci salutem conferendo illi auxilia quae pramia sunt efficacia, et non uoluerit efficaci[ter] adipisci Paulus conferendo ei auxilia quae tantum sunt pramia sufficientia. Ideo testimonium Augustini de praed. SS. c. 17 intelligatur est de sanitate hominum absoluta et non conditionata. nec argumenta Molinae possunt in ipsum ullatenus retorqueri, quia fecunditatem et crudelitatem Dei infert Molina ex electione et reprobatione efficaci uoluntatis diuinae omnino independenti a consensu uoluntatis creatae sub conditione omnino indifferenti ac per consequens adimenti libertatem praedestinati, quae planè in sententia Molinae nullam instantiam habent.

§6. Ad 3. negatur Deum praeuidere auxilia efficacia independenti a scientia media et consensu conditionato uoluntatis electo uiribus gratiae. Aug. enim lib. de praed. SS. c. 10. non docuit Deum promisisse fidem filijs Abrahae independenti omnino a consensu uoluntatis creatae, sed tantum a consensu electo uiribus propijs absq. adiutorio gratiae: nay id docuit aduersus semipelagianos qui fidem asserebant promissam ex praescientia consensus electi uiribus naturae. quod manifestè exponit Augustinus de corrept. et gratia c. 12.

Loquens

Loquens debrae promissione filiis his uerbis, non ait quia promisit posteris est promittere, nec enim promisit filios Abrahae, quia praescivit accipis bonos futuros, nay ille est nonsens sed ecens est quod promisit. Vbi expende illud accipis bonos futuros, et illud nonsens sed ecens est. Vbi cecus est qui nonuideat agere Augustinus de promissione independenti a concursu elicito uiribus naturae absque auxilio gratiae.

57. Ad 4. distinguo minorem, potest esse casus in quo Deus nonponat hominem conuertere et saluare potestate independenti a concursu ipsius hominis elicito auxilio gratiae concedo minorem, potestate dependenti a concursu ipsius hominis elicito auxilio gratiae nego minorem. nay ultra illud est auxilium diuinum cui quo homo nonponit recipsa conuerti et saluari, ita nullum est cui quo Deus nonponit hominem conuertere et saluare: Quare ut homo cuiquo recipsa nonconuertendus auxilio dei requidem ueram potest absolute conuerti: Sic Deus cuiquo homo nonrecipienti uocationi diuinae potest absolute conuertere hominem independenti a determinatione liberae ipsius hominis. igitur ut in nullo euentu tollitur Deo potestas simplicitur hominem conuertendi et saluandi; Sic etiam in nullo euentu tollitur potestas simplicitur efficaciter eligendi ad gloriam et praedestinandi: nay eadem potestate qua Deus potest conuertere hominem sub conditione auxilij diuini et praeuidere a Deo conuerti, eadem potest Deus ulle efficaciter hominem conuertere et praedestinare in salutem.

58 Dicis id esse uerum de potestate sufficienti non autem efficaci de qua procedit argumentum. Sed contra quia in nostra sententia potestas intrinsece sufficiens potest simplicitur et absolute fieri efficax. ergo eo ipso quod concedatur potestas intrinsece sufficiens, debet concedi potestas simplicitur, quae absolute reddatur efficax et consequenter potestas uolendi efficaciter conuersionem et salutem hominis, quae cum efficacia auxilij conjuncta est

59. Dicis 2°

potestas sufficiens potest quidq; reddi efficax a voluntate creata non a voluntate diuina. Sequax dixerit argumentu. distinguo non a voluntate diuina seorsim et independenter a creata concedo. non a voluntate diuina principaliter operante cu voluntate creata operante minus principaliter, nego.

60. Dicey. 3. quarmus voluntas creata operans sub conditione non efficiebat ut Deus nonposuit simpliciter eligere hominem efficaciter ad gloriam, q̃uidq; potens efficere ut auxilia sint inefficacia cu auxilijs autem inefficacibus nonpotest Deus eligere hominem efficaciter ad gloriam. Distinguunt communiter theologi Societatis: potest voluntas efficere ut Deus non eligat efficaciter potestate physica et metaphysica concedunt, potestate morali negant. quia tot sunt auxilia intheasauro omnipotentiæ diuinæ, ut ex ratione intensionis, vel ratione qualitatis, vel ratione cumuli auxiliorum nonponit moraliter voluntas Deo decretare, cardq; ponit moraliter consecutum; ut nonpotest moraliter graue tentationi refragari, et frequenter impedire peccatorum ruinam sine lapsu culpæ. ego autem nonnuncio inconueniens imo quod absolute admittatur aquela solu de actu et non de potestate eligendi hominem efficaciter ad gloriam, cuius plures sint theologi quos infra referemus qui potestate inficiantur ejus diuinitus.

61. Ad ultimum nego sequelam, quia per uentum conditionatum nonprauidetur consensus futurus independenter á decreto et auxilio Dei sub conditione existenti, sed tantum existenti absolute; quia ut prauideatur consensus conditionatus, opus est ejus prauisi decreto et auxilium Dei sub conditione et non absolute. quod iu tantum habet manifestum in sr. aduersariorum ingenia negari nonpotest necessaria esse voluntatem creatam et praedeterminationem physicam ad existentiam absolutam consensus; nihilominus tamen prauidetur consensus conditionatus in decreto conditionato Dei, ante existentiam voluntatis creatæ et praedeterminationis physicæ. ergo similiter potest Deus decretare ut necessarium ad

ad consensum absolutæ voluntatis, quamvis consensus præuideatur subsecutus sub conditione auxilij et decreti Dei ante existentiam absolutæ decreti et auxilij fuerint. Vnde tempore existit consensus in statu absoluto per eadem causas pergunt existit in statu conditionato.

Soluuntr arg. recentiorum contra 1.am assertionem.

62. Probant recentiores nonesse necessarias scientias mediæ ad praedestinationes eas praedestinatos noneligit efficaciæ ad gloriam. Primo quia scientia media non potest esse necessaria ad praedestinationem nisi quatenus est necessaria ad voluntatem conferendi auxilia. Sed scientia media in hac sententia non est necessaria ad voluntatem conferendi auxilia, quia in mea Deus non vult auxilia efficacia ut efficacia sunt, sed secundum entitatem duntaxat; ut autem velit auxilia secundum entitatem sufficit scientia simplicis intelligentiæ. ergo scientia media non est necessaria negata minori quia scientia media potest esse necessaria ad praedestinatos nes secus in voluntate mediorum ut vidimus nº 33. folio 67.

63. Sed urgebis ea ratione parte scientiæ mediæ est necessaria ad praedestinationem secus in voluntate mediorum quia praedestinatio includit actus intellectus et voluntatis. ergo si solus includat actus voluntatis, ut sentiunt plures Theologi Societatis non erit necessaria scientia media ad praedestinationem. Respondeo etiam in mea sententia erit necessaria ad praedestinationem, sed aliter modo quam in mea sententia, quia in mea erit necessaria ad eventum praedestinationis, in aliorum autem sententia erit necessaria ad proprietates et attributa praedestinationis videlicet ut sit omnino certa, specialis et efficax, quæ nullo theologo negante esse propria praedestinationis.

64. Secundo probant. inobjecto scientia media datur praedestinatio, inobjecto autem scientia media non datur scientia media ergo ad praedestinationem non est

necessaria scientia media. Consequentia est bona. Minor inde
huncerta, quia scientia media non respicit ejus pro objecto. proba
hur maior quia in objecto scientia media datur prouidentia qua homo
efficaciter perducitur ad uitam eternam, nay per scientiam mediam prouidetur
homo perduci efficaciter ad uitam eternam sitalia ei media prouideantur,
haec autem prouidentia est formaliter predestinatio. quare haec duo non
possunt contingere hominem esse in peccato saltem et non esse predestinatum ut
contra Catharinum dicebamus d. 47. s 4.

65.

Respondeo, despliciter sicut
per deplicem scientiam mediam prouidet saluter eternam Petri futuram
si ei conferantur tales ultates vocationis. 1° prouidetur futura cum pro
uidentia Dei praeordinata ex parte prouidentiae diuinae intrinsece
expectata aprouidentias speciali et communi efficaci et inefficaci,
certa et incerta; quae est scientia media directa saluti futurae.
2° prouidetur subjtis vocationibus futuris cum prouidentia intrinsece spe
ciali, efficaci, et infallibili; nay si modo instatis absoluto tamen est Deum
absolute conferentem has vocationes perducere hominem efficaciter ad glo
riam prouidentia speciali efficaci et infallibili et vocationibus iriache pri
mo efficacibus et specialibus. ergo prius quam vellet absolute conferre has
vocationes, tamen erat si Deus eas conferret hominem perducendum effi
caciter ad gloriam prouidentias speciali efficaci et infallibili, et vocationi
bus specialibus iriache 1° et efficacibus, ideo g: prouideri a Deo, si
ferret eas vocationes futuras esse saluter eternas cum prouidentia spe
ciali, efficaci etc. quae est scientia media respectiua saluti eternae
supponens priores scientias directas. Nunc igitur ad argumentum
respondeo in objecto scientia media respectiua datur quidem predestinatio
nes, quia prouidetur futura salus eterna per prouidentiam intrin
secam speciale, efficacem et certam; Caeterum unico objecto datur scientia media
directa quae prouidentiam facit speciale, efficacem et certam. In objecto
autem scientia media directa nondum predestinatione, q. non prouidetur

salus eterna futura per prouidentiam insuperè specialem efficacem
et certam, quæ est essentialiter prædestinatio.

68. At urgebis. ergo in obiecto scientiæ mediæ directe videtur Petrus velle quia saluus et non prædestinatus est: at uolebat Catharinus. distinguo consequens, saluus et non prædestinatus negatiue nego consequentiam, non prædestinatus positiue transeat consequens. quod manifeste differt a sententia Catharini, tum quia Catharinus admittebat hominem velle saluus et non prædestinatus in statu absoluto, non autem solus in statu conditionato, nec in statu absoluto id professemur impossibile; tum quia admittebat hominem saluus et non prædestinatus negatiue, non autem solus prescindendo; quia excitando scientiam mediam directam saluus futurus non potest esse negatio prædestinationis et prouidentiæ specialis, quæ cum uoluntate mediorum constituunt peculiarem scientiam directam, et illico prouidebo obiectum per reflexam.

Sectio. 3ª An scientia media antecedat uoluntatem uocandi?

67. Hæc controuersia his temporibus excitata est a recentioribus Societatis huius nostræ prouinciæ Castellanæ et non nullis Salmanticensibus Thomistis, Vbi q: asserunt quamuis admittatur scientia conditionata, non antecedere in Deo uoluntatem uocandi prædestinatam antecedentione rationali aquo dequa est præsens disputatio. Thomistæ quia aliàs impedirent libertatem Dei prædestinantis. Recentiores Societatis, quia impedirent libertatem hominis prædestinati.

Expenditur sententia Thomistarum.

68. Probant Thomistæ impediendam libertatem Dei prædestinantis. 1. auct.

Ruperti lib. 13. in Math. ubi sentit non fuisse impossibile Deum ut angelus apostata non caderet aliquibus quia praevidit antecedenter suae voluntatis ipso angelo malum usum futurum. ergo ex mente Ruperti praescientia usus conditionati antecedenter Deum tollit libertatem praedestinandi. Secundo ratione quia supposita praescientia quae Deus praevidit ante omnem decretum suae voluntatis Judam fore male usurum suis vocationibus nonpotest illum ad bonum usum cum effectu inclinare, et medio vere bono eum secum salvare, quia supponitur malum usum praevisum nonest compatibilis pro eodem tempore cum bono usu futuro. ergo nonpotest Deus cum tali scientia Judam praedestinare, quod est Deo scientiam conditionatam libertatem praedestinandi adimere. Confirmatur quia nullum actum antecedens decretum liberum Dei potest determinare Deum ad nonpraedestinandum, quin tollat simpliciter eius libertatem praedestinandi, quia omnis actus antecedens decretum liberum Dei est actus naturalis etc existens independenter a libertate Dei. Sed scientia media virorum sententias antecedit decretum liberum Dei eternum supponitur determinat Deum ad non praedestinandum. ergo tollit simpliciter libertatem praedestinandi. 69.

Nonpotuimus non mirari sententiam istam et eius probationes. Mirior quidem sententiam quia Theologi Societatis eam constituunt scientiam mediam in Deo ante decretum liberum suae voluntatis qua Deus quemquem hominem videat salutem futuram sub ijs vocationibus et modis aeternam sub aliis, nam cum vocationes, quibus unumquemque vocare potest, sint infinitae et plures cum connexa moralitate cum conversu voluntatis creatae, nemo unus sane est homo quem vocare nonpotuit vocationibus quibus recta salvetur. ergo admissa scientia media in Deo, quo modo a Theologis Societatis admittitur nullatenus sequitur adimi Deo potestatem et libertatem praedestinandi; nam si comparatione cuiusque hominis videat vocationes quibus recta adipiscetur salutem si conferantur. ergo quemcumque potest salvare et praedestinare conferendo vocationes efficaces

quamuis non ponit prædestinare conferendo efficaces, ut non potest conferendo auxilia sufficientia Thomistarum.

Sicutur ergo ponere hominem instare cum 70 delinato prouidere decernentem omnibus uocationibus possibilibus dei. Respondeo 1°. id esse absolute impossibile, ut est absolute impossibile hominem toto uitæ decursu absq; prouidentia speciali Dei uitare omnia peccata uenialia, quia uocationes possibiles sunt infinitæ et plures ex quibus connexæ moralitèr cum effectu in hac. de aux. dicemus. Respondeo 2°. Deum ponere absolutè prædestinare hominem decernentem suis uocationibus; nam ut homo cum quamuis uocatione potest consentire et saluari coniungendo cum uocatione conuersionem et salutem. Sic potest Deus absolutè hominem convertere et saluare coniungendo cum quamuis uocatione conversionem et salutem ac per consequens potest absolutè prædestinare: cum enim quo instante condelinato coniungeret cum uocatione conuersionem et salutem ut rerum potuit conjungere, potuit sine debito Deum hominem prædestinare. ergo semper Deus potest simplicitèr hominem prædestinare. nam ut dicebatur diuersus creaturæ non tollit Deo potestatem conuertendi creaturam, sic non tollit potestatem prædestinandi uide dicta an° 57. folio 73.

71 Minor cuius probationem sententiæ maximè auctæ auctoritate Ruperti, 2° quidem quia nullius ea momenti est si rerum attenditur Deum non potuisse impedire lapsum angelorum et hominis. utenim omnibus fatendum est errasse Rupertum id asserendo, quid mirum quod errauerit in principio ex quo asserto errorem collegit. Sicutur momenti et auctoritas Ruperti erit quidem maximè ad asserendum præuentam conditionatam Dei ante decretum ultimæ uoluntatis. quod sentire Rupertum exigunt recentiores Thomistæ. quod si eo non mouentur ad id asserendum quare eo mouentur ad asserendum præuentam conditionatam tollere Deo potestatem prædestinandi. 3°. quia rerum Rupertus

in loco citato nihil omnino propriè definit, sed exclusivè mente proponit rationes dubitandi probans aut Deum non posse impedire Lapsum hominis et Angeli, aut voluisse peccatum, quia si Deo præsciente et potente impedire peccatum peccant homines et angeli contra quem esse videtur, verba sunt Ruperti, quod Deus malum fieri noluerit cum eo scíente vel præscíente factum sit. Vnde 3. admisso quod Ruperti dissensionis fatissimus est fundamentum ei fuisse, quia Deus ante suum decretum præscíebat Lapsum futurum, sed quia alias Deus vellet peccatum, quod eo præscíente et impedire valente committeretur.

72. Mirum deinde rationem sententiæ, ut miserunt Thomistæ si Theologus Societatis probaret præscientiam naturalem posse tollere potestatem prædestinandi quia Deus præuidet præscientiam naturalem Ludæ non fore salutem, sola auxilia sufficientia confert, cum quæ præscientia non potest conjungere salutem. Quare vel respondebit Thomista posse Deum absolutè prædestinare Ludam quia licet noverit adeptum salutem per auxilia sufficientia, adeptum est per auxilia efficacia quæ potest Deus conferre: Sic partim respondemus non posse Deum absolutè prædestinare Ludam, quia non potest prædestinare per vocationes sufficientes ut sufficientes sunt quia potest per vocationes efficaces, quas potest absolute Ludæ conferre. Vnde ad confirmationem negatur minor, quia Deus ex præscientia conditionata non destinavit ad non prædestinandum, sicut dey potest cum ea præscientia absolutè Ludam prædestinare, quia habet auxilia efficacia, quibus Ludam reipsa saluabit, aut saltem ea auxilia sufficientia quæ potest absolutè reddere efficacia Ludam saluando et prædestinando.

Expenditur sententia recentiorum Societatis.

73. Recentiores Societatis probant scientiam mediam commissam tantum

et non antecedere ut principium intrinsecum voluntatem assensionis; quia si ea scientia esset principium intrinsecum voluntatis assentiendi, vocatio quidem absolute et citra ut praemia operantibus per scientiam infallibiliter antecederet prioritate aequo consensum absolutum. Sed vocatio sic ut sic praemia non potest antecedere prioritate aequo consensum absolutum illam libertatem creatam. ergo scientia conditionata non potest esse principium intrinsecum vocandi. Maior videtur clara, quia scientia antecedit prioritate aequo voluntatem vocandi, voluntas vocandi antecedit vocationem, et vocatio consensum absolutum. ergo vocatio et scientia operationis sub vocatione antecederet consensum absolutum. Minor probatur quia si vocatio sic praemia antecederet naturaliter consensum absolutum voluntatis creatae esset suppositio simplicitate antecedens et connexa intrinsece cum consensu voluntatis. Suppositio autem simplicitate antecedens consensum et connexa intrinsece cum consensu esset libertatem creatam. quare universa schola Societatis recipiat auxilia praedeterminantia, et plures eius theologi etiam decretata praefinientia quamvis supponatur scientia conditionata. ergo eo pacto esset detenta libertas creata.

74. Confirmatur. Scientia media antecederet causalitate vocationem ad consensum non esset impotentiae voluntatis creatae omittere consensum, quia non esset in eius potestate omittere consensum comparando missionem cum scientia media, alias qui fallerentur Deus perditi; non faciendo quod ea scientia consensus non fuerit insigno rationis antecedentis; nay cum vocatio absolute et citra ponderat actu scientia media consensus tanquam ami causa, implicat omnino quod possit facere voluntas quod scientia media consensus non fuerit in Deo causa vocationis prosigno rationis antecedentis. igitur scientia media ut conjuncta cum voluntate vocandi impediret omnino libertatem creatam, si esset principium influens in vocationem et consensum absolutum. adhuc discursus roborandus

adducunt omnia quæ contra efficaces præfinitiones et electiones antecedentes adoptiuas voluntatis dei. Ad dei 2m sequenti ostendemus quas cuiq; præfinitiones efficaces Deus impedierit nostras libertates, non impedituras scientias conditionatas antecedentes vocationes efficaces: atq; ideo immerito defendere theologos recentiores communes Societatis his sententias de æternitate hoc præfinitionis argumento et nonnullas alias eludere instantias, quæ eis fiebat de scientia conditionata et huiusmodi voluntate vocandi antecedentibus actus absolutos concursus et connexionis intrinsecè cujusdo.

75. Secundò idem probatur. quia scientia media non est primum principium necessarium ad concursum absolutum, esset autem necessarium si esset primum principium voluntatis vocandi, quia esset primum principium necessario requisitum ad voluntatem vocandi quæ est necessaria ad concursum absolutum. ergo scientia media concursus non est primum principium vocandi ad concursum. Maior probatur quia ad concursum in actu absoluto non sunt necessaria alia media quam in actu conditionato, in actu autem conditionato non est scientia media primum principium necessarium concursus; tum quia tales actus conditionatos antecedit cum suis causis scientias conditionatas; tum quia alias concursus conditionatos non præmoveret Deus, sequeretur omnes conversiones antecedentes concursum conditionatum et absolutum euertit libertatem. Minor probatur quia ea ipsa quod Deus nullet vocare, non potest scientia conditionata concursum movere primum principium voluntatis vocandi; nam voluntatem vocandi actualem actu scientia conditionata non est aliud quam existere in Deo ea scientias potentes dirigere voluntatem vocandi, et regula Deus velle vocare. nihil enim aliud potest constituere actualitatem hanc processionis actualem viachæ secundo voluntatis vocandi actu scientia conditionata. ergo existente in Deo præscientia concursus conditionati, non potest non voluntas vocandi dirigi ex hac scientia, atq; ideo scientia conditionata

exist principium necessarium ad eas voluntates vocandi. Confirmatur. quia increatis pro varietate cognitionis variatur dependentia actualis affectus voluntatis à conditione quando ad actionem imanentes quas producitur. ergo in Deo ubi affectus voluntatis non distinguitur ab ipsa processione imanenti, ipse affectus dicunus exist necessario diuersus pro varietate scientiæ quæ dirigit; adeoque ideo scientia media dirigens voluntatem vocandi non potest poni principium requisitum ad eas voluntates vocandi.

76. Hoc argumentum instatur manifeste in intentio ne inefficaci gloriæ ex quas ut principio antecedenti oritur voluntas vocandi etiam in intentias aduersationem. nam intentio gloriæ antecedit voluntatem vocandi quum sit principium requisitum ad voluntatem vocandi, potuit enim Deus ex alio fine quam gloriæ creatas vocationem conferre. ergo similiter scientia media concursus potest antecedere voluntatem vocandi, quum sit principium necessarium ad illam. argumentum enim facit eodem modo urget processionem contingentem eius voluntatis ab intentione gloriæ, quo urget processionem contingentem scientiæ conditionatæ concursus.

77. Præterea argumento nego minorem 9.ª disputationis sit de voluntate vocationis efficacis secundum entitatem et specificationem sumptas, quam planè potest Deus habere etiam cum scientia oppositæ dicendum ut habet voluntatem comparationem reprobationis. Si enim disputatio fiat de voluntate vocationis efficacis ut efficacis, omnes supponunt etiam aduersarii necessariam esse scientiam conditionatam consensus adillam. Ad probationem autem respondeo ideo voluntatem vocationis efficacis ducere originem actualem ex scientia conditionata consensus, quia voluntas huius vocationis sic existit in Deo ut existens non esset si existeret scientia opposita dicendum; quemadmodum eadem voluntas dicit originem ex intentione gloriæ, quia non existeret si Deus non intenderet gloriam. Vnde processio actualis huius

uoluntatis scientia conditionata consensus includit essentialiter ex parte obiecti extentiam uoluntatis, et primum uobiliquo extentiam scientia conditionata derogentis ad eam uoluntatem (et primam etiam complacentiam simplicem Dei inefficacis uocationis) cum carentia conditionata eius uoluntatis uocandi casu quo esset in Deo prasciencia dissensus. quam doctrinam explicuimus hac. de supernat. d. 3. n. 88. hucusq; tenentes aduersarij nisi uelint negare euidentiam posse reperiri in Deo simplici complacentia finis extra interiorem eiusdem, et extra intentionem inefficacis electionis mediorum.

78. Praeterea potest responderi argumentum non probare scientiam conditionatam esse primum simplici ter necessarium ad uolitionem uocationis efficacis specificatiue sumptae, sed tantum ex suppositione quod scientia conditionatus consensus et uoluntas uocandi existant in Deo; simplicitas enim poterat Deus uelle eam uocationem secundum entitatem cum scientia opposita dissensus, et de facto uult plures alias uocationes eiusdem praedestinati et reprobos; admittere autem uolitionem uocationis efficacis non posse non extra ex scientia conditionata consensus, nunquam absolute et simpliciter, sed tantum ex suppositione eius uoluntatis et scientia nullum conuincit inconueniens, quia hae duae scientia media non ponuntur in Deo quia necessaria sit Deo ad uocandum, sed quia necessaria est in Deo uocante, ideo: praeuideri nequibat instans conditionatum ergo consensus praemittebat futurum sub conditione primorum quae simpliciter necessaria sunt ad consensum. Consensus enim esset necessario futurus ex tali uocatione cuius nulla in Deo praescientia conditionata praeceisset. Exemplum: sit scientia simplicis intelligentia quae intentionalis aduersarios cognoscit practice ex possibilibus ex hoc intrinseca immediate, hoc in omnipotentia Dei hoc in tua causa occasta, ac per consequens qualibet harum cognitionum potest mouere et mouet Deus ad amandum existentia ex possibilibus, quamuis ad

ad existentiã rei possibilis sufficeret cognitio tanta cognitio earum; alia enim tanta concurrunt in Deo ad existentiam Dei et non ad necessitatem creaturæ.

79. Ad confirmationem negatæ antecedentis quia ut vidimus in lib. de anima potest eadem actio voluntatis circa existentiam bis diuersis. Deinde ad consequentiam respondeo tantum probari necessariam esse scientiã mediã ad effectum indeliberum qui circa existentiã mediã, non autem ad omnem voluntatem vocandi, quæ potest non uti existentiã media concursus.

80. Tertio probant quia simplex apprehensio alicuius obiecti non potest mouere voluntatem ad amorem talis obiecti sed præscientia concursus subconditionis vocationis, licet inducat futuritionem de concursu tamen nihil inducat de vocatione, sed simpliciter tantum apprehendit existentiã vocationis. ergo præscientia concursus non potest mouere Deum ad amorem vocationis.

81. Hoc argumentum absq; ergo ho soluitur. 1° negando maiorem, nam ut docui trac. de perpetua d. 3. sect. 1° sufficit simplex apprehensio objecti ut moueat voluntatem tamen ad obiectum. 2° negando minorem, quia licet præscientia conditionata apprehendat tantum et non inducat de vocatione existentiã, ut inducat de concursu; tamen inducat de vocatione aliud prædicatum quod vere allicit voluntatem humanam ad amandum existentiã absolutam vocationis, inducet vocationem existentem, siue si existens id, scilicet nam esse et operabuntur concursus, quod pro aliquo potest Deus ad amandum hanc vocationem operabuntur præ illa non operabuntur, iudicium q: est affirmare de vocatione efficaci prædicatum, quod hic et nunc non potest affirmari de ineffecaci.

82. Explicatur 1° scientia conditionata non ferebat in voluntatem humanam solum apprehendendo, sed etiam vere iudicando concursum vocationi, quamuis hoc prædicatum affirmetur

dencialitate non absolute existenti et uocata, sed tantum existenti et uocata sub conditione. ergo similis scientia scientia conditionata uisionem indicando illa operabuntur, et non solum apprehendendo. Explicatur 2°. scientia simplicis intelligentiæ mouetur ad amorem uocationis quas uis non iudicat uocationem esse existentes aut futuras; sed tantum uocationes, si existerent sit, non indeserunt duo predicata contradictoria. ergo similis scientia conditionata potest mouere ad amorem uocationis, quam uis apprehendat existentiam, quia sub conditione existentiæ iudicat de uocatione operaturam.

83. Vltimo minus probabiles uis homines argumentorum efficiunt scientiam conficere, occurrendum est breuiter falsa ciuitas existimationi quam ipsi persuadent scientiam conditionatam antecedentem naturæ uocationem, antecessuram necessario ut causam, ipsam operationem uoluntatis uisam communem prologuium quod est causa causæ est causa causati pertotam causam; quia hoc tantum est uerum quando causa immediata non est indifferens sed determinata, qua lex non est uocatio derivata ex scientia media et immediate influens in consensum; alioqui enim Deus esset causa simpliciter peccati (quod est antecedens naturæ peccati) quod antecedat ut causa uoluntatem humanam cogitationem influentem immediate in peccatum per decretum pluries d. 4. cum ostendamus propositionem efficacem Dei non esse causam antecedentem naturæ operationem absolutam non tamen uoluntatis.

84. Demum ut se amouentes calumnias hæreticas præmuniant se recentiores eorum auctoritate doctorum quæ præsertim non efficaces reiciunt, quia nullus eorum, aiunt, hanc scientiam conditionatam antecedentem agnouit, uno P. Vazquez mille in locis præcipue tom. 1. in 3. p. d. 23 n° 176 clarissime profitente uoluntatem prædeterminantem Dei non habere ortum ex scientia conditionata. Verum ut appareat, quam nouas et omnibus Societatis

Theologi inopinatam, ac gradiantur ita recentiores ostendemus palam in sua sectam, ea sentire abominabile Societatis scriptoribus etiam professionem efficacium decentoribus. Quod videre est ex uerbis P. Vasquez quæ testimonio quod profecimus. nam P. Vasquez ibi ex professo unum fatetur scientiam conditionatam esse priorem prioritate aquo uoluntate præcedente Dei, negat tamen ita esse priorem, ut in nostra potestate sit Deum nobis uelle efficaciter gloriam uoluntate antecedenti meritis, et uocationem congruam largiri quod meruerit Deus ex conditionato tanquam ex merito et causa ad habendum eum modi uoluntatem. Quod præterquam quod planissimum erit legenti P. Vasquez duplici argumento fit manifestum. 1° quia ibi clarissime disputat Vasquez de electione efficaci ad gloriam quam contendit obuenire humanæ libertati, de ea: electione efficaci antecedenti merita asserit etiam si in Deo constituatur in Deo dependenti a scientia conditionata nonnisi ita constituendam, ut ratione consensus conditionati in nostra potestate sit ea Dei electionem habere aliquo: ideo nonpotest cum ea electione efficaci etiam si dependenti a scientia conditionata constituti in nostra potestate consensum liberum uoluntati. nullum autem aduersarium sentire potest etiam electionem efficacem ad gloriam ante merita non supponere scientiam conditionatam antecedentem prioritate aquo. 2° quia ea doctrina asserit P. Vasquez a se fuisse probatam 1.p. d. 89 art. 96. ibi autem constat quinam uiderat P. Vasquez nonquamquam prioritatem aquo scientiæ conditionatæ impugnare sed ea tantum quæ consensum conditionatum sit absolutè meritorium, ea: propter consistere in nostra potestate absoluta electionem efficacem Dei, et uoluntatem cogitationis Iesuitarum.

SS. Magis uidetur fauere P.

Herice d. 23 n° 194. profitemur planè scientiam conditionatam nonnisi naturæ et causalitate, sed tantum logicè antecedentem uocationem et consensum. antecedentibus tamen procedat, cum planè fateatur in ea disputatione sua illam electionem præditionatam ad gloriam efficacem comparatè

uocationes quoad entitatem et inefficaces quoad congruitatem supponere
pro se scientiam conditionatam; ita ultimi scientia conditionata non potuit
Deus eam specialem electionem habere; retorquent q: argumentum libere
tatis in suam sententiam obiectum eliam in eorum sententiam qui nullam spe
ciales uoluntates admittunt. quod omnes teneantur asserere Deum
diriqi ex scientia conditionata ad uolendum praedestinato uocationem
congruam. Asserunt igitur scientiam conditionatam non antecedere na
turam uocationem et consensum quae parte uoluntatis uocandi ferebat in
efficaciam in efficaciam et congruitatem uocationis, quia haec efficacia uo
cationis sumitur a consensu conditionato, qui non antecedit naturam et
causalitatem uocationem et consensum absolutum: Admittit tamen ante
cedere naturam quae parte uoluntatis uocandi ferebat in entitatem uoca
tionis, quod constat aperte, quia eodem modo loquitur de uoluntate
uocandi quo de scientia conditionata, de uoluntate autem uocandi
qui neget antecedere naturam ipsam entitatem uocationis. Vndeappa
ret recentiorum sententiam omni proxus rationis et auctoritatis praesi
dio uacuitatem.

Auctoritate probatur communis SS.ae Societatis.

86. Ideo huic sententiae, antequam pedem inferat, inhaerendum sunt tra
Societatis gymnasia nec abeis deuiandum a mente Societatis sen
tentia quae docet scientiam conditionatam contentum non causam et for
tuitam conuoluntate praedestinante conjungi, sed antecedere praxeos
facto decretum uocandi praedestinatum dirigendo Deum ad uocandum
uocationibus congruis, quibus certissime salutem assequatur aeternam.

87. Hoc tenuerunt omnes Societatis scriptores quibus facem praetulit P. Molina 1.p. q. 14. a. 13. d. 17.
et disp. 18. mem. 3. et q. 23. a. 4. d. 4. quem hac in parte nullum
scriptorem Societatis deseruit. Sed ad omnes apices legumque est.

omitto

Omitto Suarez, Bellar. Fonc. Maldon. Henriquez, Arem bal, Aegidius, Gran. etalios qui præfinitiones efficaces hucusq. has enim ab hac sententia apertissimè stare falentia vigentiq. recentiores. Ex decem tribus autem præfinitionum efficacium contendunt Molina Lessius de aux. c. 19. Vasquez 1. p. d. 93. n. 14. et d. 99 n. 22. Monsens d. 3. c. 13. Salas in manu scripti de elect. s. 6 et 7.

88. Cui sententiæ faciunt omnia fere testimonia quæ probant scientiam conditionatam esse ad prædestinationem necessariam. 1° quidem Pauli ad Rom. 8. quos præscivit et prædestinavit conformes fieri imagini filij sui, ubi Ambrosius quos præscivit inquit futuros sibi devotos suos elegit. ubi Ambros. intelligit Paulum de præscientia conditionata devotionis futuræ, et scientiam conditionatam vocat electionis prædestinatorum. nam si præscientia devotionis futuræ cum mutatetur casu et fortuna electionem eorum non esset quare coniungeret posuit eum electionem præscientiæ devotionis quam præscientiam motus localis aut alterius actionis naturalis non conducentis ad electionem Dei. Præterea c. g. non repulit Deus plebem suam quam præscivit, ubi præscientia movet Deum ad non repellendum plebem suam respectu eius auxilia efficacia quibus salvandus. et 1. Petri 1. electis advenis secundum præscientiam Dei Patris. ut enim vocati secundum propositum voluntatis divinæ dicuntur prædestinati, quia propositum voluntatis divinæ est causa vocationis; ita dicuntur electi secundum præscientiam, quia præscientia est prior electione. Denig. Sapientia 4 rapitur ne malitia mutaret intellectum eius, aut ne fictio deciperet animam eius. ubique negat scientiam conditionatam præteriisse amore quo Deus exigiens ut hic evita voluit procurare eius lapsum et ruinam. quod expendens Augustinus lib. de bono perseu. c. 9 certe poterat, ait, illos Deus præscire esse lapsuros ante quam id fierent auferre ex hac vita. et lib. de correct. et gra c. 8 respondeant si possunt cur illos Deus ex fidelibus et piis invenerit, non hunc denuo ruinæ periculo rapuit, ne malitia mutaret intellectum

eorum, ubi nec hoc vi potestate non habuit et eorum futura mala nescivit, ni fallor horum vim perversissimè et insanissimè docet. ubi mirabitur Augustinus quod cum præscientia peccatorum hominum piè viventes non avocaverit à peccatis. ridicula autem erat hæc admiratio si præscientia conditionata peccatorum non poterat regulari voluntatem prædestinandi Dei.

89. Idem asserit lib. 1. ad Simplicianum q. 2. cuius misereatur sic eum vocat quomodo sit ei congruens ut vocantem non respuat. et epist. 49. et de bono perseverantiæ c. 17. Adjungamus alios Patres ut Ambrosium, Hyeronimus ad Galatas. 1. ad illa verba cui autem placuit ei etc. Crysost. hom. 31. in Matth. Cyrillum Alex. lib. 3. contra Julianum, Nazianzenum orat. de fil. qui præmaturè abrupuerit. Fulg. lib. 1. ad Monimum c. 14. Tertullianum lib. 2. contra Marcionem c. 5 Basilium homil. quod Deus non sit auctor malorum, et Nissenum orat. catechetica c. 8.. Claudamus cum D. Thomas 3. p. q. 1. a. 3 ad 4 ubi prædestinatio præsupponit scientiam futurorum nonquidem absolutam sed conditionatam. J.

90. Dicent forsan recentiores ijs testimonijs satis fieri ut dicatur scientiam conditionatam esse antecedentem logicè et priorità tale ergo voluntatem mediorum efficacium. Sed contra quia hæc testimonia continent sensum causalem et ejus directum ac motivum scientiæ conditionatæ involuntatem vocandi ut exspendant fiet pars pecuniæ. hoc autem proprium est actus antecedentis priorità tale ergo de qua disputamus. Confirmatur. hæc testimonia alio modo comparant scientiam conditionatam consensum cum voluntate conferendi auxilium efficax quam mensura comparata æternitas et immortalitas Dei cum eadem voluntate. at hæc attributa sunt priora logicè et ergo voluntate libera auxiliandi. ut enim vidimus d. 2. omnia prædicata necessaria Dei sunt priora logicè et ergo actibus liberis. ergo scientia conditionata consensus comparatus cum eadem voluntate ut prior ergo. Confirmatur 2 scientia conditionata dicemus antecedit logicè et ergo voluntatem medij

ineficacis, eodem modo quo sciențiâ conditionata consentis voluntati medij efficacis; alio autem modo comparata scienția conditionata consentis cui voluntati misericordi et benevolenti Dei, qua confert auxilia efficacia, quae sciențiâ dicimus cui benevolențiæ et misericordiæ Dei, quiâ Deus volentes vocationi cui sciențiâ conditionata consentis assistunt Patres esse misericordes et benevolos ergo praedestinatos; volentes autem vocationi cui sciențiâ dicimus non ita esse misericordes, imo misericordiæ exercere detrahendo media sub quibus praemiderit dissentientes. ergo sciențiâ conditionata dissentis movet Deus ut principium ad misericordiam et benevolențiam aequa non movet scienția dissentis. Dicent forsan recentiores, haec tantum probare antecessionem aequo moralem et in prudenti arbitratione sciențiâ conditionata consentis in voluntatem auxiliorum efficacium, non autem antecessionem realem et realem. Verum non satisfacere testimonijs Patrum hanc doctrinam probabimus insequentibus probantes rationem nostram sententiam.

Eadem sententia ratione probatur.

91. Primum argumentum sic concipio. si Deus in fundat hominis sciențiam conditionatam qua praevideat quid propria et alienam voluntas amplexura est sub una quaq; conditione, procul dubio potest exercere hujus sciențiæ dirigi eius voluntas ad amandum media efficacia prae ineficacibus et integra manente libertate tam alienam quam propriam. ergo etiam Deus potest exercere sciențiâ conditionata dirigi ad amandum media efficacia prae ineficacibus. consequentia videtur bona quia ad unum antecedenti omnino evidentem fundamentum contrariae sententiæ, quod sic sumitur ex eo quod sciențiâ conditionata est solum apprehensio mediorum, apprehensio autem non potest movere voluntatem ad amorem objecti. aperitionis autem ex eo quod sciențiâ conditionata deficeret libertatem, quia existendo media antecedentia consentis esset suppositio antecedens connexa intrinsece cui consentis. at haec omnia cessant, si admittatur in homine

sciencia conditionata infusa dirigens voluntatem ad amandum media efficacia pro inefficacibus absque ulla ratione libertatis ut patet manifestum est ergo etc.

92. Probatur igitur antecedens quoad primam eius partem, videlicet potuisse voluntatem humanam ex vi scientiae conditionata infusae dirigi ad amandum media efficacia potius quam inefficacia; quidquid sit de integritate libertatis de potentia. et primo quidem quia scientia conditionata non est solum apprehensio mediorum efficacium ut ponunt recentiores: nam ut videtur n° 82. scientia conditionata non solum iudicat consensum futurum, sed etiam vocationem operaturam. Praeterea quia scientia conditionata esto non iudicet de vocatione aliqua praedicativa contingente ut iudicat de consensu, tamen iudicat de vocatione esse possibile, quod sufficit ad excitandum amorem vocationis saltem in habitu, iudicat enim vocatio, quae est possibilis, hominem consensurum vocationi. ergo nullo fundamento asseritur non posse scientiam conditionatam consensum movere voluntatem ad amorem vocationis.

93. Secundo probatur antecedens. quia aliquis intendat consensum alterius et sciat conjecturaliter futurum consensum sub hoc conditionali et non sub illo quia negat posse prudenter ex hac scientia conjecturali moveri ad eligendum hoc conditionale pro illo. ergo potentia media potest moveri ex scientia conditionata infusa evidenti aut certa.

Tenet probatur idem antecedens. ego scio Petrum consensurum meo consilio, si hodie suadeam; non autem si suadeam quia possum velle suadere hodie et non cras, quia sic evidenter consensurum hodie et non cras. Itaut haec ratio se teneat ex parte objecti voluntatis. at hic actus voluntatis non potest non supponere scientiam conditionatam consensus. ergo scientia infusa conditionata potest dirigere voluntatem humanam. Consequentia est clara. Minor negari non potest. Maior videtur patere notis, quia unus actus nullam potest esse implicationem.

Denig: ideq probatr quia nullus est hominum, qui non existimaret maximi hanc scientiam conditionatam ad regimen suarum actionum, et electionum prouidentiam quis autem non apprehendat ideo solum existimandam, quia potest cum ea scientia reperire media nociua, et eligere proficua. Infine, intentum, ergo: pacto suas et aliorum actiones dirigere: nam si ea scientia nudi quam posset animum meum inducere ad alias electiones mediorum quam eas quas sine illa scientia haberem utquid tanti mihi esset existimanda. ergo est existimum est ea scientia posse animum inducere ad alias electiones mediorum, ac per consequens ut earum principium voluntatem dirigere confirmatr. Deus uidet plures homines si praedicti essent hac scientia conditionata infusa fore ut eis pueuant plura quae modo amplectuntur alias q: uita penitus ducturos. ergo uidet hanc scientiam, si infunderetr, fore principium et radicem affectionum earum; aliter enim quomodo posset hac scientia uariare affectiones humanas nullatenus influendo aut dirigendo uoluntatem. Haec pars antecedentis mihi est euidens et ipsa termini non apprehensione nota.

Probatr alia pars uide licet ea scientia conditionata infusa dirigentes uoluntates humanas relictum integras libertates: quod ehia adeo mihi compertum est ut nullum mihi sit principium compertius quo probemus, quis enim asserat Petro adimi libertatem conferendi beneficium Francisco quod ego litteris petam abeo ut conferat beneficium Francisco, prosequens eum libera collatione beneficii siego petam; quia libertas non adimeretur si eis de litteris petendi beneficium abeq; scientia collationis? Ita Xpus dnus praescius conversus Mathei ablationem meritis et libertatem Mathaei, sicut nullet uocare ea uocatione cui de facto praebuit assensum quod scivit ei fore responsum? quae enim ratione possunt cogere uoluntatem humanam media praerita quae non cogerent non praerita, cum praescientia mea sit omnino exterior uoluntati alterius. O magna propugnatores libertatis si haec asserant recentiores, quibus libertatem humanam tuentes

non uerendo oppugnare libertatem potissimam humanam Christianam aliq; diuinam adimendo ab homine Xpto et Deo potestatem uolendi media efficacia quod efficacia sunt, exhibendi; potissima amoris ac benuolentiæ argumenta.

96. Dicant forsan. eo ipso quod Xpus, alíqué homo sua deat Petro consensum ex scientia quod consensurus sit, si suadeatur tenere Deus illico negare suum consensum Petro ad dissensum, ergo pado tolli libertatem Petri ex scientia conditionata alterius hominis. Sed contra. quia ea scientia uidebit consensum futurum etiaj si consensus relinquatur indifferens ad dissensum. ergo ut scientia relinquatur uera, non est opus negare consensum ad dissensum. Praterea quia si dissensus fiat per puram omissionem, quam aduersarij putant posibiliter non potest auferri libertas per negationem consensus quia necessarium non est ad puram omissionem, nisi uelis meo euentui negandam uolumtati cognitio nem indifferentem quam exigunt causa naturales contra omnia principia naturæ quod esset ridiculum. Deinde impugnabo solutio consequentiarum sequentium argumenti.

97. Confirmatur 1°. non tollit libertas Petri quamuis ex scientia coniecturali consensus conditionati suadeatur ipsi consensus absolutus. ergo nec quamuis suadeatur ex scientia euidenti consensus conditionati. probatur consequentia quia in sententia aduersariorum omnis cognitio uera est euentualis uera ac proinde intrinsece connexa cum suo obiecto, sicut cognitio supernaturalis. sed propter istam rationem cognitio supernaturalis consensus conditionati antecedens suasionem tollit libertatem. ergo etiam tolleret cognitio coniecturalis. quod sane nullus erit qui non rideat. Confirmatur 2°. Deo non adimitur libertas immediata donandi homini contra to gratiam iustificantem, quamuis moueatur homo ad conuersionem ex cognitione certa fidei, quod Deus donaturus sit gratiam conuersionis et cognitio fidei antecedat conuersionem, conuersio uisionem conuersionis, et

uirio diuinæ conditionis decretum absolutum donandi gratiam (etsi quamuis secluso omni promissione antecedenti Dei relictam in Deo libertate immediata ad donandum gratiam post conditionem præuisam) ergo nec adimitur libertas Petri quamuis Paulus adeatur. Petrus a Paulo ex scientia conditionata quod ubi Paulus consenturus sit. consequentia uidetur sine ullo discrimine.

9 8. Secundum argumentum sic conficio. Potest Deus mouere ad amorem auxilij congrui ex simplici affectu et prosequutione congruitatis præuisæ; at non potest mouere ad amorem auxilij congrui ex simplici affectu et prosequutione congruitatis quam scientia conditionata antecedat amorem auxilij congrui prioritate æqua. ergo potest scientia conditionata antecedere amorem auxilij congrui prioritate æqua. Consequentia est certa, minor est manifesta quia Deus non potest affici prosequutione simplici circa congruitatem auxilij præuisam, quam præuisio congruitatis antecedat affectum diuinum. Maior probatur, Deus præuidens perseuerantiam conditionatam alicui hoc auxilium fore prædestinato congruum et speciale beneficium præ illo, potest affici circa eius bonitatem desiderando prædestinato tale bonum. Sed eiusmodi affectus inclinaret et moueret Deum ad amorem efficacem talis boni talis secundum entitatem. ergo affectus congruitatis auxilij potest mouere Deum ad amorem efficacem auxilij secundum entitatem. Maior uidetur certa quia nulla est bonitas creata præsertim supernaturalis et conducens ad salutem æternam quæ non posset ferre affectum diuinum. Probatur minor quia alicui nullus affectus simplex potest mouere Deum ad amorem efficacem obiecti; quod in sententia aduersariorum negante præfinitionem efficacem actuum liberorum ad multa rondebat; nam si aliqui affectus inefficaces non alterarent uoluntatem diuinam ad amorem efficacem obiecti quos amando existentia obiecti ut amaret affectus prosequutionis quos Deus ferret in efficaciam auxilij.

99. Dices præscientiam conditionatam solum excitare affectum gaudij inefficacis auxilij; non autem affectus prosequutionis. Sed contra quia omnis bonitas creata quæ non existit tempus absolute terminat complacentiam Dei potest terminare affectus prosequutionis et intentionis saltem inefficaces quos desiderantes à Deo eius existentiam absolutam. Sed certe efficacis auxilij solum proponitur præscientia conditionata et præsupposita sit absolute existens terminat complacentiam Dei ergo potest sic proposita terminare affectus simplices prosequutionis. Maior probatur apostolum inducit reliquorum omnium bonorum quæ simul cum complacentia Dei possunt terminare affectus prosequutionis saltem inefficaces et simplices. Ltem apostolum, quia eo ipso quod res sit bona et placens Deo potest ei amantes existentiam, magis enim placet res absolute existens quam existens solum sub conditione aut in potentia, quia res ita absolute existens est simpliciter bona, quemadmodum est simpliciter ens, non autem possibilis et conditionata solum.

100. Confirmatur 1° homo præsciens efficacia auxilij potest sibi desiderare speciale illius boni et a Deo præcibus postulare. ergo etiam Deus hominem ardenter amans potest illi inefficaciter desiderare bonum speciale in efficacia auxilij contentum. Confirmatur 2. Deus affectus inefficaci prosequutionis intendit absolute consensum voluntatis. ergo etiam potest intendere inefficaciter efficacia auxilij præmissa præscientiam conditionatam, quando quidem efficacia secundum entitatem auxilij solum superaddit quæ Deus potest intendere absolute. Confirmatur 3. consensus præmissa tantum possibilis subuocatione Dei potest excitare in Deo affectus prosequutionis inefficaces mouentes ad electionem mediorum. ergo eumdem potest excitare consensus præmissa futurus subuocatione Dei, nam propinquior est existentiæ futuritio conditionata consensus quam mera possibilitas. Idem S. Thomas in præsenti art.° 5 ad. 1.

assereat vnus prahàs prosùby vel rationes in Deo conferendi prahàs secundùm rationem causæ finalis. quæ ratio proculdubio antecedit priorìtate aquo collationem mediorum.

Vlterius probatur sententia communis Societatis.

102. Tertiùs argumentùr sic, quòd si sciențiâ conditionata non antecedit ut principium electionem mediorum efficacium non erit necessaria ad prædestinationem quod inficiantes recentiores cum quibus contendimus. Probatur quia si ad prædestinationem non est necessaria certitudo et infallibilitas eventus antecedens collationem mediorum, sufficiet certitudo et infallibilitas consequens, quam Deus habet ab æterno per sciențiâ visionis inde pendențiâ a sciențiâ conditionata. nam si certitudo et infallibilitas sciențiæ non movet nec regulabit electionem mediorum, quid prodest providențiâ divina certitudo concomitans potius quam certitudo consequens? nam si Deus non conferat auxilia ex prosciențiâ eventus, sed tantùm prosciențiâ eventus futuri, quid iuvat Deum conferre potius prosciențiâ in hoc vigențiâ rationis Logicæ, potius quam in illo.

103. Confirmatur. prædestinatio ut providențiâ intrinsecè efficax et connexa cum effectu non consequențiâ solùm sed causâ antecedențiâ, ut est causa mediorum conducentium ad salutem æternam; nam si hoc pacto non asseritur prædestinatio efficax et connexa cum effectu, potest aquoquam liberè constitui efficax et connexa solùm consequențiâ independențiâ a sciențiâ conditionata, quin possint recentiores opponi ullo argumento convincente ut constat ex sect. X. sed non potest asseri prædestinatio intrinsecè efficax et connexa cum effectu ut est causa mediorum efficacium, nisi oriatur ex prosciențiâ conditionata collatio mediorum efficacium. ergo collatio mediorum efficacium orìri debet ex prosciențiâ conditionata, ut hæc constituat prædestinationem

Vtq. sciențiâ Conditionata

antecedens collationi auxiliorum efficacium, quamuis non sit necessaria ad voluntatem eorum auxiliorum specificationem, ut videmus sect. 2. tamen est necessaria ut voluntas auxiliorum constituat praedestinationi eius scientiam conditionatam, seu providentiam antecedentem efficaces et connexas cum eventu salutis aeternae, alias ideo non esset prior et distincta praedestinatio, sed tantum providentia communis ea quae conferunt auxilia efficacia eodem quodam modo, quem scientia efficacia diligeret collationem eorum. nec prodest quidquam si asseras non conferri eodem modo auxilia quae confert Deus praescientem eventus quos sortiturus sunt, quia eodem modo potest respondere, non conferri eodem modo auxilia quae alias scientia conditionata confert a Deo praesciente absolutum perseverantiae eventus futurum.

104. Dices scientiam conditionatam praecedere saltem logice voluntatem auxiliorum quae nullo pacto praecedit scientiam visionis, sed quid prodest providentia Dei prioritas ista logica scientiae quae nihil conferret ad eventum salutis, nec ad directionem ordinis auxiliorum magis quam scientia visionis. quare ergo voluntas auxilio rum sufficientium ex quibus praedestinatus nullum ex ipsa emolumentum persequitur non constituit praedestinationem, quamuis committatur electionem auxiliorum efficacium quae praedestinationem constituit, nisi quia ex ipsis effectus non habet conducentes ad vitam aeternam ergo eodem modo erit dicendum de scientia conditionata solum committente voluntatem auxiliorum et nullatenus connexa efficaciam cum effectu salutis aeternae.

105. Praeterea praedamus omnino effugium recentiorum et probemus scientiam conditionatam non antecedere logice voluntatem auxiliorum efficacium; quia certum est ea dicunt logice priora quae sunt priora subsistendi consequentia, sed scientia conditionata non est prior subsistendi consequentia quam voluntas auxiliorum ergo non est prior logice quam voluntas auxiliorum. probatur

minor ex voluntate auxilium efficacium specificatiue ad sciendâ condi
tionatâ consensus non valet consequentia, ut non valet ex sciendâ condicio
nata consensus ad voluntatem auxilium efficacium specificatiue; nam in
tentâ aduersarium et norma, ut potest esse sciendia conditionata con
sensus alicui voluntate auxilium efficacium; sic potest esse voluntas eorum
dem auxilium specificatiue alicui sciendâ conditionata consensus, cui sci
entiâ conditionata dissensus. ergo sciendâ conditionata consensus non est
prior logice quam voluntas auxilium, ac proinde non est quare constituat
predestinationem eius ea voluntate potius quam sciendâ visionis.

158. Quarto argumento. Deus
conferens auxilia efficacia exercet erga predestinatos maiorem benevolen
tiam quam conferens reprobis auxilia tantum inefficacia. at non exercet
Deus maiorem istam benevolentiam erga predestinatos conferens auxilia effi
caca sicca conferret sciendâ efficacia. soluens commitante et nondirigente
et mouente ad conferendum. ergo sciendâ efficacia auxilium dirigit et
mouet Deum ad conferendum auxilia efficacia. Maiorem habemus ex
testimonijs sacris et Patribus ecclesie quos uidebimus d. 5. uidete
interim Patres Varg. d. 98. probatur minor, quia ut predestinati expe
tiantur maiorem benevolentiam Dei, requiritur quod Deus nonsolum mate
rialiter donauerit eis aliquid ubiuis sed formaliter quia ubiuis est attem
dendo ad maius bonum quod donat, alioqui non esset Deus magis libera
lis et misericors erga illos; nam ut nonest misericors et liberalis erga me
qui confert mihi bonum non ex animo benefaciendi sed ex alio fine deuia
to; ita nonest magis liberalis et misericors qui dat maius bonum sed non dat
ex animo magis benefaciendi; nam sicut se habet simpliciter ad simpli
citer, ita magis ad magis. et hec est prima regula generalis ex. 5ta.
quod ad honestatem uirtutis participandam debemus operari formaliter ex
motiuo ipsius; quare ut ego sim benevolus etiamsi Petri, debeo uelle
bonum ipsius quia bonum ipsius est. ergo ut Deus sit magis benevolus et
misericors erga predestinatos quam erga reprobos debet uelle maius bonum

quia maius bonum gt. quod optimé ostendit Vazquez 1ª. q. 22. 38. ubi
ideo asserit collationem auxilij efficacis in Deo esse maiorem gratiam, q.
non solum attendit ad id quod donatur, sed etiã ad animum donantis;
hunc sic; sed Deus non potest velle hoc maius bonum praedestinatis atten
dendo ad maiorem congruitatem talis boni absq; scientiã cuius boni antece
denti et fundanti maiorem benevolentiam Dei, quia nihil volitum quin pra
cognitum. ergo non potest Deus exercere maiorem benevolentiam scientia
auxiliorum efficacium solum committente et non dirigente ac movente.
137. Huic argumento duo respondebat
recentiores, Primum eidem debere et nos respondere. nam quamvis de facto
admittamus praefinitionem auxiliorum efficacium quia efficacia sunt, pra
videndo ipsam efficaciam et consensum, tamen ad praedestinationem non sit nec
mania cuiusmodi praefinita efficacia et consensus. Deus autem cum
conferens auxilia efficacia praedestinatis excessit maiorem benevolen
tiam erga praedestinatos quam erga reprobos, quin vellet auxilia
efficacia ut efficacia sunt ex scientia conditionata efficaciæ eorum. ergo
potuit esse maior benevolentia erga praedestinatos quam erga reprobos
quin Deus vellet auxilia efficacia quia efficacia sunt, nec scientia con
ditionata antecedat ut principium voluntatem eorum. Secundum Deus
exercere maiorem benevolentiam ac misericordiam erga praedestinatos, quam
erga reprobos solum in ordine praxitatione et moraliter ac iuxta aestimationem pru
dentum; non autem physicè et rigorosè ac per consequens etiam solum moraliter
et in ordine praxitatione velle praedestinatis maius bonum quia maius bonum gt.
ad hoc autem sufficere quod praecesserit in Deo prioritate logica scientia
conditionata consensus, et huic scientiæ se coniunxerit proportionata be
nevolentia Dei conferens praedestinatis auxilia efficacia, cui non se
coniunxit benevolentia Dei conferens reprobis auxilia efficacia; nam
corpio in prudentum aestimatione ita egerit Deus erga praedestinatos absq;
eis vellet formaliter et physicè efficaciam et congruitatem auxiliorum.
138. Haec tamen facile

ac vix primis instantia nobis facta nulla est, quia quamvis Deus non praestiat efficaciter consensum et concomitatem auxilionum intelligit facile in nostra sententia specialis benevolentia Dei ex eo quod Deus donat praedestinato pro reprobo auxilia efficacia quia praevisa sunt efficacia, quatenus ea cum tanta auxiliorum efficacium secundum entitatem decrit originem ex scientia conditionata et simplici complacentia ac prosequutione efficaciae, quod non possunt recentiores negare; si autem tollas voluntatem auxiliorum efficaciorum ex simplici affectu prosequutionis et scientia conditionata efficaciae tollis omnino specialem providentiam et praedestinationem Dei ut dicebamus anno 103. art. auxilia efficacia donantis ex scientia conditionata efficaciae aliqua simplici prosequutione efficaciae (quod egre apprehenditur) exit quidem praedestinatio sed aliqua maiori benevolentia antecedenti Dei, aut saltem aliqua ea maiori benevolentia, quam modo exprimunt sacra testimonia et exempla nostri argumenti confecta.

129.

Eadem solutio argumenti ut levissima. primo quidem quia maior benevolentia et misericordia Dei solum moralis et interpretativa erga praedestinatos quam erga reprobos non vere appropriate et rigorose maior benevolentia et misericordia, sed solum praesumptione et interpretatione, ut pura missio libera actus dicitur moraliter et interpretative actus. testimonia autem sacra scripturae et Patrum exprimunt maiorem benevolentiam ac misericordiam veram appropriatam et rigorosam et nonsolum per quandam similitudinem et interpretationem, ut videbimus disp. 4 et videre est apud Vasquez, de Arrubal &c. 2° quia fundamentum principale logicum quae scientiae conditionatae nostri concursus antecedit voluntatem auxiliorum efficaciam quam impugnavimus supra. 3. q. docet Deum velle moraliter et interpretative efficacem auxilionum, ac proinde magis bonum praedestinatis quam reprobis, ex eo solum quod donet auxilia efficacia praevisum futura esse efficacia, nam Deus nonnisi interpretative et moraliter inefficacium auxiliorum cognoscit conferat auxilia inefficacia praevisum futura esse inefficacia; aliquin interpretatione velle

moraliter dissensus et peccatum. ergo nec moraliter et interpretative vult efficaciter congruitatem auxiliorum solum quod vult existat esse prævisum futurum esse efficaciam. Explicatur; fœmina quæ egrediens domo scit in via turpiter concupiscendam, nonnemo tamen velle concupiscere quod domo egrediatur in templum; nec homo qui solvens debitum scit creditores lucrativum centum aureos nummis solutis, nemo tamen velle creditori illud lucrum si revera non solvit debitum animo ut lucretur creditor; aliqui creditor deberet illi gratis quod debitum solvat. ergo nec Deus prudenter censetur velle auxilium ut efficax in actu 1°. quod sciat futurum esse in actu primo.

140. Aprioni, quia scientia efficacis auxilij in ordine ad diversa motus comparatione voluntatis consentientis auxilio efficaci, perinde se habet in Deo ac si non esset; siquidem nec Deus moveatur ex illa scientia ad donandum auxilia efficacia, necdum existeret voluntate eorundem auxiliorum, quamvis per impossibile non existeret in Deo scientia efficacis eorum. Alioqui enim non esset illa scientia tantum concomitans, nay scientia quæ nullum influxum habet in voluntatem, non potest vocari illa. igitur nullo fundamento interpretativo Deus magis benevolus ac misericors sola accessione illius scientiæ. Ut si parens velit duobus filijs æqualia bona, ignorans tamen speciale emolumentum quod ex illo bono percipiet alter eorum; existente g. eadem voluntate accedat parenti via eius emolumenti mere concomitantis se habens, et quin ex ea moveatur ad concomitantiam prioris voluntatis, nec ei illius permaneat velens uni illud bonum potius quam alteri cæteris quo ad hoc voluntate desistat: nullatenus quidem censenda velle alteri maius bonum quam alteri, aut priorem voluntatem in. 4. instanti fuisse moraliter maiorem comparatione alterius quam in. 1°, aut maiorem gratiam debere uno quam altero. ergo similiter etc. 2tio Deus non potest interpretative amare peccatum, quia impossibile est Deo amor formalis peccati. Sed Deo etiam est impossibilis amor formalis efficacis antecedentis

auxilium ad actus meritorius et liberus; alioqui impossibile esset sui entia conditionata antecedens amoris prosequutionis auxilium abs: Lesione libertatis. ergo non potest intelligi Deus amare formaliter amore prosequutionis efficacis antecedentes auxilium quatenus constituit mains bonus praedestinatorius proprius.

Sectio. 4ª An sit necessarium ad praedestinationem imperium intellectus a iudicio distinctus?

111. Imperium intellectuale duplex agnoscit theologi aliud distinctus a iudicio et apprehensione cuius munus est post electionem voluntatis in pallere intentionalitè potentias exequentes ad usus, explicatas: his verbis fac hoc quod imperium non est iudicium, quia nihil affirmat aut negat, nec simplex apprehensio quia non est notitia simplex ordinata ad affirmandum aut negandum. est tamen cognitio, seu interna quaedam loquutio, quia intimata interius quod faciendum est exterius. respondens loquutioni imperantis externae. Quare falsò supponunt plures auctores et recentiores hoc imperium intellectus non esse cognitionem objecti, quia licet non sit simplicitè apprehendens nec iudicans, tamen est cognitio intimans et proponens objectum exequendum modo speciali cognitionis, qui respondet repraesentationi seu significationi vocis imperativi modi ut bene explicat Gran. in prax. trac. 5. d. 3. n°. 11.. Aliud imperium ponit theologi indistinctum a iudicio de quo deinceps nemus sect. 5. nunc enim tantum agimus de imperio a iudicio distincto.

Expenditur an sit in Deo imperium a iudicio distinctum?

112. Sententia affirmans communis est Thomistarum Capr. in 1. dist. 45. q. 1. ad. 5. Soto de iust. q. 1. Almai. Navarr. Albelda 1. p. d. 69. sect. 3. Nazar. Alvarez, et recentiores Sala 1. 1. tra 6.

d. y. Valentia t. x. d. y. q. lx. Gran. 1ª nº. 5. cui sanct S. Tho. mas l. x. q. lj. y y. q. 47. a. 8. 1. p. q. xx. a. 2. ad. 1. et q. 23. art. 4 docens in Deo præcipuum actum prudentiæ ac providentiæ circa ea quæ agenda. quibus adiunge lectionem. y. in lib. 1. perihen. ubi asserit ab oratione vocali imperativa ac deprecativa non significari conceptus unius est verum vel falsum, sed quemadmodum ordinem rationis ad hoc consequentes. et l. x. q. 83 a. 1. ad 3. ubi docet practicum apprehensio rem et discursum qui sunt actus intellectus speculativi dari in intellectu practico alios duos modos operandi scilicet orationem comparationem superiorum, et imperium comparationem inferiorum.

113. Probatur 1º ex illo gen. 1. fiat lux et facta est lux ubi significat imperium Dei nonquidem intimatum creaturis, sed sibi autem verbo intellectuali imputat Ata nasius in orat. contra idola paulo ante finem. S. Ambrosius lib y. exam. c. x. audi, inquit, verba Dei fiat dicit, audendi est nonas bimandi et S. Augustinus in psal. 148. ex illis verbis ipse dixit et facta sunt, colligit per verbum Dei facta esse omnia, quia nemo dicit, nemo mandat nisi verbo; idem q. illud Ioan. 1. omnia per Verbum Dei facta sunt Patres plures intelligunt dictum esse quia facta sunt per imperium Dei quod est Verbum divinum ut colligitur ex Augustino. 1. de Trinit. c. 1x. ergo datur in Deo imperium intellectuale ut datur verbum.

114. Ratione probatur, quia Deus intimat suam potentiam exequendi quæ facienda sunt quemadmodum creaturæ rationales. unde in psal. 102. dicit benedic anima mea domino et psal. 145. Lauda anima mea dominum. ubi S. Augustinus quis est, ait qui dicit anima mea domino an forte ipsa anima sibi dicit et quodam modo imperat. at hoc intimatio rei faciendæ non fit per apprehensionem ut constat, nec per iudicium, quia in his nihil affirmatur aut negatur. 3º per imperium distincta ab apprehensione et iudicio.

Secundo

Secundo, sunt plures alie cognitiones interne in nobis que non sunt apprehensio nec iudicium, ut oratio, suasio, et interrogatio. ergo ach̃s ex quibus potest esse cognitio imperatiua interna audendo et apprehendendo dicta. 3 quia intellectus diuinus dirigit et applicat immediate potentias et exequentes ut uoluntas diuina; at per scientiam simplicis intelligentie et mediam non applicat immediate sed media intentione et electione que est scientia cognitiua ergo applicat immediate penes ach̃s imperij. 4. denig: quia non est alius actus intellectus predestinationis preter imperium. hic enim non est scientia simplicis intelligentie nec conditionata cum utrag: possit esse absq: predestinatione, nec scientia uisionis, cum hec predestinationem supponat. ergo erit actus imperij.

115. Nihilominus opposita sententia probabilior est quam tuentur Molina in prima a. 1. et 2. d. 2. Suarez 1. met. d. 19. sect. 6. et 7. et lib. de praed.ne c. 16. et lib. 1. de legibus c. 5. Vazquez 1. p. d. 87. c. 3. et 1. 2. d. 49. c. 4. Fonseca tom. 3. met. lib. 9. c. 2. q. 6. sect. 2. Ruuius lib. 1. de praed.ne c. 1. Torres 2. 2. d. 99., Gilius de supernaali. d. 2. Henrice d. 22. n. 29, Azor tom. 1. lib. 2. c. 29. q. 2.

116. Probant Suarez, Henrice et recentiores cum aliis 1. quia Aristoteles 1. de perihermen. c. 1. docuit adaequatè actus intellectus in apprehensione et iudicium nullam faciens mentionem de actu imperij distincto. 2 quia intellectus est adaequatè cognoscitiuus, ut uoluntas est adaequatè uolitiua. ergo ut non est actus uoluntatis qui nouit uolitiuè, ita non est actus intellectus qui nouit cognitiuè. Sed parum efficaciter arguunt. Aristoteles enim in tractatu potest loquutus de actibus intellectus qui sunt necessarij ad sciendum, non autem de eis qui sunt necessarij ad operandum inter quos est imperium ultimum et proximum objectum. Rationi autem ad milli potest consequentia, quia imperium intellectuale ut docebamus nº 114. cognitio est et proprie objecti quamuis nouit apprehendens nec iudicans

obiectu, sed alio speciali modo videlicet imperatiuo proponens. quod enim cernimus in loquutione et significatione vocum externarum inuenire nil aliud aduertamus in eis et conceptibus interius representantibus ob iecta interius vel representant voces exteriores.

VV7. Igitur melius proba tur 1° auctoritate D. Thome 1.2.q.17.a.1 asserentis imperium intellectuale esse in mente quandam denuntiationem et intimationem quae moueat uoluntatem; denuntiatio enim interna enuntiatio est mentalis alq; idea iudicium. ergo imperium intellectuale non est aliud dicendum. Rex 2.2.q.83.a.1. ad 1. imperium rationis comparat imperio superioris ad inferiorem; imperium autem superioris ad inferiorem est enuntiatio intimatio affirmans uoluntatem superioris quae inferior obligata ad obsequendum illi. illa ratio; uocat hoc inuenire imperantis idem significant alq; uolo ego superior tuus ut hoc facias, aut hoc facere te deceat. eo enim ipso quod ratione sic affirmanti intimet superior suam uoluntatem inferiori ad huiusmodi inferior ad exequendum eius uoluntatem, quomodo pene omnes imperant pontifices et reges his uocibus uolumus ut hoc aut illud fiat. ergo actus intellectus cui habens imperium potest esse iudicium, et non est opus ut sit ab omni iudicio diuersum.

VV8. Quare cum D. Thomas alijs in locis imperium distinguit ab apprehensione et iudicio non est intelligendus ut uelit imperium nullatenus esse iudicium, sed tantum non esse ut cum; iudicium sui faciendo sed cum intimatione uoluntatis superioris aut quasi superioris ut fiat. Iudicium enim ut cum; dicit bene quod tantum enuntiat rem faciendam; imperium autem quod enuntiat rem faciendam cum uoluntate superioris aut quasi superioris. ut fiat; ideo q; non significatis uocibus iudicativi modi sed imperativi, quae praxim rei faciendae significant cum uoluntate loquentis ut fiat quo circa D. Thomas 1.2.q.17. cum obiecisset argumento 3°: imperium non esse actus rationis sed uoluntatis, quia ad imperium

Rationi sequitur operatio, ad iudicium autem de faciendas non sequitur operatio, respondet ad tertium dicendum quod ratio illa concludit quod imperium non sit actus rationis absolute sed cum quadam motione et intimatione ut dictum est. Ubi admittit argumento imperium esse iudicium rationis sed non qualecumq:, sed quod intimet priori voluntati de re faciendas alq: ideo moueat uirtute uoluntatis propriae potentias exequentes ad opus, ut in corpore declarauit. Sic etiam philosophi disinguunt rationem, secundum quam ab apprehensione et iudicio cognoscentes syllogice operatione intellectus, non quia ratiocinatio non sit iudicium, sed quia non est qualecumq: iudicium, sed illud ex aliis prioribus. quare merito Albel da dicendum esse declarat tandem d. 69. hoc imperium cum D. Thoma pro iudicium practicum operis faciendi, asserit sto nomine a P. Suarez desentire reuocante hoc iudicium imperium uocare. Hinc impugnatur 1º rationem imperium esse iudicium dis tinctum; quia iudicium practicum operis faciendi proponens uoluntati antecedenti operis faciendi (proponens uoluntati antecedenti) habet rationem imperij quam docet D. Thomas 1.2. q. 17. ut dicebamus n. 118. quia tale iudicium est intimatio uoluntatis de faciendo opere mouens potentias exequentes adopus iuxta efficaciam priori uoluntatis quod est formalitas imperium explicatum a D. Thoma et Thomistis. ergo ad rationem imperij sine fundamento ponitur actus intellectus a iudicio distinctus.

119. Dices 2º possibile quidem esse imperium indistinctum a iudicio quod explicatur oratione modi indicatiui: caterum non est impossibile aliud imperium a iudicio distinctum, quod explicatur oratione modi imperatiui fac hoc. Sed contra quia haec oratio modi imperatiui, ne quidem eamdem sensum habet affirmantes iudicij proprium ut dicebamus nº 118. nec aliter potest intelligi quomodo intimet acquiescat uoluntati superioris nisi affirmando illam esse modo obligante adopus faciendum; quare ubi mux ad illud explicandum uerbo modi imperatiui et non indicatiui; neq: Thomistae agnoscunt imperium a iudicio distinctum, nisi quia alio modo non

non potest intelligi imperium quod docuit D. Thomas. Atq potest vtre
ligi ut vidimus ergo vire fundamento asseritur tale imperium.
VZo. Dices 1° potest inducere opus
faciendum et decretes procedere de opere faciendo quem imperatur opus.
ergo imperium non est inducere etia. Sed contra quia etiam potest vtre
tur conficere oratione verbi imperativi fac hoc, quem imperat opus
faciendum, quia eodem verbo deprecamur superiorem et exhortamur amicum. Item quemadmodum oratio modi imperativi exprimit hoc vel illo
modo; hoc vel illo animo; aut apprehensione mentis, habet rationem im
perij, vel deprecationis, vel consilij; Ita inducere assentiendo potest eodem
modo sortiri rationem imperij aut deprecationis, aut alterius generis
de quo non nihil infra.
VZ1. Deinde hoc imperium non potest exercere suum
actum immediatos liberos nec necessarios. ergo repugnat. non potest in actiones
liberas quia determinaret earum libertatem, ut physica predeterminatio. non
potest in actiones necessarias, quia dominium et imperium non exercetur in
actionibus necessarijs sed liberis; aliquin imperium etiam concurreret in actio
nes brutorum, in motus primo primos voluntatis, et in amorem beatificum contra
sententiam Thomistarum. Dices imperium exercere suum actum immediatos li
beros non immediate sed mediate adequate efficaci libero exequo imperium
intellectus et actionem potentiae exequentis originem ducunt. Sed contra
quia hoc imperium supponit posse decretum efficax determinans actionem potentiae exequentis, quem fieri potest posse fieri actionem ita determinatam et
ligatam; hoc autem est contra ius proprium imperij cuius est determinare et
ligare sua potestate exteriorem potentiam exequentem aduersam partem potentiae
quae ad aliud iam est potentia exequens habeat ab exteriori id quod potentia
libera absoluta ab imperio superiori habet ab interiori, necalioqui po
test dominari imperium actionem ibi subiectae, ultra limites non dominationem
actionem ac non determinatas et necessarias ergo implicat hoc genus im
perij.

172. Deneq; quia imperium utpote cognitio rez
picit rationez formalez exqua moueat ad imperandum ut fac hoc q.
expediens tibi est, aut quia ego dominum inde habeo. comparatione autez
rationis formalis non potest imperium nominare iudicium utcunqz exem
plo alato; quomodo enim potest intellectus permanere sibi aut in ferionē fa
cultati conuenientiaz actionis imperatae absq; iudicio. ergo repugnat impe
rium omnino audicio destrahy.

173. Ideo imperium quod agnoscit S. Thomas
l. 7. q. 17 etalijs in locis decernem ego continere essentialiter duo alterum
in recto nempe iudicium de opere agendo; alterum in obliquo nempe decretum
eiusdem operis, quem iudicium sequitur ad recto est imperium, quia imperium
est intimatio operis faciendi et declaratio voluntatis superioris ita includit
in recto imperium iudicium. In obliquo uero includit decretum, quia impe
rium non mouet, sequitur loquimur cum S. Thoma, cum habeat determinandi
et allegandi potentias exequentes opus, quod conuenit actui rationis
ex decreto et efficacia voluntatis ut docet S. Thomas & etalijs in locis.
Vnde hoc exprimitur uocibus imperatiuis fac hoc nay utcunqz praeuie in
dicium exprimi uocibus indicatiuis faciendum est hoc attamen illi annecti
tur uoluntas mouens et ligans potentias exequentes exprimit alijs uo
cibus fac hoc.

174. Hinc cum non faciunt argumenta contraria ac impri
mis mens D. Thomae manifesta manet ex dictis n. 118. Ad terminos
sacrae Scripturae et Patrum respondetur quando imperium intellectu
ale iuuant nonnulli uirtutem imperium omnino a iudicio distinctum. de
inde sequentia imperantem Dei intelligi posse metaphorice de actuo
luntatis diuinae imperantis omnipotentiae creationem temporalem rerum. nec
quidquam probant, Patres illud imperium intelligere Verbum diuinum
procedens ab intellectu, quia nemo catholicus credendum non est Patres
propriè intelligere illud imperium de Verbo diuino quia illud dixit
Deus fiat lux etta non fuit proprium Patris aeterni decretum Verbum

diuinus sed commune tñ Trinitatis ita vtdicitò illa, etiaq Spiritui Sancto conueniat. ergo de Spiritu Sancto noneſt intelligenda dictiò propriè, ita illud impetus potest intelligi metaphoricè. Praterquas quod pro babiò vtas supponit expressionem verbi diuini esse excognitionem contingentis, quod maior et minor pars inficiatur vi rac. de Trinitate.

175. Ad primam rationem respondetur impetus internus experimur nonesse omninò audicio de tractu sed quod explicamus identificatur iudicio. aprioriè quidem propter hucus q; dicta. aposteriorì uero quia impetus Romitarus habet sibi annexus necessariò actualem usum et executionem potentiæ imperatæ. plenum. autem experimur hoc impetus internus alius; actualem usu et executionem potentiæ; sæpè enim imperamus animo ut diligat efficaciter Deus esse contineat etabjiciat, alias; iurbuby opera exerceat, quæ tamen executioni non mandat. Vnde cum P. Suarez a credideremus hunc locutionem internam quam experimur solum consistere incognitione qua intellectus apprehendit, hæc uocem dilige Deus, conuertere in Deum etta cum significatis earum nihil omninò de illis iudicando aut saltem efficaciter uolendo, cuius signum est cum locutionem tempora experimur expressum inidio mabe hispano aut latino, quod tantum scimus et non inabio.

176. Ad 2. respondetur similitudinem rationem et exhortationem mentalem nonesse actum intellectus audendo eio apprehensionem distinctum sed innexum esse iudicium manifestans alterum ut expectandum ut amico nonsolum rem sed debitam fiduciam animi inuidens, et inobligans esse uoluntatem animi internum sequo alibi. Ad 3. negatur 1° intellectus diuinus dirigere immediatè executionem externam operum omnipotentiæ sed mediante tantum uoluntate. deinde negatur de ratione immediatum esse imperium iudicio distinctum sed iudicio identificatum de quo sectè sequenti. Ad 4 respondetur præceptionem nonesse solum actum intellectus, sed actum intellectus cum actu uoluntatis simul ideoq; esse contingentem sequo dixamus dup. 2.

Expenditur an sit possibile sit imperium auditivo distinctus erit ad predestinationem necessarium.?

177. Pars affirmativa tenet Thomistæ et alij quos refulimus nº 117. excepto P. Salas qui cum alijs quos refert Fon.ca asserit hoc imperium esse quidem possibile non autem necessarium quos plenè recentiores sequuntur. At pars negantes tenet Societatis Doctores et alij quos refulimus nº 115. quibus ego libens acquiesco.

178. Primo quia nulla constat huius necessitatis ratio, ut debilia adversæ partis fundamenta facile monstrabunt. 2. quia sine hoc imperio possunt res ipsa conferri media efficacia ad salutem ergo non est necessarium ad prædestinationem. probatur antecedens sufficit in homine decretum efficax voluntatis aduersus quamcumque externam motum absq; imperio explicato intellectus ergo etiam in Deo. probatur antecedens in homine appetitus rationalis applicat potentias loco motiuas sine imperio fantasiæ medio inter motum externum et actus efficaces appetitus, ut applicet appetitus materialis in brutis. ergo etiam appetitus rationalis potest suis actibus efficacibus applicare easdem potentias absq; imperio intellectus medio inter decretum voluntatis et usum. probatur consequentia, quia tantus vigor est decretum efficax appetitus rationalis ad mouendum manum, quantus est imperium efficax appetitus irrationalis.

179. Dices 1. de cœmon esse quod motus imperatus ab appetitu rationali est liber non autem imperatus ab appetitu irrationali. Contra hoc tantum probat actus imperantes appetitus rationalis et irrationalis exigere cognitiones diuersas, non autem immediatè unus ipse et motus imperatus; nam motus imperatus tam necessarius est post decretum efficax voluntatis, quam post impetum appetitus materialis. ergo post decretum efficax voluntatis non est necessaria cognitio determinans potius quam post impetum appetitus materialis.

130.

Dicgo 1°. motus hominis et cuiuscuis creaturæ rationalis fieri secundum artem, nonitas motus Leonis. Sed contra 1°. quia plures motus humani etiam imperati voluntate fiunt secundum naturam et non secundum artem. 2° quia possunt fieri secundum artem absq; imperio audicio distincto; nam ars habet plura indicia practica distantia hoc uel illo modo faciendum motus. ergo ubi motus fiat secundum hoc iudicium fiet secundum artem quum fiat exim perio audicio distincto.

131. 3 probatur quia hoc imperium non est necessarium ad omnes actus ergo ad nullum necessarium est. antecedens datur a Thomistis cum quibus disputamus arcendibus cum D. Thoma 1.2. q. 17. a. 1. imperium intellectuale supponere actu voluntatis in cuius ui et efficacia moueat potentias exequentes adoperandum quia nec uoluntas est primum mouens primum q: determinans et non intellectus; alio quin enim intellectus actibus voluntatis libertatem formalem et immediatam administraret. probatur consequentia quia sine uoluntate nullo procedente imperio potest se determinare ad intentionem finis et electionem mediorum ut admittunt Thomistæ. ergo etiam poterit nullo procedente imperio intellectuali se determinare actu voluntatem exequentem et uirtualiter aduertant necessarium imperium. probatur consequentia quia in meas sententia uires actiuas et uoluntatem exequentem potest esse indifferentia actualem tale intendentibus ut ostendimus d. 1. sect. 3.

132. Probatur præterea eadem consequentia duplici paritate. 1° quia intentio finis percipiat immediate absq; inducente imperium intellectuale mouet Deus ex parte subiecti ad electionem medij particularis. ergo similiter electio efficax medij particularis potest recipiat immediate nullo interiecto imperio intellectuali mouente Deum ad uoluntatem exequentem et uirtualiter, quia electio medij particularis archius connectitur cum uoluntate exequenti et uirtualiter talis medij, quam intentio cum electione medij particularis, sed indeterminate.

electõ autẽ efficax medij particularis connectitur determinatè cum uoluntate exequente eius huius medij. ergo electiõ particularis habet tantam efficaciã mouendi uoluntatem exequentem, quantam intentio ad electionem, quia efficacia mouendi unius actus ad alium consistit in connexione unius cum alio acproinde electio particularis huius medij habet uim efficacem mouendi percipsam immediatè independenter ab imperio sicut intentio. Secunda quia inuentio aduersariorum electio efficax huius medij particularis determinat immediatè diuinam uoluntatem ad hoc ut imperet uoluntatem exequentem eius huius medij. ergo ea̅ poterit determinare immediatè diuinam uoluntatem aduersus. probatur consequentia quia actui uoluntatis determinanti aliquem subordinatus ipsa uoluntas ac intellectus praesentim cum inuentione ad executionem imperium intellectuale totam uim et efficaciam determinandi ac mouendi habeat participatiuè ab actu efficaci uoluntatis. ergo ipsa met electio poterit per se immediatè determinare uoluntatem diuinam ad eligendum exequentem eius mediorum.

133. Obiiciunt 1º aduersarij illud gen. 1. fiat lux et facta est lux. cui respondeo 1. ato id arguat fuisse effectum imperium intellectuale in Deo, non tamen arguere fuisse necessarium. 2 non arguere imperium intellectuale iudicio diuino. 3 nec arguere imperium intellectuale sed uoluntarium, quia dictum meo loco metaphoricè accipiendus est ut uidimus.

134. Obiiciunt 2. ut Deus consequatur finem requiritur ordinatio efficax mediorum ab vltimo actus imperij est ordinatio efficax mediorum ergo requiritur actus imperij. probatur minor quia ordinare est proprium munus intellectus et rationis. Deinde efficaces esse nullius actus intellectus competit nisi imperio, alij enim efficaces non sunt ut facta inductione constabit. ergo soli imperio intellectus competit esse ordinationem efficacem mediorum. Respondeo facile duplicem esse ordinationem mediorum, aliam propriam

intellectus, alias voluntatis propriae. Intellectus ordinat media dis ponendo suo dictamine illa proxima ex remotis et prius exequenda cum exequendis pertinens; Voluntas ordinat referendo illa et exequendo in finem ultimum. Quamvis igitur ad consequendum finem necessaria sit utraq; ordinatio. Certum ordinatio intellectus non sit adeo necessaria ad efficax, ut non possit componi cum causalitate effectus. qua re arcentur a Thomistis imperium intellectuale, quia tota efficacia ordinationis intellectualis pendet a voluntate quae libera tempore valet quidem ad exequendum, et non exequendum effectum. quare sufficit in deo ordinem practicum dictans aut hoc aut illa media esse exequtioni mandanda et hoc prius illa autem posterius. hoc enim ipso media recte ordine disponuntur ab intellectus, siue ordinantur.

135. Vrgebis iudicium dictans media quae eligenda sunt in fine, non determinat aliquod medi um in particulari ergo post electionem voluntatis necessarium est actus intellectus intimans in particulari medium quod exequendum est per istum. nam licet electio possit ferri in media in communi, tamen usus non potest ni si in unico medium in particulari. at hoc medium in particulari intimari debet per intellectum ad usum, ut media in communi ad electionem. ergo post electionem necessarius est actus imperii intellectualis intimans medium in particulari ad usum voluntatis. Respondeo. 1. hoc argumentum non habere uim quando finis obtinendus est praesumitur tantum medium; ibi nec quando finis indifferens adplura media intenditur actu intentionis per medium determinatum. 2. possemus voluntatis procedere ad exequtionem rei singularis medii ex solius quod voluntas explurimis mediis sibi pro prio determinauit per electionem hoc singulare medium, nam ut electio determinat hoc singulare medium absq; imperio aut iudicio intellectus determinante, cum non posset usus exequi singulare medium absq; im perio intellectus determinantis ex determinandi electione. 3 actus in tellectus determinantis voluntatis aduersus singularis medii potest esse

iudicij et non imperij auctoritas disputandus. Sequitur nunc disputamus.

136. Obijciunt 3. sequi
tur ergo non imperium sed actus prudentiæ, sed imperium est actus prudentiæ. ergo sequi
tur imperium. Respondeo non esse necessarium adoperandum omnes
actus prudentiæ sed eos tantum qui necessarius ad electionem singularem
rum medium. hic autem actus non est imperium auctoritas disputandus ubi
in sententia aduersarium

Sectio 5ª An sit necessarium ad prædestinationem imperium indistinctum a iudicio?

137. Non uno modo positis atheologis imperium indistinctum auctoritas nece
sarium ad prædestinationem. Prima sententia est eorum qui hoc imperium
ad prædestinationem necessarium imo et prædestinationis constitutiuum asse
runt esse iudicium liberum, quo intellectus diuinus post interuentum suum
et actu electionem mediorum dictat media quæ eligenda sunt in fine.
quam sequitur Durandus in 1. d. 41. q. 1. Ricardus, Alensis 4p.
q. 28. mem. 1. a. 2. Albertus 1. p. q. 63. mem. 1. Secunda
sententia eorum qui eum modo imperium ponunt esse iudicium quod post
electionem mediorum intimat potentiæ executiuæ media singularia
quæ executioni mandanda sunt, quam sequuntur recentiores cum
Fonseca lib. 4. met. c. 2. q. 7. s. 3. et Alcalda 1. p. d. 69. n. 42.
Tertia eorum qui hoc imperium constituunt in iudicio reflexo quo intel
lectus diuinus approbat siue intimat interuentum, et electionem voluntatis
esse existentem, ea q. interuentus approbatione mouet ad electionem medio
rum et approbatione electionis ad eorum executionem. Ita Suarez
lib. 1. de prud. c. 16. annum. 11

138. Asserto 1. contra primam sententiam
non esse necessarium ad prædestinationem iudicium practicum de media eligendis

subsequens intentionem finis. Probatur nam quidquid sit an existat in Deo tale iudicium liberum de mediis eligendis subsequens intentionem finis, negare tamen non potest ante intentionem efficacem finis praeordinare Deum per scientiam simplicis intelligentiae finem salutis ut possibilem, et per scientiam conditionatam non decerne media efficacia ad illum consequendum. at ut Deus procedat post intentionem salutis aeternae ad electionem mediorum sufficit notitia mediorum antecedens intentionem finis. ergo necessarium non est aliud iudicium subsequens intentionem. maior constat ex dicti. 2. et 3. nam si Deus intenderet finem ab aeterno praenotione mediorum temere illum intenderet exponens periculo frustrandi suam intentionem. minor probatur quia iudicium illud antecedens intentionem finis proponit voluntati, quid sufficit, et proponit iudicium subsequens ad movendum electionem mediorum. nam quod movet voluntatem intendentem finem ad electionem mediorum est utilitas et efficacia eorum: illud autem iudicium proponit utilitatem et efficaciam mediorum. ergo sufficit ad movendum electionem mediorum.

139. Dices illud iudicium antecedens non proponere media modo practico qui necessarium est ad electionem mediorum. Sed contra iudicium antecedens intentionem finis proponit possibilitatem finis modo practico sufficienti ad intentionem finis ut patet ex dictis Durandus quia proponit modo quo potest voluntas intentionem efficaci procedere ad praxim seu executionem finis; sed iudicium de utilitate et efficacia mediorum antecedens intentionem finis proponit media modo quo potest voluntas electione efficaci procedere ad praxim seu executionem mediorum; eam dem enim vim habet iudicium de utilitate et efficacia mediorum comparatione electionis, quam habet iudicium de possibilitate et honestate finis comparatione intentionis. ergo illud iudicium proponit media modo practico.

140. Dices 1. ad electionem mediorum opus esse iudicium practicum prudentiae quod semper versatur circa obiecta et circumstantias contingentes: iudicium autem antecedens intentionis

nonesse desobjecto et circumstantijs contingentibus, alias ideo opus esset iudicio
ut subsequens intentionem contingentes finis dictaret eligenda media ex
hoc praecedentis intentionis. Sed contra quia ethas intentio finis dirigitur a iudicio practico prudentiae, tamen hoc iudicium dirigens intentionem
non fundatur in aliquo actu divino aut objecto creato contingenti, pono
enim fuisse primum actum liberum voluntatis divinae. ergo ethas potest di
rigere iudicium prudentiae electionem mediorum quem subsequatur intentionem
finis. Ratio est quia prudentia non solum dictat objecta contingentia
absolute sed ethas sub conditione, quia non solum dictat nunc quando
haec vel illas concurrunt vel non concurrunt expedire intendere hunc
vel illum finem, eligere haec vel illas media, Sed ethas antecedenter ad
circumstantias absolute existentes dictat, si haec vel illas concurrant
vel non concurrant expedire haec aut illa intendere et eligere. hoc
autem iudicium quasi conditionatum potest antecedere intentionem contingen
tem finis, ut perficeat advientias simplicis intelligentiae, siquidem ha
bet pro objecto veritatem necessariam.

VAV. Ad tertio .x. contra secundum ter
tium non esse necessarium ad praedestinationem iudicium subsequens electionem
dictans existentionem mediorum singularium. Probatur quia hoc iu
dicium nec est necessarium in Deo ad voluntatem internam existentem, nec
immediate ad existentionem ipsam externam. ergo post electionem talem iu
dicium sum tranem est. non esse necessarium ad voluntatem existentem pro
batur .1. quia ut videtur .d.2. potest voluntas intendens esse eadem cum
voluntate existenti. Sed ad voluntatem intendentem non est necessa
rium iudicium ergo nec ad habendum voluntatem existentem. Secundo
quia ethe voluntas existens ut distincta a voluntate intendenti, iudi
cium tamen antecedens electionem mediorum proponit quodquid sufficit
et potest proponere iudicium subsequens ad appetendum existentionem
mediorum per voluntatem existentem; quemadmodum iudicium antece
dens intentionem proponit quodquid sufficit ad appetendum media per

electionem ut uidimus nº ergo superfluit iudicium subsequens electio nem ad uoluntatem exequentem.

142. Nonum necessarium immediate ad esse quationem ipsum probatur. Aparitate appetitus materialis qui appetens efficaciter cibum applicat potentiam exequentem ad operandum quia indi uiduata cognitio medii inter actum appetendi et actionem potentiam exequen tis. ergo similiter potest appetitus rationalis appetens efficaciter esse quationem medium determinare potentiam exequentem absq; iudicio inter medio. hac consequentia probatur ex dictis nº. probatur 2. quia in telligente cognoscente congruitatem medium singulorum et uoluntate appe tente efficaciter esse cutionem eorum intelligibile potentia exequens sufficienter determinata ad operandum absq; iudicio inter medio. ergo superfluit iudicium intermedium. antecedens probatur quia quod exterminis apparet sibi probabile probatur duplici illa paritate qua nº. rejecimus im perium inter medium a iudicio dictandi, altera desumpta ex intentione determinante immediate electionem, altera ex electione determinante im mediate imperium intellectus.

143. Objiciunt secundum potentia exequen tia quæ indiget directione intellectus non solum mediate quatenus indiget applicatione uoluntatis sed etiam immediate ratione sui ut opus sine errore procedat, adhuc ut per impossibile non applicaretur uoluntas ad operandum, adhuc indigeret directione intellectus ne in aliquem errorem declinaret potentia: ad eum modum quo pictor uolens delineare imaginem adhuc translata uoluntate pingendi indiget cognitione actus ad pingendum sine errore. ergo similiter quæ indiget cognitione practica operis immediate ratione executionis independenter a uoluntate fa ciendi opus. In primis hoc argumentum non probat necessarium esse iudi cium practicum subsequens electionem; sed tantum necessarium esse immediate iudicium, siue sit iudicium simplicis intelligentiæ antecedens electionem, siue aliud subsequens. Secundo antecedens est falsum quoniam intellectus

non influit immediatè in opus exterius sed tantùm mediate applicando voluntatis. ac proinde ipsa impossibile potentia exequens Dei non indigeret applicatione voluntatis, nec indigeret directione intellectus: neq. exemplum quidquam probat; nam cessante voluntate pingendi implicat pictorem indigere cognitione artis ad pingendum ut implicat perseverare pingendo. potentia enim loco motiua non applicata ad motum nec perseverat in illo sine imperio voluntatis.

144. Vrgebis. cum aequali voluntate pingendi procedit imago inaequalis ab vno aequali cognitione artis; procedit enim perfecta a perito et imperfecta a non perito. ergo cognitio artis habet influxum immediatum in opus exterius. nego antecedens quia licet voluntas intendens imperito et non perito artis sit aequalis, tamen voluntas exequens inaequalis est. Imperitus enim qui non est exequutus rectos motus penicilli quos exequutus est peritus planè non voluit eos exequi ob defectum artis, quia eorum voluntatem dirigere erat, nam si noluisset nouisset eos et exequutus esset ut peritus.

145. Altero. 3. contra tertiam sententiam non esse necessarium ad praedestinationem iudicium proponens intentionem et electionem. Probatur ut voluntas efficaciter intendat finem sufficit cognitio honestatis et conseguibilitatis finis alterius; alterius iudicium seu imperium proponentis alteri actum voluntatis. ergo etiam ut voluntas supponatur efficaciter intentionem finis eligat media necessaria ad illum quae non est cognitione reflectente supra intentionem, sed sufficit cognitio antecedens congruitatis mediorum. Consequentia videtur bona nam ea ratione videtur sufficiens ad intentionem cognitio honestatis finis, quia intentio fertur solum in honestatem finis et non in actum, sed etiam electio fertur solum in congruitatem mediorum et non in intentionem finis. ergo sola cognitio congruitatis mediorum esset sufficiens ad electionem alterius; cognitione reflexa intentionis. Eodem modo probatur supposita electione non esse necessariam cognitionem reflexam ipsius ut potentia exequens mandet executionem

mediuy electy. Confirmatur appetitus materialis sine reflexa cognitione determinati potentias externas ad operandum. ergo etiam actus voluntatis potest eandem determinare sine reflexa cognitione; quoniam tanta efficacia habet actus voluntatis, quanta appetitus materialis in actiones externas. Sequela patet. Confirmatur 2. cognitio movet ad amorem, et premissa formalis concludit absq: cognitione reflexa. ergo etiam intentio ad electionem, et electio ad executionem. patet consequentia, quia tanta vim habet intentio ad electionem et electio in executionem, quanta cognitio in amorem et premissa in conclusionem. Confirmatur 3. sica cognitio reflexa non est necessaria ad operandum semper ac operamur experiremur intentionem et electionem, experientia enim intentionis et electionis est cognitio reflexa cuius actus. atqui experimur nos esse actu semper ac operamur utpote experimento constat. ergo non est necessaria ad operandum ea cognitio reflexa.

146. Nec obstat ideireo eam cognitionem reflexam non esse necessariam ut sit simpliciter operatio, sed ut sit propter finem, nempe quia fere semper operamur propter finem absq: experientia interna nostra intentionis et electionis, absq; deo etiam absq: cognitione reflexa. nempe quia ut electio interna et operatio externa sint propter finem, sufficit quod voluntas ex praemissione congruitatis mediorum et intentione efficaci finis eligat media et exequatur; eo enim ipso electio et executio mediorum erit gratia finis. at hoc potest voluntas absq: reflexa cognitione ut constat ex argumentis superioribus. ergo electio et executio mediorum potest esse propter finem absq: cognitione reflexa.

147. Obijciunt doct: recentiores in favorem P. Suarez 1. quia Deus non executit omnia quae cognovit sed aliqua tantum, et ea non omnibus modis quibus fieri possunt, sed quibusdam modis tantum. ergo divina cognitio practica rei faciendae oportet esse determinata ad dirigendum hoc opus et non aliud, et ut hoc

modo

modo fiat et non illo. at nihil est quo diuina cognitio intrinsece et formaliter in ratione cognitionis determinetur ad talem directionem, nisi iudicium asserens Deum efficaciter velle hoc opus et non illud, hoc modo fieri et non illo. ergo hoc iudicium erit necessarium ad executionem operis sed facile respondetur diuinam cognitionem practicam determinari ad actualem directionem huius operis et modi et non illius ex decreto pie voluntatis diuinae; quemadmodum cognitio diuina proponens varios fines quibus possunt conducere creaturae, determinatur ad hunc finem potius quam illum ex solo beneplacito suae voluntatis intendentis hunc finem potius quam illum. nec probo iudicium asserens Deum velle hoc obiectum vocare practicum quia nulla cognitio est practica nisi comparatione sui obiecti, talem autem iudicium non potest esse practicum comparatione sui obiecti, quia illud ens supponit existens, arg: ideo practice decretum Dei asserens debet opus agendum ut sit practicum.

148. Ideo obiciunt 2. operis executionem posse requirere vtagens intellectuale scilicet quid agendum sit et quid non agendum, alias executio operis solum procederet a Deo scente hoc et illud fieri posse et ignorante se facere illud opus et non illud; qui modus operandi indignus est Deo. at solum iudicium subsequens electionem determinatam potest asserere quid agendum sit et quid non agendum. ergo requiritur tale iudicium. Confirmatur quia cognitio debet esse regula fixa ac determinata operis faciendi quae non care sed animaduertere possit agat executioni metas quas externum opus praeterire non potest, aliquin Deus non operaretur cum plena directione operationis sui futurae, tum quia cognitio dirigens non esset cognitio rei faciendae sed facibilis, tum quia tandem asseueret quid faciendum, non autem quid mittendum ergo etta.

149. Respondeo dupliciter esse in Deo cognitionem asserentem aeternum quod agendum est, et quod non est agendum; alias practicam antecedentem opus futurum, alias speculatiuam supponentem

opus futurum. cognitio quidem speculativa ascendit absolute quod agendum est in tempore et quod nonest agendum, ceteroquin rendiret opus agendum; cognitio autem practica nonasceret quod agendum et nonagendum est absolute sed tantum sub conditione decreti divini hoc est si Deo placuerit hoc expedire et exequtioni mandari et non mandari illud, et etiam si placuerit erit expediens illud mandari, quamvis hoc exequtioni non mandetur. cognitio enim nonest practica dirigendo immediate opus faciendum sed mediante voluntate quam inducit. atque ita deus sit speculative quid agendum sit et nonsit absolute, practice autem quid agendum et nonagendum sit sub conditione decreti divini, necalia scientia practica necessaria est utsit regula perfectissima operis faciendi, quia hac cognitio praescribit opus faciendum et modum determinatum ipsius dependenter adeundo divina voluntatis aquo perdet omnis executio cuiusq: directionis perfectissima. Unde patet ad confirmationem.

150. At rogabit quis; an eius modi iudicium practicum ante decretum Dei et practice opus absolute agendum sit possibile? et utile? Assero 1°: id esse impossibile comparatione actionis temporis quia impossibile est in Deo comparatione actionis temporis decretum absolutum et efficax quale prae requirit tale iudicium.

151. Assero 2°. etiam esse impossibile comparatione actionis honestae independenter a scientia conditionata seu antecedente ad illam; quia alias tale iudicium practice antecedens actionem honestam tolleret eius libertatem, ut tolleret decretum efficax independens a scientia conditionata; quod probatum ante scientiam conditionatam est impossibile ut videbimus infra. Unde alio argumento probatur speciali contra P. Granada. et recentiores non esse necessarium ad praedestinationem meritorum hoc iudicium practicum nec imperium aiudicio dictandi; quia non est necessarium ad merita praedestinati decretum efficax illorum ut infra ostendemus.

at ad hoc iudiciũ, et imperiũ præexigiũr decretũ efficax: ergo adme xitã prædestinati nonest necessariũ hoc iudiciũ practicũ, neq; imperiũ aũdiẽtiã distinctũ. Assero 3. chiã post scientiã conditionatã esse impossibile tale iudiciũ, nisi subsequatur additum aliud decretũ operis faciendi distinctũ ab eo quod iudiciũ supponit; quia aliõ modo nonpotest iudiciũ esse practicũ nec dirigere operis externi. Quare cũ absolutè sit possibile ut fiat opus externum duplici decreto exequenti Dei, chiã esset absolutè possibile tale iudiciũ, a quo non sequens chiã utile ut tali modo speciali fiat.

Sectio. 6. An? et quo pacto sit necessaria ad prædestinationẽ scientia speculatiua Dei?

157. De scientiã uisionis practica seu imperante diximus in superioribus. Nunc tandẽ de speculatiua disputamus, quæ est in triplici differentiã, alia quæ intuetur existens subjectũ prædestinatũ, alia quæ intuetur media, alia quæ intuetur finem gloriæ.

153. Ac in primis certum est scientiã intuitiuam gloriæ nullo pacto ad prædestinationẽ pertinere; nam cũ supponat ultimum effectũ prædestinationis necesse est ut chiã supponat integram et completam prædestinationẽ. Deinde certum est scientiã intuitiuam mediorũ non posse antecedere adæquatã rationẽ prædestinationis, quia nullum est medium prædestinationis quod non ducat ortum ex ipsa prædestinatione. ergo nulla est scientia intuitiua medij quæ antecedat totã prædestinationẽ. Præterea certum est scientiã intuitiuam meritorũ necessariã esse ad prædestinationẽ gloriæ ut coronæ, quia non potest conferri gloria ut corona quin præuideantur merita existentia.

154. Difficultas igitur est an hæc scientia intuitiua meritorũ ac mediorũ sit necessaria et

intercedat in prædestinatione tanquam pars constitutiua prædestinationis. Sunt enim plures qui negant, tum quia hæc scientia non erit practica, tum quia hæc scientia supponit totam prædestinationem cum supponat omnes effectus illius. quod si aliquando scientia intuitiua unius effectus antecedit volationem alterius solum antecedit in executione, non autem in intentione qua prædestinatione constituit. ergo semper relinquitur scientiam intuitiuam mediorum prædestinationis supponere totam prædestinationem.

Verum hæ rationes non concludunt. Prima quidem quia scientia speculatiua potest constituere prædestinationem ubi potest conducere ad præparationem mediorum, et collationem gloriæ, quia ex præuisione unius meriti præparatur auxilium ad aliud, et ex præuisione omnium meritorum confertur corona gloriæ ergo etc. Confirmatur quia in probabilissima sententia requirit probatio constituitur talis inadæquate ex iudicio diuino asserente requiri dignum esse pœna post præuisa demerita ipsius. hoc autem iudicium est intuitiuum et speculatiuum dignitatis pœnæ. ergo similiter iudicium intuitiuum et speculatiuum dignitatis præmij potest constituere prædestinationem. Præterea non concludit secunda ratio, quia nec scientia intuitiua unius meriti, nec scientia omnium meritorum supponit existentes omnes effectus prædestinationis, nam ex præuisione unius meriti confertur auxilium ad aliud, et ex præuisione omnium tributa gloria, quæ etiam est effectus prædestinationis et positiuus. nec euadit difficultatem peruersa tota intendendo antecedenter omnium præuisionem meritorum; tum quia hæc intentio antecedens præuisionem omnium meritorum necessaria non est ad prædestinationem etiam ergo illa potuit esse prædestinatio ut decernens dispensi sequendi; tum quia adhuc voluntas exequens potentiam ea intentione potest integrare prædestinationem, cui ita abstento præparatiua et collatiua mediorum efficacium quibus certissime liberandus quicumque liberandus, atq: ideo etiam præuio meritorum motum ad voluntatem exequentem potest integrare prædestinationem.

456. Propterea affirmant alij hanc scientiam visionis pertinere ad praedestinationem tanquam partem essentialem ipsius, quia effectus praedestinationis sunt multò connexi, et proximè uniti motui voluntatis alterius, ut proximè constitutionis ad largitionem gratiæ iustificantis, et proximè gratiæ iustificantis ad abundantem collationem auxiliorum quibus iustus meretur donum perseverantiæ, et tandem proximè perseverantiæ ad voluntatem collationis gloriæ. ergo hæc scientia inhæsiua erit pars constituens praedestinationis, quia ideo solum scientia simplicis intelligentiæ et conditionata pertinent ad praedestinationem tanquam partes, quia conducunt ad voluntatem conferendi media efficacia ad gloriam excitando et mouendo Deum ad illam. at scientia inhæsiua conducit etiam ad voluntatem conferendi gratiam et gloriam excitando Deum ad illam. ergo etiam erit pars constituens praedestinationis.

457. Hæc sententia denuo potius quam dicere inuenio dicitur, quia ibene considerando nulla earum negat re quam alia affirmat licet utraq; diuersis uocibus utatur. Ineatenus de scientione accendendum excitamo, cum praedestinationis negotium conficiat per praefinitionem efficacem meritorum et gloriæ antecedentem omnem praeuisionem meritorum; hanc praeuisionem scientiæ uisionis nonesse partem essentialem praedestinationis, sed tantum integralem; cum autem negotium praedestinationis peragatur absq; praefinitione efficaci meritorum et gloriæ antecedenti praeuisione meritorum et mediorum; hanc praeuisionem mediorum posse ingredi constitutionem essentialem praedestinationis; et quidem scientiam uisionis non pertinere ad essentialem constitutionem praedestinationis, tantè illam praefinientem meritum et gloriam. Probatur quia scientia uisionis ineo euentu supponit essentialem constitutionem praedestinationis. ergo non pertinet ad illam. probatur antecedens. praedestinatio constituitur essentialiter ijs actibus, quibus constituunt primariò diuinam prouidentiæ efficacis saluandorum propriè, quæ est essentialis praedestinationis; concepti enim essentialis et primarius ideo sunt. sed tantùm scientiam uisionis ineo euentu sunt actus qui constituunt praedestinationem proxim.an

efficaces saluandorum propriæ. ergo ineo euentu supponit scientiã uisionis euentualis et primariæ constitutiuæ prædestinationis. probatur minor q.ª antescientiæ uisionis sunt scientiæ simplicis intelligentiæ, et conditionata, et profinitio efficax meritorum et gloriæ. at penitus adeo constituta sufficienti prædestinatio prouidentiã efficax et saluandorum propria dispicta aprouidentiã communi antequam intelligatur scientiã uisionis ut facile considerandi constabit. ergo ante scientiã uisionis intelligun tur ineo euentu adeo qui constituant prædestinationem prouidentiam efficaces saluandorum propriæ.

458. Nihilominus ineo euentu pertinere scientiã uisionis ad integritatem prædestinationis probatur, quia per scientiã uisionis meritorum et uoluntates exequentes medium et finis subiectum tas ad illas completa prædestinatio. ergo scientiã uisionis pertinet ad complementum et integritatem prædestinationis. probatur antecedens quia ordo et collectio actuum intellectus et uoluntatis diuinæ qui conducunt ad perducendum efficaciter hominem ad gloriam constituit integrã et completã prædestinationem. at ordo et collectio iste actuum completæ et integratæ ut ineo per scientiã uisionis meritorum ac mediorum et uoluntatis exequentis subiectas ad illas. ergo per eas completa prædestinatio.

459. At scientiã uisionis pertinere ad essentialem constitutionem prædestinationis ut non præscientiæ efficacitatem meritæ et gloriæ ante illas probatur quia ineo euentu non intelligitur præmanens constitutiua prouidentiæ efficacis saluandorum propriæ ante scientiã uisionis nec independentia ab illa. ergo nec constitutiua essentialis prædestinationis. probatur antecedens ineo euentu non intelligitur prouidentiã efficacis saluandorum propriæ donec intelligatur collectio actuum uoluntatis quibus homini conferatur gratia iustificans donum perseuerantiæ et gloriæ, at hæc collectio non intelligitur ineo euentu ante scientiã uisionis et independentem ab illa, quia ineo euentu intentio gratiæ, perseuerantiæ, et gloriæ subsequitur ex dicta scientia

cardey sciençhas, quas subsequitur executio: Ponimus enim Deus non solet exequi sed ehas nulle gratias inpfficantes dependentes a conditione et donis perseverantie dependentes a gratia inpfficante et gloria ag dependentes a perseverantia premissa ergo ista series actuum intellectus necessario sciençhas visionis.

165. Nec obest si dicas cum P. Herice d. 22. n. 64. intercedere sciençhas visionis solet tanquam conditionem actuum voluntatis divine elargientis gratias et glorias, quia potest intercedere sciençhia visionis tanquam conditio cognitus actuum et simultanque pars constituens predestinationis, ut sciençhia simplicis intelligentie et conditionata sunt quidem conditio comparatione actuum voluntatis divine respectu constituentis comparationem predestinationis. Dicas hasce entias non supponere predestinationem sui objecti ut supponit sciençhia visionis. Sed quid inde? Hoc enim tantum probat non determinare aliquam destinationem et executionem singularem sui objecti non autem ad predestinationem et executionem universam totius ordinis predestinationis, si quidem determinat ad predestinationem et executionem alterius objecti et medii contenti in serie predestinationis et pendentis ab ea sciençhia; quod sufficit ut ingrediatur sciençhia visionis unius medii predestinationis et electionem actuum qui predestinationem constituunt.

166. Tandem relinquitur difficultas de sciençhia intuitiva subjecti predestinati. Dicunt 1m. aliqui necessaria esse ad predestinationem, quia Deus non potest conferre gratias nec gloriam subjecto quod non intuetur et videt. Deinde aliqui ait sciençhia non esse partem essentialem predestinationis sed tantum integralem scilicet illam profinitatis homo efficaciter ad meritum et gloriam. Sicuti post ea sciençhia profinitatis post ea sciençhia potentie ea intellectus partes essentiales predestinationis necessarie. Hoc probantur de sciençhia intuitiva subjecti predestinati eodem modo quo supra probavimus de sciençhia intuitiva mediorum predestinationis. nunquam profinitio gratie

et gloriâ fiat ante uel post meritum, in hac materia subjecta praedestinatis non est huius loci explanare, sed sequentis disputationis.

Disputatio 4.ª

Quaenam intentio gloriae sit possibilis, et necessaria ad praedestinationem?

Cum praedestinatio caleycat essentialiter actibus intellectus et voluntatis ut ostendimus disp. 2. sect. 3. et uiderimus iam actus intellectus necessarios ad praedestinationem, examinandum nunc est quinam actus voluntatis ad praedestinationem necessarij. Cum autem inter actus voluntatis per orientes ad providentiam primus actus sit intentio finis, ideo primum de intentione gloriae disseremus in hac disp.ne et sequenti, disserendum postea de prosecutione meritorum ac mediorum.

Sectio 1.ª Referuntur uaria theologorum placita de uoluntate intendente praedestinatis gloriam.

1. Nota 1. hic disputari de uoluntate intendente gloriam ante merita non autem post merita. Nota 2. omnes theologos admittere aliquam intentionem antecedentem gloriae praedestinatorum siue formalem siue uirtualem, efficacem siue ineffacem, propriam aut communem quia nulla est providentia quae non operetur in ordine ad consequendum aliquem finem, finis autem medium praedestinationis consequendus est gloria. Nota 3. non uocari in examen intentionem gloriae possibilem potentiae absolutae Dei, sed eam tantum quae possibilis est iuxta providentiam ordinatam praedestinatorum quam certam habemus ex fide, qua credimus esse possibile ut cum Lege consequendi salutem liberè et obtinendi gloriam ut coronam.

meritorum et alij huius modi quæ certa sunt apud catholicos, quæ
ré auctorum placita ferè eadem sunt de excellentia accidentalitate in
terminis gloriæ, quâ tamen ea tot sunt tam q. uaria ut penè omnes
omnium modos vigillatim referre obruendis ingenijs potius quam ue
ritati explicandæ fore opportunum credamus, ideo satius erit omnium
placita ad paucas quasdam ac supremas capita reducere.

1 Igitur Prima sententia asserit impossibile esse in Deo voluntatem aliquam formalem salutis
antecedentem meritum prædestinati ideo q. intentione salutis prædestinatorum tantum tantum fuisse virtualem contentam in uoluntate medioruum efficacis
q. ita expressè Bartius Ugolinus in diss. quodlib q. 6. c.
14. adducens pro hac sententia Bonaventuram, Scotum, Caiet. Va
lentiam, Aliosq quos luce meridiana clarius est docere opportunum
fabit si legantur ubi referendi sunt infra.

3 Secunda sententia docet po
ssibile quidem esse intentionem formalem gloriæ ante meritum, at non effi
cacem sed tantum ineffacem. ita excellentissimus Guillelmus de Rubione
Argent. Gabriel, Mag. Okam, et Cathex. relati à P. Henrico
d. 43. n°. 24. quos ipse sequitur ac q. ex recentioribus P. Vas
quez 1. p. d. 89 et 3. p. d 43. c. 6. Franciscus Turrianus inoppus.
Sedecim prædestinati, Lessius disp. de Deo et c. 2. referens plures, Becca
nus in 1 p. c. 24. q. 4, Monsius d. 4. c. 4. Pennotus lib. 6. de et Turrianus q. 43. a. 5.
auxil. c. 24. Salas in manuale tract. 2. d. 14. sect. 2., referentes Dubitatt. 1. contrarias
eliam Fonseca 3 tom. met. c. 2 q. 3. sect. 2. Valentia in primam partem
do 2. et Molina in primam. a. 2. et 3., sed in medio quia eis intentio
tantum rejicunt intentionem efficacem gloriæ ante meritum tam absolutam quam
conditionatam inde pendentem à conditione medium. Canales sententiam docuit
Siccius Seneren. proconcionibus; uerum alias discessit animadvertens non
probari ipsi dicto q. uisis ut testatur Ab. 6. bibli. annot. 246. Ta
men inter hos auctores adhuc est non modica dissentio. Quia alij eorum

hanc uoluntatem inefficacem gloriæ faciunt absolutam, alij conditionatam. Et alij faciunt liberam, alij necessariam, & quia alij faciunt communem prædestinatis et reprobis, alij prædestinatorum propriam.

§. Tertia sententia hæreticalis possibilem aliquam interiorem efficacem gloriæ ante meritum. Ita ex antiquis Henricus, Capreolus, Aegidius, Scotus, Durandus et Greg. relati ab Hericio 1a. Ex recentioribus Societatis P. Suarez lib. 1. de prædestinat. c. 8. lib. 3. de aux. c. 16. tom. 1. de gra prolegom. 2. c. 5 et 3. p. tom. 1 d. 5. sect. 1. et 2., P. Salm. tom. 4. 3 p. tra. 14. Bellarminus tom. 3. lib. 5. de gra c. 15. Tolet. in c. 8. epist. ad Rom. P. Henriquez de fine hominis c. 19 Pereira in c. 8. ad Rom. d. 24. P. Egidius Conink 2. 2. d. 6. Arriaga 1. p. disp. 22. et 23. Gran. trac. 7. d. 4. 1. 2. quibus meo iudicio adjungendus est P. Molina in prior. a. 2. d. 2. et a. 4 d. 1. et facile omnes qui considerauerint attente mentem Iesuitæ, et Fonseca 6. met. c. 7. Accedit Maldonatus Lucæ 2. n. 14. Exulat ab hac sententia Mendoza in quod. 1. quod. 6 Pereira, Alvarez, Aux lib. 4. d. 37. Aluelda, Cumel, Vasq., Nazarius cum omnes Thomistæ in prior. a. 2. et 4 quibus annumerat P. Sala, Mayrho, Flau. Hispalens. Aguirre, Licht. Palac. Arim. Gerar, Ouan, Adan, Herrer. Olcat., Herre. Filian, Vigor, Trigos. Iulius Syrmus, Petrus Manzor, Orantes, Felic. Conrr. et P. Laurentius Lusitan.

§. Quos omnes indu- adhuc dari deuidere possumus. Prima est eorum qui hanc interiorem gloriæ ante meritum prædestinati ignorant efficacem independentem ascien tia conditionata et media, inquam sunt omnes recentiores Thomistæ. Secunda est eorum qui non agnoscunt aliter efficacem quam dependentem ascientia conditionata et media inquam sunt omnes doctores Societa tis et plures alij. Exulant. Tertia plures volunt hanc interiorem

Marginal: Marginalis hanc

efficaces gloriæ eiusdem cum voluntate consequentis eiusdem gloriæ; alij dijudicant: plures eandem cum electione mediorum; alij absolvunt: plures cum intentione indivisibilitatis peragi totum negotium praedestinationis, alij id implicare. Plures habere pro objecto gloriam et coronam, alij gloriam secundum se praescindentem a circumstantia coronæ. Plures denique intentionem efficacem gloriæ esse necessariam ad praedestinationem, alij vero non esse necessariam, ut pateat quanta sit in humanis iudicijs discordia.

Sectio 2. Possibilis est ad praedestinationem aliqua intentio formalis gloriæ ante merita

6. Docet contra Bardum Legionensem, qui s. 2 cap. 2 usq. ad 12. et inijs quæ antea praecedenti publicis lectionibus de praedestinat. docuit et anno praesenti publicis disputationibus tenetur est hoc nititur fundamento. Decreta libera Dei non possunt habere alium ordinem intrinsecum ad eos quos inde habent objecta, sed intra objecta praedestinationis prius sunt merita quam gloria. ergo decretum gloriæ non potest esse prius quam decretum meritorum, adeoque impossibilis est intentio formalis gloriæ ante decretum meritorum. Confirmatur. haec intentio formalis gloriæ non potest esse inefficax non habens connexionem cum gloria, quia decretum liberum Dei non est aliud quam voluntas necessaria Dei et terminus creabilis, nec potest esse efficax quia praecederet merita quæ tenetur libertate arbitrij. ergo nulla potest esse intentio formalis gloriæ antecedens merita. quod circa docet c. 12. Deum non voluisse de facto omnes homines salvos fieri voluntate formali sed tantum virtuali, quatenus voluit omnibus hominibus auxilia sufficientia ad salutem conferre.

7. Dixi. aliquem non posse esse contra Bardum Legionensem, quia nullus est alius theologus aut antiquorum aut recentiorum qui eius opinionem teneatur. Licet enim nulli

theologi ex 1ª et 3ª sententia inirinent non fuisse in Deo intentio ne formale gloriæ ehij inefficacey omnibus hominibus communey, ta men nullus gt̃ prata Basilius quei eay intentionē gloriæ prædestinatis inficiebat. atq; ideo suas sententiā ultrōgulariā et contra mentey omniū auctorū quos pro 1ª et 3 sententiā recensuimus, rejiciendā est.

8. Ad fundamentū sententiæ negō actibus diuinis præcuntendum esse ordinē realiē ordinis quey objecta habent realiē ut satis ostendimus d. 1. sect. 3ª. Ad confirmatio nē respondeo potuisse intentionē gloriæ antecedentey meritā esse hum efficacey, hum inefficacey; efficacey quia ut videbimus sect. 5. potest cuj intentione efficaci gloriæ componi integra libertas arbitrij. quod nescio quo pacto possit iay negare Basilius qui hoc præsenti anno docuit efficacem auxilium esse antecedentey naturæ consensum voluntatis, et inbuir secē ac infallibiliē connexam cujillo dogmo potuisse inefficacey vero 2ª decreta libera Dei non coalescunt ex voluntate necessariā Dei et extrinseco creato existentē ut posuī disp. 1. et probabo disc. de voluntē d. 6. Præterea gto rā coalescat libertas Dei; potest constitui intentio finis malis gloriæ per eamdem mutationē creatam pregnas constituta efectiō libera meritum, præsertim in mea sententia identificantē intentionē finis cum electē mediorum ut docui disp. 1. sect. 1. Siautey objicuatur posse Deum eligere ordey media inordinē ad varios fines. respondeo intentionē bene posse diuersam ex mutationibus creatis ex quibus in sententia Legionensis exunt electiones diuersæ, præsertim si media sint efficacia vel inefficacia, et ex fine existenti non possint sumi varie tas.

9. Hinc ostenditur posibilis aliqua formalis intentio gloriæ præcedens existentiā meritorum. Primo quia nulla adducitur rationē quæ eius implicationē ostendat. Secundo quia possunt actus diuinæ voluntatis retrahere alios ordines abeo quey retinent objecta creata ut pluribus argumentis ostendimus disp. 1. ergo potest aliqua intentio

gloriæ antecedere meritæ quamvis merita antecedant gloriam. con
sequentia videtur bona. Tertio quia Deus potest velle voluntate
formali conversionem et penitentiam peccatoris ejus: unum finem auxilia gra
tia conferre ergo etiam potest velle homini gloriam aliquam formaliter inten
tione et auxilia conferre media ad merendam gloriam. Consequentia
videtur optima aparitate rationis. antecedens ita de facto contingere os
tendit P. Molina Exprincipijs fidei 1. p. q. 14 a. 6. d. 1. Deus
ej: 4° quia secundum fidem certum est Deum condidisse hominem in felici
tatem æternam ejus: unum finem media conferre. ergo fuit in Deo inten
tio formalis gloriæ antecedens merita. probatur consequentia, quia
Deus non potuit condere hominem in felicitatem æternam, ejus: unum finem
media conferre nisi esset in Deo amor formalis gloriæ antecedens me
rita. id enim esse non potuit nisi vel quia ex intentione formali fe
licitatis æternæ actus habuit decretum condendi hominem, ejus: auxilia
gratiæ conferendi vigore cuius est combinare intentionem formalem gloriæ:
vel quia ipsum decretum condendi hominem et conferendi auxilia gratiæ mo
vebatur movebatur intrinsece ex ultimitate et conducentia eorum ad beatitu
dinem æternam, quod non potuit esse absq: amore formali beatitudinis
probatur 1° quidem quia ut vidimus d. 1. sect. 6. non potest electio for
malis medium non amare formaliter et explicite finem. 2 quia electio
formalis medium exitus necessario exigunia intentione formalis fi
nis ut concursus formalis exprauia cognitione præmissarum, iuxta com
munem Aristotelis prosequium propter quod unumquodq: tale et illud ma
gis, nisi omnia inuertantur philosophorum principia.

10. Deus electionem for
maliter medium præsupponere intentionem venerabilis ubi imperfecta est noti
tia mediorum; non autem in Deo exploratissima habente omnium media
rum efficacias. Sed contra quia etiam agentia creata habent explo
ratas efficacias plurium mediorum. homo enim per scientiam adquisitam et
experimentaliter evidenter cognoscit calamum esse unicum necessarium ad scribendum

paniculley ad prigendu, equu ad tra commode ebulocitè peragendu. Item dyas per scientiã infusã, et angelus per scientiã naturalẽ assequendi pfectissimè condiõnes, ebuiusbet omniu rerũ creaturaru; nihilomi nus tamẽ electio formalis medeorũ præsupponit ineis intentionẽ finis ergo pfecta notitia medeorũ non tollit præcisiuã intentionẽ finis.

Corollarium de intentᵉ gloriæ omnibus hominibus communi

11. Hinc colligitur non solu possibile ueru etiã actu existere cum forma ley intentionis gloriæ omnibus hominibus communis; tum quia omnes homines conditi sunt in felicitatẽ eternã, omnibus: sunt prouisa media sufficientia ineum finẽ; tum quia potuit esse talis intentio ut uidimus. aliunde autẽ plura sacræ paginæ testimonia non possunt in propriõ sensu aliqui ritus formali intentione gloriæ interpretari. Præsertim illud Pauli 1ª ad Timotheu 2. ubi cum præmiserit Apostolus orandu esse pro regibus et omnibus in sublimitate constitutis ut tuitas agant in omni pietate mox adjecit hoc enim bonu est et acceptu coram saluatore nostro, qui omnes homines uult saluos fieri et ad agnitionẽ ueritatis uenire. hoc enim testimoniu accipiendu esse de uera ac formali uoluntate bene placiti diuini in hominu salute persuadet 1º ipse contextus: ideoque Apostolus obtestatur orari pro omnibus ut tuitas in pietate degant, quia id gratu est ac bene placitu Deo qui uult omnes homines saluos fieri. at ut homines orent et tuitas in pietate degant, gratu et bene placitu est Deo (qui uult omnes homines saluos fieri) uera ac formali uoluntate ergo etiã ut homines saluifiant. Secundo communis sensus interpretes qui hoc pacto testimoniu intelligunt ut S. Thomas 1.p. q. 19 a. 6. ad 1. Durand. in 1. dist 47 q. 1. Molina 1.p. q. 19 a. 6 d. 1ª Suarez lib. 4. de rad. c. 1. et 2. Vasquez 1.p. disp. 83 cap. 2.

Correlius vnius locus accuratissimè rej declarabit, Aluarez, et Alcheda cum alijs. 3 auctoritas Patrum, qui loqui sic intelligendi sunt ut Augustinus, Ambrosius, Hyeron. Cyprian. Clemens Romanus, Prosper et Damascenus, qui apud recentiores citatos videri possunt et plures rej alij: nam cum esse communem Patrum sensum recte affirmat P. Lessius, quidquid alibi contra probare legionensis c. 17. sedabit argumento quod facili negotio non soluatur et testimonio Patrum quod facilius non explicetur.

Sectio 3. Expenditur intentio inefficax gloriæ prædestinatorum propria

17. Ad examen vocamus sententiam singularem P. Henrici qui disp. 25. c. 13. docet intentionem gloriæ antecedentem prædestinatorum meritis non esse efficacem, ut docuit P. Suarez, nec adeo inefficacem, ut reprobis sit communis, ut docuit P. Vasquez, sed ita fuisse inefficacem, ut sit propria prædestinatorum, et ita prædestinatorum propria, ut efficax non sit. negat esse efficacem, quia euerteret libertatem arbitrij: affirmat tamen esse prædestinatorum propriam, quia speciali amore benevolentiæ prosequitur Deus prædestinatos quam reprobos. differt autem intentio inefficax gloriæ prædestinatorum propria ab intentione inefficaci gloriæ omnibus hominibus communi, quod illa supponit eventualitatem scientiæ conditionatæ futuritionis meritorum et gloriæ sub conditione auxilij quibus homo perducitur ad vitam æternam, quam non supponit intentio inefficax reproborum. Præterea consequenter quia intentio prædestinationis gloriæ et complacentia inordinata efficaci mediorum præmio per scientiam conditionatam ita ferunt in gloriam ut simul ferantur in auxilia gratiæ et merita appetendo eorum indissolubile affectu entitatem auxilium efficacitatem et efficaciam eorundem cum existentia meritorum

et gloriæ per scientiam conditionatam præuiæ solùm inefficaciæ. Quod intentionem gloriæ reprobis communi minimè conuenire potest, cum medium eorum non sint præuiæ efficaciæ; potest autem conuenire intentioni prædestinationis, quia non repugnat eundem affectum voluntatis euenire efficacem et inefficacem comparationem diuersorum.

13. Hæc sententia numquam exiit, quia semper uisa est terminos implicare et implicauit difficultatibus quas uitare contendit. ac in primis implicauit difficultatibus aliorum præsertim quod infra uidebimus nunc breuiter probatur, quia uoluntas explicata gloriæ non minus aduersatur libertati humanæ quam uoluntas efficax gloriæ admissa a P. Suarez dependenti a scientia conditionata. sed tota difficultas quam superare contendit hæc sententia est conciliatio libertatis humanæ cum uoluntate speciali Dei prædestinante. ergo etc. Probatur maior ea ratione uoluntas efficax explicata a P. Suarez aduersatur libertati humanæ quia non est in potestate humana, cum uoluntate ponere in Deo et ea posita non perseuerare. sed similiter non est in potestate humana ponere in Deo uoluntatem gloriæ ita explicatam nec ea posita non perseuerare ergo eodem modo aduersatur libertati humanæ uoluntas Dei ita explicata, quo uoluntas explicata a Suarez. Probatur minor quia ultrag: uoluntas est gratuita et antecedens meritum prædestinati et ultrag; habet connexionem infallibilem cum gloria dependentem a scientia media quam ultrag; euentualiter supponit ut mox uidebimus. ergo ultrag; non est non est contenta in potestate prædestinati et semel gratia non potest non operari perseuerantiam finalem et coronam gloriæ. Huic ergo nullam inueniet solutionem infauorem huius sententiæ quæ eodem modo non famat sententiam P. Suarez ut manifestè constabit sect. 6.

14. Deindè terminos implicare probatur implicat terminos uoluntas inefficax gloriæ et habens connexionem infallibilem cum existentia absoluta

gloriæ

gloria, ate explicata ꝛ̃apte natura ꝓbelat ut merita prædestinat̃ et corona gloriæ sint infallibilit̃ futura sub condic̃one quod exhibeat̃ eis prædestinato debit̃ auxilium secundum entitates quibus de facto perducitur ad gloriam; quia pete ea intentio ꝛ̃apte natura supponit scientiam conditionatam futurit̃onis meritorum et gloriæ sub condic̃one eo rum auxilium. Sed aliunde pete ea intentio habet ꝛ̃apte natura conferre absolute et efficacit̃ ea auxilia secundum entitates sub quibus merita prædestinat̃ et coronas gloriæ sunt infallibilit̃ futura ergo ꝛ̃apte natura habet connexionem intrinsecam et infallibilem cum futurit̃one absoluta gloriæ, quod enim̃ habet connexionem intrinsecam et infallibilem cum effectu sub condic̃one talis causæ, et aliunde habet connexionem absolutam cum tali causa nonpotest non habere connexionem absolutam cum tali effectu: quemadmodum qui decernit procurare beneficium Petro sub condic̃one quod adeat curiam Romanam, et absolute decernit adire curiam Romanam absolute etiam censetur decernere procurare beneficium Petro. Confirmatur. cum ea intentione gloriæ implicat componi carentiam absolutam gloriæ. ergo intrinsecam connexionem cum existentia absoluta gloriæ. probatur antecedens cum ea intentione implicat componi præcise ꝛ̃e Deus carentiam meritorum et gloriæ sub condic̃one auxilium se cundum entitates quæ de facto conferuntur prædestinato; sequitur pete ea ꝛ̃apte natura ponit ea intentio scientiam futurit̃onis meritorum et gloriæ: at aliunde implicat componi cum carentia absoluta eorum auxiliorum secundum entitates, quia efficacit̃ decernit illa conferre ergo implicat compo ni cum carentia absoluta meritorum et gloriæ.

15. Dices ea intentione nonesse affectum efficacem quia non connectitur cum meritis et gloria ex uirtute ibi intrinseca et modo quo forsitan inobjectum prout requiri tur ad affectum efficacem sed tantum ex suppositione extrinseca scien tiæ conditionatæ quæ ibi præcedit. Sed contra quia illa in tentio ex natura sua et modo intrinseco quo forsitan inobjectum habet

habet inferre auxilia prauia a Deo efficacia et non sufficientia. Nã ex sua natura et modo tendendi ad obiectum desiderat secundũ quid ordinẽ natum operationis et efficaciæ auxiliorum. ergo ex natura sua et modo intrinseco quo fertur in obiectum est efficax illa intentio. nam affectus sua natura et intrinsecè efficax præscindit a non existere sed tantum intendere non est qui in sua immediatè determinat ad operandum effectum sed qui connexionem habet cum medijs quæ immediatè illum infallibiliter operentur. nec P. Suarez contribuit aliquã efficaciam intrinsecã electionis nec productionem ad gloriam nisi contribuendo illam connexionem intrinsecè cum secundũ infallibile meritorum et gloriæ sub medijs indifferentibus quæ infert efficaciter quidem alias principia immediatè operentur effectum. ergo intentio gloriæ ãte explicata erit affectus sua natura efficax intendere gloriam.

16. Ad secundũ cum intentionis implicatio non sit tantum, quia proponitur ea ferme indivisibiliter in auxilia gratiæ secundum entitatem et eorum connexionem cum gloria tanquam in obiecta subordinata, hoc est secundum entitatem auxiliorum propter connexionem cum gloria prauia ita ut non præcederet ea connexio cum gloria in hac serie auxiliorum nondecernenda a Deo ex cui huius specialis intentio nis hac serie auxiliorum secundum entitatem sed alia cum qua præciderentur gloria connexa. at implicat secundum indivisibiliter affectum se ipsum efficaciter ad entitatem auxiliorum, et ineffaciter solum ad connexionem cum gloria tam prauia, quando nihil intrinsecè monstrat decernendi entitatem auxiliorum est ipsorum connexio cum gloria tam prauia. ergo etc. minor probatur ex illo communi principio propter quod unumquodque tale et illud magis, quis enim appetat cibum propter eius delectationem qui eadem non appetat delectationem; et porro amamus propter salutem et non appetat salutem. ergo si Deus appetit efficaciter entitatem auxiliorum propter connexionem cum gloria prauia; efficacius, aut æque efficaciter appetit connexionem ipsam. Confirmatur ex dictis intellectus

nas concluerio non potest ferri euidentia vnionem extremitatis vltra quas vnionem extremitatis cum medio, quia assentibus unioni earum inter se propter unionem earum cum medio. Ita etiam actus fidei non adhaeret primo vt objecto reuelato quas diuinae reuelationi, videlicet quia ideo est certus de objecto reuelato quia certus est de reuelatione. ergo similiter non potest ideo affectus indiuisibilis ferri efficaciter in media propter connexitatem ipsa praeuisa eorum, quam etiam appetat efficaciter ipsas connexitates et finem. Potest quidem ideo indiuisibilis affectus appetere efficaciter media sufficientia solum et non efficacia et inefficaciter finem ut contingit comparatione reproborum, quia tunc finis appetitur solum sub conditione, et non praeuisa contineri infallibiliter in mediis. Caeterum id implicat quando media praeuidentur efficacia et eorum connexio cum fine est ratio formalis intrinseca appetendi media ut contingit in praesenti.

Sectio 4. Explicantur possibiles plures aliae intentionis gloriae inefficaces praedestinati

17. Quamuis hoc pacto intentio inefficax praedestinatorum propria impossibilis appareat, nihilominus plures alias inuenio intentiones gloriae, quae cum inefficaces sint possunt esse peculiares praedestinatorum benevolentiae. Et in primis intentio inefficax gloriae potest explicari praedestinatorum propria, quia Deus certis quibusdam hominibus voluit plures gradus gloriae quam aliis et ex hoc speciali amore benevolentiae quo complacuit ita fuit voluntas diuina ordinata habuit ut illis procuraret auxilia efficacia gratia etiam aliis tantis sufficientia, quamuis nollet posset etiam illis consideratis his primis intentionibus cum solis auxiliis sufficientibus satisfacere.

18. Secundo potuit Deus praedestinatos specialiter diligere praeter reprobos affectu gloriae, quamuis aliis eorum gradus gloriae

sub condicione prodecreuerit, quia nimirum eo affectu feruentis
uitæ uterq; utercq modo tendendi proferat Deus salutem Petri
prædestinati salutiq Iudæ reprobi. quod explicanda inde utri excellit
duobus unus tantum esset destinandus in gloriam exui quidem illius
affectus relicto Iuda eligeret Deus solum Petrum; qualiter nobis
tribuit quotidie qui exaltatos amicis procurantibus dignitates de
sideramus plus uni suas dignitates quas alteri, etiamsi affectus ille sit
inefficax et simplex.

19. Tertio et melius explicari potest specialis
intentio gloriæ qua Deus voluit prædestinatis gloriam per merita con
sequendam ea lege ut quantum ex parte Dei minime deficiant illis
nonnulla sufficientia uera etiam efficacia ad gloriam per merita consequendam
atque Deus præuidit. quare quia Deus salua hominis libertate
ea auxilia efficaciæ de facto præuidit, ideo illa prædestinatis largitus
est; nonautem largitus est reprobis quamuis præuiderit auxilia efficaciæ
quibus reprobi uitam consequerentur salutem, quia noluerat illis
gloriam eo affectu benevolentiæ quo eis quantum est ex parte Dei non
deerant auxilia efficaciæ sed tantum sufficientia. Itaq; Deus uno hoc
dicendi modo exui affectu quo uoluit prædestinatis gloriam determinatus est ad procurandas illis media opportuna ad uitam consequendam
gloriam, non quidem omnino absolute attenta uis et natura illius affectus
sed tantum sub condicione quod ea auxilia præuiderit; ita ut casu
quo Deus nullas præuiderit auxiliis efficaciæ quibus homines integra
libertate ad coronam gloriæ inducantur nulla fiat uis illi uoluntati Dei
quod homines beatitudine priuentur. casu autem quo præuiderit ea auxilia, non potuit non salua hominis libertate auxilia efficaciæ conferre
et eum ad beatitudinem uitam consequendam dirigere: atqui auxilia con
ferendi non est obligatus reprobis quorum plures præuidit consecuturos
uitam gloriæ uidit ea auxilia præuiderat, uidelicet quia non uo
luit eis gloriam speciali amore quo eius prouidentia quantum est

exte non solum non decrevit sufficientibus vernm ebiam efficacibus significa invenerint ut voluit praedestinatos. Sic Pater procurat filio dignitatem nonnunquam vero cum amori satisfacit non deficiens necessariis. non autem satisfacit amori filij ubi nulli parcens labori quantumcumque exterior non praestat omnia subsidia quae invenerit efficacia ad dignitatem conse quendam.

20. Igitur hic affectus benevolentiae praedestinatorum nonnisi in Deo existentia conditionata salutis nec connexione habet absolutam cum ea existentia nec cum salute praedestinati ut affectus explicatus sect. praecedenti. sed tantum connexionem conditionatam casu nimirum quo Deo suppetant auxilia efficacia ad consequendam coronam gloriae. nam quamquo Deus ea non praevenerit potuit ille affectus componi cum prima vocatione gloriae praedestinatorum. Caeterum quia hoc est impossibile saltem moraliter, ideo ebiam fuit impossibile ut ille affectus non sortiatur effectum. Quare ille affectus quamvis metaphysice potuerit reddi inefficax, tamen non potuit reddi moraliter et forsan nec physice, quia physica potestate videtur impossibile reperiri in ullius limitatae voluntatis creatae infinitis auxilijs et modis vocandi quos Deus in thesauro suae omnipotentiae continet. quo circa ille affectus erit quidem intrinsece inefficax quia expectato modo tendendi in salutem potest componi cum carentia illius: extrinsece vero efficax existentia conditionata auxilioram efficacium cum qua contingenter connexitur, ideo erit maxime convenus ad explicandum specialem benevolentiam Dei erga praedestinatos et primam intemeratam libertatem arbitrij.

Sectio. 5ta. Refutatur intentio efficax gloriae ante praescientiam absolutam et conditionatam meritorum

21. Nota 1°. Deus dupliciter ante omnem praescientiam meritorum potest

intendere gloriam primo conferendam ut hæreditatem soli, ut eam consequatur defuncti infantibus baptizati. Secundo conferendam ut coronam et præmium meritorum ut eam consequatur adultus. nota. x. Controversia præsente, nonne de voluntate intendente gloriam ut hæreditatem, sed tantum de voluntate intendente gloriam ut coronam. nota 3. intentionem efficacem gloriæ ut coronæ ea intelligi quæ forte nonpotuit prædestinatus non mereri et re ipsa obtinere gloriam, ita ut cui illa voluntate repugnet componi carentia meritorum perseverantiæ et gloriæ. nota 4 hanc intentionem efficacem gloriæ ante omnem præcientiam meritorum eam illam quæ communiter vocari solet decretum efficax prædestinationis ad gloriam, nonquia hæc decreta nouam intentionem nouit, sed quia ex amore quidam speciali quo Deus ex universali massa aliquos specialiter selegit præ alijs selegit ad gloriam efficaciter consequendam.

ZZ. Thomista igitur quos tetigimus nullam asserunt Deum antequam illam præviderit merita sub conditione auxilium in differentijs futuras ex sola scientia simplicis intelligentiæ qua prænouit naturas auxilium physicè prædeterminantis decretive efficaciter ut homines prædestinati consequerentur gloriam ut coronam, proinde ejusdem operarentur merita collati auxilij intrinseci physicè prædeterminantibus. Quibus accedunt Scotistæ qui docent prædestinatos mereri gloriam per auxilia quidem intrinseca omnino indifferentia; ex hinc concurso omnino determinata silicet decreto efficaci Dei ejusmodi immediate determinante voluntatem creatam. quamquam non desunt plures Scotistæ qui hæc decreta efficacia Scoti intelligant ea ejusmodi quæ theologi ea quæ subsequuntur scientias conditionatas meritorum ut Philippus Faber vr. 1. dup. 54 et plures recentiores eorum de quo lectæ sequenti.

Z3. Hæc intentio efficax gloriæ communiter negatur a doctoribus Societatis ut repugnans libertati creatæ, nam hæc intentio non potest obtinere finem gloriæ ut coronæ nisi per auxilia physicè

prædeterminanthà . at auxilia physicè prædeterminanthà repugnant libertati creatæ . ergo etiàm repugnat hæc interthio efficax gloriæ . consequentia est manifesta . maior datur ab ijs aduersarijs . minor fuit probata antehac in hac efficacia auxiliorum , ubi suum proprium uendicat locum . Importhuit enim repetenda hùc ea quæ illèc quotidiè audiuimus . ideo nos qui cum uniuersa Societate tenemus thymerica esse auxilia physicè prædeterminanthà , thymerica etiàm iudicamus interthiones efficaces gloriæ à Domino efficaby , cum istas interthiones efficaces gloriæ eadem proxus argumenthi confirmanthi quæ confirmanthi in auxilijs physicè prædeterminanthis .

Sectio 6ª. An Deus possit intendere efficaciter gloriam per merita consequendam post scientiam conditionatam meritorum ?

74. Hanc ly putathoney instituimus cum Theologis Societatis rejicientibus auxilia physicè prædeterminanthà et nihilominus admittentibus scientiam infalibilem meritorum sub conditione auxiliorum indifferentium independenthi abullo decreto efficaci Dei actu existenthi in diuina uoluntate . non placent eorum quos rebutimus n. 2 affirmant Deum portquam præuidit Petrum usq; infalibiliter consequuturum salutem integram eius libertate per merita sic talia uel talia conferenda auxilia potuisse decernere efficaciter uno defacto ita decreuisse ut Petrus consequatur salutem per merita et in eum finem adjuncta auxilijs gratia quæ absq; læsione libertatis, præuisa sunt operatura salutem . Placent uero eorum quos rebutimus n. 3. id negant facthy a Deo , uno et possibile .

Et igitur sententia affirmans

75. Ego affirmanthus subscribo sequentibus argumenthis . Primum ac

ac politissimus gl, quia nullus affectus denegandus est Deo possibilis, quú ostendatur repugnare. at nullo argumento ostenditur repugnare intentio efficax gloriæ ante meritu sedm absoluta ut planum faciemus soluendo argumenta aduersariorum. ergo ea intentio non est deneganda possibilis Deo. Confirmatur intentio efficax gloriæ ante meritu nec repugnat cum executione gloriæ propter meritu; nec cum libertate meritorum. ergo nullo excapite repugnat. Hæc enim duo capita sunt exquibus politissimus contendit repugnare.

Z6. Et quidem non repugnare intentionem efficacem gloriæ ante meritu cum executione eiusdem gloriæ propter meritu ostendimus sabs dict. l. sect. 3 arcent. 3 et 4. nam de ly intendere gloriam ante meritu habuit ea intentione ut gloria vi executionis conferatur propter meritu, sicut qui nullo adstrictus debito intendit vendere res suas indigenti, intentione quidem alienandi res suas habet sine ullo decreto iustitiæ, executionem autem cum debito iustitiæ absq; ulla tamen repugnantia intentionis cum executione, quia ipsa intentione indebita conferendi res suas indigenti habuit ut collatio ipsa sit ex debito et onerosa. ergo similiter non repugnabit intentio gloriæ ante meritu cum executione eiusdem gloriæ propter meritu.

Z7. Explicatur. voluntas intendens gloriam ante meritu potuit eam ex achu elicitu iustitiæ, quemadmodum voluntas exequens gloriam post meritu; et voluntas exequens gloriam post meritu potuit eam ex achu elicitu misericordiæ, quemadmodum voluntas intendens ante meritu. ergo voluntas intendens gloriam ante meritu non est incompossibilis cum executione post meritu. consequentia videtur bona. antecedens vidimus ad sup. l. n. 114. et constat eodem exemplo vendentis res suas extremi indigenti, nec enim intentio vendendi quambemus antecedat debitum iustitiæ, potest eam ex achu elicitu iustitiæ, si moueatur ut potuit ex honestate aequalitatis iustitiæ. Item

uoluntas exequens uendicionem potest esse actus elicitus misericordie quamuis subsit quatenus debitus, si moueatur ad uendendum in diligenti exhortatione subleuandi eius miseriam, ut mouere potest debitor ad soluendum creditori quod debet ex iusticia creditori exhortante diligenti. ergo similiter etc. Vlterius explicatur, hec doctrina in uoluntate generali qua Deus intendit omnibus hominibus gloriam, nam illa intentio conditionata est gratuita et liberalis, sicut intentio absoluta supra dictum est, quia illa conditionata antecedit merita sicut absoluta, tamen illa respicit collationem gloriae remunerationis et non gratiosam. ergo uoluntas gratuita potest respicere collationem remunerationis, atqui idem noluit contra gratiam et liberalitatem uoluntatis intendentis gloriam, quod exequitio gloriae sit meritoria et remuneratoria.

Respondent aduersarij 1°. uoluntatem inefficaciter consumatam intentionem et constituere moralitatem unius actus cum exequutione externa, ut cum constituit uoluntas efficax absoluta, atqui idem uoluntatem generalem saluandi posse ad liberalitatem pertinere, quamuis exequutio externa ad illam non pertineat, semper autem uoluntatem efficacem quae cum actione exteriori unum actum constituit. Sed contra 1°. quia illa uoluntas conditionata non adeo consumata intentionem ut imponat unum actum cum actione exteriori moralitatem constituere. nam licet absolute non habeat uim efficaciter conferendi [illegible] in exequutione gloriam, tamen uim habet efficaciter eam conferendi sub conditione meritorum siue hominibus ita meritoribus, sicut uoluntas absoluta. at uoluntas absoluta constituit moralitatem unius actus cum actione exteriori solum quia uim habet efficaciter imperandi illam. ergo uoluntas generalis quamuis liberalis et gratuita potest constituere unum actum cum exequutione remunerationis gloriae. probatur maior quia uoluntas conditionata posita conditione habuit inadaequatam quoad uim exequendi effectum, adeo ut ipsa non deficiat mediate

sed etiam immediatè potest determinare potentiam exequentem, sicut voluntas absoluta. de quo vide dicta dist. 2. sect. 1. ergo potest voluntas generalis condicionata ultima meritis conferre gloriam. Secundo sic non potest conferre, omnis actus ultimatis tam efficax quam ineficax, amoris simplicis complacentiæ et absolutus unitus suæ speciei et objecto formali quod respicit et non excedens quem operatur. actus enim caritatis potest exercere opera religionis et misericordiæ. ergo non minus pugnat cum voluntate ineficaci quam cum efficaci, quod cum objecto existente sit in alia specie ab ea in qua voluntas intentionis et constituta. ergo cum voluntate ineficaci antecedenti meritis et exposito subjecti solus gratuitus non repugnat exequiis remuneratoriæ gloriæ, nec id repugnabit cum voluntate efficaci et absoluta

Z 9.

Respondent. 1. voluntatem generalem gloriæ nonnunquam liberalitatis sed tantum benevolentiæ quo Deo placet bonum nostrum quia bonum nostrum est, aut misericordiæ, quo placet nostra beatitudo, quia aduersus nostram miseriam est. Sed contra nam eodem modo quo voluntas absoluta gloriæ pertinet ad liberalitatem pertinet etiam voluntas condicionata, et quemadmodum voluntas condicionata pertinet ad benevolentiam ac misericordiam etiam potest pertinere voluntas absoluta. nam sicut voluntas absoluta ante ~~credit meritum, ergo~~ rationem dicimus liberalis (ut actus imperatus non autem ut actus elicitus liberalitatis ut dicemus n° 114.) sic voluntas condicionata antecedit merita, propterea q: dici potest liberalis, et sicut gloria ut est objectum voluntatis condicionatæ est bonum nostrum et depellit miseriam, humanam; ita ut est objectum voluntatis absolutæ. ejusdem eodem modo ultra q: actus internus voluntatis divinæ potest esse liberalitatis, benevolentiæ, ac misericordiæ; eodem q: modo collatio remuneratoriæ gloriæ potest comparari cum ultro q: actu interno voluntatis divinæ.

30. Ostendamus nunc intentionē absolutas de via antecedentes meritā absolutas predestinatī et subsequentes conditionatas non pugnare cum libertate meritorum et obtinuimus. Ad autē hoc argumento communico. non potest achus voluntatis creatae non manere libere ubi omnia eius principia immediata manent indifferentia et compossibilia cum carentia achus. Sed post intentionē efficacem gloriae antecedentes merita absoluta, et subsequentes conditionatas possunt omnia principia immediata achus voluntatis manere indifferentia. ergo post intentionē efficacem gloriae potest achus voluntatis manere immunis libera. In hoc syllogismo tota vis posita. Probemus igitur discursum adeoque ultimum D. Thomas adstendendum praedestinationē quamvis cum meritis praedestinati non tollere eius libertatem, ut delicet quia solus preparat causas proximas contingentes seu indifferentes adoperandum. Sic q. 6. eueuit. a. 3 incorp. conciliat libertatem cum praedestinatione his verbis; liberum arbitrium deficere potest a salute, quia ideo quem Deus praedestinat ad miniculā preparat quod vel non cadat, vel si ceciderit resurgat. Sicut ex morta tione et dono gratiae et alia eius modi, quibus Deus homini adminiculatur ad salutem. Si ergo consideremus salutem respectu causae proximae scilicet liberi arbitrii non habet certitudinem sed contingentiae, respectu autem causae primae, quae est praedestinatio habet certitudinem. Hoc D. Thomas ubi comparat libertatem praedestinati cum praedestinatione solum quia causa proxima, quae applicat praedestinatio ut dona gratiae et alia huiusmodi sint contingentes ac indifferentes, quamvis ipsa praedestinatio, quae est causa remota non sit contingens sed certo connexa cum effectu. Similia habet 1. p. q. 19. a. 8 in corp. ubi quia Deus voluit, inquit, effectus contingenti euenire contingentes causas adeos preparauit. Ex his inquimus eo ipso quod voluntas diuina contingentes causas preparauerit non posse contingentiam et libertatem effectuum auferre. eadem in prae. a. 8. in corp. his verbis

Respondeo dicendum quod praedestinatio certissime, infallibiliter q. consequitur suum effectum, nec tamen imponit necessitatem, quia non omnia quae providentia subdunt necessaria sunt, nam quaedam contingenter eveniunt secundum conditionem causarum proximarum, quae ad talem effectum divina providentia ordinavit, quamvis providentia ordo sit infallibilis. Igitur similiter electio efficax aeternae gloriae potest relinquere integram libertatem praedestinati quamvis connexa sit cum corona gloriae: nam ut in sententia D. Thomae praedestinatio infallibilis et certa conservat indemnem libertatem humanam solum applicando causas indifferentes ad operandum; sic potest in nostra sententia electio absoluta et efficax libertatem conservare, quod nostra argumenta contendunt. Proprius tamen ad syllogismum facti accedamus, et eius propositionem teneamus.

34.

Ac in primis demonstremus maiorem nempe indemnem relinqui libertatem humanam ubi delectatio et necessitas operandi non provenit ex suppositione quae sit causa simplicitatis et primae quoad immediatum operationis. Convincat primum hanc doctrina Augustini qui lib. 3 de libero arbitrio c. 18 aet. si laboris sui est omnia mandare memoriae hoc imprimis tenere, quacumque ita causa sit voluntatis sinon potest id verum, sine peccato accidit; si autem potest, non ei cedetur, et non peccabit. Videtur desiderat Augustinus ut aliqua prava motio sine peccato cedatur quod ideo est ac libertas voluntatis auferatur. Primum quod sit causa simplicitatis actus voluntatis, secundum quod non possit illi resistere. Accedit Anselmus lib. 2. cur deus homo c. 18. definiens suppositionem antecedentem quae libertatem tollit hisverbis est namque necessitas praecedens quae causa est ut sit res, et est necessitas consequens quae res fuit. et lib de concord. c. 1. ait ordine eo solis duabus necessitatibus futurum intelligitur scilicet et praecedente quae facit rem esse et consequenti quae nihil cogit esse. Laudat angelicus doctor verbis quae habet lib. 2. phys. text. 88 ubi dicit quod necessitas absoluta est quae pendet ex causis prioribus. igitur non potest esse necessitas

et determinatio voluntatis ubi causa prioris actus non sunt determinata sed indifferentes adoperandum. at causa simplicitè actus sunt principia proxima et immediata actus ut mox videbimus. ergo ex mente Patris ubi principia proxima ac immediata actus sunt indifferentia ac compossibilia cui carentia actus non potest esse necessitas et determinatio sed indifferentia et libertas.

37. Adjungamus auctoritati rationem Sanctorum. libertas voluntatis est potestas indifferens adoperandum videlicet quae possit operari actum et non operari componendo cui illa actus et eius carentia. Sed ubi omnia principia immediata actus existunt indifferentia et compossibilia cui carentia actus potestas voluntatis adoperandum actus qua coalescit ex omnibus principijs immediatis ipsius relinquit indifferens et compossibile cui actus et carentia actus. ergo ubi omnia principia immediata actus existunt indifferentia et compossibilia cui carentia actus relinquit in voluntate indifferentia a libertas. Maior et minor sunt per se notae. Conseq.a est ultima est.

33. Confirmatur 1. actus qui procedit a voluntate proximè ac formaliter indifferenti et libera est proximè et formaliter liber, quia actus constituit proximè liber ab indifferentia proxima voluntatis. Sed ubi omnia principia immediata actus sunt indifferentia et compossibilia cui carentia actus, voluntas ut proximè potens operari actum est indifferens ac libera quia constituit proximè potens operari actum per principia immediata ac proxima actus. ergo actus qui procedit ab illa est proximè ac formaliter liber. ubi autem actus est proximè ac formaliter liber a potestate proxima voluntatis non potest esse necessarium a causa remota applicante principia proxima. quia causa remota non habet influxum in effectum nisi per principia proxima ergo ubi principia proxima sunt congrua libertati actus absolute et simpliciter relinquit liberum.

34. Confirmatur 2. non tollitur libertas simplicitè nisi ex suppositione antecedenti simplicitè, hoc est natura et causalitate physica. Sed ubi

libertas non tollitur ex principijs immediatis, non tollitur ex suppositione antecedenti simplicitè hoc est natura et causalitate physica. ergo ubi libertas non tollitur ex principijs immediatis illesa omnino relinquitur. Consequentia est Legitima. maior constat quia libertas simplicitè est potestas indifferens causa physica simplicitè operandi; ubi autem causa physica simplicitè operantes siue antecedentes simplicitè sunt indifferentes, potestas causa physica simplicitè operandi manet indifferens, arg: ideo etiam simplicitè libera. probatur minor quia causa remota applicans causas immediatas omninò indifferentes non antecedit effectum simplicitè, hoc est natura et causalitate physica, quia illum non operatur physicè loquendo simplicitè sed tantum secundum quid. ergo supponitur quæ non est causa proxima sed tantum remota non est supponitur antecedens simplicitè. antecedens familiarissimum est pluribus aduersantibus nonnullis quando causa immediata est indifferens actum etiam quando est omninò determinata. inde P. Hurtado de 1.p.to physicorum. lect.a 2. at quando causa immediata est omninò indifferens, id probatur aprioni, quia causa remota non operatur effectum nisi quatenus operatur causas proximas secundum rationes entitatis indifferentes. at causa proxima secundum entitatem indifferentem non magis operatur existentiam effectus quam eius carentiam. ergo causa remota ut est causalitate sua non operatur physicè effectum. á posteriori uero quia Deus non est causa simplicitè peccati, quamuis sit causa uoluntatis et cognitionis, quæ sunt causæ immediatæ peccati, solum quia uoluntas et cognitio secundum se considerata sunt indifferentes ad peccatum et eius carentiam. ergo quod est causa causæ non est simplicitè causa causati quando causa immediata est omninò indifferens, sed solum quando est necessaria et determinata ad effectum, ac proinde non erit antecedens simplicitè natura et causalitate physica ut requisitum ad tollendum libertatem.

35. Explicatur aprioni tota doctrina, quia uoluntas est potentia libera prout est facultas potens simplicitè operari ad actum.

at uoluntas ut potens simplicit operari actu per prima principia immediata operationis non autem per principia remota. ergo duo uoluntas gl indifferens et non determinata cum principijs immediatis operationis simplicitr existit libera. Minor probatur explicando quae sint principia immediata et remota operationis. Principia enim immediata nunc intelligimus illa quae in aliquo genere causae aut conditionis aut applicationis iuuant percie immediatr et non ratione alterius quod inferunt uoluntatem ad operandum, adeo ut eo non existente quamuis reliqua intelligantur existere non intelligatur uoluntas ad operandum completa, quo pacto concurrit ad amorem Dei actus fidei et habitus caritatis; principia uero remota intelligimus quae conducunt ad operandum solum, quatenus exhibent aliud ac diuersum quod immediatr ad operationem concurrit, adeo ut ablato principio remoto, duo per possibile uel impossibile intelligatur existere principium proximum quod exhibet intelligatur uoluntas eodem modo ad operandum completa, quo pacto concurrit ad amorem Dei habitus fidei quo ablato duo actus fidei existat cum habitu caritatis eodem modo intelligitur uoluntas potens amare Deum. igitur uoluntas non est simplicitr potens per principia remota sed tantum per proxima, alias ideo nec simplicitr libera.

38 Explicatur amplius qua ratione quo omnia principia immediata operationis sint indifferentia et compossibilia cum opposito existente non potest principium remotum esse incompossibile per connexionem alicuius antecedentis et omnino independentis ab ipsa operatione uoluntatis, sed per connexionem consequentis dependentis ab actuali operatione. at connexio consequentis dependentis ab actuali operatione non obstat libertati ergo etta probatur maior quia connexio antecedentis principij remoti cum operatione non potest esse immediata et per se, cum immediatr et per se non influat in operationem; nec potest esse mediata et per aliud immediatr connexum, q. ponimus omnia principia immediata quae exhibet uoluntati esse indifferentia et compossibilia cum existentia. ergo erit connexio omnino singulis

ac dependens ab actuali operatione. quæ his omnibus possunt respondere ac
damnemus infra cum propositum quæ adversarij congerunt contra libertatem prædestinati ex electione efficaci Dei ad gloriam.

37. Hæc probemus Primo primi palij argumenti videlicet intentionem efficacem gloriæ ante merita absoluta attemperatam scientiæ conditionali meritorum relinquere omnia principia immediata indifferentia quod ostendit Manifeste Monstran do eam voluntatem efficacem nullam ex se habere causalitatem actuum immediatorum vi meritorum præmia, nec alias superaddere auxilijs indifferentibus præterea quæ ipsa auxilia indifferentia præmia sunt habitura per scientiam conditionatam. Id quod tribuit Anselmus lib de concordia c. 2. reddens causam quare opera prædestinata a Deo liberè fiant Licet aliter non possint fieri his verbis, non enim ea Deus quæ minus prædestinat facit aut voluntatem cogendo aut voluntati resistendo, sed in sua illam potestate dimittendo. Hæc: asserit Anselmus Dei prædestinatio nem non cogere voluntatem humanam, licet opera prædestinati intrinsecum complementum prædestinationis non possint non esse, quia ea Deus licet prædestinat non facit, quod est idem ac dicere, quia non est prædestinationis causa simpliciter illorum. Quod expressit c. 2. his verbis Pariter igitur quamvis necesse sit fieri quæ præscivit et prædestinavit, quædam tamen præscita et prædestinata non evenirent ea necessitate qua præcedit res et facit, sed ea quæ res sequitur. Vbi proponens difficultatem præsentem explicat illam dicens ideo opera prædestinata non fieri necessario quia eius non possint non fieri, quia nec præscientia nec prædestinatio præcedit ea opera ut causa quæ illa faciat; et mox subjungit prædestinationem non inducere majorem necessitatem quam scientia ex eadem principio hi verbis. Patet igitur ex iis quæ dicta sunt liberè considerentur, quia nec prædestinatio excludit liberum arbitrium, nec liberum arbitrium adeam rationem prædestinationi; sequitur omnia illa quibus superius monstravimus liberum arbitrium præscientiæ non repugnare, pariter ostendunt

Illum

illuy prædestinationi concordare. ostenderat auctor Anselmus toto c. 1. necessitatem ortam ex præscientia Dei non pugnare cum libertate, quia præscientia non est causa aquas physicè fiat operatio voluntatis. Idem D. Bonaventura tri. 1. dist. 40. quærens an prædestinatio inferat salutis necessitatem et respondens non verbis his verbis, quia prædestinatio non est causa salutis nisi includendo merita præscita, et ita salvando liberum arbitrium. Igitur electio efficax ad gloriam attemperata scientiæ conditionali meritorum nullam habet causalitatem immediatam ut merita præscia, ut non habet ipsa scientia, præterea quas habent auxilia indifferentia, quæ prædestinato præparat.

38 Secundo id ostenditur ratione. absoluta et efficax intentio gloriæ attemperata scientiæ conditionatæ habuit obtinere gloriam per ea auxilia gratiæ et media quibus præcidit infallibiliter obtinenda nullam illis superadditam causalitatem et efficaciam. at præcidit infallibiliter obtinenda gloriam per auxilia gratiæ et media immediata omninò indifferentia nullam illis superadditam causalitatem et efficaciam. ergo auxilia gratiæ et media immediata manent post intentionem efficacem gloriæ attemperatam scientiæ conditionatæ omninò indifferentia nullam illis superadditam causalitatem et efficaciam immediatam. Consequentia manifesta est quia voluntas efficax Dei consequitur effectum eo modo quo illum habuit efficaciter obtinere, alioquin non habuit efficaciter obtinere gloriam per media solum indifferentia nullam illis superadditam causalitatem et efficaciam immediatam, media relinqui debent omninò indifferentia nullam eis superadditam causalitatem et efficaciam immediatam. minor nempe non potest, quia modo de facto prædestinatus consequitur gloriam per media immediata omninò indifferentia. ergo præcidit Deus obtinendam gloriam prædestinato eam quo exhiberentur illi media ea indifferentia, quamuis eis nulla superadderetur causalitas et efficacia immediata. Probatur major videlicet Deum potuisse decernere absoluta et efficaci intentione attemperata scientiæ conditionatæ producere

prædestinatos ad gloriam per auxilia gratiæ et mediata immediata omnino indifferentia nulla illis superaddita causalitate et efficacia immediata, quia Deus providit infallibiliter homines perducendos ad gloriam per auxilia gratiæ omnino indifferentia, quamuis nulla superadderetur causalitas aut efficacia immediata ergo potuit Deus efficaciter statuere perducere homines ad gloriam per media solum indifferentia nulla eis superaddita causalitate efficacia et immediata. Probatur consequentia quia Deus potuit decernere absolute obtinere finem per eas tantum causalitatem, mediorum per quam secura alias prænovit infallibiliter obtinendum. neq; ad efficaciam decreti Dei requiritur influxus immediatus ipsius in merita ut constat indecreto præscientiæ actus voluntatis creatæ per media prædeterminantia, quod non influit immediate in actus sed per media prædeterminantia cuius absq; influxu immediato decreti solo influxu auxiliorum prædeterminantium futurum fit infallibiliter effectus. Sufficit enim ad efficaciam decreti divini ille influxus quo infallibiliter adipiscetur effectus. at intentio gloriæ solo influxu auxiliorum indifferentium in merita absq; influxu immediato ipsius intentionis adipiscetur infallibiliter effectus gloriæ. ergo non requiritur ad eius efficaciam alius influxus immediatus in merita præter illum, quem exhibent secundum se auxilia indifferentia.

39. Quo præoccupato soluto quæ ex dictis duci solent argumento potest huic argumento respondeni videlicet post intentionem efficacem gloriæ non relinqui actus qui in tali conditionato consona erant libertati humanæ, cui in tali absoluto concurrat intentio efficax gloriæ, qui in tali conditionato non concurrebat. quoniam in tali absoluto non concurrit intentio efficax gloriæ, nec quid prius aliud ratione ipsius tanquam principium immediatum meritorium præter ea principia immediata quæ in tali conditionato præsentia sunt, existentibus autem principiis immediatis omnino indifferentibus non potest non existere in voluntate indifferentia et libertas ut argumento probatur est. et

confirmatæ quia intentio quæ non valet adipisci effectu aliter quam ex ui intrinseca et causalitate mediorum absq; additione alterius influxus non potest inducere ineffectu aliaq; necessitatem præter eam quam potest inducere influxus mediorum. at eius conditionis est intentio efficax gloriæ quam nos ponimus, quia supponit per intentionem mediam futuram infallibiliter gloriam ui solæ intrinsecæ auxiliorum indifferentiæ nulla eis superaddita efficacia ergo cum ea media sint congrua libertati non potent intentio necessitatem inferre.

4°. Respondent aduersarij 1°. ebiam si intuitu absoluto influant immediatè in merita sola auxilia indifferentia et ipsa intentio efficax immediatè non influat mutuam tamen libertatem creatam quia tollitur intentione efficaci gloriæ, concursus indifferens voluntatis diuinæ ad posse operandum et peccandum in ultimo instanti uitæ qui immediatè concurrebat intuitu conditionato. Sed contra quia ut ostendemus infra potest componi cum uoluntate absoluta intendentis voluntas executionis conditionata. ergo ebiam concursus indifferens qui non distinguitur a uoluntate conditionata.

4ª. Respondent 2°. ebiam si auxilia gratiæ et concursus generalis exequens quæ immediatè influunt in merita existant omninò indifferentia, implicare tamen ut Deus uelit omnia principia immediata meritorum esse proxime indifferentia, quia Deus intendens gloriam ut coronam præfinit immediatè merita, præfinitio autem immediata meritorum immediatè applicat et determinat actionem omnipotentiæ in merita, at ideo ebiam actionem uoluntatis creatæ quæ indistincta est a actione omnipotentiæ. Sed contra 1°. quia Deus intendens efficaciter gloriam antecedenter potest non præfinire efficaciter ipsa merita, ut intendens pœnitentiam ante peccatum potest non præfinire peccatum. 2° quia ebiam si præfiniat immediatè merita potest non immediatè exequi actionem omnipotentiæ in merita. Hæc duo prius ostendemus infra. ergo possunt manere omnia principia immediata omninò indifferentia.

Alijs argumentis stabilitur nra sententia

42. Tertio stabilitur nostra sententia. quia Deus tribuit auxilia efficacia quibus ex ipsa homines perducit ingloriam praenoscens futuras infallibiliter gloriam si ea auxilia conferantur. ergo ejus potest habere absolute homines in gloriam perducere conferendo ea auxilia. antecedens negari non potest probatur consequentia quia tantus connexionem habet ens cum ente praedestinati complexum scientia conditionata meritorum et gloriae et voluntate absoluta auxilium quantus habet intentio absoluta coronae gloriae. ergo primum potest esse integra libertate praedestinati ejus potest esse secundum; nec quidquam valet asserere illud aggregatum voluntatis auxiliorum et praescientiae conditionatae meritorum non antecedere naturae existentiam absolutam meritorum; quod scientia conditionata non antecedat in Deo voluntatem auxiliorum q. disp. 3. s. 3 satis manifestum relinquimus scientiam conditionatam meritorum dirigere et ponere voluntatem absolutam Dei ad collationem auxiliorum efficacium. nec etiam si dicas 2° hoc complexum nonesse principium proximum meritorum ut est intentio absoluta gloriae quia ita videmus 2. et videbimus infra nec decretum gloriae esse principium proximum meritorum nec connexionem habere aut proximitatem efficacem immediatam illorum.

Confirmatur si Deus mihi infundat scientiam conditionatam qua praenoscam Petrum infallibiliter mihi concessurum librum si petam quis neget posse me absolute velle habere librum Petri petendo illum illa via omnino libertate Petri quamvis posita ea voluntate regulata per scientiam infusam conditionatam nonpotest Petrus nonconcedere librum et nonest impotentia Petri mehabere voluntatem illam. ergo similiter Deus praevidens hominem consequturum coronam gloriae sinecessitate hujus vocationis indifferentibus potest illam hominis libertate velle absolute hominem coronam gloriae. antecedens videmus d. 3. sect. 3. consequentia constat aparitate rationis, eodem modo confirmatur argumentum

Sihomo ex iudicio conjecturali seu vero conscientiae condicionato Petri decernat efficaciter habere librum, petendo illum a Petro, tunc enim se linquitur integra libertas Petri etiam si illud iudicium verum in scientia adversarium sit essentialiter verum alias: ideo intentio absoluta libri regulata ex illo iudicio (quod vi sententiae adversarium essentialiter supponit intentio) non potest nocere alias: largitione libri.

43. Quarto probatur quia Deus potest efficaciter decernere finem consequendum actione agentis naturae sic relinquendo media omnino immutata. ergo etiam finem consequendum actione agentis liberi. nam Deus potest efficaciter decernere finem consequendum operam agentis liberi relinquendo media omnino immutata quia praevidet modo naturali omnino immutato consequendum finem. sed similiter praevidet media indifferentia efficacia ad consequendum finem agentis liberi etiam si non immutentur. ergo similiter etc. Quod enim finis consequendus sit voluntate libera alterius nihil obest quominus possit absolute decerni quando certo scitur alterius voluntates non defecturas. ut ego possum absolute decernere movere manum, peccatorum paenitere, sacramenta conficere, quamvis haec opera pendeant a voluntate libera Dei quoniam certo scio voluntates Dei non defecturas: sed multo certius scit Deus non defecturas hominis voluntates si conferat suas auxilia indifferentia. ergo potest Deus absolute velle finem pendentem a voluntate libera hominis.

45. Quinto Deus potest absolute promittere finem consequendum actione liberam. ergo etiam potest illum absolute decernere. tum quia promissio divina habet tantam connexionem cum effectu, quantam habet decretum; tum quia promissio absoluta continet essentialiter decretum absolutum de re promissa; antecedens probatur ex Ezechi. 36. 27. Spiritum meum ponam in medio vestri et faciam ut in praeceptis meis ambuletis et iudicia mea custodiatis eaque operemini. quem locum expendens Augustinus de praed. Sanctorum c. 11. ait attendite.

fratres et videbitis Deum illas promittere facturum se ut faciant quae jubet ut fiant. Idq; probat Augustinus aliis in locis de fide gentium promissa Abrahamo. ratione q; probatur quia possumus rogare de re existentiam absolutam finis consequendi opera agentis liberi ut absolute et ex ipsa largitate amico et fratri coronam gloriae. ergo Deus annuens nostris votis potuit absolute promittere eum finem. consequentia probatur quia si Deus non potuit absolute promittere finem quem nos rogamus ut absolute exequatur, certe valde limitata esset ipsa ejus largitas divina ut pote quae non posset plurima hominis vota suscipere, nec horum plurimis eius precibus annuere, nec maxima omnium bona quae ad salutem efficaciter consequendam pertinent promissione sua absoluta obligare.

45. Sexto denique quia maxima videtur imperfectio voluntatis Dei non posse absolute decernere consequendum actionem agentis liberi nisi dempta omnino eius libertate praevidente Deo media efficacia ad illius consequendam illius libertatem; Utique maxima imperfectio omnipotentiae divinae non posse immediate producere actum liberum nisi dempta hominis libertate ut existimavit Pelagius et Durandus in sententias pluries theologum. Saltem major apprehendi haec perfectio voluntatis divinae ubi potuit absolute et efficaciter decernere quemcumq; finem honestum ejus comparandum actionem agentis liberi ergo talis praedicanda est voluntas divina. quo respexit Augustinus de correct. et gra c. 14. sic praedicans perfectam voluntatis divinae potestatem et efficaciam, Volenti Deo salvum facere nullum resistit arbitrium, sic enim nulle et nolle invotens est potestate ut divina voluntatem non impediat neq; superet potestatem. mox q; subdit non est dubitandum voluntati Dei qui omnia ejus quae futura sunt facit voluntatem creatam non posse resistere, quando quidem ejus ipsis voluntatibus facit ipse quod vult, et cum vult facit. expressius in enchirid. c. 96. facile est Deo quod vult facere, hoc nisi

niri credamus peridebatur fidei initium obhoc enim vocata omnipotens quia quid quid vult potest, nec voluntate cuiuspiam Creaturae voluntatis omnipotentis impediri effectus. et cap. 20 x. Omnipotens voluntas tempore irruitas est, omnia quaecumq; vult facit. igitur si non ponet Deus obtinere gloriam ut coronam, vellet illam absolute quia destrueret libertatem mentis esset omnipotentia voluntatis divinae; ut esset si ratio non efficeret actus liberum efficiente illam voluntate humana. nec valet respondere non esse capacem actus liberum eius intentionis efficacis, quia eodem modo posset responderi Deum non concurrere immediate ad actus liberum quia non est capax concursus divini quod a Deo immediate concurrente ullatus libertas voluntatis. ergo sicut ex eo quod sit capax concursus humani esset imperfectio omnipotentiae non posse efficere immediate actus liberum; sic erit imperfectio voluntatis divinae non posse absolute decernere honestissimum finem quem sibi potest praefigere voluntas humana. accedit his omnibus probationibus omnium efficacissima quae deducitur ex praedictis testimoniis Sacrae Scripturae et Patrum quae probant Nos duos posse libere sed ehic existentes intentionem efficacem gloriae ante merita. et pronunciari possunt apud auctores pro nostra sententia relatos sed praecipue apud P. Dyonis. Petavium tom. 1. lib. 9. c. 1. 2. 3. et 4.

Objicitur contra nostram sententiam eversio Libertatis

46. Validissimum omnium contra nostram sententiam argumentum ino unicum quo recentiores illam proxime rejiciunt in hunc modum contendit. Petrus de facto praedestinatus est simpliciter liber ad obtinendam eternam gloriam, sed ante merita fuisset electus a Deo efficaciter ad gloriam non esset simpliciter liber ad obtinendam et aeternam gloriam. ergo Petrus non potest esse electus a Deo efficaciter ad gloriam ante merita praevisa. Consequentia legitima est. maior constat

ex sacra scriptura. pro minoris probatione supponamus Petrum pre
destinatum et iustum urgeri in ultimo instanti vite tentatione moventem
illum ad lethalitr peccandum. hunc sic argumentor ut Petrus sit liber
ad amittendam gloriam requisitum quod in ultimo instanti vite prout
est sub vocatione absolute existenti habeat potentiam completam ad
consequutionem et amissionem gloriae. Sed si fuisset praedicto modo ele
ctus ad gloriam licet in ultimo instanti vite prout est sub vocatione abso
lute existenti haberet potentiam completam ad consequendam gloriam et
tamen ad illam amittendam, aliqui haberet bene potentiam ad con
sequendam amissionem gloriae cum ea vocatione et consequenti cum efficaci
intentione gloriae quam ea vocatio supponeret, alias ideo ulterius ad suum
finem omnino intentionem efficacem Dei. ergo Deus non potest elige
re Petrum efficaciter ad gloriam ante merita praevisa. Explicatur ar
gumentum absolute et simpliciter non est impotentia praedestinati quod po
natur in Deo intentio efficax gloriae, neg: quod illa ponatur seu incon
sue componitur illum amittat gloriam ergo cum ea intentione efficaci gloriae
non componitur potestas simplicitr ad amittendam gloriam. Consequentia
videtur. eadem quae sit contra Thomisticas et Scoticas intentiones gloriae.
antecedens quoad priorem partem probatur quia ante intentionem efficacem
gloriae totum praecedit in praedestinato consensum subcondition futurum; hic
autem nullam in vocatione meritum aut impetrationis habet vim movendi deum
ut eligat homines efficaciter ad gloriam ut contra Massilienses docet Jan
senius lib. 1. de praedest. C. IX et 13 ergo absolute non est im
potentia praedestinati quod ponatur in Deo intentio efficax gloriae. ante
cedens quoad posteriorem partem probatur, quia imposita ea intentione effi
caci posset praedestinatus amittere gloriam etiam posset componere amissio
nem gloriae cum tali intentione, ac per consequens illam finaliter. ergo
supposita ea intentione non est in potestate praedestinati amittere glo
riam

47. Hoc argumentum adducit P. Abig: negotio soluendo.

negabat enim Petrus in ultimo instanti vitæ vtens subuocabili absolute existenti non habebat simplicitè potentiam completam ad amittendam gloriam, nam potentia completa simplicitè coalescit solum ex principijs proximis quibus Petrus potest tentationi resistere vt probauimus an°. 30. potentia autem quæ ideo euentu coalescit ex principijs proximis potest simplicitè componi cum amissione gloriæ, quia principia proxima sunt omninò indifferentia et eadem proxime quæ præcisa sunt per seipsa non condicionata componibilia cum illa vt ostendimus an° 38. alg: ideo Petrus prædestinatus in ultimo instanti vitæ habet potentiam simplicitè ad amittendam gloriam, hoc est potentiam secundum principia proxima, ac per consequens simplicitè libertatem, quamuis non habeat potentiam secundum quid, hoc est secundum principia remota, siue radicalia siue secundum quod principia proxima conferuntur ex intentione efficaci Dei, quæ solum est principium remotum; quod accedit in illa quod vulgariter dicitur habere potestatem simplicitè antecedentem, quamuis non habeat potestatem antecedentem secundum quid, nam vt vidimus n°. 35. potestas et suppositio simplicitè antecedens est sola quæ componitur ex principijs proximis non autem ex remotis.

48. Ad hæc ad confirmationem respondetur positione intentionis efficacis gloriæ non esse in potestate prædestinati positiuè, ita vt prædestinatus per consensum condicionatum ponit mereri aut impetrare a Deo talem intentionem quod solum conuenit ex auctoritate Augustini: attamen positione eius intentionis esse in potestate simplicitè prædestinati negatiuè, ita vt in eius potestate sit simplicitè facere quod non ponatur ea intentio efficax gloriæ: in eius enim potestate absolutè et simplicitè est facere vt non sit consensus absolutus, alg: ideo ebay vt non fuerit condicionatus, nam secus non fuisset consensus condicionatus, sposita absolutè condicione non esset consensus absolutus, ac per consequens ebay est in potestate prædestinati absolutè et simplicitè vt non fuerit intentio efficax quæ euentualitè pendet a beneplacito

condicionata.

49. Praeterea urgebatur hoc argumentum contra P. Henrice in speciali intentione gloriae praedestinationem propriae quam impugnamus sect. 3. contra Vazq. Lessium, Montem et alios immutabilitate divina conferente auxilia efficacia praecedente existentia condicionata futuri boni perseverantia finali et gloria. Contra omnes recentiores immutabilitate creata eligente media efficacia ad finem consequendum libertate ad tempus regulata existentia in sua condicionata, aut adquirita conditionali conventu alterius degus inde an° 41. et dis. 3.

50. Nihilominus nostra solutio variis potest argumentis urgeri. Primo quia si posset praedestinatus conjungere amissionem gloriae cum vocatione ut absolute existenti quae est principium proximum operandi, etiam posset conjungere amissionem gloriae cum intentione efficaci Dei, quod catholice admitti non potest. ergo in eum hu argumenti non potest praedestinatus conjungere amissionem gloriae cum principio proximo operandi. Probatur antecedens vocatio ut absolute existens supponit intentionem efficacem gloriae antecedentem in signo priori naturae tanquam causam ipsius vocationis proximam quidem si intentio non distinguatur ab electione, remota vero si distinguatur. ergo si potest conjungere amissionem gloriae cum vocatione absolute existenti, poterit etiam cum ipsa intentione gloriae antecedenti vocationem.

51. Respondeo praedestinatus non posse conjungere amissionem gloriae cum vocatione absolute existenti in sensu composito intentionis efficacis gloriae, atq. ideo non posse conjungere amissionem gloriae cum intentione efficaci gloriae: Caeterum posse conjungere amissionem gloriae cum vocatione secundum se considerata et seorsim ab intentione efficaci Dei quo pacto est principium proximum operandi, atq. ideo integram manere libertatem praedestinati; nam sic potestas proxima operandi manet omnino indifferens et compatibilis cum amissione gloriae. sensus enim compositus intentionis efficacis non est suppositio

alicuius principij proximi et simplicis antecedentis, sed tantum principij antecedentis secundum quid, et simplicis consequentis. Siquidem ut cuidam mihi fuit simplicis in potestate praedeterminari non operari absolute concursum alicuius Dei non fuisse in Deo scientiam conditionatam conjecturae, idq. circa intentionem efficacem gloriae. Adde objectionem istam ebam probare contra communem sententiam posse praedeterminari conjunctionem amissionem gloriae cum scientia conditionata ipsius gloriae antecedenti voluntatem vocationis cum qua potest praedeterminari amissionem gloriae conjungere.

§2. Respectu 2. nostra solutio.

Petrus ingressus carcerem in ultimo instanti vitae sub vocatione absolute existenti non haberet concursum generalem Dei ad peccandum. ergo non esset completa potentia etiam secundum principia proxima ad amittendam gloriam, nam ingressus non potest amittere gloriam nisi per peccatum, potentia autem ad peccandum non potest esse proxima et completa absq. concursu generali Dei. antecedens probatur quia Deus numquam praebet voluntati suum concursum nisi praeviden vocationem absolute existentem et cetera requisita ex parte potentiae ut pendentia a suis causis. At Deus praeviden vocationem absolute existentem ut pendentem a suis causis non potest offerre concursum ad peccandum, quia praeviden vocationem absolute existentem praeviderit intentionem existentem efficacem gloriae, quam vocatio supponit: praeviden autem antecedentem intentionem efficacem gloriae non posset offerre suum concursum ad peccandum in ultimo instanti vitae, quia offerret concursum ad effectum impossibilem: impossibile enim est peccatum in ultimo instanti vitae ex suppositione antecedentis intentionis efficacis gloriae, alioquin esset possibile conjungi peccatum in ultimo instanti vitae, cum intentione efficaci gloriae. ergo Deus non potest in eo instanti offerre voluntati concursum generalem ad peccandum.

§3. In primis haec argumentatio patitur ista tantum in communi sententia adversariorum, ad mittendum vocationem efficacem et concursum indifferentem ad resistendum tentationi in ultimo

instanti vltra præparari prædestinato ex præscientia conditionata ve
ritentia et perseuerantia finali; nay tam impossibile est peccatu vlro
instanti post uocatione excitantes et præuisione conditionatay perseueran
tia quay post intentione efficacey gloriæ. Ite patitur instantiay in
singulari sententia recentiorum nobis aduersantium charitatis posse
Deus præfinire efficaciti achu penitentiæ ante peccatu præuisu, quim
co ipso teneatur ille determinate et determinabile peccatu, sed tantu uolun
tate indifferentes et permissiua perquay præuisu est perseuantiay condi
tionatay futurey, ergo per præfinitione efficacey demattu penitentiæ libertatis
quia tay impossibile est nonesse peccatu post præfinitione efficacey penitentia
tia diay non libere, quay esse peccatu in ultimo instanti vltra post in
tentione efficacey gloriæ. ergo sicut potest Deus præparare concursu
indifferentes ad non peccandu post præfinitione efficacey penitentiæ, ita
potest præparare concursu indifferentes ad peccandu post intentione
efficacey gloriæ.

Ad 4. Ido argumento negatur antecedens uidelicet Deus
intendentes efficaciti gloriay ante merita non posse offendere Petru in ul
timo instanti vltra concursu generale ad peccandu, quando quidem Deus
ea intentione decreuit consequi gloriay prædestinati peccandi. Minus
concursu pergunt præuidit consequenday perseuantiay conditionatay, ni
mirum perseuerante uoluntate prædestinati libera non solu libertate
contradictionis sed etiay contrarietatis. Vnde ad probatione respondeo
Deus etiay præuidentes intentione efficacey gloriæ præparare posse con
cursu ad peccandu, quia Deus non intendit gloriay utcumq;, sed con
sequenday liberæ libertate contradictionis et contrarietatis, alioquin ido ne
deo concursu ad peccandu ablato in ultimo instanti vltra. nec hoc appa
ret impossibile, siquidem peccatu etiay post intentione efficacey Dei non
est impossibile impotentia antecedenti et simplicitr, sed tantu impotentia
consequenti et secundu quid ut uidimus. Concursus enim qui ex
liberte ad peccandu post intentione efficacey gloriæ non offendit ad peccandu

vniuersus composito intentionis efficacis gloriæ, sed ad peccandum secundum aliam intentionem. Quemadmodum qui exhibebat intentionem contrariam ad non peccandum post intentionem pœnitendi et ad peccandum post vocationem absolutè existentem et vicinam conditionatam perseuerantiæ siue creatam siue increatam.

§§. Respondeo .N. ipsi peccatum ad quod impellit tentationem præordinatus in ultimo instanti vitæ est contra præceptum affirmatiuum non requirebat alium concursum ad peccandum quam ille quem Deus exhibet ad actum præcepti liberè agendum, quia eo ipso potest simpliciter voluntas creata præmittere actum præcepti et peccare. Si vero est contra præceptum negatiuum potest Deus offerre concursum indifferentem ad peccandum independentè a vocatione efficaci, qua consentit ad resistendum existentiæ efficaci gloriæ nempe dependentè a vocatione sufficienti quæ procedat ex intentione generali gloriæ, aut etiam antecedentè ad omnem vocationem, nam concursus iste generalis est voluntas concurrendi ad peccatum, cui voluntas creata paratus omnibus requisitis ledetur mina uerit: hanc autem voluntatem potest Deus habere antequam præuideat ullam vocationem antecedentem ut constat ex dict.

§6. Respondeo .3. Deus præuidens posse vocationem vtrique ipsa immediatè existentem quam ea præuisione indicata determinate existentis præfinitionem gloriæ aqua vocatio procedit; cui autem Deus negulatè præparationem concursus ex præuisione immediata vocationis existentis præparare potest concursum indifferentem ad peccandum, quando quidem integrum obiectum illius præuisionis est indifferens et compossibile cum peccato. Deus enim vocationem ad perseuerandum præuidet existentem hic in intentione efficaci gloriæ et electione directa ipsius vocationis, hic vtique immediatè. at licet prior cognitio non possit non præuidere existentem intentionem efficacem gloriæ, tamen potest non præuidere posteriorem, quia vocatio vtique existens non habet connexionem cum intentione efficaci gloriæ

determinatè existentiã, præuio autem immediata uocationis existen
tiæ ut perfecta sit sufficit illa tantum cognoscere determinatè existen
tiã cum quibus uocatio connexionem habet determinatam, alias ideo tan
tum cognoscere uocationem talis efficaciæ suapte naturæ portendantem has
uel illas causas aquibus pendeat copacto quo cognoscendæ uocationi ca
rum quo existentiõne efficaci gloriæ non procederet. Vnde præuio im
mediata uocationis nec attingit existentem determinatè intentionem glo
riæ nec cogit Deum ad præparandum concursum ad obtinendum præ
cepti ea aui cui potestate absoluta non potuit retrahi uti uoluit adimplendi.
Vrgetur 3. præfa
57. ta solutio ad existentiam tentationis in ultimo instanti uitæ nonest pre
uia in instanti conditionato concurrere immediatè præfinitio efficax
eius existentiæ. at post intentionem efficacem gloriæ concurrit in tali ab
soluto immediatè et proximè præfinitio efficax eius existentiæ, quæ
cetanio connectitur cum intentione gloriæ. ergo in instanti absoluto sunt
alia principia immediata ac proxima ualentia cuertere libertatem, qua
non erant in instanti conditionato. Huic argumento duo respondeo. 1.
ponit Deum intendere efficaciter gloriam ante meritum quem præfinit
efficaciter meritum et existentiam tentationis in ultimo instanti uitæ.
Secundum præfinitionem efficacem eius existentiæ et cuius alterius
operationis liberæ non est principium exequens et immediatum opera
tionis, sed tantum removens ac perconsequens intentionem efficacem gloriæ
non immutant principia immediata et proxima quæ præmissa sunt
in instanti conditionato. Vtrumq; principium ostendamus d. 6.
Vrgetur 4. nonest
58. impotestate proxima uoluntatis neg. physica neg. morali dissentire
omnibus auxiliis quæ continentur in omnipotentia Dei. ergo non
est in potestate uoluntatis neg. physica neg. morali impedire intentio
nem efficacem Dei ac perconsequens intentionem efficacem Dei tollitur
libertas moralis et physica iuxta ea quæ dicebantur supra.

antecedens sæpius docuimus, consequentia probatur quia intentio efficax Dei non potest impediri nisi dissentiente voluntate omnipotentis auxilijs. nam cujus quod impossibile sit unicum auxilium quo Deus obtineat consensum voluntatis in ultimo instanti vitæ potuit efficaciter præfinire gloriam ante meritum. ergo ut impediatur Deus a præfinienda gloria non sufficit dissentire his aut illis auxilijs sed omnibus.

59. Respondeo. 1°. hac ratione non improbari posibile præfinitionem efficacem Dei gloriæ allegatis auxilijs determinatis vide licet qua Deus statuat absolute producere hominem in gloria post hæc determinata auxilia quæ præmissa sunt operaturus si dentur; nam his determinatis auxilijs potest voluntas creata dissentire etiam moraliter; dissentiente autem voluntate creata non potest divina ea intentione præfinire efficaciter gloriam. Respondeo. 2°. nec improbari præfinitionem gloriæ nullis allegatis vocationibus ordinarijs, nam ut homo possit præfinitionem efficacem Dei impedire non est opus existere omnibus vocationibus, sed tantum efficacibus pergunt solas præfinitæ efficaciter gloriam; vocationes autem efficaces ordinarie sunt tot, tales, ac tantæ ut non possit ejus voluntas creata etiam potestate morali dissentire. Respondeo. 3°. etiam si Deus præfiniret gloriam sub disjunctione omnium vocationum efficacium quæ continentur intra omnipotentiam, ad hoc dissentiente voluntate creata, unam vocationem efficacem quæ de facto conferetur ad superandam tentationem in ultimo instanti vitæ, foret ut impediret omnino præfinitionem efficacem gloriæ, quia Deus non præfinit gloriam per vocationem efficacem sub disjunctione successiva, siquidem quæ cumq; vocationi efficaci videt secutum consensum effectu, sed sub disjunctione divisa, hoc est nonvult effectu per hanc vocationem efficacem aut per illam ita ut non operante voluntate per hanc, operetur per illam; sed ita ut existente vocatione hac operetur voluntas absolute per hanc, aut hac vocatione non existente sed illa operetur absolute

per illas. Vnde si huic vocationi excitanti dissentiret voluntas non praefiniret Deus effectu sub disjunctione huius vocationis, aeque consequens repugnaret intentio praefiniens gloriam per hanc vocationem efficacem aut per omnes alias possibiles sub disjunctione. Atque plures ex dictis rationes patent fieri adversus doctrinam quam conciliamus libertati praedestinationi cum intentione efficaci gloriae quas indisputatis sequentes reservamus, ubi contra praefinitionem efficacem meritorum aequa ibi agendum est efficacius urgebuntur.

Objicitur contra nostram sententiam repugnantia intentionis absolutae cum voluntate conditionata gloriae.

60. Secundo disputant contra nostras sententias nobiles recentiores in hunc modum. Deus praefinit omnibus hominibus gloriam aut poenas ante merita et demerita voluntate conditionata et indifferenti. ergo non potest praefinire determinate gloriam aut poenas ante merita aut demerita voluntate absoluta et determinata. probatur consequentia amor absolutus et efficax unius objecti est odium efficax saltem virtuale de contradictorio sui objecti, exempli gratia amor efficax gloriae est odium efficax carentiae gloriae. Sed odium efficax carentiae gloriae et praefinitae conditionatae eiusdem carentiae opponuntur inter se. ergo ubi opponuntur amor efficax gloriae et praefinita conditionata carentia gloriae seu damnationis aeternae. probatur minor, quia odium efficax carentiae gloriae includit in praefinitione gloriae reddita Deus simpliciter nolens carentiam gloriae et conditionem de meritorum subqua praedestinatus primam gloriam, per voluntatem autem conditionatam damnationem reddit Deus simpliciter nolens carentiam gloriae sub conditione de meritorum quibus ea voluntate dat locum.

at Deus

at Deus sua simplicitate volendo, et simplicitate nolendo carentiam gloriæ sub conditione demeritorum sunt contradictoria. ergo etc. Hinc itaque non adversarij provocant ad concilianday libertatem cum absoluta præfinitione gloriæ, nay præfinitio absoluta gloriæ cum sit efficax nolitio carentiæ gloriæ vt impedimentum efficax talis carentiæ. ergo cum præfinitione efficaci gloriæ non potest esse expedita et libera voluntas prædestinati ad amittendam gloriam.

64. Hoc tamen argumentum facile refelli ostendamus non opponi inter præfinitionem absolutam et conditionatam eius dem objecti vtrum opponuntur scientia conditionata et absoluta. nay præfinitio existentiæ rei dependentis a conditione non volita efficaciter sed ineffaciter permittam et præfinitio eius dem existentiæ dependentis a conditione volita efficaciter pendent non opponuntur inter se. at prior voluntas vt conditionata, posterior absoluta de quibus disputamus. ergo præfinitio conditionata et absoluta eius dem objecti non opponuntur inter se. Minor et consequentia constant. maior probatur quia actus voluntatis mutuantur contradictionem ex objecto; objecta autem harum præfinitionum contradictoria non sunt, nay vtraq; præfinitio appetit eandem existentiam rei dependentis a eadem conditione, hoc tantum discrimine quod præfinitio absoluta simul cum existentia rei appetit efficaciter existentiam conditionis; conditionata vero non appetit efficaciter conditionem nec eius carentiam. ergo nullam possunt habere contradictionem præfinitio absoluta et conditionata.

65. Respondent præfinitionem conditionatam gloriæ non dari nolle existentiam gloriæ sed actum eius carentiam, aut saltem dare locum carentiæ, cui non dat locum præfinitio absoluta. Sed quid inde vt hic actus opponantur inter se? quod enim alter det locum carentiæ objecti alter non det locum nullam inactus oppositionem inducit. affectus enim efficax et ineffax cohærent simul mutuo in eadem objecti, ut apud omnes indubitatum est

affectus aubet efficax nondat locum carentiæ objecti, cui dat locum affectus inefficax. ita unguntur in eodem intellectu iudicium certum et probabile, certum et incertum, quorum alterum dat locum formidini, cui alterum nondat locum. aprioni est ratio quia non opponuntur unus affectus cum alio quod unus maiorem habeat connexionem cum objecto quam alius; plura enim principia conueniunt in eundem effectum in aequalitate connexionis cum illo ut uidere est in uoluntate et habitibus, intellectu et specie et pluribus aliis. atqui unus affectus comparatus cum carentia objecti datiui non comparatus solum arguit maiorem connexionem unius cum affectu quam alterius. ergo ex hoc capite non opponuntur affectus absolutus et conditionatus.

63. Deinde non obstante oppositione quod præfinitio conditionata gloriæ ferat in carentiam gloriæ in quam non ferat absoluta. nam conditionata ferat in carentiam gloriæ dependentem ad demeritum non præfiniendo demerita sed debitando; absoluta uero ferat in gloriam præfiniendo merita. at nulla gloria dependens a meritis præfinitis, et carentia dependens ad demeritum non præfinitum contradictoria non sunt, ut carnere est in primam uoluntate conditionata quæ ferat simul in gloriam et eius carentiam sub conditionibus diuersis: ita in uoluntate conditionata gloriæ antecedente merita et uoluntate absoluta eiusdem gloriæ subsequente merita. ergo nec ex hoc capite opponuntur inter se præfinitio absoluta et conditionata gloriæ. Addo præfinitio conditionata ferat in carentiam objecti solum inefficacitur, absoluta uero efficaciter. atqui amet affectus efficax unius objecti cum affectu inefficaci contradictorio ut communiter ostenditur ex projiciente merces in mare. ergo etc.

64. Vnde respondetur argumento nullatenus esse contradictoria Deum uelle gloriam absolute uolendo absolute merita et uelle conditionate gloriam uolendo conditionate merita. Similiter nolle absolute carentiam gloriæ, nollendo

nolendo demerita, et nulla conditionatè gloriæ exoptando merita. præsertim si primus velit gloriæ conditionatæ, et deinde præfiniat eam dej absolutè. Ad corolarium de libertate respondeo præfinitionem efficacem gloriæ nonesse impedimentum antecedens sed consequens ad obtinendum gloriæ, imo nonesse impedimentum simplicitè sed secundum quid ut diximus s.a de impotentia ad amittendam gloriæ.

~ Reliqua argumenta soluuntur ~

65. 1° Innumera sunt argumenta quibus aduersarij petunt nostras sententias. Tertius conficiunt quia opponunt infra interdictionem liberalis gloriæ et exequutionis onerosæ iustitiæ. Quartus quia merita causant præmium gloriæ moraliter et non physicè, atqui solus ut præmia mouendo præmiantes ad liberam largitionem gloriæ. Quintus quia in Deo ordo intentionis internæ, remotæ ex ordine exequutionis externæ ordinem diuinæ autem exequutionis externæ priorem sunt merita quam gloria Sextus quia cuilibet decreto libero Dei respondet ad extra penitentiæ mutatio creata, intentioni autem gloriæ antecedenti merita nulla respondet mutatio distincta uoluntate exequenti eiusdem gloriæ sub sequenti merita. Postremus quia ea intentio efficax gloriæ erit contra profectum modum prouidentiæ diuinæ utpote qua prouenit homines in medio periculo fugere, et omnia flagitia labendo relinquere. nam si electi sunt quid quid male agant tandem producentur in gloriam: si autem non sunt electi quid quid bene agant, tandem interdicetur eis ad ullam gloriæ.

66. Hæc tamen argumenta breuiter dilui possunt ex dictis. ad 3. enim sat dictum est disp. 1. sect. 7. assert. 3 et 4. ad 4. constat ex disp. 1. sect. 7 assert. 3. ubi docuimus nonesse contra causalitatem moralem meritorum præmiorum conferri ipsa intentione efficaci præmij antecedenti merita. Addo et posse conferri uoluntate exequenti distincta quæ merita subsequatur

ut docúmus ibidem asserit S. Prosper g: argumentum vniuolúntate con
dicionata gloriæ antecedenti meritum quæ post merita habet rem gloriæ
tantum connexionem quantum habet intentio absoluta. Ad 5. constat
ex dict. l. sect. 3. ubi probauimus fuisse nonnullum mihi ordinem inter
rem aliquam intellectam et uolúntatem diuinam præordinem externum objectum.
cuius rei intentio etiam potuit fieri in ipsa intentione gloriæ conditionata
quæ antecedit uolúntatem meritorum quæ sunt in executione externa prio
ra quam gloria. Ad 6 respondetur ex tota dict. l. ubi ad omnia dicenda
in hac materia præmisimus distinctionem decretorum Dei nonnullum sumendum
ex mutatione reali creaturarum. id quod etiam ostendebat instantia uolun
tatis conditionatæ gloriæ cum realitate distincta a uolúntate exequenti eius
dem gloriæ. Addo in mea sententia asserente uolúntatem intendentem glo
riæ cui potest exequentem eiusdem, optime definitum mutationem creatam respon
dentem intentioni efficaci gloriæ antecedenti meriti, videlicet existentiam
ipsius gloriæ quæ respondet uolúntati exequenti.

67.

Ad vltimum respondetur
eodem modo urgeri argumentum in sententia contraria; nam ut nos in eo ordi
ne rerum in quo Deus præuidit peccatum conditionatum me perducendum
ad vitam æternam, ut nonnos; sic ipsum in eo ordine non ponunt non salua
re; sic nonnum in eo ordine non possunt non damnare. Frustra ergo incumbam
studio virtutis. Quare absolute dicendum argumentationem esse nullam, quia
nec Deus præuidit me saluandum, nec efficaciter intendit mihi præmenda
et labores, atque ideirco meritis et laboribus incumbendum est ut valeam obtinere;
nec præuidit me damnandum aut me deserturum nisi propter demerita et
obices; atque ideirco ademptis et obicibus vacandum est. Ita respondit Prosper
V. vocatis gent. c. vlt. alias penultimo hæreticis aduersus doctrinam
Augustini et Prosperi confictam has idem argumentum. Quamuis ergo
quod habuit Deus nullam potuit rationem non præmi, studia tamen non to
llunda curandi, nec per electionis propositum liberi arbitrii studium relaxa
tum cum implenda uolúntatis Dei ita sit præordinandum effectus. Hac

Prosper, qua variis argumentis confirmat, ut appareat quale sit hoc argumentum quod adamus doctrinae catholicae haereticae familiare etc.

68. Evadit manifestum intentionem efficacem gloriae ante meritum nullatenus repugnare etiam supposito ijs quae certa habemus ex fide. id quod firmius constabit disp sequenti, ubi ostendamus nec intentionem efficacem gloriae habere connexionem cum praefinitione efficaci meritorum, nec praefinitionem efficacem meritorum derogare ullo privilegio naturae et gratiae. Nunc restabant duo explicanda. Primum qualis sit possibilis intentio efficax gloriae ante meritum. Secundum an ea aut talis necessario sit ad praedestinationem. De primo agemus sect. sequenti. de 2° sect. 8.

Sectio 7ª. Qualis sit possibilis intentio efficax gloriae ante meritum posita?

69. Dubitatio est 1°. an intentio efficax gloriae possibilis ante meritum sit necessario distincta ex natura rei a praedestinatione efficaci medicinali per quam obtinetur gloria? 2°. an sit necessario distincta auo lumtate ab exequenti gloriam post meritum? 3°. an in numero aliqui indubitabili possit peragi totus negotium praedestinationis, praesertim si intercesserit peccatum? 4. an ea intentio efficax praefiniat gloriam ut coronam, an tantum gloriam secundum se praescindendo a circumstantia coronae? Relege quae diximus disp 1. sect. 7 et 8 et ex illis haec facile erui possunt.

70. Assero igitur 1°. possibilis est intentio efficax gloriae ante meritum quae ex natura rei sit distincta a praedestinatione efficaci medicinali per quam nunc obtinetur gloria. Item possibilis est quae ab eadem praedestinatione indistincta sit. prior pars constat ex disp 1. sect ultima propositione 2ª. posteriori vero ex propositione 3ª.

Assero 2°. possibilis est intentio efficax gloriae ante meritum quae

uirtualitè sit indistincta a voluntate exequente gloriam post merita, ita quoad eam voluntate distincta sit. primam partem ostendemus dup. 1. sect. 7. assert. 3. posteriorem autem assertione 4.

74. Assero 3. possibile est intentio efficax gloriæ quæ unico actu uirtualiter indiuisibili per agat Deus negotium prædestinationis, etiam si intercederet peccatum. explico assertum. Deus præuidens præsentia conditionata, si Petrus constituatur in hac serie rerum, et incarnatus hoc auxilium cum eo operaturus hac merita et tandem perseuerantiam ad tantam gloriam; potest unico indiuisibili actu complecti totum ordinem auxiliorum et meritorum quæ reipsa perducant Petrum ad salutem æternam. hoc constat ex assert. 1. et 7. et ex dup. 1. sect. ult.

75. Assero 4. intentio efficax Dei potest præfinire gloriam ut coronam, ita gloriam secundum se præsupponendo actum certantis coronandum, etiam quando reipsa obtinenda est per merita. de priori intentione quis dubitet? nam Deus potest sua intentione statuere ut gloria non conferatur hominibus gratis sed ex præuisione meritorum et perducendi ex eguenti iustitia ut ex superioribus satis constat. hanc gloriam præfinire ut coronam, quia ex ui illius intentionis non potest alia ex equalitate mandari ergo etc.

76. De posteriori intentione maior difficultas est statuendi ijs quæ certa habemus ex fide. explico illam intentionem. assero itaque possibile decretum efficax Dei antemerita quod præfinirat gloriam secundum suam entitatem, ita ut ex illius decreti uirtute decernat Deus conferre gloriam gratis tanquam donum liberalitatis, nec conferre propter merita tanquam mercedem iustitiæ. alio autem decreto posteriori statuat conferre gloriam modo quo sibi libuerit aut gratis ut nunc confert paruulis, aut propter merita ut nunc confert adultis. quam doctrinam tuetur magna pars theologorum Salmanticensium et probabiliter iudicat P. Suarez lib. 3. de auxx. c. 19 quamuis

Vazquez tom. 1. in 3. p. d. 123 improbabiliy exhimat.

75. Eay sententhay mihi persuadeo quia substantia beatitudinis secundum se est indifferens ut conferatur homini gratis aut per merita. ergo potest Deus praefinire substantiam beatitudinis secundum se; quim eo decreto adstringatur ad conferendum gratis neg; per merita determinatione eius circumstantia alterè decreto relinquens; sicuti potest Deus decernere finem, quim eo decreto definiat determinatè haec singularia media, coronam ug quim definiat determinatè haec merita Misericordiae. Ite decernere potest substantiam incarnationis, quim determinatè definiat hanc temporis circumstantiam aut loci. quamuis realiter loquendo objecto diuini decreti non possit existere absq: modo determinato aut circumstantia determinatis temporis et loci. Ratio assertionis est, quia tota oppositio actus intellectus et voluntatis refunditur in oppositione objectorum. sed gloria secundum se componi potest cum collatione remunerationis et gratuitae ergo etiam decreto gloriae secundum se potest componi cum decreto exequenti remunerationis aut gratuito; nec enim obstat decretis gratuitis et remunerationis esse inuicem incompossibilia; nam illa sunt indifferentia secundum se ad extrema contradictoria; puta ug. ad obedientiam et eius carentiam, voluntatem ad odium et amorem etta.

75. Duo argumenta objicit Vaz quae. Primum quia adultus non potest obtinere gloriam gratis; decernit enim Deus non conferre gloriam adulto nisi merenti ergo. cum hoc decreto non potest componi decretum indifferens ad conferendum gloriam ug gratis. nam si esset in Deo tale decretum conferret Deus gloriam ug exinanitionis, etiam si nulla essent in adulto merita. Quemadmodum si Petrus decreuisset nullum praestare opus nisi meriti non posset cum eo decreto componere aliud quo praestaret Paulo opus gratis et absq: illo praemio. Consequens antecedens non potest adultus obtinere gloriam gratis spectata ut praemium decreti quod facit in substantiam

gloriæ nego. spectata in priori quod fecerit incæpta tantùm concedo. nempe quia decreto quo Deus statuit conferre prædestinatis gloriam secundum se, adjunxit de facto aliud ut tantùm conferretur meritis; quod absolutè et proximè reddit impossibile gratiosam collationem gloriæ. similiter distinguo consequens ad hoc posterius decreto non potest omittere aliud indifferens ad conferendum gloriam gratiis, ad conferendum, inquam, gratis inservire compossibile posteriori decreto concedo, indifferens ad conferendum gloriam gratis inservendi illi quo Deus adjungeret priori decreto aliud conferendi gratis opposito decreto modo existenti nego.

76. Vrgebis nunc absolutè est in potestate prædestinati impedire in Deo hoc secundum decretum meritorium quia est in eius potestate impedire meritum utpote quæ operando libera. ergo est in eius potestate habere gloriam gratis quando quidem inservire divino eius decreto et meritorium conferendæ gloriæ gratis. distinguo antecedens est in potestate prædestinati impedire in Deo hoc secundum decretum relicto decreto priori indifferenti ad conferendum gloriam gratis nego. impediendo simul prius decretum concedo. nam sicut nonexistentibus meritis impediretur in Deo decretum efficax meritorium, quia impediretur scientia conditionata aqua pendebat tale decretum, ita etiam impediretur decretum gloriæ indifferens ad conferendum illam per meritum, quia etiam ut Deus decernat gloriam sub dijunctione meritorum requiritur scientia conditionata illorum ut dicebamus n°. 62. et dicemus disp. sequenti.

77. Vrgebis ulterius potest esse in Deo decretum gloriæ secundum se absq: decreto meritorum ergo impedito decreto meritorum non impediretur decretum gloriæ secundum se. distinguo consequens si impediatur per potestatem Dei concedo, si impediatur per potestatem hominis nego. nam libertas Dei est potentia immediata et directa ad impediendum decretum, quatenus

potest nulle et nonnulle gloriæ, et post voluntas gloriæ nulle et nonnulle hunc modum consequendi illas. Caterum potestas impediendi hominis est indirecta et mediata, quatenus potest impedire scientiam condicionis meritorum aquæ æqualiter pendet ubicumq; decretum

7. 8. Secundus argumentum est quia non est medium inter conferre gloriam gratiæ et conferre gloriam inducta meritorum. ergo non potest Deus decernere conferre gloriam quin decernat determinate aut conferre gratiæ aut inducta meritorum. Nego consequentiam cuius innumera sunt instantia. non est medium inter hominem album et non album; iustum et non justum; existentem in hoc loco et tempore aut in alio; productum ab hac causa aut ab alia ergo Deus decernens hominem existere decernit necessario eo decreto existere determinate album aut non album; iustum aut non justum etc. mala consequentia omnium sententiæ. ergo illa est mala quæ fit a P. Vasquez. Ratio est quia simili existentia seu secundum se præcindit a forma positiua et eius carentia; sic decretum existentiæ præscindere potest nec tenetur Deus ulli eodem decreto substantiam seu intrinseca et accidentia separabilia ab ipsa. Sicut non inducta Deus omnia accidentia tam intrinseca quam existentia eodem indivisibili actione qua inducta substantiam seu ut diximus Disp. 1.

Sectio 8. An? et quæ intentio gloriæ ante merita sit necessaria ad predestinatos?

79. Asserto 1. necessaria est ad predestinationem aliqua intentio gloriæ ante merita siue efficax siue inefficax. probatur quia nulla temporaliter est apprehendi hominem destinari aut intentionaliter transmitti ad finem supernaturalem absq; ulla intentione supernaturalis finis. Quare vicaria ratio expli non computata inter medias prædestinationis, quia non habuit ortum existentione speciali gloriæ prædestinatorum: auxilia vero

gratiâ cenendo effectus prædestinationis, quâ absq; intentione procedunt. ergo ut homo prædestinetur ad gloriam ejus est ut sit subjectus, cui per intentionem gloriæ procuretur gloria.

80. Nunc est difficultas an intentio gloriæ sit necessaria tanquam pars constituens intrinsecè prædestinationem an tanquam quid prius præsupposita ad illam. Respondeo esse necessarias ut partes intrinsecas prædestinationis. quia sola intentione gloriæ non intelligitur homo destinatus ad gloriam dari, si intelligatur scientia et præparatio mediorum, nisi Deus conferret hominem auxilia gratiæ quæ modo confert et homo exerceret eadem merita ex alio tamen dependente a fine gloriæ ut necessario posset Deus conferre hunc quidem hominem prædestinare ad gloriam. ergo præter actus qui versantur circa media constituunt prædestinationem intentio gloriæ. Confirmatur quia decretum Verbi incarnandi non constituit hominis prædestinationem, quamvis re ipsa fuerit conducens ad eius salutem, solum quia non habuit originem ex intentione speciali gloriæ prædestinati. Constituerent autem prædestinationem hominis si ab ea intentione procederent, ut constituunt prædestinationem auxilium gratiæ. ergo ab intentione gloriæ constituuntur prædestinationes tanquam conducentia ad gloriam prædestinati partes intrinsecæ prædestinationis igitur ipsa intentio gloriæ potius erit pars intrinseca prædestinationis. huius sententiæ videtur esse S Thomas infra a 3 et 5.

81. Objicies providentia non versatur circa finem sed circa media quare prædestinatio definitur ab Augustino præparatio beneficiorum Dei quibus certissimè liberantur quicumq; liberantur. ergo prædestinatio non includit intrinsecè actus qui versantur circa finem sed circa media. Propter hoc argumentum censeo providentiam et prædestinationem in recto quidem includere solum actus qui versantur circa media. Caeterum non excludere inobliquo actus qui versantur circa finem. atq; ideo includere intentionem gloriæ.

tanquas partes prædestinationis constituentes inobliquo, quia prouidentia non est remedij ullius; sed consequentium finis. nec prædestinatio est præparatio quorumcumq; beneficiorum Dei, sed eorum qui hos homines certissime perducunt ad finem gloriæ.

87. Assero 3. non est necessaria ad prædestinationem intentio gloriæ intrinsecè efficax sed sufficit ineffax. est contra Thomistas sed iuxta Doctores nostræ Societatis etiam eos qui fatentur possibiles intentiones efficaces. Nota tamen duo Primum solum excludere necessarias intentiones gloriæ intrinsecè efficaces; necessarias, namq; esse intentiones efficaces extrinsecè quæ scilz connexæ sc̃m ordinem ad assequutionem gloriæ nullius Societatis auctor infinuat. Secundum excludere eas intentiones efficaces necessarias ad prædestinationem et nonad assequutionem gloriæ; nam ad assequutionem gloriæ nonesse necessarias etiam Thomistæ fatentur. reprobi enim necessaria habent ad assequendam gloriam, et prædestinati inutiles conditionatæ præuisi sunt assequuturi gloriam inde pendente ab ea intentione. nunc uero asserimus etiam ut homo assequatur gloriam prædestinante Deo nonesse opus ulla efficaci aliqua ad gloriam ante merita.

83. Et probatur. ad prædestinationem sufficit præordinatio et præparatio beneficiorum Dei quibus certissime liberantur quicumque liberantur. Sed potest Deus præquire et præparare beneficia quibus certissime liberantur prædestinati quicumq; gloriam intendat efficaciter ante merita. ergo potest esse prædestinatio absq; intentione efficaci gloriæ ante merita. Major docetur ab Augustino et ab omnibus Theologis communiter. Minor, inquas est difficultas, constat 1°. quia nullum adducitur argumentum repugnantia ab aduersarijs ut mox uidebimus. 2°. quia ad præparationem beneficiorum Dei quibus certissime liberantur prædestinati, sufficit intentio illa conditionata quam explicuimus nº 79. quippe qua Deus decernat quibusdam hominibus gloriam

independentè à scientia conditionata obligatus largiri illis auxilia efficacia subconditione quod perseuerabit conditionata inueniat illa. 3º quia Deus potest tribuere hominj auxilia efficacia ad operandum hoc vel illud vg: ad extremum vitae nulla precedente intentione gloriæ ob honestatem vjcuius operis, aut ob bonitatem diuinam, Separabilis enim est elevatio hominis ad gratiam ab elevatione hominis ad gloriam. ergo etiam potest eadem tribuere extrema intentione inefficaci et conditionata gloriæ. 4. quia ab aequali intentione gloriæ possunt oriri inaequalia media, reprobi enim inaequaliter sunt vocati, quamuis omnibus fuerit aequalis voluntas generalis gloriæ. ergo etiam ab intentione inefficaci gloriæ reprobj communi possunt praparari alicui bus auxilia singularia quibus reipsa consequantur gloriam.

84. Demum apriori quia affectus inefficaces possunt excitare inuoluntarie affectus efficaces, vg a simplex complacentia finis intentione efficaces ipsius; affectus inefficaces caritatis actus efficaces altarius virtutis etc. igitur similiter ex intentione inefficaci et conditionata gloriæ potest Deus velle efficaciter hominibus auxilia quibus perducantur in gloriam

85. Obijcies 1. maiori benevolentia prosequitur Deus praedestinatos quam reprobos. ergo antecedentem affectum vult gloriam praedestinatis quam reprobis vg: adeo ea videtur efficaci. Respondeo 1. posse intentionem gloriæ ante merita esse benevolentiam praedestinatis quam reprobis quemadmodum intentionem efficacem ut vidimus sect. 4. Respondeo 2. non esse necessarium ad praedestinationem ut Deus prosequatur praedestinatos maiori benevolentia quam reprobos per affectum gloriæ antecedentem merita, sed per affectum consequentem merita tantum. Respondeo 3. sufficere ad praedestinationem maiorem benevolentiam praedestinatorum circa media cum aequali benevolentia circa gloriam quod non repugnare constat ex probatione nostræ sententiæ et constabit ex disp. 6.

86. Objicies X. præmissa probabiles non possunt inferre assensum evidentem. ergo nec amor inefficax electionem mediorum efficacium. Nego consequentiam; quia intellectus ut potè necessario operans non potest elicere assensum condescendentem nisi determinatus a præmissis. Præmissa autem probabiles non possunt determinare nisi ad assensum probabilem. at voluntas liberè operans potest eligere media ab determinata. adgi: ideo quamvis intentio inefficax non determinet sed tantum alliciat, potest nihilominus voluntas accepta determinare electionem mediorum efficacium impellentem ad illam intentionem inefficacis finis. Deinde potest intentio conditionata finis pendentis ab arbitrio creato inferre electionem saltem inefficacem et conditionatam mediorum pendentium ab eodem arbitrio; ergo meritorum. Ad prædestinationem autem sufficit hæc electio conditionata et inefficax, siquidem per scientiam conditionatam præmissus est homo ea sola electione perseverantiæ in gloriam. ergo etc.

87. Objicies 3. electio sequitur intentionem. ergo electio mediorum efficacium intentionem efficacem. Roboratur hæc. electio fertur in media ut talia ad finem. ergo electio mediorum efficacium ad finem gloriæ fertur in media ut efficacia ad gloriam. sed non potest ferri in media ut efficacia ad gloriam quæ efficaciæ appetat ipsam gloriam ut probavimus nº. 176. et de prima an°. 446. ergo adgi: amor efficax gloriæ non potest esse prædestinatio ad gloriam. Distinguo duplicem electionem mediorum, aliam formalem quæ appetit media ut talia et efficacia ad finem, aliam materialem quæ appetit media ut honesta in se independenter a relatione intrinseca ad finem, et relata ad finem solum extrinsecè ab intentione finis impellente ad electionem materialem mediorum. unde quæ dixi disp. 1. an°. 17 C. et 46 b. ergo sola electio formalis mediorum efficacium nonnullos electio materialis sequitur sua ipsa natura intentionem efficacem finis. Cæterum ad prædestinationem sufficere quamvis electionem sive materialem sive formalem mediorum quæ hoc respectu prædestinati perducantur ad gloriam ut constat ex definitione

prædestinationis explicata disp. 1. sect. 2. non est igitur necessaria ad prædestinationem intentio efficax gloriæ.

88. Objicies 4. imprudenter eligunter media efficacia ad finem alicuius; intentione efficaci finis. ergo Deus prudentissimè prædestinans non potest eligere media ad salutem alicuius; intentione efficaci salutis. Distinguo antecedens. finis qui naturalis contentus necessario in medijs, ut lux in sole et pluuia in nube, transeat. finis et moralis pendens ab arbitrio alterius ut salus electionis amentis prædestinati nego. hunc enim Deus eligens efficaciter aliquos homines ad gloriam, potest non eligere efficaciter alios, quamuis eis tribuat auxilia quibus præuidit salutem adepturos. Velut efficaciter electos sibi gratiosos reddat in ordine salutis, quod maiori benevolentia eos sit prosequutus; Velut præfinitio Dei indifferens omnino sit proportionata indifferentiæ arbitrij creati. Vel obaliosq; fines nobis ignotos et Deo manifestos, quos viderimus; operibus Dei inuenimus.

Disp. 5.

Quâ intentione præfinierit Deus prædestinatis gloriam ante merita?

1. Ex disputatis præcedenti facile quis colligit quo pacto Deus decreuerit de facto prædestinatos ad gloriam. nam illam sua libertate prædestinauit et immutata lege prædestinandi ad conferenda gloria ut coronam meritorum secundum omnibus catholicis ac theologicis principijs, potuit Deus eligere efficaciter homines ad gloriam ante merita; quis concedat ita de facto prædestinatos eligisse? Commendatur enim à sacris scriptoribus et Patribus eximius amor Dei gratuitus et efficax erga prædestinatos, credendum ergo est, eum omnes omnia

prædestinatorum merita præcesserit, summum q. ipsis bonum, gloriam scilicet beatificantem efficacitèr decreuisse. Accedit, plurima et testimonia apud sacros scriptores ac Patres ecclesiæ præsertim Augustinum et Prosperum, quæ sinon persuadent omnino vtrumlibet, suadent saltem hanc doctrinam antecedentem et efficacem Dei. ergo cum hæc electio (vtcumque nos) nullo excepto reperiatur in præfandis sunt testimonia in fauorem illius. Testimonia vero videri possunt apud Patres Suarez Arriaga, Gran. ac reliquos doctores relatos pro hac sententia disp. præc. n. 4. nec vobis ea præmitto quod testimonia sacræ scripturæ et Patrum ab scholastico magistro indigna putem. Sunt enim prima nostræ theologiæ argumenta ab principia. Sed quia ama gistro theologo indignum puto alienum scripta transcribere quam discipulos ad illa referre vnius potissimum rerum quæ magistri explicationem desiderant.

2. At obijciunt aduersarij alia testimonia sacrorum scriptorum et Patrum præsertim Augustini quæ inuenant gloriam definitam prædestinatis post præuisa merita, sicut penam reprobis post præuisa demerita. Sed omnia explicationem habent, aut indecreto exequendi gloriam, quod sequitur præuisionem meritorum vtrumdem est apud P. P. Suarez et Arriaga ubi s., aut indecreto Dei talem intendendi gloriam, vt voluerit eam alicui in tempore conferre, quam post merita præuisa. Sicuti non infligitur pena nisi post demerita præuisa; sicut decretum exequendi gloriam ita idem sine decreto ab intendendi vtrumdem est apud P. Grana.

3. Rogabit autem quis an hæc intentio efficax gloriæ sicuti eadem cum voluntate exigendi media et exequendi finem, an distincta? an prædefinitio gloriæ secundum se an vt coronans? Respondeo rem istam esse incertam, hoc enim non potest colligi nisi ab effectibus externis aut reuelatione Dei. effectus autem externi et testimonia Dei non tollunt hanc intentionem gloriæ

esse potius, quam alias. Nec credendum est sacros Scriptores aut ecclesiæ Patres vanis scholasticorum argutiis mentes fixisse.

§ 1. Observandum tamen hanc intentionem efficacem gloriæ esse eam quam D. Thomas a. 4 docet esse dilectionem et electionem prædestinationis ad gloriam, et ut dilectionem prior est quam ut electionem. dicit enim quidem hanc intentionem a D. Thomas dilectionem, quia diligere est velle bonum alicui; per eam autem intentionem nullum Deus prædestinat ad maximum bonum. dicit electionem, non quod sit amor medium, sed quod sit specialis amor finis, propter eminentiam hominis massæ præsertim prædestinati reprobis. dicit denique ut dilectionem esse priorem quam ut electionem quia hæc intentionem efficacem gloriæ. habet dilectionis habet se tanquam habitum respectus, habitus vero electionis tanquam differentia. Superiora autem secundum Aristotelem sunt priora ut explicatius dispu. 1. sect. 5.

Disp. 6.ª

Quænam præfinitio meritorum concurrat & necessaria sit ad prædestinationem?

Post explicatam intentionem gloriæ proximum est ut præfinitionem meritorum, quæ sunt media necessaria ad gloriam indisputationem addecang.

Sectio 1.ª An Deus præfiniat efficaciter actus bonos et meritorios?

Sicuti in gloriæ intentionem efficaci, sic in prædestinationem efficaci meritorum dei certa sunt theologorum indicia. præfinitionem efficacem intelligo quæ absolute decernit effectum ea connexione qua caussa effectum

non

Xposit componi cujdlā ~

Referuntur uariæ sententiæ

1. Prima sententia docet Deum præfinire efficaciter omnes actus meritorios, quem eos præuouerit fidelibus sub conditione auxiliorum in differentibus. Ita omnes fere Thomistæ cum Caietano 1.p. q. 22. art. 4. item Scotistæ cum Scoto, Bassol. Mayron. et Ricardo apud P. Suarez d. 22. met. sect. 4. n. 11. quamuis nonde sint ex Scotistis plures recentiores qui Scotum intelligant de prædefinitione consequenti scientiæ conditionatæ. ita Philippus Fabri in 1. disp. 54. art. 47. et alij. Dicendum uero Scotistas á Thomistis quod Thomistæ ponunt auxilia gratiæ intrinsecè efficacia perque mandandum et exequutioni actus præfinitus, esse ex phisicè prædeterminantia. Scotistæ uero omninò indifferentia intrinsecè quamuis determinata extrinsecè auoluntate efficaci Dei immediatè exequentè actus.

2. Secunda sententia docet Deum prædefinire efficaciter actus meritorios prius quam conferat auxilia indifferentia gratiæ, et postquam præuorit quid eis positis operaturus sit uoluntas creata. ita P. Suarez lib. 1. opusc. c. 16. lib. 2. c. 2. lib. 3. c. 17. lib. 1. de prædestinat. c. 13. et alijs in locis. Arrubal 1.p. tota disp. 66. Aegidius Conink 1. 2. d. 2. dubio 5. Granada. de prad. trac. 11. disp. 2. et quot quot ad mittunt electionem efficacem ad gloriam ante merita dependentem a scientia conditionata, quorum memini mus disp. 4. n°. 4.

3. Tertia sententia docet Deum præfinire efficaciter merita humana postquam largitus hominis auxilia indifferentia gratiæ, et præuorit quid eis existentibus euentum sit, sed prius quam in actu secundo absoluto cooperetur uoluntas

creatos. ita P. Vazquez 1.p.d.99. c.7. et 8. ubi manifeste docet praefinitionem quia Deus coadjuvat actionem nostram vultatis esse infallibilem efficacem et incompossibilem cum carentia operis praefiniti. asserit praesupponere naturam suam praevisionem operis futuri sub conditione vocationis. utquid autem illam praesupponeret si praedefinitio Dei esset ineffacax et natura sua compossibilis cum carentia operis. Item quia ibi tales est Vazquez indemonstrando praefinitionem Dei componi cum libertate creata, etiam si carentia operationis non posset componi cum praedefinitione Dei. id est explicat Vazquez, quia praedefinitio Dei non est antecedens sed concomitans operationem creaturae. Si autem praefinitio esset ineffacax non derogaret libertati quamvis esset antecedens. Dicendum ergo est P. Vazq. ponere praefinitionem Dei infallibilem efficacem; hanc tamen non esse concomitantem, non quia non antecedat operationem absolutam cuius causa est sed quia involvit eandem conditionatam cuius praevisionem essentialiter supponit et cum ea decernit concomitanter actionem temporalem creaturae concurrendo ad actum simul cum illa. Duae sententiae sunt Cordubae, Recentiores, et Oviedo. relati a P. Suarez. prolog. 2. degra c 8. n° 15.

§. Quarta sententia docet Deum nullatenus praefinire efficaciter actus liberos creatos nec prius quam conferat auxilia gratiae praevisa: eventum enim non potest: sed omnem praefinitionem Dei esse ineffacem et indifferentem. ita P. Lemos de aux. c. 4 et tota disp. secundae ad gloriam, Henrice d. 23. c.9. Salas in manu scripsit degra disp. 14. et plures recentiores.

Reiiciuntur sententiae minus verae.

§. Reicio 1° Scotistas et Thomistas non praefinitionem Dei independentem ascientiam conditionatam conentem creatam repugnat libertati recen.

necessaria ad meritum. exequetur enim concursus per principia immediata determinata voluntate creata, aut intrinsece ut volunt Thomista, aut extrinsece ut volunt Scotistae, adeoq; frustraretur effectus praefinitio absoluta Dei, principia autem immediata operationis determinata voluntate creata destruunt eius libertatem. ergo etta. Maior concedit. abadesse. minor probatur eisdem argumentis, quibus probatur assumptum praedeterminata tam extrinseca quam intrinseca exercere libertatem, quae non sunt huius loci.

6. Rejicio 2. P. Vasquez quia etiam eius sententia derogat libertati voluntatis. nam voluntas efficax Dei exequens immediate actum voluntatis derogat eius libertati. praefinitio autem explicata a P. Vasquez est voluntas efficax Dei exequens immediate actum nostrae voluntatis. ergo derogat eius libertati. consequentia est bona. minor constat ex n. 3. maior probatur, quia ubi omnia principia immediate influentia in actum voluntatis non sunt indifferentia, potestas voluntatis immediate influens non est indifferens ad libere, sufficit enim unicum principium determinans ad tollendam indifferentiam voluntatis et tollendum adsequandum reliqua principia immediata et indifferentia. Vbi autem voluntas efficax Dei est principium immediate exequens actum, non sunt indifferentia omnia principia immediate influentia in actum. nam ipsa voluntas efficax Dei non est principium indifferens sed determinatum et connexum cum actu. igitur voluntas efficax Dei immediate exequens actum derogat indifferentiae nostrae voluntatis.

7. Dices 1° voluntatem efficacem et exequentem Dei explicatam a P. Vasquez non esse antecedentem sed connitentem operationi creaturae. ergo Deus non praefinit nec operaturus actioni nostrae voluntatis, nisi praevideret nostram voluntatem operaturam. Sed contra 1°. quia esto ea praefinitio connitatur operationi conditionatae, tamen non connitatur sed antecedit operationem absolutam, est enim causa operativa

: absoluta, siquidem præfinitio interna Dei nonest operatio creaturæ sed eius principium, causa autem antecedit naturam suum effectum. ergo præfinitio Dei antecedit naturam operationem absolutam creaturæ.

Contra 2. quia ea præfinitio Dei connectitur cum nostra operatione independenter a scientia conditionata. nam in obiecto scientiæ conditionatæ præuidetur præfinitio Dei exequens actum nostræ uoluntatis independenter a tipsa scientia. præuidetur enim uoluntas creata operans posita uocatione; at non præuidetur operans absq; concursu Dei. ergo præuidetur exhibitus concursus Dei præfinitæ uoluntati diuinæ. at ut sententia P. Vazquez ut Deus exhibeat suum concursum creaturæ non sufficit uoluntas conditionata, alias frustra tenerentur ad præfinitionem absolutam connitentes. ergo in obiecto conditionato præuidetur præfinitio Dei exhibens creaturæ concursum omnipotentia independenti a scientia conditionata.

8. Dices 2.° eas præfinitiones esse connitentes, quia connectitur essentialiter peractioni externæ Dei quæ connitentur operationi creaturæ. Sed contra nam licet P. Vazquez dicerent propter cum. decreto libero Dei nouæ mutationi in creatura tamen ea mutatio in nullo sententia nonest essentialiter connexa decreto Dei ut est sententia alterius. Sicut enim est connexa decreto, eas; propter connexionem præfinitionis diuinæ cum nostra operatione nonesset alia quæ connexio operationis externæ Dei cum nostra operatione, frustra dicerent P. Vazquez scientias conditionatas ad definiendum absolutæ nostras operationes, siquidem cognitio externa Dei independenter a scientia conditionata habet connexionem cum illa. præterea quia ait Vazquez d. n.° 46. tex tatur expresse se tueri concordiam libertatis cum præfinitione Dei, alias si præfinitio libera Dei dicatur esse actus electivus uoluntatis, habitus q. essentialis diuinæ. ergo præfinitio Dei nonest connexa in sententia P. Vazquez quia connexio essentialis peractioni externæ Dei.

Hinc

9.

notatur inconsequentia Patris Vazq. nay disp. 99. probat Latè contra P. Suarez praefinitiones efficaces Dei antecedentes auxilia gratiæ adnexam libertati creatæ, ehàj si subsequantur praevisionàj conditionatæ, quamvis ejus positio non potest nostra voluntas operationi cohibere. hoc autem argumentum vis habet eamdem contra praedefinitiones efficaces subsequentes auxilia gratiæ quas admittit disp. 99. . Libertas enim operationis creatæ non tollitur praefinitione Dei quod antecedat auxilia gratiæ, sed quod antecedat operationem nostræ voluntatis: operationem autem nostræ voluntatis magis antecedit praefinitio executiva admissa a P. Suarez ut ostendimus n. 4. ergo etc.

10. Reflexio 3. sententiæ P. Lessij, Monæi, et aliorum; quia non repugnat praefinitio efficax Dei intendens actus meritorios subsequentes praevisionàj conditionatæ et antecedens auxilia efficacia gratiæ. ergo possibilis est aliqua praefinitio efficax Dei circa merita nostra. consequentia est bona. antecedens probatione nostræ sententiæ constabit.

Est igitur verior sententia

11. Verior nihilhac probabilior est sententia quæ docet primum Deum praescientem omnes eventus vocationum indifferentium, ponere praefinitionem efficacem actus meritorios, ineuntis finis exhibentes vocationes et concurrentes omnipotentiâ, quibus praevidit nostras voluntates operaturas liberè eos actus, praefinitione efficaci non influente immediatè in actus meritorios, sed tantùm applicante ea principia immediata quibus solis praenovit nostra merita infallibiliter futura. Secundum non dum ponit, verum ehàj de facto praefinit Deus actus meritorios praedestinatorum. Ita auctores relati n. 7. pro 1ª 2ª.

12. Ac primum quidem ponit praefinitum Deum

efficaciâ adhuc meritorios probandus est ex concordia nostræ libertatis cum præfinitione Dei antehac explicatæ. Concordia autem probatur, quia ubi omnia principia immediata operationis relinquuntur indifferentia ac compossibilia cum eius carentia, relinquitur potestas voluntatis omninò indifferens et libera. Sed cum præfinitione efficaci Dei antehac explicata relinquuntur omnia principia immediata operationis indifferentia et compossibilia cum eius carentia. ergo relinquitur potestas voluntatis omninò indifferens ac libera. vide hoc argumentum disp. 4. an° 30. fol. 110.

13. Hinc colligitur ratio quare nostra prædefinitio potius consonet libertati, quam physica prædeterminatio et prædefinitio rei efficacis Dei supra dictæ; nimirum quia physica prædeterminatio et prædefinitio supra dictæ exhibent influxum in mediatum inopus prædefinitum ab aliquo genere causæ sive efficientis sive formalis. nostra vero prædefinitio nullum exhibet influxum in mediatum inopus; id est non connectitur cum opere præfinito ullum influxum quem præstet ad illud, ut physica prædeterminatio et præfinitio res dictas, sed excludit solas suppositiones scientiæ conditionatæ, quæ merè extrinsecè comparatæ ad opus.

14. Secunda autem pars nostræ sententiæ videlicet Deum præfinire de facto meritas prædestinatorum constat 1°. ex amore Dei erga prædestinatos, quem prædicant sacri scriptores ac Patres ecclesiæ. 2. ex testimonijs quæ adducunt Suarez et Arrubal. ubi 3°. quarum vitam plurimum suadent, si omnino non convincunt. debent igitur ijsdem confirmationem intrepretari, cum præfinitio efficax meritorum nullum adducat inconvenience.

Diluuntur argumenta contra nostram sententiam.

15. Argument. 1°. Thomistæ et Scotistæ probando necessarium esse aliquod

principium immediatum operationis quo Deus determinet voluntatem creatam ad operandum, ideo g. praefinitionem Dei non posse relinquere indifferentia principia immediata operationis. Quae tamen argumenta satis faciendum est doctrinae, quae satisfit argumentis, quibus ipsi contendunt adversus auxilia efficacia gratiae non praedeterminantia, quae intrac. de auxiliis Latae ponas.

16. Arguit 4. P. Vasquez quia decreta liberta Dei habent eundem ordinem posteriorem et priorem quem habent objecta. ergo cum auxilia gratiae sint priora quam operatio meritoria, non potest praefinitio efficax operationis meritoriae antecedere decretum faciendi auxilium gratiae. Verum antecedens esse falsum ostendimus disp. 1. sect. 3. ostendit g. manifeste intentio liberam inefficacem meritorum, quae in sententia P. Vasquez antecedit auxilia gratiae ut videre est s.a n.o 49. et intentio efficax finis naturalis, quae iuxta sententiam potest antecedere media naturalia antecedentia finem ut videre est p. 19. a. 5. n.o 24.

17. Arguunt 3. efficacius recentiores cum P. Lessio. quia praedefinitio absoluta Dei adversatur nostrae libertati ergo adversatur meritis. probatur antecedens, nonest in nostra potestate impedire praedefinitionem absolutam Dei, ea autem posita non est in nostra potestate operationem. Omissis aliorum solutionibus respondendum ex disp. 4. sect. 6. videlicet impotentiam cohibendi operationem positam praedefinitione Dei nonesse antecedentem simpliciter operationem absolutam, ut requisitum ad impediendum libertatem absolutam, quia praedefinitio Dei relinquit indifferentia omnia principia proxima nostrae operationis, quae sola constituunt potestatem simplicem ad operandum, eam g. indifferentem ad liberam ut vidimus disp. 4. sect. 6. unde in nostra potestate absolute et simpliciter relinquitur impedire praedefinitionem Dei, non quidem ponendo aut impediendo illam; sed negative ac + indirecte impediendo aliquid necessarium ad illam. non in nostra potestate

absoluta reliquitæ coniungere carentiæ operationis cum omnibus cum principijs prosæmij voluntatis ut potè indifferentibus. coniungendo autem carentiæ operationis cum compluribus principijs prosæmij voluntatis impeditæ scientiæ conditionatæ operationis futuræ sub conditione: impediendo autem scientiæ conditionatæ impeditæ prædefinitio efficax Dei, quæ essentialiter pendet abea scientia conditionata. atq: ideo deprimo ad ultimum voluntatis simplicitè potens impedire operationem absolutam relinquitè simplicitè potens impedire prædefinitionem Dei. Vnde prædefinitio Dei pronculq; non erit simplicitè antecedens, sed eatenus consequens simplicitè operationem absolutam nostræ voluntatis. videantur dicta tota sectè 6 disp. q. 18.

Sed urgebis quamuis non sit operatio absoluta exitè in Deo scientia conditionata. ergo non pendet scientia conditionata aboperatione absoluta. distinguo consequens non pendet aboperatione absoluta ante conditionem positam concedo, post conditionem positam nego. nam à post conditionem absolutè positam non erit operatio absoluta, neg: erit in Deo scientia infallibilis operationis sub conditione absolutè posita. post conditionem autem absolutè positam potest non esse operatio absoluta, cùm exitat in Deo præfinitio efficax illius, quia non exibit præfinitio simplicitè antecedens sed consequens ut diximus.

19. Vrgebis iterum operatio absoluta est pendens à præfinitione efficaci, quia est pendens auocationibus præfinitione callis. ergo præfinitio non est pendens aboperatione absoluta alias esset mutua dependentia aprioni inter præfinitionem Dei et operationem absolutam nostræ voluntatis. distinguo antecedens est pendens immediatè ac simplicitè apræfinitione nego, mediatè et secundum quid concedo. quia dependentia mediata et mutua inter præfinitionem Dei et nostras operationes absolutas non est simplicitè aprioni, quia nec operatio pendet apræfinitione tanquam à causa simplicitè ut diximus d. 4. n. 35., nec præfinitio aboperatione absoluta tanquam acondition priore, sed potius

posteriori, quia impedita operatione, impediretur indirecte ipsa prefinitio Dei ut dicebamus §.

Concludo solutione argumenti proposiți á secundoribus inistando illud in sententia communi. et quidem aduersus P. Herice inistatur in prefinitione efficaci Meritorum supponente pecue scientiæ conditionatæ quas, ipse docet aduersus Lessium et Molinam et alios admittentes scientiæ conditionatæ, diuigere uoluntatem conferendi praedestinatis auxilia congrua, instatur in aggregato ex scientia conditionata et uoluntate auxilium aduersus secundos negantes directionem scientiæ conditionatæ, instatur in aggregato ex scientia conditionata creata et electione mediorum quæ omnia explicauimus fuse disp. 3. art. 9. et disp. 4. n. 51. ibidem: aduersus plura quæ aduersus doctrinas superiores urgebant intentionem efficacem gloriæ ante merita, urgere q: nunc poterant prefinitionem efficacem meritorum. quibus modo adjungemus aduersus eamdem doctrinam alia argumenta, quæ potuimus uis habent in prefinitione efficaci meritorum.

Vrgetur concordia libertatis cum prefinitione Dei aduersus nram doctrinam

§. Vrgetur 1°. si imponatur Xpto præceptum impediturum libertatem ad opus oppositum, quamuis præceptum supponat scientiam mediam et nonnisi priori pius immediatum operis præcepti. ergo etiam impedita prefinitione efficaci quamuis nonnisi priori pius immediatum operis prefinitum. P. Suarez tomo 1. in 3. p. disp. 37. s. 3. negat antecedens componi enim libertatem Xpti Domini cum præcepto, eodem modo quo componit cum prefinitione efficaci. Cæterum melius respondetur prefinitionem nullum importare priori pius immediatum operationis nec ullam connexionem cum illa. præceptum autem importare intimationem et

et nobis obligationis intrinseca intellectui Xpti Domini unione diate q: mouentes eius uoluntatem ad opus precepti, simulq: cum his portari diuina connexum cum illo. Hoc sufficiat donec potestatem Xpti ad actus preceptos suo loco explicemus.

Zz Vrgetur 1.° maiorem efficacitatem habet in actu caritatis uoluntas Dei predefiniens immediate actum caritatis, quam uoluntas solum prefiniens auxilia ad illum ergo uoluntas predefiniens actum caritatis prout influxum in auxilia, habet immediatum influxum in actum nam influxum immediatum in auxilia alias habet uoluntas et illa auxilium. Respondeo efficacitas sumitur dupliciter 1.° pro intrinseca causalitate effectus, ut efficacitas gratiae. 2. pro connexione causae cum effectu. ut efficacitas auxilium. primo quidem modo non est maior efficacitas uoluntatis prefinientis actum quam prefinientis auxilia. Secundo modo maior est gratia prefinitio actus non potest coniungi cum carentia actus; prefinitio uero auxiliorum coniungi potest ut ponunt ipsa auxilia. Sed aduerto non prefiniri auxilia ut efficacia sed secundum entitatem dumtaxat, nam si prefiniatur ut efficacia tanta erit efficacitas et connexio predefinitionis auxiliorum, quanta prefinitionis actus, q. efficacitas auxiliorum sumitur a actu, prefinito q; essentialiter supponit praescientiam conditionatam, sicut predefinitio actus.

Zz 3. Vrgebur 3.

Scientia conditionata praedicatur a prefinitionibus necessaria ad conciliandam libertatem cum prefinitione absoluta Dei: at prefinitio absoluta Dei non habet influxum immediatum in opus prefinitum non erit necessaria scientia conditionata ad ista conciliationem, q. ubi omnia principia immediata manent indifferentia manet in differens ac libera potestas voluntatis sit ne ut non sit in Deo scientia conditionata. ergo prefinitio absoluta Dei influit in media te in opus prefinitum. Respondeo. scientia conditionata merito

prædicatæ necessariæ ad eliandas libertates cum præfinitione absoluta Dei, ea quidem quæ sit efficax et connexa cum operatione qualis est de qua dixerunt præfinitores, nonnullæ ad eliandas libertates cum præfinitæ Dei quæ sit inefficax et periculo frustrandi operationes qualis est illa cui non præluxerunt scientiæ conditionatæ. nay in nostra voluntate neque esse libertas, quin omnia eius comprincipia immediata sint indifferentia, cui primi pijs autem omnino indifferentibus non potest Deus præfinire absolute et efficaciter operationes diuinæ præuidat infallibiliter futuras rebelles. Opus igitur est ut præfinitio absoluta Dei vacuet prædictas præmissas, ad hoc ut ex una parte efficax sit, et ex alia corona libertati. Inuenta autem quod Deus præfiniret absolute nostras operationes per principia sola indifferentia absq; præmissa conditionata, saluaretur enim nostra libertas, nexus præfinitio absoluta nonesset intrinsece efficax, sed ex sola genitura frustrandi operationes, cui non haberet unde infallibiliter connecteretur cui illa.

Vide s. auxi

Z4. Hæ gratiæ sunt principia immediata actus præfiniti. sed præfiniente Deo efficaciter actus sunt determinati ad operandum ergo præfiniente Deo efficaciter actus, principia immediata vltima determinata et non indifferentia. probatur minor, potest Deus determinare et cogere ad operandum nostras voluntates, et alias principia ex se indifferentia sola efficacia sua voluntatis nihil imprimens eis intrinsecus. hoc autem non efficeret Deus aliter quam decernendo efficaciter ut ea principia operarentur actus, quemadmodum decernit præabsolutas præfinitiones, et quemadmodum nunc sola sua voluntate facit aquam operari gratias, quamuis non sit ex se determinata ad operandum illas. ergo Deus prædefiniens efficaciter actus per auxilia gratiæ cogit et determinat nostras voluntates et auxilia ad operandum. Respondeo præfiniente Deo efficaciter actus auxilia gratiæ sunt determinata ad operandum determinatione consequenti et extrinseca, non autem determinatione antecedenti et intrinseca ut opus erat ad ostendendum.

libertatey. casu antey possibili (quey admittit P. Suarez) quo Deus
cogeret nostras uoluntatey ebauxilio indifferentia, ala efficacia auxi
liantis, ut cogit aquas ad producendas gratias; determinatio actus uo
luntatis diuinae est antecedens, quia esset immediate exequens opus
praefinitey et super addens esse principijs indifferentibus eij immediatay
in illud. undeadita comparatey ineo casu uoluntas efficax adopus pre
finitey, quay comparata nunc praefinitio aequas loquimur.

Vrgeby 5. etefficax
Z5. citur praefinitio efficax amoris Dei ex 2ª perceptay immediate mouet
et applicat omnipotentiay ad efficiendum taley amorem. ergo omnipotentia,
quae est principium immediatum amoris Dei, reddita per efficacem praefini
tionem principium immediatum connexum ineuitabiliter cum tali amore.
Vnde praefinitio Dei impedit libertatem nostrae uoluntatis adamo
rem Dei et eius omissionem.

Nec ualet si dicas 1º solam omnipoten
Z6. tiam et non praedefinitionem applicantem esse principium immediatum amoris,
omnipotentia autem, ut distincta a praefinitione non esse principium conne
xum cum amore, sed indifferens ad omissionem amoris. nam etsi praefi
nitio Dei non sit principium immediatum ingenere causae efficientis,
et tamen principium immediatum ingenere causae formalis applicandi recti
est principium amoris iusti beati deitatem imperantis comparatione imperati,
quod sufficit ad impediendam nostram uoluntatis libertatem, ut notaui
mus disp. 4. n. 36 erit igitur praefinitio principium immediatum amo
ris modo sufficiente ad euertendam libertatem.

Nec etiam ualet si dicas
Z7. 2. praefinitionem efficacem amoris Dei non applicare per se principium immedia
te omnipotentiam ad efficiendum amorem praefinitum, sed tum media uole
tione indifferenter concurrendi quam infert illa praedefinitio. quia quam
uis ego certo cognoscam ex reuelatione diuina, uel ex scientia infusa
quod si ellicia actum caritatis mouentem ex se indifferenter ad actum

misericordia, electionis, chay infallibilitá liberé achy misericordia, non parum dependentá abilla cognitione habere aliquay volitione absolutay et efficacey, quia decernat achy misericordia. Medio achu caritatis ut percipiay immediate non moueat et applicet meay uoluntatey adeffectiendum achy misericordia imperatiy tollendo immediatay et proximay libertatey ad illey. ergo similiter Deus supposita scientia media qua preuidit omnipotentiay effecturay esse nostrum amorem applicatay permultitudinem indifferentem, non poterit dependentá abea scientia habere aliquam praefinitionem efficacem qua ita decernat nostrum amorem permultitudinem indifferentem Dei ut non moueat percipiat immediate omnipotentiay Dei ad effectionem talis amoris. amor enim efficax Dei, imo et noster non aliter mouet immediate potentiay exequentem uoluntatis ad effectionem rei, quay afficiendo immediate uoluntatem circa rem uolitam, subjectam q. uisibili exequenti uolentis.

Z 8. Hoc argumentum proprium ame in libris de anima diuisauit recentioribus nostris sententiis, et opposita tempore mihi probabiliter fecit adhuc utidem asserendum d. 3. n°. 7. Dixi. Labiximus esse discrimen inter praefinitionem efficacem Dei et praeuisionis conditionatam, chay dirigente decretum uocandi congrue, ut cadente libertate praefinitione non cadat illay praeuisionis, quoniam (ut probatum relinquitur) non potest cadere libertas nisi principio immediate influente in opus uoluntatis. Hoc autem argumento sit probabile praefinitionem esse principium immediate influens in opus uoluntatis cogendo immediate omnipotentiam ad operandum. quod non sit probabile ex argumento de praeuisione imo oppositum uidetur certissimum. igitur quamuis cadente libertate praefinitione efficaci Dei non cadat praeuisionis conditionata. Adhuc ne contingat libertatem intentione efficaci gloriae ante meritum quamuis euentatum praefinitione meritorum, quia intentio efficax gloriae non applicat immediate omnipotentiam ad actum meritorium inquibus recidet libertas nostra uoluntatis, sed tantum ad efficiendum unionem actus

aduas uoluntas non est libera. Sicut enim dicebamus Lect. 3.ª 10 text Deus intendere efficaciter gloriam obtinendam per merita, quam praedefiniat efficaciter merita ipsa, quod fateri tenentur aduersarij, cum docent praefinitione efficaci penitentiae (dato quod Deus praefiniat efficaciter penitentiam) non habere connexionem cum praefinitione peccati. cum igitur libertas impediatur sola praefinitione immediate influente in opus uoluntatis, potest conuiuere libertas cum praefinitione gloriae quamuis immediata praefinitione meritorum.

Z9. Nihilominus tamen arguendo sic ponderando est praefinitione efficaci amoris Dei non applicare aut mouere ex omnipotentia pene ipsam immediate ad efficiendum talem amorem praefinitum, sed tantum mediate per uoluntatem indifferentem concurrendo quam praeuidit congruam libertati. et in sensu necessario, praefinit enim amorem per eas tantum primitiua immediata per quam praeuidet liberum futurum fore. Proinde q: per omnipotentiam applicatam uoluntate indifferenti et operante dependenter ad determinationem uoluntatis creatae. neg: hoc repugnat cum efficaci praefinitione Dei, quia ut potentia executiua applicata immediate ad operandum non sufficit decernere uoluntatem absolute et simplicite opus potentiae exequendi subiectum; sed requiritur ulterius ut uelit operari illud immediate et inde pendenter a determinatione alterius primitiui immediate applicantis; potentia enim exequutiua est subiecta imperio uoluntatis circa quod modum operandi. Vnde sicut efficaciter decernens mouere librum permanum primitiuam, hac autem libr ab exercitio impediatur, plane exercui sola huius decreti, nisi aliud dein de accedat non mouebit librum pendentiam expeditam, quia uoluntas non decreuit mouere pendentiam, sed primitiuam. eodem modo si efficaciter Stahuus cooperari Petro uolenti portare pondus graue, quod euidenter sic illecturo uoluntatem, certe non poterit exercui sola huius decreti applicatae ad portandum pondus solum et inde pendenter a determinatione Petri, quae sic pondus nouit impar huic uiribus, quia tantum decreuit portare

adjudicyet determinabe á Petro. Similiter igitur ut potentia executiua Dei immediatè applicabilis adoperandum independenter abalio decreto diuinæ uoluntatis non facit Deum quoquo modo præfinire concursum creaturæ, sed præfinire illum independenter ab applicatione immediata suæ uoluntatis peralium decretum et determinatione uoluntatis creatæ. Cum autem Deus præuidens scientia media posit habere efficaciter concursum creaturæ exequendum per alias principia indifferentia, quia ejus vis immediate concurrentiæ præuidit concursum infallibiliter futurum, sit planè possibile Deum præfinire concursum dependenter ab applicatione immediata suæ omnipotentiæ peruoluntatem indifferentem duntaxat præuias in tali conditionato et dependenter a determinatione voluntatis creatæ, quin ea præfinitione immediatè sed tantum mediate determinetur potentia executiua adoperandum.

30. Nec redarguitio facta quidquam obstat, quia præfinitio creata cum non supponat euentualitè sed tantum certam scientiam infallibilem consensus subconditione indifferenti non potest ei intrinsece efficax et connexa cum consensu præfinito, nisi aut per se immediatè inferat inuitabilitè consensum aut media intrinsecè connexa cum consensu. Vnde præfinitio actus misericordiæ medii actus charitatis indifferentis, debet intrinsecè ut efficax cum habeat immediatam conferendi actum misericordiæ, qua deficit actus medius caritatis. Cæterum cum præfinitio diuina supponat euentualitè scientiæ infallibilem consensus sub conditione indifferenti, atea ut intrinsecè efficax nullo modo est opus influxu immediati concursus, sed mediate per media indifferentia præuia infallibilitè operabitur consensum absq; alio influxu super addito sicuti præfinitio creata ponatur euentualitè pendens a scientia conditionata sicuti diuina, dicemus hanc posse præfinire actum misericordiæ efficaciter medio actu caritatis indifferenti, quin ipsa immediatè quidquam operetur circa actum misericordiæ, sed tantum caritatis, sicut dicimus de præfinitione diuina.

Sectio 2.ª An præfinitio efficax meritorum sit necessaria ad prædestinationem?

31. Ex his quæ sparsim indisputationibus superioribus facile colligemus quid dicendum sit in præsenti quæstione. nam in primis præfinitionem efficacem meritorum nonnisi necessariam ad prædestinationem ut existant absolute merita tam ex parte causæ quam ex parte effectus ostendimus d. 1.ª sect. 2. assert. 4. Deinde nonnisi necessariam ut maior sit indeo benevolentia prædestinandi quam reprobi probavimus disp. 3. n.º 108. et disp. 4. n. 83. Denique nonnisi necessariam ut donenda auxilia efficacia pro sufficientibus constat ex disp. 4.ª sect. 8.ª assert. 3.ª de neg. igitur ex nullo capite necessaria est ad prædestinationem. nullum aliud constat caput ex quo necessaria sit. Unde erit sufficiens ad prædestinationem præfinitio inefficax conditionata aut disiunctiva, quam explicui disp. 15. phys. sect. 6. et 7.

Sectio 3.ª An sit necessaria ex suppositione electionis efficacis ad gloriam ante merita?

32. Hoc est, an Deus possit intendere efficaciter gloriam ante merita quæ præfiniat efficaciter merita? Pono 1. gloriam posse intendi efficaciter, tam ut coronam, tam secundum se præsupponendo acircum tantam coronam. Pono 2. etiam merita præfiniri posse efficaciter tam in communi et indeterminate, tam determinate et in particulari. Hæc superius manent probata.

33. Asserto igitur 1.º p. test Deus efficaciter intendere gloriam secundum se præsupponendo acircum tantam coronam, quam illa præfiniat efficaciter merita, etiam si prædestinatus nequaquam obtineat gloriam propter merita. probatur, non est necessaria præfinitio efficax meritorum, neque in communi neque in particulari, ut Deus intendat

intendat gloriam secundum se, nec ut praedestinatos potest Deus intendere adipiscendo gloriam ut coronam (quod ab possibile videmus disp 4ª. anº 73) ergo potest Deus intendere efficaciter gloriam secundum se, quando praedestinatos adipiscibilem illa ut coronam absq; ulla praefinitione efficaci meritorum. Consequentia videtur clara quia potest Deus intendere obtinentem finem absq; ulla praefinitione quae necessaria non est respectu; ad intendendum respectu; ad obtinendum finem. Antecedens probatur praefinitio efficax meritorum in primis non est necessaria ad intendendum gloriam secundum se quia gloria secundum se praeviditur auxilijs. Deinde non est necessaria ut praedestinatos consequatur gloriam illam permenita, quia Deus videt scientia conditionata praedestinatum consequuturum gloriam permenita, etiam si merita non praefiniantur efficaciter: videt enim praefinitione efficaces meritorum non esse necessarias, ut absolute existant merita, eas; infallibiliter futura ex solum ipso quod conferendo praedestinato auxilia congrua ex intentione indifferenti meritorum, ac tandem consequuturum collatione gloriae ut coronae ergo etta.

34. Arteno .x. potest Deus intendere efficaciter gloriam ut coronam, quin praefiniat efficaciter merita quibus respectu praedestinatos gloriam adipiscitur. Probatur praevidit Deus praedestinatos adepturos gloriam ut coronam, etiam si non praefiniat efficaciter merita exhibituros eos a Deo auxilijs congruis ex intentione inefficaci meritorum. quia ut ipsa existant merita non est necessaria praefinitio efficax meritorum ut dicebamus sect. superiori. ergo potest Deus intendere efficaciter gloriam ut coronam, quin praefiniat efficaciter merita, quibus respectu praedestinatos illam consequitur. nay ut Deus ex intentione efficaci finis non teneatur exhibere media non necessaria ad finem, sic non tenetur velle media respectu necessaria ea volitione qua necessaria non est. ergo ex intentione efficaci coronae gloriae non teneretur Deus praefinire efficaciter merita, quibus ipsa obligatus ad conferendum praedestinato coronam gloriae, quia eorum praefinitio necessaria non est ad consequendum coronam gloriae

35. Quo præoccupato argumento quod ex
pugnare videbar hanc sententiã; videlicet Deum intendentem efficaciã finem,
teneri velle media necessaria ad consequutionem finis, merita autem esse
necessaria ad consequendam gloriã ut coronam. Distinguitur enim maior
propositio. Deus intendens efficaciã finem tenetur velle media necessa
ria ad finem volitione medij necessaria ad finem, concedo. volitione medij non
necessaria ad finem, nego. quamvis autem merita necessaria sint ad con
sequendam gloriã ut coronam, necessaria tamen non est efficax meritorum præ
finitio, sufficit enim præscitio inefficax. Simili ratione non tenebatur
Deus præfinire merita efficaciã ad beneuolentiã quam misericordiã,
aut aliũ uirtutis, quia quodlibet actus eorum finis obtinebit. ergo sicuti
habebit finis ex sola præfinitione inefficaci meritorum, nullo sane pacto
obligabitur Deus præfinire efficaciã merita. hæc omnia maiorem lucem
et probationem accipient ex sect. sequenti

Sectio 4ª. An Deus præfiniat efficaciter pœni tentiam antè suum peccatum?

36 Quoniam incidimus, hanc difficultatem præcedentibus attexui, cùm
deus enim principio pendet præfinitio gloriæ ante merita absq; præfinitione
meritorum, et præfinitio pœnitentiæ ante peccatum absq; præfinitione pecca-
torum, quia in præfinitione meritorum cui explicandæ modo incumbi
mus præcipuam explicationem porrigat præfinitio pœnitentiæ. Deni
q; quia rationabile nobis locum addiscutiendum de effectibus prædestina
tionis, ubi communiter hæc difficultas explicatur. optabat quidem eam
explicare ad integram probationem plurium rerum, quas ibi docuimus

Proponitur nra sententia

37. Mea sententia semper fuit Deum posse ab æterno præfinire pœnitentiam

penitentiæ ante præcisum peccatum. Hoc prætermitto quod sufficienter probata sola explicatione argumentorum contrariæ sententiæ colligitur planè expressum id quod positum est superiùs. Potest enim Deus præfinire efficaciter pœnitentiam ante peccatum, quam præfinit peccatum ipsum ergo absolutè non repugnat præfinitio efficax pœnitentiæ ante peccatum. nullum enim aliud caput repugnantiæ objicitur huic præfinitioni nisi præfinitio peccati. antecedens probatur Deum efficaciter intendens finem, non tenetur ullis mediis necessariis ad finem, ea voluntione qua necessaria non est ad consequendum finem, sed ad consequendam pœnitentiam prædestinati non est necessaria voluntio efficax aut directa peccati, sed sufficit voluntio permissiua et indirecta. ergo. Deus efficaciter intendens pœnitentiam ante peccatum non tenetur ullâ efficaciâ aut directâ peccatum sed tantum permissiuâ et indirectâ, quod Deo non repugnat. consequentia bona est. Maior constat ex sect. ant. minor probatur. quia Deus præuidit perseuerantiam conditionatam sola voluntate permittente futurum esse infallibilitâ peccatum, illudq; subsequutum pœnitentiam, igitur non est necessaria ad pœnitentiam voluntio aliqua directa peccati sed tantum permissiua et indirecta. quod argumentum eandem uim habet, quam habet argumentum quod fecimus pro efficaci præfinitione meritorum nulla inferente media determinatiua voluntate, sed tantum indifferentia, quia respectu perseuerantiæ conditionatæ, quam Deus præuidit illis solum positâ futurum esse infallibilitâ meritum. ergo si Deus præuidit sola voluntate permittente peccati futurum esse pœnitentiam non tenetur ex præfinitione pœnitentiæ habere circa peccatum voluntatem directam, sed tantum permittentem et indirectam.

38. Confirmatur. Deus præfinit pœnitentiam post præcisum peccatum non cognito ullo peccato, neg: alias quam præuidendo ex vitâ ante intentionem pœnitentiæ, huiusmodi sunt prædestinati ex pœnitentiâ cognitâ peccati, et alia huiusmodi quamuis necessarias sint ad

ad penitentiam non quia praedestinatus possit penitere peccati independenter a illis, sed quia potest penitere independenter a cetero amore qui necessarius non est ad existentiam eorum quae ita praevidentur esse. Similiter ergo Deus praevidens existentiam penitentiae sola voluntate permittente peccati, non tenetur directe ac positive velle peccata, quamvis directe ac positive intendat efficaciter penitentiam.

30. Dices 1°. Deus intendens penitentiam non amare peccatum amore formali procedenti ab intentione penitentiae, amare tamen virtualiter per ipsum amorem penitentiae. Sed contra in amore formali finis ille tantum amor mediorum continetur virtualiter, qui potest formaliter procedere ab intentione finis. Sed voluntas tantum indirecta et permissiva peccati potest procedere ab intentione penitentiae post scientiam conditionatam ut probat noster argumentum. ergo inefficaci intentione penitentiae solum continetur virtualiter voluntas permissiva et indirecta peccati. Unde per intentionem penitentiae Deus non vult existentiam peccati virtualiter permissive tantum et indirecte, non autem simpliciter et directe. Confirmatur. amor formalis unius rei non potest continere virtualiter amorem formalem alterius qui repugnat cum ipso. Sed cum intentione penitentiae repugnat amor formalis et directus peccati. igitur intentio penitentiae non potest continere amorem directum peccati. Consequentia est bona. Maior non indiget probatione. minor sic probatur, intentio penitentiae post scientiam conditionatam decernit penitentiam ejus tantum inducentibus voluntatibus deum, quas praevidit ex ipsa consequentia penitentiae praedestinati. Unde excludit positive amorem formalem et directum peccati, sine quo praevidit penitentiam infallibiliter futuram cum sola voluntate permittente. ergo cum ea intentione incompossibilis est amor formalis et directus peccati.

40. Dices 2. cum aliis, Deus praefinientes penitentiam ante peccatum, esto non cogatur praefinire efficaciter peccatum, cogitur tamen complacere in peccato, quod necessarium

est ad finem intentum pœnitentiæ. Sed contra non cogitur complacere in peccato complacentia gaudij, quia Deus non potest habere complacentiam gaudij nisi post existentiam peccati, post existentiam autem peccati decernit Deus ea intentione destruere peccatum per pœnitentiam, nec etiam cogitur Deus complacere in peccato complacentia præconsequentis, quia non est necessaria ad finem intentum, sicuti non est efficax præ fine. ergo nullam complacentiam peccati infert necessario præ fine pœnitentiæ ante præmissum peccatum.

48. Dices 3. cum alijs. esto de se non cogatur complacere in peccato, saltem cogi non debet placere quod cum bonitate repugnat. Sed contra nam cum intentione efficaci pœnitentiæ componitur optime odium inefficax peccati, prius quam existat peccatum, et displicentia post quam existerit. non ergo cogitur Deus intentione pœnitentiæ non displicere ac odio habere peccatum. Primum constat, nam cum affectu absoluto et efficaci unius finis componitur odium inefficax et conditionatum eiusdem finis ut cernere licet in proficiente mercem in mare. ergo cum intentione efficaci pœnitentiæ, potest componi odium inefficax et conditionatum medij necessarij ad pœnitentiam. Secundum autem probatur, quia Deus intentione pœnitentiæ statuit destruere peccatum post quam existerit. ergo cum intentione pœnitentiæ bene componitur displicere in peccato iam existenti.

49. Nostra sententia sustinet Gran. in prælec. tract. 6 d. 5. Albelda d. 7. l. sect. 1. Vasquez Valentia et Tamet ad 1. art. S. Thomæ in prælec. nec non P. Molina asserens Deum eodem decreto permittere peccatum præexistentiali et permittere pœnitentiam quæ destruatur, eodem 3. decreto, quo permisit peccatum Adæ statuisse adventum Christi in remedium peccati. vide illum in Concor. q. 22. a. 1. d. 1. Et quot quot docent Christum decretum fuisse redemptorem ante peccatum absolute præmissum, sive sit idem sive diuersum decretum permittendi peccatum et vincendi illud.

Ocnig. apud Salmanticenses hac 11ª. qt communiq.

~ Diluuntur argumenta opposita. ~

43. Refragando tamen nostræ sententiæ Fonseca lib 6. met. c. 7. q. 6. Suarez lib 3. de prad. c 8. et lib 1. de concursu Dei c. 5. ad 4. Vasquez d. 93. c 1. Arrub. d. 82. c 1. Henriq d 30 c. 6. quos plures recentiores sequentes, argumenta sumunt ab absurdis quæ ex nostra sententia sequi uidentur.

44. Primum quod conatur hinc inferre est quod Deus uellet peccatum. nam qui efficaciter intendit finem tenetur uelle media necessaria ad finem. peccatum autem est necessarium ad pœnitentiam ergo Deus intendens efficaciter finem scilicet pœnitentiam, tenetur uelle peccatum. Sed antea respondeas intendentem efficaciter finem teneri quidem uelle media necessaria ad finem, ea tamen genere uolitionis quæ necessaria est ad consequendum finem, ad consequendam autem pœnitentiam nonnisi necessariam uolitionem directam peccati sed sufficere permittentem et indirectam. Instabunt ad necessarij, nam quamuis uolitione terminata ad permissionem peccati et procedente ex intentione pœnitentiæ nonnullit Deus peccatum, nihilominus ipsa intentio ne pœnitentiæ non potest nonnulle illudo saltem uirtualiter, nam qui formaliter efficaciter uult causam continentem determinate aliquem effectum uult per eundem amorem saltem uirtualiter talem effectum, utpote uult ebrietatem connexam cum homicidio uirtualiter uult homicidium. Sed pœnitentia tanquam causa finalis continet determinate peccatum. ergo Deus uolens efficaciter pœnitentiam uult uirtualiter ea connexione peccatum.

45. Idem absurdum probant. 1º. ex parte uolitionis terminatæ ad permissionem peccati. Nam cui illa uolitio sit electio permissionis tanquam medij utilis ad pœnitentiam ex ea existentione efficaci pœnitentiæ debet formaliter amare peccatum.

ut medium ultro ad penitentiam, cui autem permittit nonest ultro ad penitentiam, nisi medio peccato debet amare illam formaliter ut involuentes peccatum, ac proinde amare formaliter ipsum peccatum.

46. Ideo probatur 3. nam cum intentione efficaci penitentiae antecedenti permissionem peccati non potest componi odium efficax peccati ut patet nam ex ipsa intentione efficaci penitentiae antecedens permissionem peccati est virtualiter amor peccati. probatur consequentia tum quia affectus odij etiamnum non repugnant intrinsece nisi exercente circa idem objectum, tum quia similiter argumento amor efficax caritatis est odium virtuale peccati, quia cum amore efficaci caritatis non potest componi amor peccati.

47. Hoc est efficacissimum huius sententiae argumentum. nego eius consequentiam, propter rationem nostrae sententiae. ad primam impugnationem respondeo amorem efficacem causa continendi determinate et necessario effectum est virtualiter amor effectus quando effectus continetur in virtute physica causae independenter a voluntate amandi causam ut continentem homicidium in ebrietate. Secus autem quando effectus continetur in virtute morali siue intentionali causae dependenter a voluntate amandi causam ut continentem medium infame et peccatum in penitentia, tunc enim voluntas amandi causam finaliter ut a penitentia potest applicare se ad amandum medium ea solum volitione quae necessaria est ad consequendum finem, at qui ideo ad volendum peccatum volitione tantum indirecta et permittente, quae praemissa est sufficiens et efficax ad existentiam penitentiae. Unde argumento ad summum concludit intentionem penitentiae cum nulla virtualiter peccatum volitione tamen indirecta ac permittente dumtaxat.

48. Ad 1. impugnationem nego volitionem permissionis ex tali existentione penitentiae fieri necessario in permissionem ut talem et conducentem ad penitentiam. Hoc constat aperte quia

Deus præuouit pœnitentiæ efficaciæ intentæ futuræ infallibiliæ uolendo permissionem electionis tantum materialis propter eius finem inclusæ eius propter quem eas uellet, sicut præcessit intentio pœnitentiæ. ex eo ex intentione pœnitentiæ nonteneba Deus uelle permissionem electionis formalis ut conducentes ad pœnitentiæ, sed potest electionis tantum materialis propter alium finem inclusæ quæ sit propter pœnitentiæ solum exclusæ quatenus causalis permissionis procedit ex intentione pœnitentiæ. apparet autem constat, quia actus imperatus misericordiæ ut a procedit immediate a habitu caritatis imperante tam quam electio materialis ipsius, quem actus misericordiæ respicerat suum obiectum inclusæ, propter finem caritatis aut propter conducentia ad eius finem, sed tantum exclusæ quatenus procedit ab intentione illius finis. ergo ideo potest contingere inter intentionem pœnitentiæ et uolitionem permissionis.

49. Quo possunt obiici contra hanc doctrinam. Primum ex præmissis necessario procedere conclusionem formalem respicientem inclusæ obiectum præmissarum saltem uirtualiter. atqui non ebat ex intentione finis procedere necessario electionem formalem media respicientem inclusæ bonitatem finis saltem uirtualiter. Secundum non potest intelligi uolitionem permissionis esse propter pœnitentiam quem respiciat inclusæ permissionem ut conducentem ad illam. permissio nes enim esse propter pœnitentiam non est solum existentia intentionis pœnitentiæ et uolitionis permissionis cum cognitione ipsius permissionis ut utilis ad pœnitentiam, quia hæc omnia possunt existere in Deo, qui uolitio permissionis procedat ab intentione pœnitentiæ, sed contingen ter committendo illam.

50. Ad 1. respondeo ex lib. 2 sent. potest procedere ex præmissis conclusionem solum materialem quæ tantum contingenter et ex inclusæ respiciat obiectum præmissarum. Et ideo dicendum esse inter conclusionem et electionem, quia conclusio est actus intellectus operantis

necessario et quando potest, electio autem et actus voluntatis operans libere et quando libet. Unde voluntas potest ex intentione finis procedere ad electionem formaliter mediorum, potest q: cohibere electionem formaliter satisfaciens intentioni finis per electionem materialem. Intellectus vero potens ex praemissis elicere conclusionem formaliter non potest illam deserere, quia operabitur necessario actus, quem potest operari. ad 2. habes solutionem et instantiae ex dictis.

S4. Ad 3.am impugnationem respondeo eam tantum concludi intentionem efficacem paenitentiae virtualitatem circa peccatum volitionem permittentem quae non repugnat Deo. ut enim intentio paenitentiae non possit conjungi cum odio efficaci impediendi peccatum, sufficit quod intentio paenitentiae sit virtualiter permissiva peccati, quia eo ipso habet connexionem cum peccato ex ea conditionata Dei quam supponit. Sit virtualiter meo qui potens est et non obligatus impedire naufragium, vult non impedire illud. ingruo non potest componi decretum salvandi hominem cum voluntate non impediendi naufragium, quamvis voluntas non impediendi sit tantum permissiva et indirecta similis voluntati divinae permittentis peccatum.

S2 Secundum absurdum quod infertur est, Deum fore causam peccati, quia concurreret ad actum peccati volitionem determinatam et non indifferentem. nego illam hoc sequi, nam sicut voluntate intendendi paenitentiam componitur voluntas exsequens ipsius paenitentiae omnino indifferens ad paenitentiam et eius omissionem ut supra vidimus probantes libertatem actus efficacitati praefinitae, ita potuit componi voluntas indifferens ad peccatum et eius carentiam.

S3 Urgebis; ergo Deus potest praefinire efficacitatem actus peccati quam sit causa peccati. distinguo consequens; quam sit causa peccati physice influens concedo; quam sit causa moraliter influens nego, quia applicaret omnipotentiam ad actum

peccati et eius omissionem ex intentione determinata actus peccati ad quod non obligatur Deus intendens penitentiam.

§ 4.

Tertius abusus infertur videlicet Deus non prosequeretur odio peccatum, sed potius ipsum complaceretur, quia intendens finem non potest odio habere medium necessarium ad finem, nec potest non complacere in existentia talis medij. hoc ergo nego de odio inefficaci medium, quando finis intentus est desiderabilis alioquin, qualis est penitentia respectu peccati ut a Deo fit.

55. Quartus. Deus desiderabat reprobos ad penas eternas ante praevisum peccatum, quod a pietate divina alienum esse videtur. Respondeo id esse possibile sed non fuisse quia ex sacris scriptoribus et edictis Patribus habemus Deum impensius desiderare hominis salutem quam mortem; quod salvari non posset si Deus ante praevisum peccatum desideraret efficaciter hominis ad mortem.

Duo alij modi defendendi praefinitionem penitentiae ante praevisum peccatum.

56 Quoniam pluribus difficilis visa est praefinitio efficacis penitentiae ante praevisum peccatum, duobus modis levare hanc difficultatem conabimur. Primo asserendo Deum eodem actu divinae voluntatis actu permittere peccatum, et simul actu desiderare penitentiam volendo quidem permissionem non propter finem, penitentiam sed propter alios fines quos in Deo permittente peccatum tenemur agnoscere omnes Theologi actu adversarij simulq: volendo penitentiam in remedium peccati aliunde permissi, ita ut permissio peccati nonnisi volita propter penitentiam tanquam medium propter

finez, sed occaſione permiſionꝭ uolite a Deo iuſtaꝭ obcauſaꝭ, et ſimul ehiꝫ ut penitentiá præfinitaꝫ peragendo, achiꝫ iuſtificatiꝫ indi uiſibiliꝫ uiꝫ remediuꝫ et deſtructionꝭ peccati.

57 Differt autem hæc præfini
tiò pœnitentiæ ante præmiſſa peccatiꝫ apræfinitione huiuſmodi explicata non tam ex parte obiecti, quam ex parte modi tendendi. Primo quia illa prior pœnitentiæ præfinitio refert permiſionem in finez pœnitentiæ aut intrinſecè peractiꝫ, quo præfinitaꝫ pœnitentiá aut ex trinſecè peragendi poſteriorꝭ uiꝫ peractiꝫ apræfinitione pœnitentiæ. Hæc uero poſteriorꝭ pœnitentiæ præfinitio non refert permiſionem in finez pœnitentiæ hæc intrinſecè, nec ex trinſecè, ſed ineoꝫ tantuꝫ finez uiꝫ quoꝫ ceaſionẽ apœnitentiæ permiſionem referri fatentꝭ aduerſarij.

58 Secundo differunt prædictæ præfinitiones pœnitentiæ, quia illa prior æquiualet duabuꝫ uoliſionibuꝫ intrinſecè diſtinctis, quarꝫ prima eſt uoliſio pœnitendæ, et poſteriorꝭ uoliſio dimittendæ permiſionis peccati. Vltima uero pœnitentiæ præfinitio æquiualet duabuꝫ aliis quarꝫ prior eſt uoliſio permiſionꝭ et altera uoliſio pœnitendi, illis ui delicet quæ de facto admittunt aduerſarij, aliaꝫ quæ Deus uult permiſionez peccati, et aliaꝫ quæ decernit pœnitentiaꝫ poſt præmiſſa abſolutè peccata. Sicut priori illa præfinitione pœnitentiæ uult Deus permiſionez peccati, quia decernit pœnitentiaꝫ et non econtra. Hæc uero præfinitione poſteriori decernit pœnitentiaꝫ quia uult permiſionez peccati et non econtra. Tiæc igitur priorez illaꝫ præfinitionẽ diſtinguẽ ab induaꝫ formalitateꝫ diſtinctione rationiꝫ præcindendo alteꝫ ex parte modi, primaꝫ apræhendẽs formalitateꝫ quâ reſpicit pœnitentiaꝫ, quaꝫ formalitateꝫ quæ ſupicit permiſionem peccati. Si uero diſtinguas hanc poſteriorez pœnitentiæ præfinitionẽ, primaꝫ apræhendẽs reſpectiꝫ ad permiſionem quaꝫ reſpectiꝫ ad pœnitentiaꝫ

59. Vnde 3°

differt quia prior præfinitio antecedit peccatum quæ parte fertur in pœnitentiam, quia ex ea parte est ratio permittendi peccatum. Posterior vero non antecedit peccatum, quæ parte fertur in pœnitentiam, sed solum quæ parte fertur in permissionem, quia præfinitio pœnitentiæ non est ratio permittendi peccatum sed potius permissio actiua peccati est ratio præfiniendi pœnitentiam. Quod explicatur in hac præfinitio resoluatur inducat actus quorum alter feratur in permissionem peccati, alter vero ferat in pœnitentiam, non quidem post præmium absolutè peccatum, sed tantum post præmium peccatum sub conditione auxilij sufficientis, et præmium absolutè auxilium sufficiens ut antecedat peccatum et peccati absolutam præmissionem: hunc enim præfinitio pœnitentiæ non pendet a præmissione absoluta peccati, sed mera connitantia comparatur cum illa. Retamen vera prædicta præfinitio virtualiter saltem supponit præmissionem absolutam peccati: arg. ideo in peccati remedium pœnitentiæ præfinitur, quia præfinitio absoluta auxilij inefficax cum scientia conditionata peccati continet virtualiter præmissionem absolutam peccati cum qua infallibiliter nectitur.

Per hunc explicandi modum leuius difficultates conclusiones præcedentis inde manifestum est quia in præfinitione pœnitentiæ nunc explicata uidentur omnino cauare argumenta contra præfinitionem pœnitentiæ superius. interitio nam: finis non amatur virtualiter ea media quæ inde pendent ad alium interitionem et finem, propter alium finem voluntarie ponuntur existunt. Vt contingit quando intenditur pœnitentia post præmium peccatum. Sed iuxta hunc dicendi modum inde pendent a fine pœnitentiæ existit peccatum, ergo remium intenditur pœnitentia. ergo iuxta hunc dicendi modum intentionem pœnitentiæ non amatur virtualiter peccatum. neg: alia inferunt absurda, quæ ex priori præfinitione pœnitentiæ inferri uidebantur. omnia enim deducebantur ex eo quod intentio pœnitentiæ prout intentio pœnitentiæ

antecederet absoluta prævisione peccati.

64. Porro antea ineundæ actus voluntatis divinæ inviolabiliter indissibiliter conjungi posse voliciones permissionis et voliciones pœnitentiæ propter diversos fines attendimus 2ª disp. 4. sect ultª. Imo Deus ex natura sua non permittere malum, quin simul etiam præparet aliquod bonum quod sequatur illo malo inde plane docet ab Aug. lib. 11. de Civi. c 17. quoniam Deus (ait Aug.) cum diabolum condaret, futura malignitatis nouerat ignarus et præuidebat quæ bona de malo eius ederet ipse facturus, propterea Psal. ait draco iste, quem finxisti ad illudendum ei, ut ideo ipso quod eum finxit licet perditum, bonum ita perditum præsentia præparasse intelligatur. Hæc augustinus. expende illa verba ut ideo ipso etc. nimirum quia eo decreto quo eum finxit ita præparauit dirigente præscientia Dei bonum usum malignitatis futuræ. Vnde mox subjunxit Augustinus, nec enim Deus ullum nondum angelorum sed ullum hominum, creaturus, quem malum futurum esse præsciuisset qui pariter nosset quibus est bonum uti bonis commodaret. ubi manifeste docet Aug. nouisse in deo separabile decretum permittendi malum a decreto commodandi illud alicui usui bono.

65. Deinde 2º facile possumus præfinire voliciones pœnitentiæ ante peccatum siaseramus præfinire posse pœnitentiam quam deligat Deus ad permittendum peccatum. Nam pœnitentia præsupponit non pendet a peccato futura existenti, sed ut existat nec ut existimatur. ut enim Deus misericordia et affectus subleuans miseriam veram et affectus subleuans apparentem, ita etiam eiusdem pœnitentiæ affectus est qui dolet de peccato vero et de peccato solum apparenti siue existimato. ex præfinitione igitur pœnitentiæ non obligatur Deus ad permittendum reale existentiam peccati, sed tantum existimationem illius. Hanc vero absq;

ullo inconuenienti Deum amare posse quis inficiet.

Corollaria ex dictis.

63. In sexta 1ª permissione peccati esse posse effectus praedestinationis quia permissio peccati potest conducere ad assequendam gloriam et eius voluntio potest originem ducere ab intentione gloriae ut constat ex dictis 2ª sed haec ruunt ut permissio peccati sit effectus praedestinationis ergo etc.

64. In sexta 2ª Deum posse permittere peccatum reprobum, eosq; aeternis cruciatibus addicere ante praeuisum peccatum eodem indiuisibili decreto ac uoluntate, quia non datur maior repugnantia in praefinitione poenitentiae quam in praefinitione poenae, caeterum id nonnulla contingere de facto tam 1ª quam 2ª dixi.

65. In sexta 3ª potuit Deus ante praeuisum peccatum Adae decernere Christum ut redemptorem peccati eodem modo quo potuit decernere eius poenitentiam. eodem enim rationes oppugnant et propugnant praefinitionem vtramq; ante praeuisionem absolutam peccati.

66. Rogabit aliquis an permissio peccati possit esse effectus praedestinationis ex praefinitione humilitatis etiam peccatorum, actionumq; bonarum quae possunt obtineri independenter a peccato, dato quod non possit esse effectus praedestinationis ex praefinitione poenitentiae? Affirmo, quod adeo plane ostendunt testimonia Patrum ut nescias quo pacto aliter non tecum agi possint. vide plura apud auctores 2ª citatos. Iolly ad finem Augustini serm. 174 vbi de mensura peccati Petri hoc habet videlicet quemadmodum culpa permittitur subjacere tantae Apostolus ut emendata elationis vitio alto correctus, integrae virtutum moderationis et clementiae indumento. hoc ait etiam Isaac Narsenus lib. 1. fidei c. 29.

67. Dices nullus bonus potest elicere praedestinatus ex permissione peccati nisi intervenient peccato ut conducenti ad eius finem, quia permissio non potest prodesse ad eius finem, nisi ut cognita, cognoti autem praedestinato non potest nisi medio peccato. ergo nullus bonus praedestinati praefiniti potest ante peccatum quem intervenial amor peccati.

68. Negatur consequentia. quia licet praedestinatus eliciat bonum ex permissione peccati cognita ab ipso, et permissio cognita requirat peccatum, tamen non requirit amorem peccati, quia independenter ab amore peccati praemissi datur a Deo tale bonum scilicet.

69. Deinde negatur antecedens quia potest permissio peccati conducere ad emolumentum praedestinati ignorantis praemissionem et peccatum. nam permissio peccati potest esse conducens ad torporem et difficultatem antecedentem ipsum peccatum, quas praedestinatus tentationi resistit. At hic torpor et difficultas in resistendo potest eā conducere ad humilitatem independenter a peccato et eius cognitione. quia potest quis humiliari ob eiusmodi torporem inoperando bonum et difficultatem indeclinando malum, quas experimur antecedenter ad peccatum, et comitabilia sunt ante peccati casum. ergo permissio peccati potest conducere ad emolumentum praedestinati independenter a peccato. Probatur maior quia ad permissionem peccati spectat negare omnia auxilia efficacia, non solum de facto resistenti, sed etiam quibus suaviter et facile resisteret. quis enim neget videri a Deo plura auxilia quibus praedestinatus non solum resisteret tentationi, sed etiam effugeret antecedenter in exercitium virtutis, et facile etiam; negatio tentationem superaret. negatis igitur illorum auxiliorum, quae pertinet ad permissionem peccati, conducit ad torporem et difficultatem qua tentationi resistitur, et ex hac difficultate concipi potest affectus humilitatis aut alterius emolumenti

spiritualis praedestinatis independenter a peccato. et haec de praedestinatis

Haec in honorem Dei cedant et B. Virginis

finis